

Mark Twain

**AVENTURILE
LUI
HUCKLEBERRY FINN**

Persoanele care vor încerca să găsească o justificare acestei povestiri vor fi date în judecată; persoanele care vor încerca să identifice o morală în cuprinsul ei vor fi surghiunite; persoanele care vor încerca să-i găsească vreo intrigă anume vor fi împușcate.
Din ordinul autorului

CAPITOLUL I

N-aveți de unde să știți cine sînt, dacă n-ați citit cartea Aventurile lui Tom Sawyer—dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite în-tr-însa sînt în mare parte adevărate. A mai pus și de la el, pe ici pe col, o—ia, o nimica toată—dar, îndeobște, tot ce spune e adevărat. Cui nu i se întîmplă să mintă din cînd în cînd? Poate doar mă tușii Polly, văduvei Douglas sau, cine știe, lui Mary.

În carte era vorba și de Polly, mătușa lui Tom, și de Mary, și de văduva Douglas—și, precum v-am mai zis, în afară de unele lucruri trase de păr, cartea spunea adevărul adevărat.

Iată cum se isprăvea cartea: Tom și cu mine am găsit banii ascunși de tîlhari în peșteră și ne-am îmbogățit. Ne-am ales fiecare cu cîte sase mii de dolari de aur. Un munte de bani, cînd îi puneai unul peste altul. Judele Thatcher i-a luat și i-a pus să clocească dobîndă, cîte un dolar pe zi, și asta tot anul, va să zică o grămadă de bani, cu care nu mai știai ce să faci. Văduva Douglas m-a înfiat, jurîndu-și să facă din mine „un om țivilizat”. Îmi venea tare greu să stau toată vremea în casă, din pricina văduvei care era groaznic de așezată și de tipică în tot ce făcea. De-aia, cînd n-am mai putut să rabd, am sters-o. Mi-am pus zdrențele alea vechi și m-am mutat iar în poloboc, bucuros că-s slobod. Dar Tom Sawyer m-a dibăcit și mi-a dat de veste că are de gînd să pună pe roate o bandă de hoți, în care, dacă m-aș întoarce, la văduvă și m-aș face băiat de treabă; aș putea intra și eu.

Așa că m-am întors, cum m-a văzut, văduva a început să bocească, zicînd că-s o biată oaie rătăcită și multe altele, ce-i drept fără nici o răutate din parte-i. Apoi m-a vîrît iarăși în hainele alea noi, în care m-apucau nădușelile și mă simțeam ca-n chingi. Și atunci vechea poveste a început din nou. Cînd văduva suna clopoțelul pentru cină, trebuia să dau fuga numaidecât și, odată așezat la masă, n-aveam voie să încep să mînc: trebuia să aștept pînă ce văduva, cu bărbia în piept, blagoslovea bucatele, cu toate că nu le lipsea nimica, atîta doar că fiecare fel era gătit în alt vas. Cînd le pui pe toate într-o strachină, e altceva: se amestecă între ele, se fac mai zemoase și ți-e mai mare dragul să le mînci.

După cină, văduva își lua cartea și începea să mă dăscălească despre Moise și cosulețul de papură. La-nceput ardeam de nerăbdare să știu ce-i cu el, dar cînd am aflat că Moise răposase de mult, nu m-am mai sinchisit de el, pentru că, între noi fie vorba, nu. Prea mă dau în vînt după ai morți.

Odată, cînd am vrut să fumez și eu pipă, i-am cerut voie văduvei. Dar ți-ai găsit! Zicea că nu-i frumos, că-i un obicei mitocănesc și c-ar trebui să mă las de fumat. Așa-s unii oameni. Se apucă să ponegrească niște lucruri de care n-au habar! Văduva îi tot dădea zor cu Moise, un cetățean care nici măcar nu-i era rudă și care, fiind mort, nu mai putea fi de folos nimănui; în schimb, mă învinuia într-una de o treabă care, orice s-ar zice, tot e bună la ceva. Unde mai pui că și văduva trăgea tutun pe nas, dar pas de-i spune ceva, ea cică avea dreptul.

Soră-sa, miss Watson, o fată bătrînă, cu ochelari pe nas și cam sfrijită, care de cîteva zile venise să stea la ea, m-a încolțit apoi cu un abecedar. M-a canonit așa cam un ceas, pîn-a potolit-o văduva. Eram la capătul răbdărilor. O oră întregă după aceea m-am plictisit de moarte, simțeam că înnebunesc. Miss Watson mă cică-lea mereu: „Huckleberry, ia-ți picioarele de-acolo”, „Huck-, leberry, nu te ghebosă, stai drept”. Și după un minut începea iar: „Huckleberry, nu mai căsca și nu te mai întinde așa. De ce nu-ncerci să te porți ca lumea?”

Cînd a început să-mi vorbească despre iad, i-am spus cinstit că mi-aș dori să fiu acolo. Asta a scos-o din sărite, măcar că n-o spusese cu răutate. Nu voiam decît să plec—oriunde, numai să plec; doream o schimbare, de orice fel.

Mi-a zis atunci că nu se cade să vorbesc așa, că ea n-ar fi spus niciodată una ca asta și că, în ce-o privește, va face totul ca să ajungă în rai. Cît despre mine, socotind că nu-i nici o scofală să mă duc într-un loc unde o să vină și ea, m-am hotărît să nu-mi dau silința s-o însoțesc. Firește că nu i-am spus-o, ca să n-o ațîț și mai mult—ar fi făcut gălăgie.

Miss Watson îi tot dădea înainte cu raiul. Așa-i era felul: cînd începea să-i turuie gurița nu era chip s-o oprești. În rai—zicea ea—oamenii n-au altă treabă decît să se plimbe toate ziulica și să cînte la harfă, în vecii vecilor. După părerea mea, nu era cine știe ce pricopseală, însă nu i-am spus nimic. Am, întreat-o numai, ce crede: Tom Sawyer ar putea nimeri și el în rai? Firește că nu! mi-a răspuns ea. M-am bucurat din cale-a-fară: nu de alta, dar voiam să fiu împreună cu Tom.

Miss Watson m-a tot bătut la cap, pîn-am simțit că obosec și mă apucă stenahoria, în curînd au fost chemați în casă negrii și, după rugăciune, toată lumea s-a dus la culcare. M-am suit în odaia mea, cu un capăt de luminare în mîină; l-am pus pe masă, m-am așezat pe un scaun lîngă

fereastră și am încercat să mă gândesc la ceva vesel, dar degeaba. Mă simțeam atât de stingher, încît mai c-aș fi vrut să mor. Stelele străluceau și frunzișul copacilor fremăta- jalnic. De departe se auzea țipătul unei bufnițe, bocind pesemne vreun mort. P-ormă o ciu-vică a început să cîrție și -un cîine să urle, semn că cineva avea să moară. Iar vîntul îmi tot șoptea ceva la ureche și, nepricepînd ce-mi spune, mă treceau fiori reci. Dinspre pădure se auzi apoi zgomotul pe care-l stîrnesc strigoii cînd vor să ne spună ce au pe suflet și nu se pot face înțeleși; negăsindu-și tihnă în mormînt, sînt nevoiți să cutreiere drumurile și să se tînguie noapte de noapte. Eram atât de abătut și de înfricoșat, încît tare aș fi vrut să am pe cineva lîngă mine. Curînd, un păianjen începu să mi se cațare ,pe umăr; i-am făcut vînt și a picat taman în flacăra luminării. Pînă s-apuc eu să mă mișc, se și mistuise. Știam că e semn rău și că-mi aduce nenorocire — n-aveam nevoie ca cineva să mi-o spună. Și m-a cuprins un tremurici, de era cit pe-aci să-mi cadă țoalele de pe mine. M-am sculat și am ocolit de trei ori scaunul, făcîndu-mi cruce de fiecare dată. Apoi mi-am legat c-un capăt de ață o șuviță de păr, ca să alung vrăjitoarele. Dar nu prea aveam eu încredere -în chestia asta. Asemenea vrăji are rost să le faci cînd pierzi o potcoavă găsită, pe care voiai s-o atîrni deasupra ușii, dar n-am auzit încă pe nimeni să spună că în felul ăsta ai putea scăpa de ghinion, după ce-ai omorît un păianjen.

M-am așezat iar, tremurînd ca varga, și mi-am scos luleaua. Acum nu era primejdie să afle văduva, fiindcă în toată casa domnea o liniște de mormînt. După nu știu cită vreme, am auzit cum bate orologiul tîrgului—bang! bang!—de douăsprezece ori, apoi s-a lăsat din nou tăcerea, mai adîncă decît înainte. Dar în curînd am auzit trosnind o creangă undeva în desișul copacilor—ceva se mișca pe-acolo. Am stat așa, fără să clilesc, trăgînd cu urechea. Am deslușit cu greu un mieunat, colo jos. Strașnic! Am mieunat și eu încetișor de tot, am stins lumina și am sărit de pe fereastră pe acoperișul șopronului. De-acolo m-am lăsat în jos și m-am strecurat tîrîș printre copaci. Tom Sawyer era, firește, acolo. Mă aștepta.

CAPITOLUL II

Am pornit tiptil spre marginea grădinii văduvei, pe o potecă pierdută printre copaci, aplecîndu-ne ca să nu ne lovim cu capul de crengi. Tocmai cînd treceam prin fața bucătăriei, m-am împiedicat de o rădăcină și am căzut cu zgomot. Ne-am ghemuit la pămînt, ținîndu-ne răsufarea. Jim, negrul cel mare al domnișoarei Watson, ședea în pragul bucătăriei—îl vedeam bine, fiindcă în spatele lui pîlpîia o lumină. S-a ridicat și, întinzîndu-și gîtul, a ascultat cam un minut; apoi a strigat:

— Cine-acolo?

A mai tras puțin cu urechea, apoi a pornit tiptil și s-a oprit chiar alături de noi. Mai c-am fi putut să-I atingem cu mina. Am stat așa nu știu cîte minute, fără să zicem nici „pis”, și pe deasupra mai eram și lipiți unul de altul. Mă apucase o mîncărime undeva, pe la gleznă, dar nu-ndrăzneau să mă scarpin. Pe urmă a început să mă mînce urechea, apoi spinarea, tocmai între umeri. Simțeam că mor dacă nu mă scarpin. De-atunci am băgat de seamă de multe ori că dacă te afli într-o societate simandicoasă sau la vreo înmormîntare—sau dacă te duci la culcare cînd nu ți-e somn—va să zică dacă te afli într-un loc unde nu se cuvine să te scarpini, taman atunci te-apucă mîncărimea într-o mie de locuri deodată.

După un timp, Jim spuse:

— Hei, cine-acolo? Unde ești? Să-mi sară ochii dacă n-am auzit ceva. Aha, știe Jim ce-i de făcut, sade aici, pîn-aude iar zgomotu'.

Și se așeză pe pămînt, alături de noi. Își rezemă spinarea de un trunchi de copac și-și întinse picioarele, mai-mai să m-atingă. Începu să mă mînce nasul așa de tare, că-mi dădură lacrimile. Dar nici gînd să mă scarpin. Apoi mîncărimea trecu în nări și de-acolo mai departe. Nu mai știam ce să fac ca să stau locului. Cazna asta a ținut vreo sase-sapte minute, dar -mie mi s-a părut o veșnicie. Acum mă mîncea în vreo unsprezece locuri deodată. Simțeam că nu mai pot să rabd nkri o clipă, dar m-am ho-tărit să-ncerc și mi-am încleștat fălcile. Tocmai atunci Jim începu să răsufle greu, apoi să sforăie. Parcă mi s-a luat-o piatră de pe inimă!

Tom îmi făcu semn, șuierînd printre dinți, și începurăm să ne tîrîm amîndoi de-a bușilea, cu vreo zece pași mai încolo. Tom se opri și-mi șopti că ar fi nostim să-l legăm pe Jim de copac. Nu eram de aceeași părere: dacă se trezea? Ar fi făcut tărăboi și atunci s-ar fi băgat de seamă că fugisem de-acasă. După un timp, Tom îmi spuse că n-are destule luminări și că se duce în bucătărie să mai șterpelească vreo cîteva. I-am zis că n-are rost să încerce—dacă se trezea Jim și venea după noi? Dar Tom zicea că face să încercăm, așa că ne-am furișat în bucătărie și am pus rîna pe trei luminări, pentru plata căroră Tom lăsa pe masă un bănuț de cinci cenți. Apoi am ieșit. Mă treceau năduselile de nerăbdare. Dar ți-ai găsit ca Tom să plece! Ținea morțiș să se târască pînă la locul unde se afla Jim, ca să-i mai joace un renghi. Poate unde eram singur, iar în jur era atîta liniște, mi s-a părut lungă așteptarea.

Îndată ce Tom s-a întors, am luat-o pe potecă, de-a lungul gardului ce împrejmuia grădina,

si încet-încet am ajuns în creștetul dealului povîrnit, peste drum de casă. Tom îmi povesti cum îi scosese pălăria lui Jim și o agățase de o cracă deasupra lui. Jim se mișcase nițel, însă nu se trezise. A doua zi, Jim avea să se laude la toată lumea că fusese fermecat de niște vrăjitoare care-l în-călecaseră și cutreieraseră cu el întreg ținutul, aducîndu-l după aceea la loc sub copac și atîrnîndu-i pălăria de o creangă, ca să-i arate cu cine avusese de-a face. După încă o zi, Jim avea să spună că vrăjitoarele i se urcaseră în cîrcă și-l călăriseră pînă hăt-depart, la New Orleans. De la o zi la alta, Jim lungea călătoria, ajungînd cu vremea să spună că vrăjitoarele îl purtaseră prin întreaga lume, că-l sleiseră de puteri și-i învinețiseră spinarea. Jim era atît de mîndru de ce pățise, că nici nu se mai uita la ceilalți negri. Veneau să-i asculte povestea negrii din împrejurimi și nu era altul mai vestit ca el în tot ținutul. Negrii veniți de departe rămîneau cu gura căscată, măsurîndu-l cu privirea din cap pînă-n picioare ca pe nu știu ce minunăție. Negrii ăștia au obiceiul să stea pe întuneric în bucătărie, lîngă focul din vatră, și să sporovăiască despre vrăjitoare. De cîte ori vreunul din ei începea să vorbească, dîndu-si aere că știe tot, Jim îi reteza vorba: .

— Hm! Ce știi tu despre vrăjitoare? Iar negrul cu pricina făcea fețe-fețe și trebuia să se așeze undeva, mai în fund.

Jim n-avea să se mai despartă niciodată de bănuțul acela de cinci cenți, pe care și-l legase cu o sfornică în jurul gîtului. Zicea că-i un talisman pe care i-l dăduse diavolul cu mîna lui, spunîndu-i că poate lecui cu el pe oricine și că poate chema vrăjitoarele de cîte ori voia, dacă șoptea vreo două vorbulețe talismanului. Nu spunea însă niciodată care erau vorbulețele. Veneau la el negri din toate colțurile ținutului și-i dăruiau tot ce aveau la ei, numai să le arate bănuțul de cinci cenți. Dar se fereau să-l atingă, știind că însuși diavolul îl ținuse în mîna. De cînd îl văzuse pe diavol și fusese călărit de vrăjitoare, Jim nu mai muncea aproape deloc.

Cînd am ajuns cu Tom pe culmea dealului, ne-am aruncat privirea spre tîrgul din vale, unde clipeau trei-pa-tru luminițe, pesemne în odăile cu oameni bolnavi. Deasupra noastră, strălucea bolta înstelată, iar jos, lîngă tîrg, șerpua fluviul, lat de vreo milă, grozav de liniștit și măreț. Coborînd dealul, ne-am întîlnit cu Joe Harper, Ben Rogers și alți doi-trei băieți care se ascuseseră în tăbăcăria veche. Am dezlegat o barcă și-am pornit la vale pe fluviu, vreo două mile și jumătate, pînă la stir-bitura cea mare din coasta dealului, unde am și tras la mal.

Am intrat într-un pilc de tufe, unde Tom ne-a pus pe fiecare să jurăm c-o să păstrăm taina, apoi ne-a arătat o vîgăună în coasta dealului. Tufișurile erau mai dese acolo. Am aprins luminările și ne-am tîrît pe brînci în vîgăună, cale de vreo două sute de metri, pînă am dat de larg. Tom începu să cerceteze locurile - de trecere și cu-rînd se vîrî sub un perete în care n-ai fi zis că-i vreo crăpătură. Ne-am tîrît după el pînă ce-am ajuns într-un fel de chilioară igrasioasă și rece, unde ne-am și oprit.

— Acum—începu Tom—o să înființăm o bandă de tîlhari și o s-o botezăm „Banda lui Tom Sawyer”. Toți cei ce vor să intre în bandă trebuie să depună jurămîntul și să-l semneze cu sîngele lor.

Văzînd că toți vor, Tom scoase din buzunar o foaie de hîrtie pe care scrisese jurămîntul și începu să ni-l citească. Zicea așa—că fiecăruia trebuie să fie credincios bandei și să nu-i dea niciodată în vileag secretele; că dacă cineva făcea vreun rău unui membru al bandei, oricare alt membru al ei, căruia șeful îi poruncește să-l omoare pe ticălos cu familie cu tot, era dator să se supună, neavînd voie să mînînce, nici să doarmă pînă nu-i ucidea pe toți și nu le creșta pe piept cîte o cruce—semnul bandei. Nici un străin nu putea folosi acest semn, iar dacă îndrăznește să-l folosească, trebuia judecat, și a doua oară—omorît pe loc. Iar dacă vreun membru al bandei trăda secretele ei, trebuia să i se taie gîtul, iar cadavrul lui urma să fie ars și cenușa—împrăștiată, iar numele trădătorului urma să fie șters de pe listă, cu sînge, și nu mai putea fi pomenit niciodată de către membrii bandei, fiind blestemat și sortit uitării pentru vecie.

Toți băieții spuseră că-i un jurămînt nemaipomenit de frumos și-l întrebă pe Tom dacă-l tieluisese singur.

— În parte—răspunse el—iar restul l-am luat din cărțile cu pirați și cu hoți; orice bandă care se respectă are un jurămînt ca ăsta.

Cîțiva își dădură cu părerea că ar fi bine ca familiile băieților care ar trăda secretele bandei să fie omorîte.

— Bună idee! încuviință Tom și adăugă cu plaivazul și prevederea asta.

— Dar ce ne facem cu Huck Finn, că n-are familie? întrebă Ben Rogers.

— Păi, n-are tată? zise Tom Sawyer.

— Da, are tată, numai că de la o vreme nu mai e de găsit. Pe vremuri venea beat mort în tăbăcărie și se culca lîngă porci, dar de-un an și ceva n-a mai fost văzut pe-a-colo.

Se apucară să despice firul în patru pe chestia asia și erau cît pe aci să mă scoată din bandă, sub cuvînt că fiecare membru trebuie să aibă o familie sau pe cineva care să poată fi omorît, altminteri n-ar fi drept pentru ceilalți. Tăceau toți, buimăciți, nestiind cum s-o scoată la capăt.

Eram gata să plîng, cînd deodată îmi dete în gînd că domnișoara Watson se potrivea de minune: la nevoie, puteau s-o omoare pe ea.

— Da, merge. E-n regulă! spuseră băieții. Huck poate intra în bandă.

Apoi fiecare își înțepă degetul cu un ac, ca să aibă cu ce iscăli. Mi-am pus și eu semnul pe hîrtie.

— Și-acum—zise Ben Rogers—să vedem cu ce-o să se îndeletnicească banda noastră?

— Numai cu jafuri și omoruri—răspunse Tom.

— Dar ce-o să jefuim? Case, vite, sau...

— Fleacuri! Să furi vite sau alte lucruri de-astea n e jaf, ci găinărie—spuse Tom Sawyer. Noi nu sîntem găinari, noi trebuie să lucrăm în stil mare. Sîntem tîlhari de drumul mare. Purtăm măști, oprim diligente și trăsuri pe șosea, omori oamenii și le luăm ceasurile și banii.

— E musai să-i omorîm?

— Firește, e mai bine așa. Unii experți sînt de altă părere, dar îndeobște se zice că-i mai bine să-i omori, pe toți, afară de ăia pe care putem să-i aducem în peșteră ca prizonieri, pînă vor fi ransomați.

— Ce mai e și asta?

— Nu știu. Dar așa se obișnuiește, am citit în cărți. Și se înțelege că trebuie să facem și noi la fel.

— Dar cum putem s-o facem, dacă nu știm despre ce-i vorba?

— La naiba, nu pricepeți că e obligator? Nu v-am spus că așa scrie în cărți? Nu cumva vreți să faceți altfel decît scrie în cărți, ca să-ncurcați lucrurile?

— E ușor de zis, Tom Sawyer, dar cum naiba să fie ransomați indivizii, dacă nu știm despre ce-i vorba? Asta aș vrea să știu. Dar tu ce crezi c-ar putea să fie?

— Habar n-am. Dar s-ar putea să însemne că-i ținem prizonieri pînă mor.

— Așa mai merge, nu e rău. De ce n-ai spus-o din capul locului? Li ținem prizonieri pînă ce-i ransomează moartea; numai că pîn-atunci au să ne otrăvească viața, au să ne pape toată mîncarea și-au să încerce mereu să fugă.

— Mai las-o-ncolo, Ben Rogers! Cum să fugă cînd sînt păziți de un gardian, gata să tragă-n ei la cea mai mică mișcare?

— Un gardian? Asta-i prea de tot. Cum adică, cineva să stea aici toată noaptea, fără să-nchidă ochii, ca să-i păzească? Ce tîmpenie! N-ar fi mai bine să pună careva mîna pe-un ciomag și să-i ransomeze de cum sosesc?

— Nu, fiindcă asta nu-i scris nicăieri. Ascultă, Ben Rogers, ai de gînd să faci cum scrie la carte, ori ba? Ce, îți închipui că ăia care au scris cărțile nu știu ce-i bine și ce nu-i bine să faci? Nu cumva crezi că poți să-i înveți tu? Te-nseli. Nu, amice, o să-i ransomăm cum scrie la carte.

— Bine, fie. Dar eu, unul, zic că-i o neghiobie. Ia spune, omorîm și femeile?

— Ascultă, Ben Rogers, de-aș fi ageamiu ca tine, as tăcea chitic. Să omori femeile? Ce idee! Nimeni n-a văzut în cărți una ca asta. Le aduci în peșteră și te porți cuviincios cu ele. Și încetul cu încetul le cazi cu troncu și ele nu vor să se mai întoarcă acasă.

— Dacă așa stau lucrurile, nu mai am nimic de zis, dar să știi că mare brînză nu e. În curînd peștera noastră o să geamă de femei și de tot felul de țipi care așteaptă să fie ransomați, iar pentru noi, tîlharii, nici n-o să mai fie loc. Dar dă-i înainte. Eu am isprăvit.

În vremea asta, prichindelul de Tommy Barnes adormise. Cînd îl treziră, era -așa de speriat, încît începu să bîzîie, spunînd că vrea acasă la mămica și că s-a săturat de hoție.

Începură să-l ia în bășcălie, strigîndu-i: „Sugaciule!” De necaz, picul ne amenință că o să dea pe față toate secretele, dar Tom îi dăruie cinci cenți ca să-si țină gura. Dup-aceea ne spuse, că e timpul să plecăm și că săptămîna viitoare o să ne întîlnim din nou, ca să jefuim și să ornorîm niscaiva oameni.

Ben Rogers spuse că nu poate pleca de-acasă decît duminică, așa să ar fi mai bine să începem duminică viitoare. Toți ceilalți fură de părere că nu se cade să săvîrșim asemenea isprăvi duminică. Chestia era lămurită. A rămas stabilit să ne întîlnim cît mai curînd ca să hotărîm o zi. Apoi, după ce l-am ales pe Tom Sawyer căpitan și pe Joe Harper aghiotant al bandei, am plecat acasă. TVI-am cățărât pe acoperișul șopronului și m-am strecurat pe fereastră în camera mea, tocmai cînd se lumina de ziuă. Hainele mele noi-nouțe erau soioase și pline de noroi. Iar eu eram mort de oboseală.

CAPITOLUL III

A doua zi dimineață, domnișoara Watson mi-a tras o săpuneală strașnică din pricină că-mi murdărisem hainele; văduva însă nu m-a muștruluit, ci mi le-a curățat de noroi și de pete. Părea așa de amărită, că mi-am pus în gînd să mă port ca un mieluşel cîtăva vreme, dac-oi putea. Apoi domnișoara Watson m-a luat în iatacul ei și a-nceput să se roage, dar își răcea gura de pomană. Zicea că dacă am să mă rog în fiecare zi, au să mi se împlinescă toate dorințele.

Ți-ai găsit! Am încercat eu, nu-i vorbă, și-odată m-am ales cu o undiță, numai că era fără cârlige. N-aveam ce face cu ea fără cârlige, așa că am încercat de vreo trei-patru ori să cer cârlige, dar degeaba, nu căpătăm nîrnic. Într-o bună zi, am rugat-o pe domnișoara Watson să încerce ea pentru mine. Mi-a răspuns că-s un nătărău. Nu mi-a zis niciodată de ce și nici acum nu-s dumerit.

Odată m-am dus în pădure și mi-am bătut capul să pricep cum devine cazul. Dacă un om—îmi ziceam—poate primi orice ar cere într-o rugăciune, atunci de ce nu-si recapătă diaconul Winn banii pierduți cu porcii pe care i-a cumpărat? De ce văduva nu-si primește înapoi tabachera de argint ce i-a fost furată? De ce domnișoara Watson nu pune pic de carne pe ea? Nu—mi-am zis eu—toate astea-s mofturi.

M-am dus s-o întreb pe văduvă, care m-a lămurit că prin rugăciune se pot căpăta „daruri spirituale.” Văzînd că nu pricep despre ce-i vorba, mi-a spus că trebuie să ajut pe alții și să am mereu grijă de ei, fără să mă gîndesc nici o clipă la mine. Printre „alții” se numără firește și domnișoara Watson, îmi ziceam eu.

M-am dus din nou în pădure și iar mi-am sfredelit creierii ceasuri în șir, dar degeaba, nu vedeam nici un folos pentru mine, ci doar pentru alții. Pîn' la urmă m-am hotărât să hu-mi mai bat capul și să-mi văd de-aie n:ele ca și mai-nainte.

Din cînd în cînd, văduva mă lua deoparte și-mi vorbea despre pronia cerească, așa de frumos, că-mi lăsa gura apă. Dar a doua zi,, domnișoara Watson își vîra nasul și strica toată treaba. Am ajuns să cred că or fi fiind două pronii; un nepricopsit ar avea un noroc grozav cu pronia văduvei, dar ar fi vai de viața lui dac-ar încăpea pe mîna proniei domnișoarei Watson.

După multă chibzuială, mi-am zis că n-ar fi rău să fiu ocrotit de pronia văduvei—cu voia ei, bineînțeles. Mă întrebam însă ce folos ar trage pronia asta de pe urma unuia atît de neștiutor și de necioplit ca mine.

Babacii' nu se arătase de peste un an și nu-i duceam deloc dorul, ba chiar mă simțeam destul de bine fără el. Nu mai voiam să-l văd. De cîte ori era treaz și se-ntîmpla să pună gheara pe mine mă cotonogea. De aceea mă obișnuisem să fug în pădure cînd îl știam prin preajmă. Cam pe vremea aceea oamenii povesteau că se înecase în fluviu, cu vreo douăsprezece mile mai sus de orașel. Cel puțin așa zicea lumea. Cică înecatul era de-un stat cu el, purta niște zdrențe și avea un păr lung-lung, taman ca babacu'. Dar fața i-era de nerecunoscut, fiindcă stătuse prea mult în apă, încît nici nu mai aducea cu o față omenească. Lumea spunea că plutise pe spate, îl scosese din apă și-l îngropaseră pe mal. Dar n-am avut parte de liniște prea multă vreme, fiindcă știam că un bărbat mort nu plutește pe spate, ci pe burtă. Eram sigur că nu fusese babacu' ci o femeie îmbrăcată în straie bărbătești. Și iar m-a îmboldit teama, gîndindu-mă că bătrînul o să se-ntoarcă într-o bună zi, cu toate că tare-as fi vrut să nu mai vină.

Vreme de o lună ne-am tot jucat de-a țîlharii, apoi m-am lăsat păgubaș, ca și ceilalți de altfel. Nu jefuisem și nici nu omorîsem pe nimeni, ne lăudam numai. Cînd și cînd o zbugheam din pădure și dădeam năvală asupra porcarilor sau asupra precupețelor care-si duceau zarza- ' valurile la piață, dar n-am capturat niciodată nimic. Tom Sawyer zicea că porcii-s „lingouri”, iar napii și celelalte legume—„juvaeruri”. Ne întorceam la peșteră și pală- j vrăgeam despre isprăvile noastre, despre oamenii pe care-i j omorîsem sau îi însemnasem cu pecetea bandei. Eu unul ' nu vedeam nici un folos în toate astea, într-o zi, Tom trimise un băiat să alerge prin țîrg cu un ciomag aprins—zicea că-i un „slogan” (era semnalul de adunare a bandei). Apoi ne înștiința că iscoadele îi aduseseră în taină vestea că a doua zi un mare convoi de- neguțatori spanioli și bogătași arabi, avînd o încărcătură de diamante, va poposi în valea de lîngă peșteră, împreună cu două sute de elefanți, sase sute de cămile și peste o mie de catîri, și cu o escortă de numai patru sute de soldați. Zicea că o să facem o „ambuscadă”, că o să-i omorîm pe toți și că o să-i prădăm.

Tom ne porunci să ne lustruim săbiile și puștile și să fim gata. Așa era Tom: nu s-ar fi încumetat să prade nici măcar un car cu napi, dar ținea morțiș să aibă săbiile și puștile curățate pentru atac, cu toate că nu erau decît niște biete ciomege și cozi de mătură. Puteai să le freci pînă-ți ieșea sufletul, că tot nu erau bune de nimic; doar să faci focul cu ele!

Eu știam că nu putem veni de hac unei asemenea armate de spanioli și arabi, dar voiam să văd cămilele și elefanții, așa încît simbătă, a doua zi, am fost la postul meu, în „ambuscadă”.

Cînd am auzit comanda, ne-am năpustit din pădure și-am cporît în fugă povîrnișul. Și ce să vezi? Nici picior de spaniol, de arab, de cămilă "sau de elefant. Nu erau decît niște elevi de la școala de duminică în excursie, și încă niște elevi din clasa I. I-am pus pe fugă și i-am urmărit pînă la peșteră, dar n-am capturat decît niște gogși și puțin magiun.

Ben Rogers, mai norocos, a pus mîna pe o păpușă de cîrpă, iar Joe Harper pe o carte de rugăciuni și pe un abecedar. S-a ivit însă dascălul și ne-a silit s-o luăm la goană și să lăsăm baltă toată prada. N-am văzut nici urmă da diamante, dar cînd i-am cerut socoteală lui Tom Sawyer, mi-a răspuns că erau acolo sumedenie de diamante, precum și arabi, elefanți și cîte și mai cîte.

— Atunci—zic eu—de ce nu le-am putut vedea și noi?

— Dacă n-ai fi atât de ageamiu—mi-a spus el —, și ai fi citit cartea Don Quijote, ai fi știut fără să mă mai întrebi.

Toate astea—zicea el—sînt roadele magiei. Cică ar fi fost acolo sute de soldați, și elefanți, și comori, și, așa mai departe; dar dușmanii noștri, pe care-i numea magicieni, prefăcuseră toate astea, numai din răutate, într-o excursie de elevi ai unei școli de duminică.

— Bine, fie—i-am zis eu—dar ce ne-mpiedica să-i atacăm pe magicieni?

— Ești un prost—mă repezi el. Nu știi că un magician poate chema o sumedenie, de spiriduși care te-ar face praf cît ai bate din palme? Spiridusii sînt înalți ca niște copaci și groși cît niște biserici.

— Bine, bine—am stăruit eu—dar ce-ar fi dacă am chema și noi în ajutor niște spiriduși? Oare n-am putea să-i snopim pe ăilalți?

— De unde să faci rost de ei?

— Nu știu. Da' ăia cum fac rost?

— Aia freacă o lampă veche de cositor sau un inel de fier și atunci spiridușii vin repede-repede, învăluți într-un nor de fum, cu tunete și fulgere-, și fac ce li se poruncește. Pentru -ei e floare la ureche să smulgă un turn și să-l trîntească în capul unui director de școală de duminică sau în capul mai știu eu cui.

— Și cine-i pune așa pe roate?

— Cum cine? Al care freacă lampa sau inclus. Spi-ridușii îl ascultă orbește și trebuie să-i îndeplinească toate poruncile. Dacă le spune să clădească din diamante un palat lung de patruzeci de mile și să-l umple cu gumă de mestecat sau mai știu-eu ce, și să-i aducă pe fiica împăratului Chinei ca să -se însoare cu ea, spiridușii n-au încotro și-i îndeplinesc porunca pîn-a doua zi înainte de răsăritul soarelui. Și în afară de asta, trebuie să care palatul în orice loc din țară ar dori stăpînul -lor. Acum ai priceput?

— Eu cred că-s niște zezzeci că nu-si păstrează palatul, în loc să umble ca nebunii cu el în c'îrcă. Pe legea mea, dac-aș fi în locul lor, l-aș lăsa să crape pe ăl de-ar încerca să mă scoată din rosturile mele, frecînd o rablă de lampă.

— Ce tot vorbești, Huck Finn? Nu pricepi că vrînd-nevrînd ai fi silit să vii, dacă magicianul freacă lampa?

— Ce? Să mă silească pe mine, care-s înalt cît un pom și grc.s cît o biserică? Ei bine, să zicem c-aș veni,' dar l-as sili eu să vadă stele verzi!

— Prostii! Ție degeaba-ți vorbește omu', Huck. Ești un nătărău. Habar n-ai de nimic. i

M-am gîndit două-trei zile la afacerea asta și-n cele din urmă m-am hotărît să văz cu-ochii mei dacă e ceva serios sau nu. Am făcut rost de o lampă veche de cositor și de un inel de fier, m-am dus ou ele în pădure și le-am frecat și răslecat, pînă mi-a ieșit sufletul, zicîndu-mi că-mi voi clădi un palat și-l voi vinde. Dar degeaba, nu s-a arătat nici un duh. Atunci mi-am dat seama că toată chestia era doar o minciună de-a lui Tom Sawyer. Poate că-n mintea lui arabii și elefanții trăiau aieva. Eu, unul, nu văzusem însă decît niște elevi de la școala de duminică.

CAPITOLUL IV

Ei, și-așa trecură vreo trei-patru luni. Acum, iarna era în toi. În tot acest răstimp m-am dus în fiecare zi la școală și ajunsesem să cunosc buchiile, să citesc și să scriu nițeluș, ba chiar știam pe dinafară tabla înmulțirii pînă la șase ori șapte treizeci și cinci. Cred că n-aș fi în stare niciodată să merg mai departe chiar de-ar fi să trăiesc o veșnicie. Nu prea se lipește aritmetica de mine.

La început nu puteam suferi școala, dar cu vremea m-am obișnuit. De cîte ori mă simțeam obosit peste măsură, trăgeam la fit, iar bătaia pe care o încasam a doua zi îmi făcea bine și înă înviora. Așa încît, cu cît mă duceam mai des la școală, cu atît mi se părea mai ușor. Începusem chiar să mă obișnuiesc cu felul de a fi al văduvei, care nu mă mai scotea din sărite. Ce mă sîcîia mai mult era că trebuia să locuiesc într-o casă și să dorm într-un pat, dar înainte de a se fi răcit vremea, o tuleam din cînd în cînd de-acasă și dormeam în pădure, așa, ca să mă mai odihnesc și eu oleacă.

Vechile apucături îmi plăceau mai mult, se-nțelege, dar începusem să prind gust și pentru cele noi, așa, puțintel. Văduva zicea că merg încet, dar sigur, pe calea cea bună și că nu-i mai e rușine cu mine.

Intr-o dimineață, la prînzișcr, mi s-a întîmplat să răstorn solnița. Am întins iute mîna după nițică sare ca s-Q arunc peste umărul sting, pentru a alunga piaza rea, dar .domnișoara Watson mi-a luat-o înainte și m-a apucat de braț, zicîndu-mi:

— Lasă mîna, Huckleberry, neîndemînaticule!

Văduva a pus o vorbă bună pentru mine, dar eram sigur că asta nu-i destul ca să alunge nenorocul. După masă am plecat necăjit și speriat, întrebîndu-mă ce-o să mi se întîmple și cînd anume. Te poți feri de unele nenorociri, dar nu de o nenorocire ca asta. Așa că n-am mai încercat nimic și-am umblat de colo pînă colo, cătrănit și cu ochii la pîndă.

M-am dus în grădina din fața casei și m-am cățarat pe pîrleazul gardului ăl mare de uluci. Pămîntul era acoperit cu un pospai de zăpadă proaspătă, în care se zăreau urme de pași. Veneau dinspre pietrărie și se opreau puțin în dreptul pîrleazului, apoi treceau de-a lungul gardului. Curios lucru că drumețul nu intrase, după ce se învîrtise atîta prin fața pîrleazului. Nu puteam pricepe de ce. Mă gîndeam să mă iau după urmele pașilor, dar m-am oprit să le cercetez mai întîi. La început n-am băgat de seamă nimic, însă curînd am deslușit în călcătura piciorului stîng o cruce făcută de niște ținte mari, pesemne ca s-alunge diavoli.

În clipa următoare, coboram în fugă dealul. Mă uitam din cînd în cînd înapoi, dar n-am văzut pe nimeni. Și-așa, într-un suflet, am ajuns la judele Thatcher.

— Ce-i cu tine, băiete—îmi spuse el—ce gîfii a'șa? Ai venit să-ți încasezi dobînda?

— Nu, dom'le... Da' ce, am ceva de luat?

— Sigur 'că da, aseară ți-a sosit dobînda pe jumătate de an, peste o sută cincizeci de dolari. O adevărată avere pentru tine. N-ar strica să ți-i pun laolaltă cu ceilalți șase mii de dolari, altminteri îi cheltuiești.

— Nu, domnule—îi spun eu—nu vreau să-i cheltuiesc. Nu vreau să-i iau nici pe aști'a, nici pe ceilalți șase mii. Vreau să-i luați dumneavoastră, vi-i dau pe tați.

Judele păru uimit. Se vedea că nu pricepe nimic.

— Adică, ce vrei să spui, băiete?

— Nu mă întrebați, vă rog. Așa-i că-i luați?

— Bine; dar nu pricep. Ce s-a întîmplat? '

— Vă rog, luați-i și nu mă mai întrebați nimic, nu mă siliți să vă spun minciuni. Se gîndi un pic, apoi rosti :

— Aha, mi se pare c-am ghicit. Vrei să-mi vinzi averea ta, nu să mi-o dai. Asta e.

Mîzgăli ceva pe o hîrtie, reciti ce scrisese și-mi spuse:

— Uite, am scris „în compensație”. Asta înseamnă că ți-am cumpărat totul și ți-am achitat. Uite un dolar pentru tine. Și acum iscălește!

Am iscălit și am plecat.

Jim, negrul domnișoarei Watson, avea un ghemotoc de păr, mare cît un pumn, care fusese scos din al patrulea bîrdăhan al unui bou. Cu-ghemotocul ăsta Jim făcea farmece. Spunea că înăuntrul lui ar sălășui un duh atotștiutor. În seara aceea m-am dus la el și i-am spus că babacu' se întorsese din nou, îi văzusem urmele pașilor pe zăpadă. Voiam să aflu ce-avea de gînd și cît timp va rămâne. Jim scoase ghemotocul și-i șopti ceva, apoi îl aruncă pe podea. Ghemotocul căzu ca o piatră fără să se rostogolească mai mult de-o palmă. Jim mai încercă o dată și înc-o dată—dar în zadar. Atunci în-genunche, își lipi urechea de ghemotoc și ascultă. Degeaba. Cică ghemotocul nu voia să vorbească. Uneori —mă lămuri el—nu scotea o vorbă dacă nu-i dădeai bani. I-am spus atunci că am un firfirie vechi și calp, care n-avea nici un preț, fiindcă sub argint se vedea arama—și chiar și așa nu l-ar fi primit nimeni: era atît de lustruit, că părea unsuros și asta-l dădea de gol. (N-aveam de gînd să-i spun nimic despr-e dolarul pe care mi-l dăduse judecătorul.) Nu-i cine știe ce—i-am zis—dar poate că ghemotocul n-o să bage de seamă și o să-l primească. Jim mirosi bănuțul, îl mușcă, îl frecă și-mi spuse că va face așa fel încît ghemotocul să creadă că-i bun.

O să ia un cartof de Irlanda, o să-l despice și-o să vîre bănuțul înăuntru, lăsîndu-l acolo toată noaptea. A doua zi dimineața n-o să i se mai vadă arama și n-o să mai fie unsuros, așa că l-ar primi oricare om din tîrg, darămite o minge de păr. Știam și eu șmecheria cu cartoful, dar o uitasem.

Jim puse bănuțul sub mînea de păr, în-genunche și ascultă din nou. De data asta—îmi zise el—mingea e-n toane bune, și dacă vreau, o să-mi ghicească tot viitorul.

— Dă-i înainte! îl îndemnai eu.

Mînea îi vorbi lui Jim, iar Jim îmi spuse totul mie:

— Taică-tu, bătrînu', încă nu știe ce vrea, acu' îi vine să plece, acu' vrea iar să rămînă. Al Tnai bun lu--cru-i să stai liniștit și să-l lași pe bătrîn să facă ce vrea. Deasupra lui zboară doi îngeri: unu-i alb, altu' negru. Albu-l îndeamnă să facă bine o țîră, dar p-ormă vine negru' și strică tot. Nimeni nu poate ști care înger o să-avingă pîn'la urmă; cu tine însă totu-i cît se poate de bine. Te așteaptă muJte necazuri, dar și multe bucurii în viață. Ai să suferi de cîteva ori, și-ai să cazi și la pat, dar ai să te scoli sănătos. Prin viața ta trec două fete. Una-i bălaie, alta-i oacheșă. Una-i bogată, ailaltă săracă. Tu o iei de nevastă mai întîi pe aia săracă, apoi pe aia bogată. Ai grijă să te ferești de apă cît se poate mai mult. Și fii cu ochii-n patru, fiindcă ți-e scris să mori spînzur-rat. Cînd în noaptea aceea m-am suit în odaia mea și am aprins luminarea, la lumina ei l-am zărit pe babacu' în carne- și oase!

CAPITOLUL

Inchises'em ușa. întorcînd capul, l-am zărit. De cînd mă știu mi-a fost frică de el. atît de

zdravăn mă bătea. Și-acum mi-era teamă, dar într-o clipă m-am dumerit că n-aveam de ce; lănceput, parcă mi s-a tăiat răsuflarea, văzîndu-l acolo pe neașteptate, dar Jupă cea dinții tresărire, ca să zic așa, mi-a'n dat seama că de data asta spaima mea n-avea nici un temei.

Babacu' era om la aproape cincizeci de ani—și-și arăta vîrsta. Chica lui încîlcită și slinoasă îi atîrna pe frunte, încît îi puteai vedea printre șuvițe, ca printr-un frunziș, ochii strălucitori. Avea un păr negru, fără nici un fir cărunt, la fel ca și favoriții-i lungi și încîlcîți. Obraii—atît cît i se vedeau—n-aveau nici o culoare. Erau albi, de un alb nefiresc care te înfiora, de ți se în-crîncena-carnea pe tine, un alb de broască, de burtă de pește, iar în loc de haine, purta niște flenduri.

Ședea picior peste picior și prm gheata ruptă a celui de deasupra i se vedeau două dește pe care și le mișca din cînd în cînd. Pălăria-i zăcea pa podea—o pălărie veche, neagră, cu fundul scobit ca un capac.

Stăteam și mă uitam la el. Mă privea și el, de pe scaunul nițelul aplecat, pe care ședea. Punînd luminarea pe masă, am băgat de seamă că geamul era deschis. Sărise desigur pe fereastră, de pe acoperișul șopronului. După ce mă măsură bine din tălpi -pînă-n creștet îmi spuse:

— Haine scrobite, ai? Crezi că ești cineva, ai?

— Poate că s'înt, poate că nu.

— Lasă gura! De cînd am plecat, ai strîns ceva podoabe pe tine, dar te pun eu cu botul pe labe, fii pe pace. Se zice că ai si iducație, știi să scrii, să citești... Acu' ți-oi fi închipuind că ești mai dihai ca tac-tu, fiindcă el nu știe, ai? Las' că-ți scot eu gîrgăunii din cap! Cin' ți-a dat voie să te ții de toate mofturile astea? Cin' ți-a spus că-s de nasul tău?

— Văduva. Ea mi-a spus.

— Văduva? Ai? Și cine i-a zis văduvei că poate să-si vîre nasu' unde nu-i fierbe oala?

— Nu i-a zis nimeni nimic.

— La's' c-o învăț eu minte. Ascultă, bă, să te lași de școala aia. Le-arăt eu lor să mai învețe un golan să-si dea aere față de tac-său și să facă pe grozavul cu el. Să nu te mai prind că-ți pierzi vremea la școala aia, că-ți pun pielea pe băț. Mă-ta nu știa să citească si nici să scrie. La fel tot neamul tău. Și eu tot așa. Numai tu te-ai găsit mai cu moț. Cu mine nu-ți merge, auzi tu? Hei, ia deschide cartea, să te-aud și eu ce știi!

Am luat o carte și am început să citesc o istorie despre generalul Washington si despre război. După cîteva clipe, babacu' îmi smulse cartea din mîină și-o azvîrlî cît colo.

— Văz că știi să citești. Nu-mi venea să cred cînd mi-ai spus. Ascultă acu'! Să te lași de farafastîcurile astea! Nu-ți mai dau voie. Să știi că sînt cu cîchii pe tine, bobocule, si dacă te mai prind pe la școală, te bat de te rup. Te pomenești că mai ajungi și bisericos. Halal de'așa fiu!

Apoi, luînd de pe masă o poză albastră și galbenă înfățișînd niște vaci și un păstor, se burzului:

— Asta ce mai e?

— Mi-au dat-o la școală, fiindcă mi-am învățat bine lecțiile. O rupse în bucăți si-mi spuse:

— O să-ți dau eu ceva mai bim, o bătaie soră cu moartea. Mai bombăni așa cîteva clipe, apoi rosti:

— Ești ditamai domnișorul, ai? Ia te uită... pat, cearșafuri, oglindă, covoraș pe podea, și tac-tu trebuie să doarmă cu porcii în tăbăcărie. Halal de așa fiu! Dar lasă, n-avea tu grijă, te lecuiesc eu de fumurile astea, ți le scot eu din cap. Ți s-a dus'buhu' că ești bogat. Asa-i! Ia zi-mi si mie cum devine căzu'?

— 'Minte cin' ți-a spus.

— Ascultă, bă, ai grijă cum vorbești cu tac-tu. Destul am răbdat, nu mă ațlța. De două zile de cînd umblu prin tîrg, n-aud alta decît că ești bogat. Același lucru l-am auzit si pîn părțile din josul fluviului. De-aia am venit. Să-mi dai mîine banii, am nevoie de ei.

— N-am nici un ban.

— Minți! Sînt la judele Thatcher. Du-te și ia-i, îmi trebuie!

— N-am nici un ban, zău întrebă-l și pe judele Thatcher, o să-ți spună la fel.

— Bine, o să mă duc eu să-i cer. îl fac eu să mi-i dea, nu te teme! Ia zi, cîți bani ai ,în buzunar? Dă-îîncoa'!

— N-am decît un dolar, dar îmi trebuie să...

— Nu mă privește pentru ce-ți trebuie, dă-l încoa'! îl luă și-l muscă, să vadă dacă nu era fals, apoi -îmi spuse că se duce în tîrg să cumpere niște rachiu—cică nu băuse toată ziua. Cînd ajunse pe acoperișul șopronului, își vîrî din nou capul pe fereastră si-ncepu să mă-njure că-s fandosit și-ncerc să fiu mai breaz ca el. Și cînd credeam că plecuse, își băgă iar capul pe fereastră, ca să-mi zică să nu uit ce-mi spusese despre școală—că-mi arată el mie dacă nu mă las de ea.

A doua zi se duse, beat-turtă, la judele Thatcher și se rățoi la el, încercînd să-i stearcă banii. Neizbutind, se jură c-o să-l dea în judecată.

Judele si văduva cerură tribunalului să mă scoată de sub aripa lui babacu' și să mă dea în grija unuia din ei. Dar cum judecătorul abia venise în localitate și nu-l cunoștea pe babacu', hotărî

că tribunalul nu are căderea să se amestece în asemenea treburi și că, pe cât se poate, familiile nu trebuie despărțite; în ce-l privește—zicea el—n-ar vrea să smulgă un copil de lângă tatăl său.

Judele Thatcher și văduva n-au mai avut încotro și s-au lăsat păgubași.

Bătrînul s-a bucurat de n-a mai putut și mi-a zis că mă învinețește în bătai dacă nu-i fac rost de ceva' gologani. Am împrumutat trei dolari de la judele Thatcher, iar babacu' i-a băut și a umblat apoi prin tot târgul cîn-tînd, înjurînd de mama focului și bătînd darabana într-o tingire, pînă la miezul nopții. L-au prins și l-au băgat la răcoare, iar a doua zi l-au adus la tribunal, unde-a fost osîndit la o săptămînă închisoare.

El însă zicea că-i mulțumit, fiindcă-i stăpîn pe fi-su, și că o să-i arate el lui.

Cînd ieși din pușcărie, judecătorul ăl nou îi făgădui c-o să facă om din el. îl chemă la el acasă, îi dădu haine noi și curate și-l așeză la masă laolaltă cu familia lui, dimineața, la prînz și seara. Parcă era pîinea lui Dumnezeu, nu altceva. În prima zi, după cină, îl luă deoparte și-i vorbi despre cumpătare și alte asemenea lucruri, pînă ce lui babacu' îi dădură lacrimile și începu să spună că fusese cu adevărat ticălos și-și irosise viața, dar că de-acî înainte o să-nceapă o viață nouă și-o să ajungă un om de care n-o să-i mai fie nimănui rușine, dacă judecătorul o să-l ajute și n-o să-l disprețuiască. Judecătorul îi răspunse că l-ar pupa pentru vorbele astea, și începu să bîzîie și el, și nevastă-sa. Babacu' le mai spuse că a fost toată viața un neînțeles, iar judecătorul îl crezu pe cuvînt.

—' Un om decăzut ca mine—adăugă bătrînul—are nevoie de înțelegerea semenilor săi.

Judecătorul zise: „Așa e!” și iarăși izbucniră în plîns. Înainte de a se duce la culcare, bătrînul se ridică și le întinse, mîna, spunînd:

— Uitați-vă la mîna asta, domnilor și doamnelor, strîngeți-o în mîinile voastre! A fost cîndva mma unui' porc, dar acum nu mai e, acum e mîna unui om care a început o viață nouă și care mai bine moare decît să dea înapoi. Țineți minte cuvintele astea, nu uitați că eu le-am rostit. Acum e o mîna curată. Strîngeți-o fără frică!

Îi strînseră mîna și plînseră apoi în cor. Ba, nevasta judecătorului i-o și sărută. După-aceea, bătrînul iscăli un jurămînt—mai bine zis, puse degetul. Judecătorul spuse că era cel mai înălțător moment din cîte trăise, sau ceva asemănător. Apoi îl băgară pe babacu' într-o încăpere frumoasă, pe care o țineau pentru oaspeți. Dar în toiul nopții, bătrînului i se făcu o sete grozavă, ieși pe acoperiș și se lăsă jos pe un stîlp.

Ajuns în târg, își schimbă țoalele noi pentru o vadră de vin, apoi se întoarse și petrecu o noapte de pomină. Spre ziuă ieși din nou, beat ca un lăutar, alunecă de pe acoperiș și-și rupse brațul sfîng în două locuri. îl găsiră aproape țeapăn, în zorii zilei. Iar cînd deschiseră ușa camerei de oaspeți, trebuiră să facă sondaje, înainte de a putea naviga prin ea.

Judecătorului i-a cam sărit muștarul. Zicea că bătrînul poate fi îndreptat cel mult cu un glonte de pușcă, dar nu altminteri.

CAPITOLUL VI

În. curînd bătrînul se puse iarăși pe pidoare și începu să alerge pe la tribunal, ca să-l silească pe judele Thatcher să-i dea banii. Se ținu și de mine, vîzînd că nu mă las de școală. De vreo două ori izbuti să mă-nhațe și mă bătău măr. Cu toate astea, m-am dus mai departe la școală, ocolindu-l sau luînd-o la goană cînd îl zăream, înainte nu prea-mi plăcuse să mă duc la școală, dar acum țineam morțiș să mă duc, ca să-i fac în necaz tatii.

Procesul ăla era o poveste lungă, părea că n-au să-l mai urnească niciodată. De aceea, din cînd în cînd împrumutam doi-trei dolari de la judele Thatcher și-i dădeam lui babacu', ca să nu mă bată. De cîte ori pune mîna pe bani se-mbăta, și de cîte ori se-mbăta făcea tărăboi prin târg. Și de cîte ori făcea tărăboi era băgat la răcoare... Viața asta i se potrivea de minune, parcă era anume croită pentru el.

De la o vreme însă începuse să se țină scai de văduvă,, încît, într-o bună zi, ea îi spuse că dacă nu se astîmpără, o să fie vai și amar de el. Scos din sărite, babacu' îi răspunse c-o' să-i arate el cine-i stăpînul lui Huck Finn. Și într-o zi, în primăvară, mă pîndi, puse mîna pe mine și mă duse cu barca vreo trei mile în su-sul apei, trecînd pe celălalt mal, dinspre Illinois, într-un loc împădurit și pustiu, unde nu se afla decît o colibă ' veche de lemn, împrejmuată de copaci atît de deși, încît, dacă nu știai unde e, nu dădeai de ea.

Stătea mai tot timpul cu mine, așa că nu mi se ivea nici cel mai mic prilej s-o șterg de-acolo. Locuiam arhîndoi în coliba aia, iar noaptea babacu' încuia -întotdeauna ușa și-si pune cheia sub cap. Avea o pușcă, pe care cred c-o furase; trăiam din pescuit și vînat. Uneori mă încuia și se ducea pînă la debarcader—cu vreo trei mile mai jos. Era acolo o dugheană, unde în schimbul peștelui și vînatului căpăta, rachiu, îl aducea acasă se-mbăta și, cînd era cu chef, mă snopea în bătai.

Nu după multă vreme văduva află unde sînt și trimise un om de-al ei să mă scape. Babacu' însă îl puse pe fugă cu pușca. Cam pe vremea aceea începusem să mă obișnuiesc cu noua mea

viață și chiar îmi plăcea, bineînțeles, în afară de băta. Trîndăveam toată ziua și era tare bine. Stăteam cu burta la soare, fumam tabac, pescuiam și nimeni nu mă silea să citesc sau să învăț. Așa trecură două luni, dacă nu și mai mult. Hainele de pe mine erau ferfeniță și pline de jeg. Nu puteam pricepe cum dracu' de-mi plăcuse atîta în casa văduvei, unde trebuia să mă spăl, să mănânc din farfurie, să mă pieptăn, să mă duc la culcare și să mă scol la ore fixe, să stau toată vremea cu nasul în carte și, colac peste pupăză, să mai îndur și șicîielile domnișoarei Watson. N-ăs mai fi vrut să mă-ntorc niciodată acolo, în casa văduvei încetasem, să înjur din pricină că ei nu-i plăcea. Dar acum înjuram ca la ușa cortului—babacu' n-avea nimic împotriva. Ce mai tura-vura, trăiam binișor în pădurea ceea.

Cu vremea însă, babacu' se învățase să pună cam prea des mîna pe bîta, așa că nu mai puteam răbda. Eram numai vînată. Afară de asta, obișnuia să plece- mereu, lă-sîndu-mă închis în colibă. Odată m-a încuiat înăuntru și a lipsit vreo trei zile. Mi-a fost grozav de urît. Credeam că s-a înecat și că n-o să mai ies niciodată de-acolo. Gîndul ăsta mă îngrozea. Mă hotărîi să caut un mijloc de evadare. Mai încercasem eu de multe ori să ies din colibă, dar degeaba. Prin ferestruica aia strimță n-ar fi putut trece nici măcar un cîine, iar hornul era prea îngust ca să mă pot cățara prin el. Ușa era făcută din blăni groase de stejar. Babacu' avea totdeauna grijă ca în lipsa lui să nu lase înăuntru vreun cuțit sau ceva asemănător, Cercetasem de sute de ori încăperea, tot n-aveam ce face și în felul ăsta îmi trecea timpul. Dar de astă dată, în sfîrșit, am găsit ceva: un ferăstrău vechi, ruginit și fără miner. Fusese ascuns între grindă și căpriorii acoperișului. Am luat ferăstrăul, l-am uns și m-am pus pe lur cru. La un capăt al colibe, în spatele mesei, era o cergă veche, bătută cu cuie în perete, ca să nu sufle vîntul prin crăpături, și să stingă lumina. M-'am vîrît sub masă, am ridicat cerga și am început să tai cu ferăstrăul, în bușteanul gros de la temelie, o gaură cît să mă pot strecura afară. Treaba asta mi-a luat multă vreme, dar aproape că isprăvisem, cînd deodată am auzit răsunînd în pădure pușca lui babacu'. Am îndepărtat toate urmele trudei mele, am pus la loc cergă și am ascuns ferăstrăul, în curînd se ivi și babacu'. Ca de obicei, -nu era în apele lui. Zicea că fusese în tîrg, unde toate mergeau anapoda.

Avocatul îi spusese că ar cîștiga procesul și ar căpăta banii, dacă ăia s-ar hotărî odată să-l înceapă, numai că scorneau o sumedenie de chichițe ca să-l amîne mereu, iar judele Thatcher se pricepea la asemenea lucruri. Pe deasupra, oamenii spuneau c-o să mai fie un proces, ca să fiu luat de lîngă babacu' și dat în grija văduvei, oare de data asta o să cîștige procesul. Vestea asta nu mi-a plăcut deloc, fiindcă nu voiam în ruptu' capului să mă mai întorc în casa văduvei, unde aveam de îndurat atâtea chinuri și unde trebuia să fiu civilizat, cum spunea dumneaei.

Bătrînul începu să înjure vîrtos; înjură pe cine vrei și pe cine nu vrei și, ca să fie sigur că nu i-a scăpat nimeni, o luă de la capăt și isprăvi cu o înjurătură, ca să zic așa, cuprinzătoare, pomenind o mulțime de oameni al căror nume nu-l știa și căroră le spunea „cum naiba-i cheamă”. Și dă-i și dă-i cu înjurăturile.

— Tare-as vrea s-o văz pe văduvă că pune mîna pe tine! urmă el, adăugînd c-o să fie cu ochii-n patru și că, dacă au să încerce să vină după mine, o s'ă mă ascundă într-un loc pe care-l știa numai el, cu vreo șase-șapte mile mai departe, unde puteau să crape căutîndu-mă și tot nu mi-ar da de urmă.

Chestia asta m-a cam tulburat, dar după cîteva clipe m-am liniștit, gîndindu-mă că mult n-o să m'ai fac eu purici lîngă dumnealui, ca să-i dau prilejul să treacă la fapte. Bătrînul mă trimise să scot din barcă lucrurile pe -care le adusese din tîrg. Adusese un sac de vreo cincizeci de f un ț și de mălai, o halcă de slănină, alice, o ploscă cu rachi, un terfelog și două gazete, bune de folosit ca fultuială, și niște cîlți. După ce-am dus- un transport în colibă, m-am întors și m-am așezat pe botul bărcii, casă mă odihnesc nițeluș. Eram hotărît s-o șterg în pădure, luînd ou mine pușca și niscaiva undițe. Firește, n-aveam de gînd să mă statornicesc undeva, ci voiam s-o iau ragna prin țară, umblînd mai mult noaptea și trăind din vînat și pescuit, în felul ăsta puteam ajunge destul de departe ca să nu-mi mai dea de urmă nici babacu', nici văduva. Mă gîndeam să tai bușteanul de la temelie și s-o șterg chiar în noaptea aia, dacă babacu' s-ar chercheli îndeajuns— și fără doar și poate c-avea să se cherehelească. Eram așa de cufundat în gînduri, încît n-am băgat de seamă că zăbovisem cam mulțisor. Deodată am auzit glasul bătrînului, care mă întreba dac-am adormit sau dacă nu cumva m-am înecat.

Pîn-am cărat toate lucrurile în colibă, s-a făcut întuneric, în vreme ce eu pregăteam cina, bătrînul mai trăgea cîte-o dușcă; încălzindu-se, începu din nou să înjure. Se îmbătase în tîrg și zăcuse toată noaptea într-un șanț, așa că acum arăta ca vai de lume. Era plin de noroi din creștet pînă-n tălpi, să juri că-i Adam, 'nu alta! De cîte ori i se urca rachiul la cap, se apuca să înjure stăpînirea.

— Și să mai zici că asta-i .stăpînire! începu el. Păi, uită-te la ea și zi cu ce seamănă. Ce fel de lege-i aia care-i gata să răpească un fiu de la tac-su care i-a făcut și s-a căznit să-l crească pe cheltuiala lui?! Da, taman cînd fiul ăsta a ajuns și et om în toată firea și-ar putea să muncească și să înceapă să-si ajute părintele ca să se hodinească și el, vine legea și se amestecă-n ciorbă. Și

cică asta-i stăpînire! Da' stai, că ,nu-i ajunge atât. Legea îl sprijină pe bosorogu' ăla de Thatcher, judele, ca să mă poată jefui pe mine de avutu' meu. Frumoasă lege, n-am ce zice! O lege care silește pe un cetățean care are peste sase mii de dolari să trăiască într-un bordei ca ăsta si-l lasă să umble în niște zdrențe care nu le-ai pune nici pe-o vită! Cică asta-i stăpînire! Cu o stăpînire ca asta nu poate intra omu-n drepturile lui. Uneori îmi vine s-o șterg pentru totdeauna din țara asta. Da, le-am si spus-o. I-am trîntit-o în obraz lui Thatcher. M-a auzit o grămadă de lume și n-au deei't s-o spună si la alții. „Pentru doi cenți—le-am zis—aș tuli-o din țara asta blestemată si nu m-as mai întoarce în vecii vecilor.” Chiar astea au fost vorbele, și le-am mai zis: „Hei, uitați-vă la pălăria mea—dacă așa ceva se mai cheamă pălărie—fundul i-e găurit, iar restul îmi ajunge pînă sub bărbie; asta nu mai e pălărie, ci burlan de sobă. Și, mă rog, cine poartă asemenea pălărie? Un om ca mine, care-aș fi printre ăi mai bogați oameni din tîrg, dac-as putea să-mi capăt drepturile. Halal stăpînire, n-am ce zice! Hei, ascultă-aici! Era odată un negru liber de prin Ohio, un mulatru cu pielea albă, să juri că-i alb. Purta o cămașă albă— n-am văzut în -viața mea una mai albă—si avea o pălărie pe cinste. Haine mai frumoase ca ale lui nu știu să fi avut altu' în tot tîrgu' ăla. Mai avea și un ceas de aur cu lăntișor, și un baston cu măciulie de argint, în-tr-un cuvînt era ăl mai grozav nabab din tot ținutul. Și ce crezi că spunea lumea? Cică era profesor la universitate, că vorbea o sumedenie de limbi și știa cîte-n lună și-n stele. Dar asta n-ar fi nimic. Cică la el, acolo, avea drept de vot. Asta le-a pus capac la toate. Ce-o s-ajungă țara asta? mi-am zis eu. Era zi de alegeri si mă gîndeara să mă duc să votez și eu, măcar că eram prea afumat ca să-mi tîrasc picioarele pîn-acolo. Cînd am auzit însă că în țara asta e un stat în care negrul ăla are voie să voteze, m-am lăsat păgubaș. Le-am spus că eu unu' nu mai votez cîte zile oi avea. Chiar așa le-am spus, de față cu toți. Din partea mea poa' să se ducă țara de rîpă, că eu nu mai votez cît oi fi și-oi trăi. Da' să fi văzut ce aere își dădea negrul ăla! Păi, dacă nu l-aș fi îmbrîncit, nici nu s-ar fi dat la o parte ca să mă lase să trec. Le-am zis ălora: ia spuneți-mi, de ce nu-i scos la vînzare negru' ăsta? Și ce crezi că mi-au răspuns? He, cică nu poate fi vîndut pînă nu împlinește șase luni de ședere în statul ' ăla și că pîn-atunci m Hi are. Pofitim o mostră! Și-atuncea—zic—ce stăpînire mai e și aia, care nu poate vinde un negru liber decât după ce stă șase luni într-un stat? O stăpînire care se crede stăpînire și-și zice stăpînire si-și dă aere de stăpînire, cînd trebuie s-aștepte șase luni ca să poată pune mîna pe un pezevenghi de negru liber, pe-un diavol tuciuriu în cămașă albă, pe-un bagabont și-un...

Babacu' se aprinsese în așa hal, că, nemaibăgînd de seamă unde-l duc picioarele, se împiedică de butoiașul cu slănină si căzu, julindu-și țurloaiele. Sfirșitul discursului a fost de-o înflăcărare nemaipomenită: un potop de înjurături, mai ales împotriva negrului și a stăpînirii, dar si a butoiașului, din cînd în cînd. Începu să țopăie prin odaie ca -un apucat, ținîndu-se cînd de-o gleznă, cînd de aialaltă, și pîn' la urmă trase deodată cu stîngul un șut grozav butoiașului. Ideea n-a fost prea bună, fiindcă s-a nimerit sa lovească tocmai cu piciorul încălțat cu gheata ruptă, din care-i ieșeau afară două dește. Scoase un urlat de țî se făcea părul măciucă să-l auzi, și se tăvăli pe jos, ținîndu-se de deștele lovite și înjurînd mai vîrtos ca oricînd. Cel puțin așa îmi zise chiar dumnealui după aceea. Cică de data asta îl întrecuse pînă si pe moș

Sowberry Hagan, pe care-l auzise înjurînd în zilele cînd moșul era în putere. Eu socot însă că se lăuda numai.

După cină, babacu' luă plosca, spunînd că are-n ea rachiu pentru două beții' și-un delirium tremens. Folosea totdeauna cuvîntul ăsta. În gîndul meu îmi ziceam că într-o oră o să fie beat mort si atunci am să pot șterpeli cheia sau am să tai cu ferăstrăul bușteanul ăla—una din două. Bău ce bău, apoi se întinse pe pătură. Dar norocul fugea de mine: babacu' nu dormea adînc; se fră-mînta în somn, gema, mormăia și (se sucea ba pe-o parte, ba pe cealaltă. Pîn' la urmă m-a apucat o piroteală de n-am mai putut ține ochii deschiși și pînă să știu ce-i cu mine, am adormit buștean, cu luminarea aprinsă alături.

Nu știu cît am dormit, dar deodată am auzit un țipăt grozav si m-am trezit. Babacu' sărea ca un smintit prin încăpere, urlînd că-i împresurat de șerpi' și că i s'e încolăcesc pe picioare. Țipa și p-ormă sărea ca ars, zicînd că un șarpe-l mușcase de falcă. Eu însă nu vedeam nici un șarpe. Deodată începu să alerge în jurul mesei zbie-rînd: „Ia-l de pe mine! Ia-l de pe mine!” Mă mușcă de gît! N-am pomenit privire mai sălbatică la un om. Nu trecu mult si se prăbuși pe podea, gîfînd ostenit; apoi începu să se dea de-a dura cu o iuțeală nemaipomenită, izbind cu picioarele în dreapta și-n stînga, bătînd aerul cu mâinile și răcnînd că-i hărțuit de diavoli, încetul cu încetul se potoli și o clipă rămase nemișcat, gemînd. Apoi se liniști de-a binelea. Auzeam cucuvelele si lupii urlînd în pădure. Era o liniște înfricoșătoare. Babacu' zăcea într-un colț. În curînd se ridică în capul oaselor și trase cu urechea.-Apoi rosti cu glas stins:

— Bu-hu-hu, vin morții, bu-hu-hu, vin după mine, da' nu mă duc cu ei! Uite-i! Nu m-atingeți, nu m-atingeți! Jos labele! Ții, ce reci sînt! Fie-vă milă de un biet păcătos, lăsați-l în pace!

Începu să se tîrască în patru labe, milogîndu-se să l!e lăsat în pace. Apoi se înveli în

pătură, se rostogoli sub mas'a veche de brad și izbucni în plâns, îl auzeam cum plînge sub pătură.

Peste cîteva clipe ieși de sub masă, sări în picioare și, zărindu-mă, se repezi la mine ca un apucat, începu să mă fugărească prin colibă, cu cuțitul în mîna, zicîndu-mi că-s îngerul morții și c-o să mă omoare ca să nu mai vin niciodată la el. .

L-am rugat să-mi dea pace și i-am spus că-s Huck, nu cine crede el, dar l-a apucat un rîs sălbatic și, răcînd și înjurînd amarnic, a urmat să mă fugărească. Tocmai cînd mă pregăteam să mă strecur pe sub brațul lui, m-a înhățat de gulerul hainei, drept între umeri. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar am lepădat haina cu iuțeala fulgerului și am scăpat. Peste cîteva clipe, nemai-putîndu-se ține pe picioare de oboseală, babacu' se prăbuși cu spatele la ușa, cîcă să se odihnească nițel ca să mă poată omorî după aia. Punîndu-și cuțitul sub cap, îmi zise că trage un pui de somn ca să mai prindă puteri și p-ormă mi-arată el mie.

A adormit degrabă. M-am suit atunci pe scaunul ăla cu fundul spart și, fără zgomot, am pus mîna pe pușcă. Am împins vergeaua să văd dacă-i încărcată, apoi am așezat pușca pe butoiul de sfeclă, cu țeava îndreptată spre babacu', și am stat la pîndă, cu ochii pe el. Ții, ce încet a trecut vremea în noaptea aceea, așa, pe tăcute.'

CAPITOLUL VI

— Scoală! Ce faci acolo?

Am deschis ochii și m-am uitat împrejur, încercînd să-mi dau seama unde mă aflu. Dormisem adînc și acum soarele răsărise. Babacu' stătea aplecat deasupra mea: părea mahmur și chiar bolnav.

— Ce-faci cu pușca? îmi zice.

Mi-am dat seama că nu ținea minte ce făcuse noaptea, așa că i-am spus:

— A-ncercat cineva să intre și-am stat la pîndă.

— De ce nu m-ai trezit?

— Am vrut, dar n-am izbutit să te urnesc.

— Bine, bine. Ia nu mai pâlăvrăgi atîta; mai bine du-te de vezi dacă nu s-a prins vreun peste în undițe, că mi-e foame. Vin și eu numaidecît.

A descuiat ușa, iar eu am luat-o la fugă spre mal. Am zărit niște cioate și plavii care pluteau la vale și mi-am dat seama că apele începuseră să crească.

Mă gîndeam ce bine-as duce-o dacă-ș fi acum în țîrg. Viitura din iunie îmi aducea totdeauna noroc, fiindcă de cum încep să crească apele, vin la vale o sumedenie de bușteni și de plute—uneori cîte-o duzină de bușteni deodată—și nu ți se cere decît să întinzi mîna după ei și să-i vinzi apoi chereștegiilor sau la joagăr.

Mergeam pe mal în sus, pîndind cu un ochi pe babacu' și cu celălalt apa rîului, ca să văd ce mai aduce viitura. Deodată am zărit o luntre, o frumusețe de luntre, lungă de vreo patru metri; plutea pe creasta valurilor, ca o rață. Am sărit ca o broască în apă, cu capul în jos, așa îmbrăcat cum eram, și am înotat drept spre ea. Mă așteptam să fie cineva culcat în luntre; mulți fac așa dinadins, ca să te păcălească, și cînd zici c-ai tras luntrea la mal, ăia se ridică de pe fundul ei și-ți rid în nas. Da' de data asta n-a fost așa. De bună seamă că era o luntre luată de puhoi. M-am suit în ea și am adus-o la mal. Îmi ziceam că babacu' o să fie tare mulțumit cînd o vedea-o: făcea zece dolari pe puțin. Cînd am ajuns la țărm, babacu' încă nu se zărea, împingînd luntrea într-o scobitură îngustă, năpădită de ierburi și sălcii, mi-a dat în gînd s-o ascund acolo, ca atunci cînd o fi să fug, în loc s-o iau prin pădure, să mă las cu luntrea vreo cincizeci de mile mai la vale și mă statornicesc acolo, fără să mă canonesc atîta umblînd pe jos.

Eram destul de aproape de colibă și mi se părea mereu că-l aud pe babacu'. Pînă la urmă tot am ascuns luntrea, dar cînd am ieșit din ascunzătoare și m-am uitat printr-un desîș de sălcii, l-am zărit pe babacu' pe potecă: ochea o pasăre cu pușca. Va să zică nu văzuse nimic. Cînd s-a apropiat, am avut grijă să mă găsească scoțînd o undiță. M-a luat la rost că de ce mă mocosesc, da' i-am zis că am căzut în apă și că de-aia am zăbovit. Știam eu c-o să vadă că-s ud leoarcă și-o să înceapă să mă descoasă. În undițe se prinseseră vreo cinci bibani. I-am luat și ne-am dus acasă. După masă ne-am tolănit să tragem un pui de somn, că eram amîndoi cam oboșiți. Mă gîndeam că, de-as putea găsi vreun mijloc de a-i împiedica pe babacu' și pe văduvă să se ia după mine, ar fi cu mult mai sigur decît dacă m-aș bizui doar pe norocul'de-a ajunge destul de departe pînă să bage ei de seamă c-am tulit-o. Că de! cine știe ce se poate întîmpla!

Din păcate, nu-mi trecea prin minte nimic. După cîtva timp, babacu' se sculă ca să mai dea pe' gît o găleată j de apă și-mi spuse:

— Altă dată, cînd o veni careva să dea tîrcoale pe-aici, să mă scoli, auzi? Omul ăla n-a venit cu gînd bun în-: coace, îl împușcam eu, fir-ar al dracului! Altă dată să mă scoli, auzi? Și se culcă la loc.

Vorbele lui mi-au dat taman ideea pe care-o căutam, j De data asta—mi-am zis—nimănui n-o să-i treacă j prin cap să se ia după mine.

Pe la amiază, am ieșit amîndoi din colibă și-am luat-Oș pe mal în sus. Apa venea cam repejor, cărînd cu ea o sumedenie de butuci. Deodată, se ivi o plută: nouă bușteni strîns legați. Ne-am dus cu barca, am prins-o și am tras-o la mal. Apoi ne-am așezat să prînzim. Oricine afară de babacu' ar fi așteptat toată ziua ca să mai prindă ceva butuci. Dar el nu. Nouă butuci îi erau de ajuns și ținea morțiș să se ducă cu ei în tîrg, să-i vîndă.

Pe la vreo trei și jumătate, mă încuie și porni cu barca, trăgînd după el pluta. După socotelile mele, n-avea să se mai întoarcă în seara aceea. Am așteptat să se îndepărteze bine, apoi am scos ferăstrăul și m-am pus iar pe lucru, la butucul acela. Babacu' n-ajunsese încă la țărnul celălalt, că eu și ieșisem prin gaură, afară din colibă. Barca și pluta păreau acum cît un punct hăt-de-parte pe apă.

Am luat sacul cu mălai și l-am cărat -în locul unde ascusesem luntrea. Am dat la o parte ierburile și cră-cile și l-am așezat în luntre,

La fel am făcut și cu halca de slănină, și cu plosca de rachiu. Am luat toată cafeaua, tot zahărul și toate - aii-' cele pe care le-am mai găsit în colibă, apoi am luat cîlții, o găleată, un polonic și o cană de tinichea, ferăstrăul J meu vechi, două pături, o tigaie și un ibric de cafea. Am mai luat și niște undițe, chibrituri și alte mărunțișuri, într-un cuvînt, tot ce avea un preț cît de mic. Ce mai, am golit coliba. Aș fi vrut și un topor, da' nu era nici unul, afar' de al de la grămada de lemne, pe care aveam de gînd să-l las—știi eu de ce. În sfîrșit, am dus pușca, și cu asta basta.

Tot strecurîndu-mă prin deschizătură și tirînd afară afîtea lucruri, răscolisem binișor pămîntul în locul acela. Am presărat deasupra nițică țarină, ca să ascund cît de cît urmele de pași și talasul. Apoi am așezat butucul la loc, punîndu-i doi bolovani dedesubt și proptindu-l cu încă unul, căci acum era cam îndoit și nu prea ajungea pînă la pămînt. De la patru-cinci pași, dacă nu știai dinainte, nu bag ai de seamă că fusese tăiat cu ferăstrăul; și apoi, era în spatele colibei: cine să-si vîre nasul pe-acolo?

Pînă la luntre, pămîntul era acoperit cu iarbă, așa că nu se vedea, nici o urmă. M-am mai uitat o dată să mă încredințez. De pe mal mi-am aruncat privirile spre fluviu. Nici o primejdie. Mi-am luat pușca și m-am dus în pădure să vînez niscaiva păsări, cînd, ce să vezi, dau de un porc sălbatic. Porcii fugiți de la fermele din prerie se sălbătesc repede prin coclaurile astea. L-am omo-rît și l-am cărat pînă la colibă.

Apoi am luat toporul și-am fărîmat ușa în bucăți.

Am tîrît porcul înăuntru, l-am cărat pînă aproape de masă și i-am tăiat gîtița cu toporul, lăsîndu-l un timp să sîngereze pe pămînt. Zic pămînt, fiindcă pe jos_ era pămînt bătătorit, nu dușumea. Am luat un 'sac vechi și l-am umplut cu pietroaie, cîte am putut să car, l-am așezat lîngă porc și l-am tîrît apoi afară prin pădure, pînă la mal, și zdup! cu el în apă. Și dus a fost. Se vedea limpede că ceva fusese tîrît pe pămînt. Ce n-aș fi dat să fie de față și Tom Sawyer! Știi că i-ar fi jilăcut o istorie ca asta. Și ce de floricele i-ar mai fi pus, cu închipuirea lui! Nimeni nu-'l întrece pe Tom Sawyer în asemenea treburi.

La urmă, mi-am smuls cîteva fire de păr, le-am lipit de muchea toporului, pe care-l muiasem bine în sînge, și am azvîrlit toporul într-un colț. Apoi am luat porcul în brațe, l-am acoperit cu haina (ca să nu mai picure sînge) și ajungînd la mal, ceva mai jos de colibă, l-am aruncat în apă. Mi-a venit o idee: m-am dus la luntre, am luat sacul cu mălai și ferăstrăul și îe-am adus în colibă. Am pus sacul la locul unde stătea de obicei și i-am găurit fundul cu ferăstrăul, că nu erau cuțițe și furculițe—babacu' folosea numai briceagul cînd pregătea mîncarea. Am tîrît apoi sacul vreo sută de pași pe pămîntul acoperit cu iarbă și prin zăvoiul de sălcii, la răsărit de colibă, pînă la marginea unei japse lată de vreo cinci mile și plină de păpuris și—la vremea lor—și de rațe. În partea cealaltă, japșă se prelungea într-o gîrlă, lungă de vreo cîteva mile, care se pierdea undeva, nu știu unde, numai în matca fluviului nu.

Mălaiul curse, lăsînd o dîră pînă la japșă. Am azvîr-lit acolo și iocila lui babacu', așa, ca din întîmplare. Apoi am legat cu o sfoară gura sacului, ca să nu mai curgă, și l-am dus înapoi la luntre, împreună cu ferăstrăul.

Între timp se cam întunecase, așa că m-am dus cu luntrea ceva mai la vale și-am ascuns-o sub niște sălcii. Așteptînd să răsără luna, am priponit luntrea de un trunchi de salcie, am înfulecat ceva și m-am tolănit ca să fumez o pipă și să chibzuiesc la un plan de bătaie.

„Va să zică așa—îmi spuneam—au să se ia după urmele lăsate de sacul cu bolovani, pîn-au să ajungă la mal, apoi au să răscolească fluviul ca să dea de mine. Pe urmă au să se ia după dîra de mălai pînă la japșă și-au s-o pornească la vale, prin gîrla ceea, ca să-i prindă pe tîlharii care m-au omorît și au prădat coliba. N-au să-mi caute o veșnicie hoitul în fluviu, au să ostenească repede, și n-au să-și mai bată capul să dea de mine. Minunat! Pot poposi oriunde poftesc. Mă gîndesc că insula Jackson ar fi un loc destul de prielnic. O cunosc îndeajuns de bine, și-apoi nu calcă nici dracu' pe-acolo. Unde mai pui că noaptea aș putea trece cu barca pe malul celălalt, ca să dau o raită prin tîrg și să fac rost de tot ce-mi trebuie. Da, insula Jackson e locul cel mai potrivit.

Eram mort de oboseală, așa că, pînă să prind de veste,' am adormit. Cînd m-am trezit, n-am mai știut unde mă aflu. M-am ridicat și m-am uitat în jur, nitelus cam spe-riat. Atunci mi-am amintit unde mă găseam. Fluviul părea lat de cîteva mile.

Luna strălucea așa de tare, că aș fi putut să număr buștenii negri care lunecau lin pe firul apei, la sute de metri de mal. Peste tot domnea o liniște de moarte și părea să fie tîrziu, mirosea a tîrziu. Ați priceput ce vreau să spun—nu găsesc cuvintele cele mai nimerite.

Am căscat adînc și m-am întins să mă dezmoțesc. Cînd să dezleg luntrea și s-o pornesc, am auzit un zgomot departe pe fluviu. Am tras cu urechea și m-am dumerit repede. Era scîrțîitul acela jalnic pe care-l fac în nopțile liniștite vîslele ce se răsucesc în strapazane. Privind printre crengile sălciilor, am văzut departe pe apă o îuntre. N-aș fi putut spune cîți oameni erau în ea. Se agropia repede și, cînd a ajuns în dreptul meu, am văzut că nu era decît un om. „Te pomenești c-o fi babacu” —mi-am spus— deși nu-l așteptam să sosească atît de curînd. Curentul purtă luntrea ceva mai jos de locul unde mă aflam; de-acolo o porni spre mal, legănîndu-se pe apa liniștită. Trecuse atît de aproape de mine, că l-aș fi putut atinge cu patul pustii pe cel din luntre. Nu mai încăpea nici o îndoială. Era babacu' și, după felul în care mînuia vîslele, nu părea deloc beat.

N-am mai stat pe gînduri: în clipa următoare vîsleam la vale, liniștit dar repede, în umbra țărmlui. Am plutit așa vreo două mile și jumătate, apoi m-am abătut un sfert de milă sau poate și mai mult spre mijlocul fluviului, ca să ocolesc debarcaderul, de unde putea să mă vadă careva și să mă strige. M-am vîrît printre plavii, apoi m-am tolănit pe fundul luntrei și am lăsat-o să plutească, în voie. Stăm așa lungit și mă odihneam tră-gînd din lulea și uitîndu-mă la cerul fără pic de nor. Ce adînc pare cerul cînd stai culcat pe spate, în bătaia lunii! Nu băgasem niciodată de seamă pîn-atunci. Și 'ce deslușit se aud pe apă toate zgomotele în nopți ca astea! Auzeam ce spun oamenii la debarcader. O -vorbă nu-mi scăpa. Unul zicea că de-acu-nainte zilele au să fie mai lungi și nopțile mai scurte. Altul spuse că, după părerea lui, noaptea asta nu era dintre alea scurte. Amîndoi izbucniră în rîs, apoi al deși dăduse părerea o mai spuse o dată și iar se porniră pe rîs. P-ormă îl treziră pe un al treilea și-i spuseră și lui, însă celălalt nu rîse, ci se burzului la ei: „la mai lăsați-mă-n pace!”

Al dintîi zise apoi că are de gînd să-i povestească și nevستی-sii—fără îndoială c-o să-i placă și ei. Dar—ada-ose el—gluma asta e-un fleac pe lîngă cele pe care i le spusese el pe vremuri.

Am mai auzit pe cineva zicînd că-i aproape ora trei și că nădăjduiește ca, în cel mult o săptămîină, să răsără și soarele. Apoi vorbele s-au depărtat și nu le-am mai putut desluși, auzeam doar un șușotit, curmat în răstimpuri de cîte un hohot de rîșt dar parcă venea de departe. Lăsasem cu mult în urmă debarcaderul. Ridicîndu-mă în picioare, mi-a răsărit în față, cu vreo două mile și jumătate mai la vale, insula Jackson; acoperită de o pădure deasă, se ridica semeață în mijlocul apei, mătăhă-îoasă și neagră, ca un vapor cu luminile stinse. Limba de nisip nu se zărea, o năpădiseră apele.

Nu mi-a trebuit mult ca s-ajung la ea. Lăsîndu-mă în voia curentului, am ocolit repede capul insulei și, intrînd în apa lină de lîngă țarm, am coborît în partea dinspre Illinois.

Am tras luntrea într-o despicătură adîncă a malului, pe care o știam, și-am dat la o parte crengile sălciilor, ca să pot pătrunde acolo. Apoi mi-am priponit luntrea: nimeni n-ar fi putut s-o vadă.

M-am dus la capătul insulei și m-am așezat pe-o buturugă. De acolo am privit în voie fluviul cel mare, pe care lunecau bușteni negri; cu vreo trei mile mai jos se vedea tîrgușorul, unde clipeau cîteva luminițe. O plută cit toate zilele, cu un felinar în mijloc, venea încet la vale, cu vreo milă mai sus. O vedeam cum lunecă agale și, cînd a ajuns în dreptul meu, am auzit pe cineva stri-gînd: „Ai de la pupa! Cîrmiți-o spre dreapta!” Am auzit vorbele astea de parc-aș fi fost lîngă cel care le rostise. Cerul începuse să se lumineze. Am intrat în pădure și m-am culcat ca să trag un pui de somn înainte de prînzișor.

CAPITOLUL VIII

Oînd m-am deșteptat, soarele se înălțase atît.de sus pe cer, încît am socotit că era trecut de opt. Tolănit pe iarbă, ia umbră, m-am lăsat în voia gîndurilor. Huzuream de bine și eram mulțumit. Jur-împrejur erau niște copaci uriași, sub care domnea întunericul, nu vedeam .soarele decît prin vreo două-trei crăpături. Pe pămînt, în locurile unde se cernea lumina prin frunziș, străluceau bănuți de soare și bănuții se mișcau ușor—va să zică pe sus adia un vînticel. Două veverițe se așezară pe o cracă și începură să turuie la mine, prietenoase.

Mă simțeam strașnic de bine și mi-era lene să mă scol ca să-mi pregătesc ceva demîncare. Eram cît pe ce să ațipesc din nou, cînd deodată mi s-a părut că aud un bubuit undeva, în susul apei. M-am proptit în coate și-am tras cu urechea. N-a trecut mult și-am auzit iar bubuitul, într-o clipă eram în picioare și priveam printr-o bortă din frunziș. Și, ce să. vezi? Pe apă, cam în dreptul debarcaderului, plutea un nor de fum. Era acolo și vaporul, plin de oameni. Am priceput ce se-

ntîmplă. Bum! Fumul alb țîsni din coasta vasului. Pasămite, trăgeau cu tunul în apă, încercînd să-mi aducă hoitul la suprafață.

Mi-era o foame de lup, dar m-âm gîndit că n-are rost să aprind focul, fiindcă ăia ar fi putut să vadă fumul. Am rămas pe loc, privind norii de fum și ascultînd bubuiturile tunului. Fluviul, lat de o milă în locul acela, e grozav de frumos într-o dimineață de vară, așa încît mă gîndeam c-o să petrec destul de bine, privindu-i cum îmi caută rămășițele pămîntesti. Numai de-aș fi avut și ceva demîncare! Deodată mi-am amintit că oamenii de prin partea locului aveau obiceiul să umple cu argint viu bucăți de pîine și să le arunce în apă, fiindcă ele se duc de-a dreptul la hoiturile ălor înecați, și-acolo rămîn. Ce mi-am zis eu.? Ia să mă uit cu băgare de seamă; de-oi vedea vreo bucată de pîine plutind pe-aproape, le arăt eu lor cine sînt. M-am dus pe malul dinspre Illinois, ca să-mi încerc norocul, și nu mi-a părut rău: pe apă plutea un codru de pîine. Era cît pe ce să-l prind cu un băț, dar mi-a alunecat piciorul și pîinea și-a văzut de drum. În locul acela curentul apei se apropia cel mai mult de mal. Nu trecu mult și se ivi o altă bucată. De data asta am avut noroc. Am pescuit-o, i-am scos dopul și bulgărașul de argint viu și mi-am înfipt dinții în ea. Era o franzelă din alea pe care le mănîncă bogătașii, nu vreo turtă de mălai oarecare.

Mi-am ales un locșor printre copaci și m-am așezat pe un buștean, muscînd din bucata de pîine și uitîndu-mă plin de mulțumire la vaporeș. Deodată îmi trecu prin minte că văduva, pastorul sau mai știu eu cine s-au rugat ca bucata asta de pîine să ajungă la mine, și uite c-a venit și m-a găsit. „O fi ceva adevărat în chestia asta—îmi ziceam. Cînd se roagă un om ca' văduva sau ca pastorul, trucul se prinde, fiin'că-s oameni cumsecade, dar cu unul ca mine nu merge. ...”

Mi-am aprins o pipă și am fumat cu poftă, stînd mai departe la pîndă. Vaporeșul plutea în voia apei și mă gîndeam c-o să am prilejul să văd cine e pe bord, cînd o să ajungă în dreptul meu, - pe urmele bucății de pîine. Cum am văzut că se apropie, am stîns pipa și, ducîndu-mă pe mal, în locul unde pescuisem pîinea, m-am așezat în spatele unei buturugi, într-un luminiș. Prin crăcăna buturugii se vedea bine.

Acum vaporeșul era atît de aproape de mal, încît oamenii ar fi putut să coboare aruncînd o punte de scîn-duri.

Pe bord se aflau mai toți cunoscuții: babacu', judele Thatcher, Becky Thatcher, Joe Harper, Tom Sawyer și mătușă-sa Polly, bătrîna, cu Sid și cu Mary, și mulți alții. Toți vorbeau despre omor, dar căpitanul le tăie vorba:

— Acum fiți cu ochii în patru. Curentul se apropie cel mai mult de insulă în locul ăsta și s-ar putea ca trupul să i se fi încurcat printe ierburi, lîngă mal. Cel puțin așa nădăjduiesc. Eu unul eram de altă părere. Se înghesuiau cu toții, aplecîndu-se pes-te parapet, drept în fața mea, fără să scoată o vorbă-și cu ochii la pîndă. Li vedeam cît se poate de bine, însă ei n-aveau cum să mă vadă.

Căpitanul strigă: „Păzea!” și tunul slobozi o ghiulea drept spre mine, de mă asurzi cu detunătura și aproape că mă orbi cu fumul. Credeam că s-a zis cu mine. Să fi fost o ghiulea adevărată, socot că oamenii ar fi găsit hoitul pe care-l căutau. Dar, slavă Domnului, am scăpat nevătămat. Vaporeșul își urmă drumul, pierind 'după un cot al insulei. Din cînd în cînd auzeam bubuiturile tunului, din ce în ce mai depărtate, pînă ce după vreo oră nu le-am mai auzit. Insula era lungă de vreo trei mile. Îmi Inchipuiam că, ajungînd la capătul ei, se lăsaseră păgubași. Dar n-a fost așa. Au ocolit piciorul insulei și au luat-o în sus, pe brațul dinspre Missouri, mărînd presiunea și trăgînd cu tunul din cînd în cînd. M-am dus în cealaltă parte a insulei, oa să-i pot privi. Cînd au ajuns în fața capului insulei, au încetat să tragă. Vaporeșul s-a îndreptat spre malul dinspre Missouri, unde oamenii au debarcat și s-au risipit pe la vetrele lor.

Ei, acum eram sigur c-am scăpat. Puteam să jur că n-o să mai vină nimeni să mă caute. Mi-am scos catrafusele din barcă și mi-am înjghebat o tabără pe cînte în inima pădurii. Am luat păturile și mi-am întocmit din ele un fel de cort, sub care să-mi pot pune lucrurile, ca să nu le ude ploaia. Am pescuit un biban și l-am despîcat cu ferăstrăul. Spre seară am aprins focul, ca să-mi pregătesc cîna. Apoi am pus o undiță, ca să prind niscaiva pește pentru a doua zi dimineața.

Cînd s-a întunecat, m-am așezat lîngă foc și mi-am aprins luleaua. Eram mulțumit. Dar în curînd m-am simțit tare singur și, ca să-mi alung urîtul, m-am dus pe mal și m-am așezat acolo ascultînd clipocitul apei și nu-mărînd stelele, buștenii și plutele, care veneau la vale. Apoi m-am dus la culcare. Nu se află mijloc mai bun ca să-ți omori timpul cînd ți-e urît. Altminteri, îți vine să-ți iei lumea-n cap.

Trecură așa trei zile și trei nopți, una la fel ca cealaltă, fără nici o schimbare. A patra zi m-am dus să cercetez insula. Eram stăpînul ei, era a mea, ca să zic așa, și voiam s-o cunosc pe de-a-ntregul; dar mai cu seamă voiam să-mi treacă timpul. Am găsit o sumedenie de fragi copti, fragezi, și aguridă, și zmeură verde, ba chiar mure care începuseră să se coacă. Toate au să fie în curînd bune de mîncat, îmi ziceam.

Am hoinărit așa prin pădure, pînă am ajuns într-un loc care nu mi se părea a fi prea departe de piciorul insulei. Luasem cu mine pușca, dar numai ca să mă apăr, nu ca să vînez;

aveam de gînd să vînez ceva -cînd m-oi întoarce. Și cum mergeam eu așa, odată-mi iese în cale un șarpe mare, de era cît pe ce să calc pe el. Dihania se strecură printre ierburi și flori—eu după ea, ca s-o prind. Alergam prin pădure, cînd, deodată, am dat peste cenușa unui foc care mai fumega încă.

Am simțit că-mi sare inima din piept. N-am mai pierdut vremea să mă uit în jurul meu și, ținînd mîna pe trăgaci, am luat-o la fugă de-a-ndăratelea, în vîrfurile picioarelor. Din cînd în cînd mă opream o clipă în de.sîș și trăgeam cu urechea, dar gîfiam așa de tare, că nu mai puteam auzi nimic altceva. Fugeam puțin și iar. mă o-pream s-ascult, si uite-asa, de nu știu cîte ori. Cînd zăream o buturugă mi se părea că-i un om. Cînd vreun vreasc trosnea sub picioarele mele, mă simțeam ca un om căruia i s-ar fi smuls un plămîn și nu mai poate să răsufle.

Am ajuns înapoi la tabără, cam plouat și cu inima cît un purice. Da-mi spuneam .că nu-i vreme de pierdut, așa că mi-am cărat iar tot calabalicul în luntre ca să-l ascund, apoi am stins focul și-am împrăștiat cenușa, ca să pară că-i rămasă de la un foc de tabără de acum un an. Cînd am isprăvit, m-am cățărât într-un copac. Cred c-am stat acolo vreo două ceasuri, da' n-am văzut și n-am auzit nimic, măcar că mi se părea că aud și văd cîte și mai cîte. Cum nu puteam rămîne toată viața în copac, m-am dat jos, dar n-am ieșit din desișul pădurii și am stat tot timpul cu ochii în patru. Cît despre mîncare, n-am găsit decît niște fragi și rămășițele mesei din dimineața aceea.

Spre seară m-a apucat o foame grozavă. Cînd s-a întunecat de-a binelea, înainte să răsară luna, am pornit cu barca spre malul dinspre Illinois. Am vîslit așa ca la vreun sfert de milă, am tras la mal, am intrat în pădure și mi-am pregătit cina. Mă hotărîsem să rămîn toată noaptea acolo, cînd, deodată, am auzit tropot de copite și glasuri omenești. Mi-am cărat la iuțeală toate boarfele în luntre, apoi m-am tîrît prin pădure să văd ce se-ntîmplă. Nu trecu mult și auzii pe cineva spunînd:

— Ar fi mai bine să poposim aici, numai să găsim un loc bun. Caii sînt istoviți. Hai să vedem.

N-am mai așteptat. Am sărit în barcă și-am vîslit pînă la vechiul loc. Am legat barca și m-am lungit în ea, ca să dorm.

N-am dormit cine știe ce, mă munceau tot feluri de gînduri. De cîte ori mă trezeam, mi se părea că mă strînge cineva de gît. Somnul nu mi-a priit deloc, în gîndul meu îmi ziceam: „Nu mai merge așa. Trebuie să aflu cine mai e pe insulă afară de mine. Dacă nu, m-am dus dracului”. M-am simțit ceva mai bine după ce-am luat hotărîrea asta. Am pus mîna pe vîslă și-am desprins luntrea de țarm, lăsînd-o să plutească la vale, printre umbre. Luna strălucea și dincolo de umbre era lumină ca ziua. Aproape o oră am plutit așa, într-o tăcere deplină. Totul dormea. Ajunsesem aproape de piciorul insulei, cînd începu să bată un vînticel rece care încrețea apa—semn că noaptea era pe sfîrșite. Am cîrmit luntrea spre țarm. Cu pușca la umăr m-am furișat apoi în pădure. M-am așezat pe un buștean și m-am uitat prin frunziș. Vedeam cum scăpăta luna și cum întunericul învăluie fluviul, ca o pătură. O fisie albă de lumină se ivi în curînd deasupra copacilor: se crăpa de ziuă. Mi-am luat pușca și am pornit tiptil spre locul de tabără pe care-l văzusem în ajun, oprindu-mă din două în două minute ca să trag cu urechea. Dar nu găjeam locul. Tot căuțînd așa, mi s-a părut că zăresc în depărtare, printre copaci, un foc. Am pornit într-acolo cu băgare de seamă. M-am apropiat fără zgomot și, ce-mi văzură ochii? Un om stătea tolănit pe pămînt, aproape de foc, cu capul învelit într-o pătură. Mie, să mi se facă xău, nu alta! ' M-am pitit înapoia unui tufiș, ca la vreo sase pași de el, fără să-l slăbesc din ochi o clipă. Se lumina de ziuă de-a binelea. În curînd omul începu să caste și să se întindă, dînd la o parte pătura: ei bine, era Jim, negrul domnișoarei Watson! Vă-nchipuiți ce bine mi-a părut că-l văd!

— Hei, Jim! am strigat eu, și tuști! afară din tufiș. Jim sări în picioare și se boldi la mine, buimac. Apoi căzu jn genunchi, își împreună mîinile și bolborosi:

— Nu mă oropsi! Toată viața m-am purtat bine cu strigoii! Morții mi-au fost dragi totdeauna și-am făcut tot ce-am putut pentru ei. întoarce-te în apa de unde-ai venit și nu-l nenoroci pe bietul Jim, care ți-a fost totdeauna prieten!

Nu mi-a trebuit multă vreme ca să-l fac să priceapă că nu murisem. Eram, nespus de .bucuros să-l văd pe Jim. Acum nu mai eram singur.

— Nu mi-e teamă c-o să te duci să spui unde mă aflu—i-am zis.

În timp ce-i vorbeam, el stătea și se holba la mine, fără să scoată o vorbă.

— Acu' s-a luminat de ziuă—îi zic. Hai să mîncăm. Aprinde focul!

— La ce bun să faci focul, cînd n-ai de gătit decît fragi și alte uscături? Dar văd -că tu ai o pușcă. Poate găsim ceva mai bun decît fragii.

— Cum așa, tu nu mîncai decît fragi și uscături?

— Altceva n-am găsit.

— De cînd ești tu pe insulă, Jim?

— Am sosit în noaptea cînd ai fost omorît tu.

— Cum, de-atîta vreme?

— Da, zău.

— Și -de-atunci te-ai hrănit doar cu uscăturile astea?

— Da, zău.

— Și ești lihnit, așa-i?

— Cred c-as fi în stare să mănînc un cal întreg. Da' tu de cînd ești pe insulă?

— Din noaptea în care-am fost omorît.

— Nu se poate! Da' din ce-ai trăit? A, da, tu ai o pușcă. Bun lucru o pușcă. Vînează tu ceva, și Jim face focul.

Ne-am dus împreună la locul unde lăsasem luntrea și, în vreme ce el făcea focul într-o rariște năpădită de iarbă, eu am , adus din luntre mălaiul, halca de slănină, cafeaua, ibricul, tigaia, zahărul și cînila de tinichea.

Jim nu-și mai venea în fire văzînd toate astea: era sigur că la mijloc e o vrăjitorie.

Am pescuit un biban măricel, pe care Jim l-a curățat cu cuțitul lui și l-a fript.

Cînd masa a fost gata, ne-am așezat pe iarbă și-am început să mîn'căm bucatele calde de la foc. Jim înfuleca de zor, fiind lihnit de foame. După ce ne-am îndopat, ne-am tolănit pe iarbă, cu burta la soare. După un timp, Jim mă întrebă:

— Ascultă, Huck, spune-mi tu mie, cine-a fost omo-rît în colibă, dacă nu tu?

I-am povestit atunci toată tărășenia și Jim o găsi grozavă, zicea că nici Tom Sawyer n-ar fi putut ticlui un plan mai strașnic ca al meu.

— Dar tu, Jim, cum de-ai ajuns aici, cum ai venit pe insulă?

O clipă tăcu, tulburat. Apoi zise:

— Mai bine nu spun.

— De ce, Jim?

— Știe Jim de ce. Da' dacă-ți spun, Huck, tu nu-l pî-răști pe Jim?

— Să mă ia dracu' dacă spun, Jim!

— Bine, te cred pe cuvînt, Huck. Află că Jim a fugit!

— Jim! Nu se poate!

— Ai spus că nu mă pî-răști, știi bine c-ai spus asta, Huck!

— I-adevărat, ți-am spus că n-am să te pî-răsc si am , să mă țin de cuvînt. Să mor, dacă nu! O să zică lumea că-s un aboliționist ticălos și-o să mă disprețuiască fiindcă n-am suflat o vorbă, da' nu-mi pasă. N-am să spun nimănui si, oricum, tot nu mă mai întorc acolo. Hai, povestește-mi tot!

— Uite cum a fost. Stăpîna, va să zică domnișoara Watson, mă cicălea si mă canonea întruna, dar îmi zicea mereu că n-o să mă vînză la vale, la Orleans. Într-o zi însă am zărit un negustor de sclavi în casă la ea si m-am simțit tare prost. Într-o noapte, tîrziu, mă furizez . eu la ușă, care ușă nu era închisă de tot, și o aud pe stă-pîna că-i spune văduvei că nu vrea să-l vînză pe Jim la Orleans, dar că ispita-i mare, .căci ar căpăta pentru mine opt sute de dolari, c avere. Văduva a încercat s-o înduplece să nu mă vînză, dar eu n-am stat s-aScult ce mai spune. Am spălat repede putina.

Am coborît dealul în fuga mare, cu gîndul să fur o barcă undeva, pe mal, mai sus de tîrg, da' mai erau oameni pe-acolo și atunci m-am ascuns în dogăria dărăpănată de lîngă rîu, asteptînd să plece toți. Am rămas acolo toată noaptea. Mereu trecea cîte cineva. Pe la șase dimineața, bărcile au început să plece, iar la opt sau nouă toți care-au trecut cu barca povesteau cum babacu' tău a venit în tîrg să spună că tu ai fost omorît. Bărcile erau pline de domni și doamne care se duceau să vază locul. Unii se opreau la mal, ca să se odihnească înainte de a trece dincolo. Din vorba lor, Jim a aflat tot despre omor. Grozav de rău i-a părut că tu ești mort, dar acu' Jim e vesel. Ei, și-am stat toată ziua în dogărie, pe talaș. Eram flămînd, dar nu mi-era frică, fiindcă știam că stăpîna și văduva trebuiau să meargă, după prînzișor, la o întrunire religioasă și-au să rămîie toată ziua acolo, crezînd. că Jim e dus cu vitele la pășune, din zori pînă seara tîrziu, așa că pîn-atunci n-au să-mi simtă lipsa. Ailalți servitori n-au să bage nici ei de seamă, fiindcă abia așteaptă ca bătrînele să plece de-acasă, ca s-o tullească si ei. Ei, și cînd s-a întunecat, am pornit-o în lungul malului și-am mers două rnile si ceva, pîn-acolo ujde nu mai sînt case, și mi-am zis așa: „Dacă încerc să merg mai departe pe jos, cîinii au să-mi adulmece urma; dacă fur o barcă si trec dincolo, au să vază că barca lipsește și-au să știe unde să-l caute pe Jim”.

Așa că mi-am zis: O plută îmi trebuie mie. Pluta nu lasă urme.

Deodată, văz eu că pe apă vine o lumină. Întru în apă, cu o scîndură în față, și înot mai mult de jum'ate drum spre malul celălalt, cînd mă pomenesc printre o sumedenie de bușteni. Am înotat cu capu-n apă, contra curentului, ca s-ajung mai aproape de plută. Cînd pluta a fost lîngă mine, am înotat pîn' la partea dindărăt și am agățat-o. Pe cer trecea tocmai un nor și era întuneric. M-am suit pe plută și m-am întins. Oamenii erau departe pe rîu, unde zărisem lumina. Apele crescuseră și curentul era bun, așa că am socotit că pe la patru dimineața o s-ajung cu vreo douăzeci și cinci de mile mai la vale și-o să înot de-acolo pînă la malul dinspre Illinois, unde-o să

mă ascund în pădure.

Da' Jim n-a avut noroc. Când am ajuns aproape de capătul insulei, am zărit un om cu un felinar. N-avea rost să-I aștept, așa că am sărit în apă și-am înotat spre insulă. Socoteam că pot trage oriunde la mal, dar malul era prea stîncos. Am înotat mai departe, pîn-am găsit un loc bun, taman în cel'lalt capăt al insulei. Acolo am intrat în pădure, hotărît să nu mai pun niciodată piciorul pe o plută cîtă vreme plutașii au să se fiție așa, cu felinarul, de colo pînă colo. Aveam la mine o pipă, nițică mahorcă și cîteva chibrituri uscate, ascunse în șapcă, așa că nu-mi păsa.

— Și-n tot timpul ăsta n-ai mîncat carne, nici pîine? De ce n-ai prins măcar niște broaște țestoase?

— Cum să le prind? Nu se cade să pui mîna pe ele și nici să le lovești cu o piatră. Și-apoi, cine-ar putea să le prinză noaptea? Că doar nu era să m-arăt pe mal ziua?

— Asta așa-i. Firește că trebuia să stai toată ziua ascuns în pădure. Ai auzit cum trăgeau cu tunul?

— Da, și știam că pe tine te caută. I-am zărit cînd treceau p'e-aici. Stăteam la pîndă în tufiș.

Niște păsărele se Spropiară de noi, zburînd cîte puțin și așezîndu-se apoi pe pămînt. Jim zicea că ăsta-i semn de ploaie.

Jim spunea că de obicei e semn de ploaie cînd zboară așa puii de găină, dar socotea că e la fel și cu păsărelele.

Tare-aș fi vrut să prind vreo cîteva, dar Jim nu mă lăsă. Zicea c-ar aduce moarte. Cică taică-său zăcea odată bolnav și cînd unul dintr-ai lui a prins o pasăre, taică-său a rnurit, după cum prorocise bunică-sa.

Jim mai spunea că nu se cade să numeri bucatele pe care le gătești pentru masă, fiindcă și asta aduce bebele. Tot așa, dacă scuturi fața de masă după asfințit. Iar dacă moare un prisăcar, toate albinele lui trebuie să fie înștiințate pîn-a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, altminteri se sfrijesc, nu mai pot munci și pier. Jim zicea că albinele nu-i înțeapă pe neghiobi, dar cum să-l cred cînd eu însumi le scîcîsem de-atîtea ori și nu mă-mpun-seseră niciodată?

De unele din poveștile astea auzisem și eu, da' nu chiar de toate. Jim cunoștea fel de fel de semne. Zicea că le știe aproape pe toate. I-am spus că mie mi se pare că toate semnele sînt belalii și l-am întrebat dacă nu cumva sînt și semne bune.

— Foarte puține—mi-a răspuns el—și nu ajută la nimic. La ce bun să știi că ai noroc? Vrei cumva să-l alungi? Dar dacă ai păr pe brațe și pe piept, ăsta-i semn c-ajungi bogat. Un semn ca ăsta e bine să-l știi, fiindcă nu se-mplinește decît foarte tîrziu. Și fiind sărac multa vreme, L-ar putea să-ți pierzi curajul și să-ți faci seama, dacă n-ar fi semnul să-ți spună c-ai s-ajungi bogat odată și-odată.

— Tu ai păr pe brațe și pe piept, Jim?

— De ce întrebî, nu vezi că am?

— Ei, și ești bogat?

— Nu, dar am fost bogat odată și am să mai'fui. Odată am avut pai'șpe dolari, dar am făcut speculă și i-am topit pe toți.

— Cu ce-ai făcut speculă, Jim?

— Am început cu vitele.

— Ce fel de vite?

— Păi, alea cornute. Am vîrît zece dolari într-o vacă. Da' nu mai bag eu bani în vite niciodată! Vaca aia a Crăpat chiar sub ochii mei.

— Și-ai pierdut ăi zece dolari?

— Nu, nu pe toți. Am pierdut numa' nouă. Am vîndut pielea și seul vacii pentru un dolar și zece cenți.

— Va să zică, ți-au rămas cinci dolari și zece cenți. Ai mai făcut afaceri cu ei?

— Da. Îl știi pe negru' ăla olog de-un picior, al Iu' bătrînu' Bradish? Ei bine, și-a înjghebat o bancă zicînd că cine pune un dolar primește patru la sfîrșitul anului. Toți negrii s-au prins, da' n-aveau cine știe ce capital. Numai eu aveam ceva mai mulți bani, așa că i-am cerut să-mi dea o dobîndă mai mare; dacă nu, deschid și eu o bancă. Negru' ăla voia, firește, să facă mima' el afaceri. Zicea că două bănci e prea mult și că dacă aș primi să-i dau cinci dolari, o să-mi plătească trei'ș'cinci la sfîrșitul anului. Am primit, socotind că trei'ș'cinci de dolari sînt un capital num-ai bun de făcut afaceri. Mai era pe-acolo un negru, pe nume Bob, care pusese mîna pe-o plută fără știrea Lu' stăpînu-său. Am cumpărat pluta de la el, fîgăduindu-i să-i dau trei'ș'cinci de dolari la sfîrșitul anului. Dar cineva a furat pluta chiar în noaptea aia și a doua zi negru' cu un picior mi-a zis că banca a dat faliment. Așa că nimeni n-a mai văzut vreun ban.

— Dar cu ăi zece cenți ce-ai făcut, Jim?

— Aș, fi vrut să-i cheltuiesc, dar am visat că trebuie să-i dau unui negru, pe nume Balam, zis și măgaru' Iu' Balam, un prost de n-are pereche, însă norocos din fire, nu ca mine. Visul mi-a

zis să-i dau lui Balam ăla cei zece cenți, iar el o să mi-i sporească. Balam a luat banii ^x și, când s-a dus la biserică, l-a auzit pe pastor spunând că cine dă bani la săraci, dă cu împrumut lui Dumnezeu și capătă înapoi de o sută de ori mai mult. Balam a dat atunci ăi zece cenți la săraci și a așteptat (să vadă ce iese.

— Și ce-a ieșit Jim?

— N-a ieșit nimic. N-a fost chip să-mi recapăt banii, și nici Balam ăla n-a fost în stare. De-acum înainte nu mai dau nici un ban cu împrumut fără zalog.- Pastoru' zicea că o să căpătăm de-o sută de ori mai mult! Dacă aș căpăta înapoi măcar ăi zece cenți, as zice bogdaproste și-aș fi mulțumit.

— Lasă, Jim, nu te necăji, fiindcă tot ai să fii tu bogat odată și odată!

— Da. Și-apoi chiar și-acum sînt bogat, cînd stau să mă gîndes'C: sînt stăpîn pe mine însumi, și prețuiesc cît sute de dolari. Bine-ar fi "să am atîția bani, nici "nu mi-as dori mai mulți!

CAPITOLUL IX

Mă bătea gîndul să mai văd o dată un loc din inima insulei, pe care-l dibuisem în timpul hoinărelilor mele. Am pornit împreună cu Jim și-am ajuns curînd, fiindcă insula nu eră mai lată de un sfert de milă și mai lungă de trei mile.

Locul cu pricina era un deal lung și povîrnit, înalt de vreo patruzeci de picioare.

Ne-a fost greu al dracului să ajungem pe culme, fiindcă drumul urca pieptiș, printre tufe dese. Ne-am tîrît și ne-am cățărat noi așa, pînă ce-am dat, tocmai în vîrf, de-o peșteră mare, scobită în stîncă, și cu deschizătura înspre partea Illinoisului. Peștera era largă, cît două-trei încăperi, și Jim putea sta în picioare înăuntru. Intre pereții ei era răcoare, nu glumă. Jim voia să ne aducem numaidcît tot calabalicul în peșteră, dar i-am zis că n-are rost să ne cățărăm mereu pîn-acolo.

Jim zicea că de-am adăposti luntrea într-un loc bun și-am căra calabalicul în peșteră, ne-am putea ascunde acolo la caz c-ar veni cineva pe insulă, și-atunci nu ne-ar mai da de urmă decît cu copoi. Afară de asta, zicea el, păsărelele au vestit ploaie.

— Ce, vrei să ni se ude lucrurile?

Ne-am întors așadar la luntre și-am adus-o cam în dreptul peșterii, apoi am cărat toate lucrurile sus. După aia am dibuit o ascunzătoare pentru luntre, în desișul de sălcii. În undițe se prinseseră între timp cîțiva pești. I-am scos și, după ce-am pus undițele la loc, am început să ne pregătim masa de prînz.

Gura peșterii era destul de largă ca să poți vîrî pe-acolo un poloboc, într-o parte a intrării era 'un fel de prag, tocmai bun pentru vatră. Am făcut 'focul și ne-am gătit prînzul.

Am întins păturile în chip de covor și ne-am așezat la masă, după ce-am cărat lucrurile în fundul peșterii, ca să ne fie la îndemînă.

În curînd se făcu întuneric și începu să tune și să fulgere. Va să zică păsărelele avuseseră dreptate. Se porni o ploaie grozavă și un vînt nemaipomenit. Era una din furtunile alea care se stîrnesc vara. Din pricina beznei, totul în jar părea vinăt—o frumusețe! Ploaia era atît de deasă, că la doi pași mai încolo copacii păreau fumurii și îneîl-ciți ca o pînză de păianjen. Cînd și cînd o pală de vînt încovoia copacii, întorcînd frunzele pe fața lor albicioasă. Apoi se stîrnea o volbură grozavă, care smucea crengile, de-ai fi zis că-și frîng brațele ca niște nebune. Și deodată, în bezna asta vîntă se ivea o fișffe de lumină, care-ți dezvăluia o clipă vîrfurile copacilor zbătîndu-se în furtună, cu sute de pași mai departe decît îi văzuseși pînă atunci.

Dar peste-o clipă era iar întuneric ca-n iad, și auzeai cum se dezlănțuie tunetul, cu un bubuit asurzitor, hău-lind și pornind de-a rostogolul pe boltă, spre buricul pămîntului. Parcă s-ar fi dat de-a dura niște butoaie goale pe o scară lungă, lungă, știți, dintr-alea care trosnesc cu zgomot mare.

—E strașnic, Jim, ce zici? N-aș schimba locul ăsta pentru nimic în lume. Ia mai dă-mi o bucată de pește și niște mălai cald!

—Fără Jim, tu n-ai fi acum aici. Ai fi colo jos, în pădure, fără mîncare și pe jumătate înecat. Zău așa, pui-șorule. Găinile știu cînd plouă, și păsărelele tot așa.

Vreme de zece-douăsprezece zile, apele fluviului s-au tot umflat și pîn' la urmă au dat năvală peste maluri. Apa trecea de-un metru în locurile mai joase ale insulei și pe malul dinspre Illinois. În partea aceea apa ajunsese lată de cîteva mile, dar în partea dinspre Missouri era la fel de lată ca-ntotdeauna.— o jumătate de milă—fiindcă acolo malul e ca un perete înalt, de stîncă.

Ziua ne plimbam cu luntrea prin insulă, în pădure era tare rece și întuneric, chiar cînd deasupra strălucea soarele. Treceam printre copaci, dar în unele locuri lianele erau atît de dese, încît trebuia să ne întoarcem și s-o luăm prin altă parte. Ia. fiecă copac doborît de furtună, se aciuseră iepuri, șerpi și alte jigăanii. După o zi-două de la potop, se îmblînziseră într-atît din pricina foamei, că puteai să te apropii de ele și să le mîngîi, dacă voiai—afară de șerpi și de țestoase, care săreau numaidcît în apă. Dealul în care se afla peștera noastră era plin de

asemenea lighioane. Să fi vrut, am fi putut face rost de o menajerie întreagă.

Intr-o noapte am găsit un capăt de plută pe cinste—din bușteni de brad. Avea vreo douăsprezece picioare lățime și vreo cincisprezece lungime, și se ridica deasupra apei cu vreo șase-șapte degete. Era o punte zdravănă, de nădejde. Ziua se-ntîmpla să vedem plutind pe apă bușteni, dar îi lăsam ia treacă. Nu ne arătam pe lumină într-o noapte, cu puțin înainte să se crape de ziuă, pe cind ne aflam aproape de capătul insulei, am văzut venind pe apă, dinspre apus, o căsoaie de lemn, cu două caturi, aplecată într-o rină. Am vîslit spre ea și am intrat înăuntru, cățărîndu-ne pînă la fereastra de la catul de sus. Dar era încă prea întuneric ca să vedem, așa că am legat luntrea și ne-am așezat în ea, așteptînd să se lumineze.

S-a făcut lumină pînă s-ajungem noi la capătul insulei.

Uitîndu-ne pe fereastră, am zărit un pat, o masă, două jilțuri și o grămadă de boarfe zvîrlite pe podea. Pe pereți atîrnau, haine, într-un colț, pe podea, zăcea o mogîldeața care aducea a om.

— Mă, ăla de colo! îl strigă Jim.

Dar mogîldeața nu se urni. Atunci strigai și eu.

— Omu' nu doarme, e mort—îmi spuse Jim. Tu rămîi aici, Jim se duce să vază.

Se duse, se aplecă deasupra mogîldeței, o privi cu luare-aminte și spuse:

— E mort, zău. Și gol, pe deasupra! L-au împușcat pe la spate. Socot c-a murit de două-trei zile. Vino, Huck, da' nu te uita la fața lui, că visezi urît.

Nu m-am uitat deloc. Jim aruncase peste mort niște zdrențe, dar nu era nevoie, fiindcă tot n-aveam chef să mă uit. Pe podea erau risipite vraiste o mulțime de cărți de joc, soioase și vechi, niște clondire goale de rachiu și două măști de stofă neagră. Pereții erau mînjiți cu cele mai neghioabe cuvinte și desene mîzgălite cu cărbune.

Pe pereți atîrnau două rochii jerpelite și jegoase, de stambă, o bonețică de soare, ceva ru-fărie femeiască, pre-cum și cîteva haine bărbătești.

Am încărcat totul în luntre, cu gîndul că s-ar putea să ne fie de folos. Pe podea zăcea o pălărie veche de pai, băiețească. Am luat-o și pe-asta. Mai era și o sticlă în care fusese cîriava lapte și care era astupată cu un dop de cîrpă, un fel de biberon pentru sugaci. Am fi luat noi și sticla, da' era spartă. Am mai găsit și un scrin vechi, ros de vreme, și un, cufăr cu balamalele rupte.

Erau deschise, dar n-aveau nimic de preț în ele. După felul cum zăceau împrăștiate lucrurile, ne-am dat seama că oamenii se zoriseră să fugă și nu putuseră să ia cu ei decît o mică parte din boarfe.

Am mai dibuit o lanternă veche de tinichea, un cuțit de bucătărie, fără mîner, un briceag patent nou-nouț, care în orice prăvălie se vindea cu doi cenți, o grămadă de luminări de seu, un sfeșnic de cositor, o ploscă, o cană de tinichea, o înveșitoare veche de pat, mincată de șoareci, un săculeț cu ace, bolduri, ață și alte scule de cusut, nițică ceară de albine, o bardă și cîteva cuie, o tîn-diță groasă cit degetul meu mic, cu niște cîrligoaie gro-zave, un sul de piele de căprioară, o zgardă de piele, o potcoavă și niște sticlute cu doctorii fără nici o etichetă' pe ele. Gînd să plecăm, am găsit și o țesală bunicică, iar Jim a dibăcit un arcuș rablagit de vioară și un picior de lemn; îi plesniseră curelele, dar altminteri era un picior destul de bun, măcar că era prea lung pentru mine și prea scurt pentru Jim. Am căutat de ne-a ieșit ochii, dar n-am putut găsi și perechea piciorului.

Una peste alta, a fost o pradă frumoasă, pe legea mea! Cînd am ieșit afară, am văzut că ne depărtasem cu vreun sfert de milă de insulă și se făcuse ziuă de-a binelea. L-am pus pe Jim să stea lungit în luntre și l-am acoperit cu pătura, altfel s-ar fi văzut de la o poștă că-i negru. Am vîslit spre malul dinspre Illinois, dar curentul ne-a dus cu vreo jumătate de milă mai la vale. Am luat-o înapoi prin apa liniștită de lîngă țarm și am ajuns cu bine acasă, fără nici o încurcătură. Nu ne văzuse nimeni.

CAPITOLUL

Tare-aș fi vrut, după masa de dimineată, să vorbesc despre mort și să-mi dau cu presupusul cum de-a fost omorît, dar Jim n-avea chef, zicea că asta aduce ghinion și că, pe deasupra, s-ar putea ca mortul să se mai facă și strigoi și să ne dea tîrcoale. Cică morții neîngropați se fac strigoi mai lesne ca ai care zac frumușel în mormintele lor. Mi s-a părut că are dreptate, așa că n-am mai spus nimic. Dar gîndurile nu-mi dădeau pace și ardeam de nerăbdare să aflu cine-l omorîse pe omul ăla și de ce. .

Tot scotocind prin boarfele furgăsite, am dat peste opt dolari de argint, cusuți în căptușeala unui palton vechi. Jim era de părere că oamenii care locuiseră în casa aia furaseră paltonul, căci dacă ar fi știut că erau bani în el, nu l-ar fi lăsat acolo. I-am zis că, după mine tot aia îl omorîseră și pe mort, dar Jim nu voia să vorbească despre asta.

— Tu crezi c-adoce ghinion? l-am întrebat. Dar ce-mi spuseși alaltăieri cînd am adus pielea de șarpe găsită în creștetul dealului? Mi-ai zis că nu-i pe lume nenorocire mai mare ca

aceea care te paste când pui mâna pe o piele de șarpe. Uite ce nenorocire ne-a adus! Am găsit toate lucrurile astea, basca opt dolari. Ehei, Jim, măcar de-am avea parte în fiecă zi de-o nenorocire ca asta!

— Lasă, pușorule, lasă! Nu te crede tu prea grozav. Vine. Ține minte ce-a spus Jim, vine! Și adevărat c-a venit. Jim îmi spusese asta marți. Ei bine, vineri după prânz stăteam tolăniți în iarbă, pe culmea dealului. Mi se isprăvisese tutunul. Mă duc eu în peșteră să iau nițel tutun și înăuntru, ce văd? Un șarpe cu clopoței! L-am omorât și m-am gândit să-i joc un renghi lui Jim: a.m. așezat șarpele pe pătura lui, în așa fel ca să pară viu. Spre seară uitasem cu totul de șarpe și când Jim s-a trântit pe pătură, perechea șarpelui, furișată după ăl mort, l-a mușcat pe Jim taman în clipa când eu aprindeam o luminare.

Jim a sărit ca ars și ăl dinții lucru pe care l-am văzut la lumina luminării aprinse a fost lighioana: tocmai se pregătea să muște a doua oară. Cît ai clipi am omorât-o cu un băț, iar Jim a pus repede mâna pe plosca cu rachiul a lui taică-meu și a-nceput să bea.

Era desculț și șarpele îl mușcase chiar de călcâi. Și toate astea din pricină că uitasem, ca un nătărău ce sînt, că, atunci când omori un șarpe, perechea lui vine sigur să se încolăcească în jurul ălui mort.

Jim m-a rugat să retez capul șarpelui și să-l azvîrl, apoi să-l jupoi de piele și să-i pun la fript o bucată de carne. L-am ascultat. Jim a înghițit friptura, zicînd că asta o să-i ajute să vindece. Apoi m-a pus să scot clopoțen șarpelui și să i-i leg la încheietura mîinii. Cică și asta ajută.

Am luat p-ormă binișor șerpilor și i-am aruncat cit colo într-un tufiș, fiindcă n-aș fi vrut ca Jim să bage de seamă că totul se întîmplase din vina mea.

Jim sugea mereu din ploscă. Din când în când, îl apucau năbădăile și se zvîreolea urlînd: dar de cîte ori își venea nițel în fire, trăgea iar la măsca. Laba piciorului i se umflase destul de tare, la fel și țurloiu, dar încetul cu încetul băutura începu să lucreze, așa încît îmi ziceam c-o să vindece. Cît despre mine, să fi fost în locul lui Jim, m-aș fi lăsat mai degrabă mușcat de un șarpe, decît să beau din rachiul lui babaou'.

Și așa a zăcut Jim patru zile și patru nopți. Apoi umflătura a dat înapoi: Jim putea iar să umble. După toate cele întîmplate, m-am hotărît să nu mai pun niciodată mâna pe o piele de șarpe. Jim zicea că-i sigur că de-aci-nainte o să-l cred:

— Când atingi un șarpe, beleaua-i așa de mare, că s-ar putea ca necazurile noastre să fie abia la-nceput.

Zicea că el, unul, mai degrabă ar privi de-o mie de ori peste umărul sfîng la lună nouă, decît să pună mâna pe-o piele de șarpe, începusem să-i dau dreptate, măcar că am fost totdeauna de părere că trebuie să fii din cale-afară de nesocotit și de nătîng ca să privești luna nouă peste umărul sfîng. Moș Hank Bunker a făcut-o odată și s-a lăudat cu asta; dar n-au trecut nici doi ani și, îmbătîndu-se, moșul a căzut din turnul de strajă. Praful s-a ales de el: l-au cules de pe jos, l-au așezat între două uși de magazie, ca într-un sicriu, și așa l-au îngropat. Eu n-am fost de față, dar mi-a spus babacu'. În tot cazul, nenorocirea l-a lovit numai fiindcă privise luna peste umărul sfîng, ca un zevzec ce era.

Zilele treceau una după alta. Încet-încet, fluviul intră iar în vechea lui matcă. A dintîi grijă a noastră a fost să agățăm într-un cârlig mare un iepuroi jupuit, în chip de momeală: așa am prins o namilă de-somn cît un om de mare, lung de un stîngen și greu de vreo sută de ocale. N-aveam cum să-l scoatem, de bună seamă că ne-ar fi tîrit pînă-n Illinois. Ne-am așezat și am așteptat privind cum se zbate și se smucește, pînă s-a duv la fund. Am găsit în burta lui un nasture de alamă, un gogoloi rotund ca o minge și tot feluri de resturi.... Jim a despicat gogoloiul cu toporul și a găsit înăuntru un mosor. Jim era de părere că zăcuse multă vreme în burtă, de se acoperise așa și se rotunjise ca o minge. Cred că era cel mai mare pește care s'-a prins vreodată în Mississippi. Jim spunea că în viața lui nu văzuse unul mai grozav. Ar fi avut preț mare -la tîrg. Somnii ăștia uriași se vînd la kilogram în piață și toată lumea cumpără: carnea li-e albă ca neaua și-i numai bună de fript.

A doua zi dimineața i-am spus lui Jim că mi s-a cam urît și că am chef să mă mai mișc puțin. Mă bătea gîn-dul să dau o raită pînă dincolo, ca să văd și eu ce se mai întîmplă. Lui Jim i-a plăcut ideea mea, dar zicea că trebuie să merg noaptea și să fiu cu ochii în patru. Se mai gîndi ce se mai gîndi, și-mi spuse că n-ar fi rău să mă îmbrac ca fată, punînd pe mine ceva din bulendrele pe care le găsisem în căsoaie. Bună idee. Am luat una din rochiile alea de stambă, am scurtat-o și, după ce mi-am suflecat pantalonii pînă la genunchi, m-am vîrît în ea. Jim mi-a prins-o la spate în copci, îmi venea destul de bine. Mi-am pus bonețica și am lega-o sub bărbie. Acu', de-ar fi vrut careva să-mi vadă fața, trebuia să se uite ca prin-tr-un burlan de sobă. Jim zicea că n-o să mă recunoască nimeni, nici măcar ziua-n amiaza mare. Toată ziua m-am vînzolit cu straietele ăle pe mine, ca să mă deprind cu ele, și cu încetul am izbutit, dar Jim zicea că nu prea umblu ca o fată și că una-două îmi ridic rochia, ca să bag mâna în buzunarul pantalonilor. Am

ținut seamă de asta și a fost ceva mai bine.

Cînd s-a lăsat întunericul, am pornit cu luntrea de-a lungul malului dinspre Illinois. Am trecut dincolo, nițel mai jos de debarcader, dar curentul m-a dus pînă la marginea tîrgului. Am legat luntrea și am pornit-o pe mal. Intr-o căsuță, care nu mai fusese locuită de multă vreme, ardea o lumină și mă întrebam cine s-o fi aciuat acolo. M-am furișat pînă la fereastră și m-am uitat înă-întru. La o masă de brad, pe care ardea o luminare, ședea o femeie de vreo patruzeci de ani și împlotea la ciorap. Fața ei nu-mi părea cunoscută. Da bună seamă că era o străină, fiindcă pe localnici îi știam pe toți. Norocul meu, căci începusem să-mi pierd curajul: mizera teamă să nu mă recunoască oamenii după glas. Femeia asta, chiar dacă nu era în tîrgușor decît de două zile, putea să-mi spună tot ce voiam să știu, așa c-am bătut în ușă, făgăduindu-mi să nu uit_că-s fată.

CAPITOLUL XI

— Intră! rosti femeia.

Am intrat. ' -

— Șezi jos. M-am așezat.

Mă măsură din cap pînă-n picioare, cu niște ochi mici, scînteie'tori.

— Cum te cheamă? mă întrebă ea.

— Sarah Williams.

— Unde locuiești? Pe-aici, pe-aproape?

— Nu, tușică. La Bockerville, cu vreo șapte mile mai la vale. Am venit pe jos și-s moartă de oboseală.

— Și flămîndă, socot. Stai să-ți caut ceva de mîncare.

— Nu, mătușico, nu mi-e foame. Mi-a fost așa de foame pe drum, că m-am oprit la o fermă, cu vreo două-trei mile mai jos. Acum nu-mi mai e foame. De-aia am întarziat atîta. Mămică e bolnavă, -nu mai avem de nici unele în casă și-am rămas și fără bani, de-aia am plecat, să-i spun lui nenea Abner Moore. Mămica mi-a zis că stă tocmai în celălalt capăt al tîrgului. N-am mai fost niciodată pe-acolo. îl cunoașteți?

— Nu, încă n-am ajuns să-i cunosc pe toți. Nu-s nici de două săptămîni aici. Pînă la capătul tîrgului e cale lungă. Mai bine rămii aici peste noapte. Scoate-ți bo-nețica.

— Nu, nu, mă odihnesc puțin și pe urmă îmi vād de drum. Nu mi-e frică mie de întuneric. Femeia îmi spuse însă că nu mă lasă să plec singură și că bărbat-su trebuie să sosească într-o oră-două și c-o să meargă el cu mine. Apoi începu să sporovăiască despre bărbat-su și despre neamurile ei din susul și din josul fluviului, povestindu-mi cum le mersese de bine mai 'nainte și cum făcuseră prostia să se mute în tîrgul ăsta, în loc să se mulțumească cu ce aveau—și dă-i, și dă-i, fel de fel de istorii de-astea, pînă ce m-a cuprins teama că făcusem eu o prostie, venind în casa ei, ca să aflu ce se mai întîmplă în tîrg. Dar nu trecu mult și-ncepu să vorbească despre babacu' și despre omor, și-atunci am lăsat-o cu dragă inimă să trîncănească, îmi vorbi mai întîi despre mine și despre Tom Sawyer, cum găsise noi cele douăsprezece mii de dolari (la ea ajunseseră douăzeci de mii), apoi despre babacu'—ce pramatie era!—și despre mine—ce pezevenghi eram!—și pînă la urmă ajunse la întîmplarea cu omorul.

— Cine-i făptașul? o întrebai eu. La Hookerville am auzit o mulțime de zvonuri despre întîmplarea asta, dar nu știm cine l-a omorît pe Huck Finn.

— Ehei, cred că multă lume de pe-aici ar vrea să știe cine l-a omorît. Unii cred că chiar bătrîrul Finn... _

— Nu, zău?

— Mai toți credeau așa la început. Bătrîrul nici nu-știe că era cît pe ce să fie linșat. Dar pînă seara oamenii si-au schimbat părerea si-au ajuns să creadă că făptașul a fost un negru fugar, pe nume Jim.

— Păi, el...

M-am oprit, zicîndu-mi că-i mai cuminte să tac. Ea își urmă vorba, fără să fi băgat de seamă că spusesem ceva.

— Negrul a fugit chiar în noaptea în care a fost omorît Huck Finn. Pe capul lui s-a pus un preț: trei sute de dolari. Iar pe cel al bătrîrului Finn, două sute. Dumnealui a venit în tîrg a doua zi după omor, a povestit tot și s-a dus cu ailați pe vaporeș să caute hoitul, dar nu-maidecît după aia a sters-o. Seara, cînd au vrut să-l linșeze, ia-l de unde nu-i. A doua zi, aflînd că negrul fugise și că nu mai fusese văzut din saara crimei, de la orele zece, toată lumea a dat vina pe el. Și iată că în ziua următoare bătrîrul Finn s-a arătat din nou; s-a dus la judele Thatcher și s-a milogit de el ca să-i dea banii, că vrea să-l caute pe negru prin tot Illinoisul. Juxtele i-a dat ceva bani și Finn s-a îmbătat chiar în seara aia și pe urmă s-a plimbat pînă după miezul nopții în tovărășia a doi străini deșuchești, cu care a și plecat după aceea. De atunci nu s-a mai arătat și lumea nici nu se-asteaptă să-l vadă, pînă ce lucrurile n-au să se mai liniștească puțin, fiindcă acum oamenii sînt siguri că el și-a omorît băiatul și c-a încurcat lucrurile în așa fel, ca lumea să creadă că bandiții au făcut-o, iar

el să pună mîna pe banii lui Huck, fără a-și mai pierde vremea pe la judecăți. Lumea zice că ar fi în stare de așa ceva. Mare pișicher e Finn ăsta! Dacă nu se întoarce pînă-ntr-un an, a scăpat. Nu sînt dovezi contra lui, asta e. Pîn-atunci, lucrurile au să se liniștească, iar el o să pună mîna pe banii lui Huck fără nici o bătaie de cap.

— Da, mătușica, eu iot așa cred. Nu văd de ce n-ar fi așa. Și-acu', nu mai crede nimeni că negru-i ucigașul?

— Ei, mai sînt destui care cred „asta, dar negrul o să fie prins în curînd si poate că-l vor sili să spună adevărul, de frică.

— Cum așa, tot mai e urmărit?

— Da' neștiutoare mai ești! Crezi că trei sute de dolari se găsesc în fiecă zi și pe toate drumuri? Unii zic că negrul nu se află prea departe. Și eu tot așa cred, da' n-am spus-o nimănui. Acum cîteva zile stăteam 'de vorbă cu doi bătrîni care locuiesc în baraca de alături. Dintr-una-ntr-alta, mi-au spus că nu prea merge nimeni pe insula aia de dincolo, de-i zice Jackson. „Nu locuiește nimeni acolo?” zic eu. „Nu, nimeni”, zice N-am mai spus nimic, dar am căzut pe gînduri. Mi se păruse mie c-am văzut fum în partea aceea, cam pe la -capătul insulei, cu o zi-două mai înainte. Nu m-as mira ca negrul să se ascundă acolo, mi-am zis. In tot cazul, face să te ostenești să cercetezi la fața locului. De-atunci n-am mai văzut fum și se prea poate să fi plecat—dacă o fi fost chiar el. Bărbatu-meu o să dea o raită pe insulă, împreună cu încă cineva. A fost plecat pe fluviu în sus, dar s-a întors azi si i-am povestit tot, îndată ce l-am văzut, acu' două ceasuri.

Mie, să-m'i vie rău, nu alta. Parcă stăteam pe ghimpi. Simțeam nevoia să fac ceva cu mîinile. Am luat un ac de pe masă și am încercat să bag ață în el. Dar îmi tremurau mîinile și nu izbuteam să nimeresc gaura acului.

Cînd femeia amuți, ridicai ochii si văzui că se uită țintă la mine si-mi zîmbește într-un chip ciudat. Am pus la loc acul și ața și m-am prefăcut că mă interesează tot ce-mi spusese ea. La drept vorbind, mă și interesa.—Trei sute .de dolari—zic eu—e o avere, nu glumă. Bine-ar fi să-i poată căpăta mămica. Soțul matale se duce acolo chiar la noapte?

— Da, da. S-a dus în tîrg cu omul de- care-ți vorbeam, ca să facă rost de o barcă si să mai împrumute o pușcă de undeva. Au să plece după miezul nopții.

— Oare n-ar vedea mai bine dac-ar aștepta pînă mîine dimineată?

— Da, dar n-ar vedea oare si negrul mai bine? Pupă miezul nopții, de bună seamă că negrul o să doarmă, iar ei au să-l poată căuta în voie prin pădure, dacă si-o fi făcut vreun foc de tabără pe-acolo. Cu cît va fi mai întuneric, cu atît vor putea căuta mai bine, fără-ca el să-i simtă.

— La asta nu m-am gîndit, ce-i drept. Femeia mă privea mereu în felul acela ciudat, si se-n-țelege că nu mă simțeam deloc la largul meu.

— Cum spuneai că te cheamă, fetiço? mă întrebă ea peste cîteva clipe.

— M... Mary Williams.

Dar parcă -mai înainte nu spusese Mary, ci Sarah, dacă nu mă-nsel. N-am mai ridicat privirea. Mă simțeam încolțit si mi-era teamă să nu, mi se cunoască pe față. Aș fi vrut ca femeia să mai spună ceva. De ce tăcea, de-aia mă simțeam mai stingherit. Deodată îmi zice:

— Drăguță, mi se pare că spuseseși că te cheamă Sarah, cînd ai intrat pe ușă.

— A, da, mătușico, așa-i. Sarah Mary Williams. Sarah e numele meu dintîi, dar unii îmi spun Sarah, alții Mary.

— Aha, care va să zică așa stau lucrurile.

— Da, mătușico.

Acum mă simțeam ceva mai bine, dar oricum as fi vrut să fiu altundeva, încă nu eram în stare să-i înfrunt privirea. Femeia începu deodată să se vaiete, ce vremuri grele sînt și cît de strîmtorați trăiesc, cum se plimbă șobolanii prin odaie ca la ei acasă, si-asa mai departe. Acum mă simțeam iar în apele mele. Avea dreptate în privința șobolanilor. Una-două, vedeai cîte unul scoțîndu-si boti-sorul dintr-o gaură din colțul încăperii. Femeia zicea că trebuie să aibă totdeauna ceva la îndemîină, ca să azvîrle după ei cînd era singură, altminteri nu-i dădeau pace. Îmi arătă o vergea de plumb cu un nod la capăt si-mi spuse că de obicei țintea bine cu ea, dar își scrîntîse mîna cu o oră-două mai înainte si nu știa dacă acum o să mai peată ținti bine. Așteptă totuși un prilej si zvîrr! aruncă vergeaua după un șobolan, dar nu-l nimeri și scoase un țipăt, așa de tare o durea brațul. Apoi mă rugă să încerc eu data viitoare. Se-nțelege că voiam s-o șterg înainte de a se întoarce bărbat-su, dar n-avea rost să mă dau în vileag. Am pus mîna pe vergea și-am azvîrlit-o în cel dintîi chițcan care si-a arătat bețișorul. De-ar fi stat locului, ar fi fost vai de capul lui. Femeia mi-a zis c-a fost o lovitură strașnică si că, după părerea ei, -pe-al doilea am să-l nimeresc din plin. S-a sculat si s-a dus după vergeaua de plumb, pe care-a adus-o înapoi, împreună cu o jurubiță de ață. Mă rugă apoi s-o ajut să desfășoare ața. Am întins amîndouă brațele si ea mi-a înfășurat jurubiță pe mîini, urmînd să sporovăiască despre treburile ei si ale lui bărbat-su. Deodată însă se opri și-mi strigă:

— Ia seama la șobolani! Mai bine ține vergeaua pe genunchi, s-o ai la îndemână. Și în aceeași clipă îmi aruncă vergeaua în [poală. Am strâns genunchii, în vreme ce ea da înainte cu vorba. Dar după un minut, îmi luă jurubița și mă privi drept în ochi, fără răutate:

— Haide, spune-mi care ți-e numele adevărat?

— Ce-e, ce-e-ați spus, mătușico?

— Care-i numele tău adevărat? Bill Tom sau Bob? Ia zi?

Cred că tremuram ca frunza în vînt și zău dacă știam ce să fac.

— Mătușico—am îngăimat eu în cele din urmă. Vă rog să nu vă bateți joc de o biată fetiță. Dacă vă stînje-nesc, am să...

— Nu, n-ai să... Stai jos și rămîi unde ești. N-am să-ți fac nici un rău și nici n-am să spun nimănui. Dar dezvăluie-mi taina, cu toată încrederea. Am s-o păstrez și, mai mult decît atît, am să te-ajut. Și bărbatu-meu la fel, dacă vrei. Ce mai încolo-încoace, ești un ucenic fugar, nu-i așa? Nu face nimic... Nu-i nici o grozăvie. Se vede că stăpînii s-au purtat rău cu tine și te-ai hotărît să-ți iei tălpășița. Dumnezeu să te aibă în pază, copile, n-am să te dau în vileag. Hai, povestește-mi tot, fii băiat cuminte.

I-am spus atunci că-mi dau seama că n-are nici un rost să mai mint, așa că o să-i mărturisesc tot numai să se țină de cuvînt. Și-am început să-i povestesc că părinții mei au murit și că legea m-a dat pe mîna unui bătrîn zgîrcit, stăpînul unei ferme așezate la vreo treizeci de țmle depărtare de fluviu, și că bătrînul ăsta s-a purtat așa de rău cu mine, că n-am mai putut îndura și, într-o bună zi, cînd plecase de-acasă pe vreo două zile, mi-am luat inima-n dinți și-am fugit, îmbrăcîndu-mă într-o rochie veche de-a fiică-sii. Am străbătut treizeci de mile în trei nopți, fiindcă umblam numai noaptea, iar ziua stăteam ascuns și dormeam. Pîinea și carnea pe care le luasem de-acasă într-o bocceluță mi-au ajuns pentru tot drumul.

— Nădărduesc—am încheiat eu—că unchiu-meu Abner Moore o să aibă grijă de mine, de-aia am venit aici, în Goshen.

— Goshen, ai zis, copile? Pai ăsta nu-i Goshen, ci St. Petersburg, Goshen e cu vreo zece mile mai sus. Cînd ți-a zis că-i Goshen?

— Un om pe care l-am întîlnit azi de dimineață, în zori, tocmai cînd intram în pădure, că să dorm oleacă. Mi-a spus că la răscruce trebuie-s-o iau la dreapta și după vreo cinci mile am s-ajung la Goshen.

— Se vede c-o fi fost beat. Ți-a spus tocmai pe dos.

— E drept că parcă era beat, dar acum n-am ce-i face. Trebuie să plec. Ajung eu la Goshen pînă-n zori.

— Stai o clipă! Am să-ți pregătesc ceva de mîncare. . Poate c-o să ai nevoie.

îmi pregăti ceva de-ale gurii, apoi mă întrebă:

— Ia spune, cînd o vacă stă culcată, pe care parte se scoală! Răspunde repede, fără să te gîndesti. Care parte se ridică întîi?

— Partea dinapoi, mătușico.

— Dar la un cal?

— Partea dinainte.

— Pe care parte a copacului crește mușchiul?

— Pe partea dinspre miazănoapte.

— Dacă cincisprezece vaci pasc pe o măgură cîte dînele rumegă cu capetele întoarse în aceeași parte?

— Toate cin'spe, mătușico.

— Bine, vād că ai trăit îhtr-adevăr la țară. Credeam că iar încerci să mă duci de nas. Și-acu', cum te cheamă de-adevăratalea?

— George Peters, mătușico.

— Bine, vezi de-l ține minte, George. Ai fi în stare să-l uiți și să-mi zici la plecare că te cheamă Alexander, ca p-ormă să-mi spui, ca să scapi, că de fapt te cheamă George Alexander. Vezi, nu te apropia de femei în rochia, asta veche de stambă. Doar bărbații te-ar putea lua drept l fetiță, dar nu prea semeni, să știi. Măi băiatule, cînd vrei ' să pui ața în ac, nu verii cu acul pînă-n dreptul firului, ci ; ține acul țeapăn și caută să vîri ața în gaură. Așa obis- ', nuiesc femeile, numai bărbații fac pe dos. încă ceva: cînd-azvîrli într-un șobolan sau în mai știi eu ce, ridică-te în vîrful picioarelor, du-ți mîna deasupra capului Cit poți mai stîngaci și aruncă alături cu vreo doi metri. Azvîrle cu brațul țeapăn, din umăr, de parc-ai avea acolo un șurub și i-ai răsuci. Așa fac fetele, nu ca băieții, care aruncă din încheietura mîinii și din cot, ținîndu-și brațul într-o parte. Și, ține minte, cînd o fată încearcă să prindă ceva ' în poală, desface genunchii, nu-i strînge, cum i-ai strîns tu eînd ai prins vergeaua de plumb. Te-am mirosit că ești băiat în clipa cînd am văzut cum pui ața în ac. Tot ce-am născocit după aia a fost doar ca să mă încredințez că nu greșesc. Și-aeum,

du-te la unchiu-tău, Sarah Mary .Williams George Alexander Peters, iar dacă dai de bucluc pe drum, trimite vorbă doamnei Judith Loftus, adică mie, si-o să fac tot ce pot ca să te scap. Ia-o pe mal, e ăl mai bun drum; și a doua oară când ai s-o pornești razna, ia-ți ghetete și ciorapi. Drumul e plin de pietre și tare mă tem că ai să ajungi la Goshen cu picioarele harcea-parcea.

Am mers pe mal vreo cincizeci de pași, apoi m-am furișat pînă la locul unde lăsasem luntrea, ceva mai jos de căsuță. Am sărit în luntre și-am luat-o repede din loc. Am vîslit la deal, pînă am ajuns în dreptul insulei, apoi am pornit spre ea. Mi-am scos bonețica—acum nu mai aveam nevoie de obloane. Cam pe la jumătatea drumului, am auzit bătăile ornicului din tîrg și m-am oprit să le-ascult: sunetul venea stins peste apă, dar limpede, unsprezece bătăi. Când am ajuns la insulă, n-am stat să mă odihnesc, cu toate că-mi ieșise sufletul, ci am luat-o repede prin pădure, pînă la locul unde făcusem popas prima oară. Cum am ajuns acolo, am aprins focul pe o movilită înaltă și uscată.

Apoi m-am întors la luntre și-am vîslit din răspuțeri spre locul nostru, cu o milă și jumătate mai la vale. Am sărit din luntre și-am luat-o la goană printre copaci, suind dealul pînă la peșteră. Jim dormea buștean, lungit pe jos.

— Scoală repede, Jim! i-am strigat, zgîlțundu-l. N-avem nici o clipă de pierdut. Sînt pe urmele noastre!

Jim nu m-a întrebat nimic, o vorbă n-a scos, dar după felul în care a muncit în jumătatea de ceas care-a urmat, mi-am dat seama cît era de speriat, într-o jumătate de oră tot avutul nostru era pe plută și pluta sta gata să-o pornească din ascunzătoarea ei de sub sălcii, înainte de toate am stins focul în peșteră și după aceea n-am mai aprins nici o luminiță. M-am dus cu luntrea ceva mai încolo de mal și-am privit. Dar chiar de-ar fi fost prin preajmă în vapor, tot nu l-as fi putut zări. Căci nu prea vezi mare lucru la lumina stelelor. Am urnit pluta și-am pornit la vale, pe întuneric, dincolo de piciorul insulei, fără să scoatem o vorbă, într-o tăcere deplină.

CAPITOLUL XII

Abia cam pe la unu noaptea am lăsat în urmă insula. Pluta luneca tare încet, ca un melc. Aveam de gînd, dacă se ivea vreun vapor, să sărim în barcă și să vîslim spre malul dinspre Illinois. Noroc că nu s-a ivit nici un vapor, fiindcă nu ne gîndisem să punem în barcă nici pușca, nici undița și nici ceva de-ale gurii. Fusesem prea zoriți ca să ne gîndim la atîtea lucruri deodată. Oricum, n-am chibzuit bine punînd tot calabălcușul pe plută.

Îmi făceam socoteala că dacă oamenii ăia au să vină pe insulă, au să găsească focul aprins de mine și-au să-l aștepte acolo toată noaptea pe Jim. Nu știu ce-or fi făcut, dar ne-au lăsat în pace. Și dacă cumva focul aprins de mine nu i-a dus de nas, nu-i vina mea. Eu unul am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să-i îmbrobodesc.

Cînd 'a început să mijească de ziuă, am poposit pe un grind la un cot al fluviului, pe partea Illinoisului. Am tăiat cu toporul niște crengi de răcnită și-am acoperit pluta cu ele, așa fel ca de departe să pară una cu malul. Pe grindurile astea, răchitele cresc dese ca dinții greblei.

Malul dinspre Missouri era muntos, iar cel dinspre Illinois era acoperit de păduri, și cum în locul ăla canalul trecea de-a lungul malului dinspre Missouri, nu mă temeam că-o să dea vreun vapor peste noi. Am stat acolo J toată ziua, uitîndu-ne la plutele și vasele care coborau pe canal și la vapoarele care treceau în sus, prin mijlocul apei, luîndu-se de piept cu ea. I-am povestit lui Jim ce spaimă am tras cu palavragioaica aia. Jim zicea că-i mare, hoțomană și că de-ar fi pornit ea însăși pe urmele noastre i ti e, n-ar fi stat să se uite la un foc de tabără, ci ar fi adus de bună seamă un cîine cu ea.

— Da' ce, nu putea să-i spună lui bărbat-su să aducă un cîine? l-am întrebat eu.

Jim mi-a răspuns că ar băga mîna-n foc că femeia s-a gîndit la treaba asta tocmai cînd oamenii se pregăteau să plece și că s-or fi dus desigur prin tîrg să facă rost de-un cîine și de-aia au mai zăbovit, altminteri n-am fi noi aici pe un grind, cu vreo șaisprezece-șaptesprezece mile. Mai jos de tîrg—as, de unde! am fi din nou în tîrgul ăla afurisit.

I-am zis că puțin îmi pasă de ce n-au pus mîna pe noi, totul e că nu ne-au înhățat.

Cînd a început să se-ntunece, ne-am scos capul din desișul de răchite și-am privit în toate părțile. Nu se zărea nimic. Jim a desprins niște bulumaci de deasupra plutei și l-a înjghebat un mic wigwam, ca să avem unde ne adăposti pe vreme ploioasă sau pe arșiță și ca să ne ferim boarfele de umezeală. Jim a meșterit și-un fel de podină, cu cîteva palme mai înaltă ca pluta, așa că acum paturile și celelalte lucruri erau ferite de valurile stîrnite de vapoare.

Taman în mijlocul wigwamului am bătătorit un strat de nămol, gros de cîinci-sase degete, întărindu-l pe de margini, ca să nu se risipească; în vatra asta puteam a-prinde focul pe vreme umedă sau friguroasă, fără să fim văzuți de afară.

Am mai meșterit și o cîrmă de rezervă, ca să-avem, dară vreuna din celelalte s-ar fi sfărîmat cumva de vreun buștean sau altceva. Am găsit apoi un țaruș cu crăcăna, tocmai bun ca să-afîrnăm de el felinarul, pe care trebuia să-l aprindem de cîte ori vedeam vreun vapor venind la

vale, ca să nu ne dea peste cap. Pentru vapoarele care mergeau în sus, nu era nevoie să-l aprindem, decât dacă le stăteam cumva în cale când voiau să „transverseze”—cum se zice; apele erau încă destul de mari, acoperind pe alocuri malurile mai joase, așa că vapoarele care mergeau în sus nu treceau totdeauna prin canal, ci căutau apa mai liniștită de lângă țarm.

În noaptea următoare, am mers vreo șapte-opt ceasuri, lăsându-ne în voia curentului, care gonia cu peste patru mile pe oră. Pescuiam, mai stăteam de vorbă și din când în când înotam ca să n-adormim.

Grozav lucru e să plutești așa la vale pe un asemenea rîu mare și liniștit, stînd lungit pe spate, cu ochii la stele; aproape că nu cutezam să vorbim tare, iar când ne venea să rîdem, chicoteam înfundat, dar și asta se-ntîmpla foarte rar.

Am avut parte de o vreme strașnică și n-am pățit nimic, nici în noaptea aceea, nici în nopțile următoare.

În fiecare noapte treceam pe lângă țărguri, unele cocoțate pe cîte o coastă de deal, ca niște salbe de lumini. Nu deslușeai nici o casă. Într-a cincea noapte, am trecut prin fața orașului Saint Louis. Părea că întreg pămîntul e luminat. La noi, St. Fetersburg, se zicea că în Saint Louis trăiesc douăzeci-treizeci de mii de oameni, clar n-am cre-zut-o niciodată pînă în noaptea aia liniștită, când, pe la ora două, am- văzut atîta strașnică risipă de lumină. Nu se auzea însă nici un zgomot. Toată lumea dormea.

Îmi luasem obiceiul ca în fiecare seară, pe la ceasurile zece, să mă strecur pe mai, în vreun sătuc, ca să cumpăr de zece-cincisprezece cenți făină, slănină sau alte merinde. Uneori luam și cîte un pui de găină, care nu stătea cuminte în poiată.

Babacu' zicea întotdeauna: „Nu pierde niciodată ocazia să iei un pui; dacă n-ai tu nevoie de el, găsești lesne-pe cineva care are nevoie, și-o faptă bună nu se uită niciodată”. De când îl știu, n-am pomenit niciodată ca babacu' să n-aibă chiar el nevoie de puiul cu pricina, dar de zis, așa zicea.

În unele dimineți, înainte de răsăritul soarelui, mă furișam pe ogoare și împrumutam un harbuz, un pepene galben, un dovleac, un știulete de porumb sau alte trufandale de-astea.

Babacu' obișnuia să spună că nu-i nici un păcat să iei cu împrumut dacă'ai de gînd să dai înapoi odată si-odată. Dar văduva zicea că nu-i decât o hoție ascunsă sub un nume frumos și că un om cinstit n-ar face im_a ca asta. Jim era de părere că și văduva și babacu' aveau dreptate și- că, dacă stăm să ne gîndim, cel mai bine ar fi să ștergem de pe listă două-trei trufandale și să nu le mai luăm niciodată cu împrumut, socotind că atunci n-ar mai fi nici un păcat dac-am împrumuta din celelalte.

Am stat de vorbă despre asta o noapte întreagă, în vreme ce pluta luneca la vale, și rie-am tot frămîntat dacă să renunțăm la harbuji, la cantalupi, la zămoși sau la altceva. Către ziuă am ajuns la o dezlegare destul de bună: ne-am hotărît să renunțăm la mere pădurețe și la ananasi. Înainte de a lua hotărîrea asta, nu prea avusesem liniște, dar acum ne simțeam cu cugetul împăcat. Eu, unul, eram chiar mulțumit de hotărîrea luată, fiindcă merele pădurețe sînt rele la gust, cît despre ananasi, știam că n-au să se coacă decât peste două-trei luni.

Din cînd în cînd mai împușcam cîte o pasăre care se apuca să se scoale prea devreme dimineața sau nu se ducea la timp la culcare seara. Una peste alta, o duceam împăratește, ce să zic.

Într-a cincea noapte de cînd trecusem de Saint Louis s-a stîrnit o furtună năprasnică. Era după miezul nopții, începu să tune și să fulgere și se porni să plouă cu găleata. Ne-am adăpostit în wigwam, lăsînd pluta să se descurce singură. Cînd scapără cîte un fulger vedeam în fața noastră fluviul uriaș, străjuit de o parte și de alta de ponoare înalte și stîlcoase.

— Hei, Jim, uite colo!

Era un vapoarăș care se ciocnise de-o stîncă. Ne îndreptam chiar într-acolo. La lumina fulgerelor l-am văzut limpede: se lăsase într-o rîină și o parte din puntea de sus răzbea deasupra apei. Se deslușea bine pînă și cea mai mică scotă: lângă clopotul mare se putea vedea un scaun, de spăratul căruia atîrna o pălărie ponosită.

Pierdut în noapte pe o furtună ca asta, cu atîta taină în jur, am simțit ce-ar simți oricare alt băiat de vîrsta mea vîzînd epava aia jalnică, încremenită în mijlocul fluviului. Voiam să mă urc pe punte și s-o cercetez nițel, ca să văd despre ce-i vorba.

— Hai să ne suim, Jim! v Dar Jim nici nu voi s-audă la-nceput:

— Jim nu pune piciorul pe epavă. Ne merge destul de bine, și n-are rost să ispitim răul, vorba scripturii. Mai mult ca sigur că pe punte-i un paznic.

— Pe dracu paznic! Ce să păzească? Duneta și timoneria? Crezi că cineva și-ar primejdi viața pentru o du-netă și-o timonerie, pe o noapte ca asta, cînd vaporul stă să se sfîrîme și să se scufunde dintr-o clipă într-alta?

La asta Jim nu mai avu ce să răspundă și nici n-a încercat.

— Unde mai pui că am putea împrumuta niscaiva Iu-, crușoare de preț din cabina

căpitanului. Bunăoară trabu-ce, pun rămășag că sînt acolo de-alea de cinci cenți bucata, bani gheață. Căpitanii de vapoare sînt totdeauna bogăți; primesc o leafă de șaizeci de dolari pe lună și cînd vor un lucru, nu se uită la preț. Bagă o luminare în buzunar, Jim. N-am astîmpăr pînă nu dăm o raită pe vas. Crezi tu că Tom Sawyer ar pierde o ocazie ca asta? Pentru nimic în lume. El ar zice că-i o aventură și s-ar sui pe epavă, să știe de bine că moare, în ce „stil mare” ar mai lucra el și ce aere și-ar da! Ai crede că-i Cristofor Columb descoperind lumea de apoi. Ții, ce n-aș da să fie si Tom Sawyer aici!

Jim a mai bombănit nițel, dar s-a supus. Atîta doar, zicea că trebuie să vorbim cît mai puțin și cît mai încet.

Un fulger ne dezvălui din nou epava, tocmai la timp ca să ne putem agăța de biga de la tribord și să legăm pluta în partea aceea puntea era foarte înclinată. Ne-am furișat pe punte în jos, pînă la babord, spre timonerie, căl-cînd cu băgare de seamă și întinzînd mîinile ca să ne ferim de odgoane, căci era o beznă de nepătruns.

Curînd am dat peste bordura luminatorului și ne-am cățărat pe el. Încă un pas și am fi ajuns în fața ușii cabinei căpitanului, care era deschisă. Dar, Dumnezeule! În fundul coridorului am zărit o lumină și în aceeași clipă ni s-a părut că auzim niște voci înăbușite.

Jim îmi șopti că se simte tare prost și c-ar fi mai bine să ne întoarcem. „Bine!” i-am spus, dar cînd să pornim înapoi spre plută, am auzit un glas că-inîndu-se:

— Nu, nu, vă rog, fraților! Jur ca n-am să spun nimic! Altcineva rosti, destul de tare:

— Minți, Jim Turner! Ne-ai mai tras clapa o dată. Te-ai obișnuit să ceri mai mult decît ți se cuvine și pînăcu' ți-a mers, îți dădeam cît voiai, ca să nu ne dai de gol. Da' acu' ți s-a înfundat. Javră scîrboasă! N-ai pereche de ticălos! . . . '

Jim se și cărăbănișe spre plută, dar eu muream să văd ce-o să mai urmeze, îmi făceam curaj, spunîndu-mi că Tom Sawyer n-ar da înapoi tocmai acum; ei bine, nici eu n-am să plec. Rămîn să văd ce se întîmplă. M-am tîrît de-a bușilea prin întuneric, pînă ce între mine și fundul coridorului n-a mai rămas decît o cabină și-atunci am zărit deodată un om întins pe podea, cu mîinile și picioarele legate; deasupra lui stăteau aplecați doi gealați—unui ținea în mînă un felinar orb, iar celălalt un-pistol îndreptat spre capul celui de pe podea.

— Ce ți-aș mai face de petrecanie—roști cel cu pistolul—așa ai merita, porcule! Omul de pe podea se zvîrcoli și gemu:

— Nu, Bill, nu face una ca asta! N-o să mai-spun nimănui nimic!

La vorbele astea, omul cu felinarul începu să rîdă:

— Cred și eu! În viața ta n-ai spus ceva mai adevărat! Peste cîteva clipe, izbucni:..

— Auzi-l cum se milogește! Și cînd te gîndești că de nu-l prindeam și-l legam, ne curăța pe amîndoi! Și pentru ce, mă rog?! Pentru o nimica toată. Pentru că ne luam și noi dreptul nostru, d-aia. Dar fii pe pace, Jim Turner, n-o să mai ameninți tu pe nimeni. Termină cu pistolul ăla, Bill!

—Nu, Jake Packard! .spuse Bill. Eu zic să-l omorîm. Ce; el nu l-a omorît pe moș Hatfield tot așa? Ce, n-o merită?

— Dar eu nu vreau să-l omorîm, am eu motivele mele.

— Dumnezeu să te binecuvînteze pentru vorbele astea, Jake Packard! N-am să te uit' cît oi trăi! bîigui omul de pe podea.

Packard nu-l luă în seamă; își agăță felinarul de un cui și porni spre locul unde mă aflam eu, făcîndu-i semn lui Bill să-l urmeze. M-am dat înapoi cu vreo cîțiva pași, cît am putut de repede, dar vaporul era atît de aplecat, că n-am prea avut spor. Ca să nu dea peste mine și să mă prindă, m-am tîrît pînă într-o cabină de pe puntea de sus. Individul venea cu pași mari prin întuneric. Cînd Packard ajunse în fața cabinei în care mă aflam, spuse:

— Aici, vino-ncoace.

Și intră cu Bill după el.

Dar pînă să intre, eu mă și ghemuisem pe patul de sus și-mi mușcam degetele că mă ascusesem tocmai în cabina aia. Cei doi începură să sporovăiască, proptindu-si mîinile de marginea patului. Nu-i vedeam, dar știam unde se află, după duhoarea de rachiu pe care o răs-pîndeau. În clipele acelea mi-a părut bine că nu beam și eu rachiu. Dar chiar de-as fi băut, tot n-ar fi putut să mă simtă, fiindcă nici nu mai răsufLAM de frică. Și apoi, cum să mai răsufli cînd auzi asemenea lucruri?

Vorbeau repezit și în șoaptă. Bill voia să-l omoare pe Turner:

— A spus că ne toarnă și-o s-o facă. Chiar de i-am da și partea noastră, acum tot degeaba ar fi după felul cum ne-am purtat cu el. Sută la sută că ne dă în vileag. Ascultă, eu zic să-l scoatem din circulație. —Și eu la fel—spuse Packard, foarte liniștit.

— La dracu', începusem să cred că nu vrei... Atunci, e-n regulă. Hai să-isprăvim cu el!

— Stai o clipă, n-ăm terminat! Ascultă-mă. Glonțul e bun, nu zic nu, dar sînt și mijloace mai puțin gălăgioase ca să scapi de cineva, dacă n-ai încotro. Cred că n-are nici un rost să alergi

după ștreang, dacă-i poți veni de hac într-alt chip care-i tot așa bun, și în plus nu te poate băga la apă. Este?

— Asa-i. Dar ce-ai să mai scornești?

— Uite ce zic eu: dăm o raită și vedem dacă n-am uitat nimic prin cabine, p-ormă o ștergem la mal ca s-ascundem prada. După aia, așteptăm. M-aș mira ca epava asta să nu se ducă la fund, în cel mult două ceasuri. Pricepi? O să se-nece și n-o să fie nimeni de vină, în afară de el. Eu zic că-i mult mai bine așa, decât să-l omorîm. Sînt contra omorului atîta vreme cît se poate și fără. N-are nici un rost, și nici nu se cade. N-am dreptate?

— Da, cred că ai. Dar dacă vaporul nu se duce la fund?

— Să așteptăm două ore și să vedem. Ce ne costă?

— Bine, fie! Haidem!

Au ieșit amîndoi. Am sărit jos, scădat în sudori reci, și-am pornit-o de-a bvtșilea.

Era întuneric beznă. „Jim!” am șoptit eu—și Jim mi-a răspuns cu un geamăt, de la doi pași.

— Repede, Jim, nu-i timp de pierdut! Nu mai geme ca prostu! Colo, pe punte, e o bandă de ucigași și dacă n-o să le găsim barca și n-o să-i dăm drumul la vale, ca să nu mai aibă cu ce părăsi epava, unul din ei are să i'ie la mare ananghie. Dar dac-o s-o găsim, atunci au să fie cu toții la mare ananghie, și șeriful o să pună mîna pe ei. Repede, nu mai sta! Mă duc să caut la babord, tu du-te la-tribord. Urcă-te pe plută și...

— O, Dumnezeule! Unde-i pluta? Nu mai e! S-a dezlegat singură și s-a dus, iar noi am rămas aici!

CAPITOLUL xm

Mi s-a tăiat răsufarea și era cît pe ce să leșin. Să fii prizonier pe-o epavă, cu o bandă ca asta! Dar nu era vreme să mi-orlăi. Trebuia găsită barca, acum aveam și noi nevoie de ea. Tremurînd și clănțănind din dinți, am co-borît la babord, și de acolo parcă a trecut o săptămînă pin' ce-am ajuns la pupa. Acolo, nici urmă de barcă. Jim îmi zise că nu poate să meargă mai departe, fiindcă i s-au muiat picioarele de frică.

— Haide, mișcă-te! i-am răspuns. Dacă rămînem pe epavă, s-a zis cu noi!

Ne-am tîrit mai departe, pe întuneric. Am luat-o prin

s'patele duneftei și de-acolo ne-am tîrit de-a 'lungul luminatorului, din zăbrea în zăbrea, fiindcă marginea luminatorului era în apă. Cînd am ajuns lingă ușa coridorului, am văzut barca. Abia se zărea, dar era acolo. Am răsufat ușurat, într-o clipă aș fi fost în barcă, dar deodată ușa se deschise. Unul din tîlhari își scoase capul, la vreo doi pași de mine. Credeam că mi-a sunat ceasul. Dar ăla și-a vi-rît capul înapoi, strigînd:

— Hei, Bill, ia felinarul ăsta afurisit, să nu-l mai văd!

Azvîrli un sac în barcă, apoi sări și el în ea și se așeză. Era Packard. Apoi ieși Bill și sări și el în barcă. Packard spuse cu glas șoptit:

— Gata! Dă-i drumul! De istovit ce eram, abia mă mai puteam ține de zăbrelele luminatorului.

— Stai nițel! zise Bill. L-ai căutat prin buzunare?

— Nu. Nici tu?

— Nu. Atunci mai are încă-n buzunar partea lui de bani.

— Hai înapoi! N-are nici un rost să luăm prada și să lăsăm banii.

— Ce zici, n-o să miroasă ce punem la cale?

— S-ar putea. În tot căzu', trebuie să-i luăm banii. Hai!

Ieșiră din barcă și intrară în cabină. Ușa se închise cu zgomot, de la sine, căci vasul era înclinat în partea aia. Într-o jumătate de secundă eram în barcă, iar Jim se prăvăli, după mine. Am tăiat parîma cu cuțitul și duși am fost!

Fără să ne atingem de vîsle și fără să scoatem o vorbă sau măcar o șoptă, abia răsufînd, am plutit repede, într-o tăcere de moarte, pînă ce-am trecut de zbatu și de pupa vasului. Peste cîteva secunde eram cu vreo sufă de metri mai jos de epavă care, în curînd, se mistui cu totul în beznă. Eram salvați.

După ce ne-am depărtat cu vreo trei-patru sute de metri, am zărit un felinar licărind o clipă în ușa coridorului și ne-am dat seama să bandiții văzuseră că barca lipsește și începuseră să priceapă că erau acum în aceeași oală cu Jim Turner.

Jim s-a așezat la vîsle și am pornit în căutarea plutei noastre. Abia atunci am început să mă gîndesc la indivizii ăia—înainte nu avusesem timp. Mă gîndearn cît de groaznic trebuie să fie, chiar pentru niște bandiți de teapa lor, să se pomenească într-o asemenea dandana. Dacă ajung și eu bandit într-o bună zi—ce-aș zice atunci să pățesc la fel? I-am spus lui Jim:

— La cea dintîi lumină pe care-o zărim, tragem la mal cu o sută de metri mai jos, sau mai sus de ea, într-un loc unde să te poți ascunde cu barca, iar eu mă duc să le dau de veste oamenilor, o să scornesc eu ceva, ca să pornească după bandiții ăia și să-i scape de belea. După aia n-au decît

să-i si spînzure, dac-aşa li-e scris.

Din păcate, totul a căzut baltă, fiindcă în curînd s-a pornit iar furtuna, mai avan ca oricînd. Ploua cu găleata, si nu se zărea nici o lumină, nicăieri. Pesemne că toată lumea dormea. Lunecam la vale, cu ochii după lumini și după pluta noastră. După nu știu cîtă vreme ploaia conteni, dar norii rămăseseră pe cer și fulgerele se țineau lanț. La lumina lor, am zărit deodată în fața noastră o mogîldeață neagră, și am pornit într-acblo. Iiira pluta. Ții, ce ne-am mai bucurat cînd ne-am văzut iarăși pe bordul ei! în aceeași clipă, am zărit o lumină pe malul drept, ceva mai încolo. I-am zis lui Jim că mă duc să văd ce e. Barca era pe jumătate plină cu prada luată de bandiți de pe epavă. Am grămădit totul pe plută si i-am spus lui Jim să meargă la vale vreo două mile și abia după aia să a-prindă felinarul, si să nu-l stingă pînă mă-ntorc. Apoi am pus mîna pe vîsle și-am pornit eu barca spre lumina aia. Apropiindu-mă, am zărit alte lumini, vreo trei-patru, pe o coastă de deal. Se vede că era un sat. M-am apropiat de raal, cam în dreptul primei lumini, și am lăsat barca să lunece fără să mai vîslesc. Deodată am zărit un felinar agățat de catargul unui bac cu bordajul dublu. M-am în-vîrtit în jurul lui ca să-l descopăr pe paznic. Mă-ntrebarn pe unde-o fi dormind. Pîn' la urmă l-am găsit: moțăia pe un butuc, la prova, cu capul între genunchi. M-am suit pe punte, l-am bătut de cîteva ori pe umăr și-am început să mă smiorcăi.

A tresărit speriat, dar, văzîndu-mă, a început să caste, s-a întins și-apoi m-a întreat:

— Ei, ce-i cu tine? Nu mai plînge, puiule! Ce-ai pățit?

— Tata, mama, surioara si... Am izbucnit în plîns.

— Haide, lasă, nu-ți mai pune atîta. la inimă. Toți avem necazuri, da' ai să vezi c-o să fie bine pîn' la urmă. Dar ce-au pățit?

— Sînt... sîrrt. .. sînteți paznicul bacului?

— Da—răspunse el încîntat. Eu sînt căpitanul și patronul, secundul si pilotul, paznicul și șeful de echipaj. Câteodată sînt si încercătura, si pasagerii. Nu-s eu așa bogat ca Jim Hornback, bătrînul, și nici așa de galanton cu toată lumea, ca s-arunc banii în dreapta și-n stînga, cum face el. Da' i-am spus-o de-o mie de ori: nu mi-as schimba locul cu al lui pentru nimic în lume fiindcă pentru mine viața adevărată e viața de marinar. Nici să m-aurească n-as sta ca el la două poște de oraș, unde nu se-nîmplă niciodată nimic. Nu, n-as schimba cu el nici pentru toți bistarii lui, ba chiar de mi-ar da si de două ori pe-atît. I-am zis...

— Li s-a întîmplat o nenorocire si...

— Cui? mă întrerupse el.

— Tatii, mamei, soră-mii și domnișoarei Hooker. Dacă ați vrea să vă duceți cu bacul pîn-acolo.

— Pîn-acolo? Da' unde sînt?

— Pe epavă.

— Care epavă?

— Nu-i decît una.

— Nu cumva e vorba de „Walter Scott”?

— Da.

— Dumnezeule! Dar ce caută acolo?

— Nu s-au dus dinadins. -

— Te cred si eu. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, dacă nu se cară repede de-acolo, s-a zis cu ei! Cum naiba s-au băgat într-fun bucluc ca ăsta?

— Să vedeți cum a fost. Domnișoara Hooker â-a dus în vizită la niște cunoscuți în partea de sus a tîrgului...

— Aha, la Debarcaderul lui Booth. Zi mai departe.

— S-a dus în vizită acolo și spre seară a plecat cu negresa ei pe bacul tras de cai, cu gîndul să mîie la prietena ei, domnișoara... nu mai știu cum ai zice. Pe drum 'i s-a pierdut cîrma si curentul i-a sucit si i-a tîrît la vale vreo două mile, cu pupa înainte, pînă s-au ciocnit de epavă. Cîrmaciul, negresa și caii s-au înecat, dar domnișoara Hooker a scăpat, agățîridu-se de epavă. Ca la vreo două ore după ce s-a întunecat, am sosit si noi cu barca noastră. Dar așa era de întuneric, că n-am băgat de seamă epava, pînă nu ne-am ciocnit și noi de ea. Am scăpat cu toții,' afară de Bill Whipple. Ce băiat bun era! Mai bine mă-necam eu în locul lui,, zău!

— Sfinte Sisoe! N-am- mai pomenit una ca asta! Și-atunci ce-ați făcut?

— Am strigat de ne-a ieșit sufletul, dar apa e-asa lată pe-acolo, că nu ne-a auzit nimeni. Tăticu a zis că unul dintre noi trebuie să meargă la mal să ceară ajutor. Fiind singurul care știu să înot, mi-am luat inima în dinți. Domnișoara Hooker mi-a spus că dacă nu găsesc repede ajutor, să vin aici și să-l caut pe unchiul dumneaei, că el o să ne scoată din încercătură. Am ajuns la mal cu vreo milă mai jos și de-atunci mă tot învîrt de'colo pînă colo, încercînd să dau de unu' mai inimos, da' toți mi-au spus: „Ce, pe-o noapte ca asta si cu un curent ca ăsta? E nebunie curată. Du-ta la bac!” Dacă matale ați vrea să vă duceți și să...

— Cum să nu vreau, sigur că as vrea, dar cine dracu' o să mă plătească pentru treaba asta?

Crezi că tătucu tău...

— N-aveți nici o grijă. Domnișoara Hooker mi-a spus special că unchiu-său Hornback . . .

— Mii de draci! Ala-i unchiu-său? Ascultă, o pornești spre lumina aiași când ajungi acolo, o iei spre apus. La vreun sfert de milă de-acolo, dai de un han. Intri înăuntru și ceri să te ducă la Jim Hornback. Să iscălească dumnealui o poliță. Și vezi, nu zăbovi, că de-abia așteaptă să afle vestea. Spune-i că pîn-ajunge el în târg, i-o scap pe ne-poată-sa. Hai, du-te! Mă duc să-l trezesc pe mecanic.

M-am prefăcut că pornesc spre lumina aceea, dar, de cum s-a întors cu spatele, am luat-o înapoi și m-am vîrît în barcă. După ce-am scos apa din ea, am lăsat-o să plutească vreun sfert de milă în apa lină de lingă mal, și m-am ascuns după niște șleपुरi încărcate cu cherestea. Nu m-am liniștit pînă n-am văzut bacul urnindu-se. Una peste alta, eram mulțumit că-mi dădusem atîta osteneală pentru banda aia. Nu mulți ar fi făcut-o. Tare-aș fi vrut să afle și văduva despre fapta mea. Cred că ar fi fost mîndră de mine, văzîndu-mă că-i ajut pe ticăloșii ăia, fiindcă persoanele filantroape, de felul văduvei, se înduioșează ăi mai mult de soarta unor asemenea pramatii. In curînd se ivi și epava, lunecînd fumurie la vale.

M-au trecut fiori, dar m-am stăpînit și-am pornit spre ea. Intrase rău la apă! Mi-am dat seama numaidecît că nu prea sînt sorti să fi rămas careva în viață.

M-am învărtit în jurul ei, strigînd din cînd în cînd, dar n-am primit nici un răspuns. Era o tăcere de mormînt. Mi se rupea inima de tîlharii ăia, dar nu cine știe ce, fiind-că-mi ziceam că dacă ei au fost în stare să-ndure una ca asta, pot să-ndur și eu.

Văzînd că se apropie bacul, am vîslit spre larg, ca să mă las dus de curent. Cînd am socotit că-s de ajuns de departe, am lăsat vîslele și m-am uitat înapoi.

Bacul se-nvîrtea în jurul epavei, în căutarea rămășițelor domnișoarei Hooker; căpitanul socotea, pesemne, că unchiul ei, Hornback, o să fie bucuros să le aibă. Dar în curînd se lăsă păgubaș și bacul porni spre mal. Cît despre mine, mi-am văzut de treabă și-am întins-o la vale.

A trecut o veșnicie pînă am zărit felinarul lui Jim; licărea parcă la o depărtare de o mie de mile. Cînd am ajuns la plută, cerul începuse să se lumineze puțin spre răsărit. Ne-am îndreptat spre un ostrov, am ascuns pluta, am scufundat barca, ne-am culcat și-am dormit buștean.

CAPITOLUL XIV

După cîtăva vreme, ne-am trezit și ne-am apucat să cercetăm prada furată de bandă. Am găsit o grămadă de ghete, haine, pături și alte bulendre, un teanc de cărți, un ochean și trei cutii cu trabuce. În viața mea nu fusesem așa de bogat, nici eu, nici Jim. Trabucele erau clasa-nfii. Toată după-amiaza am lenevit prin pădure, stînd la taifas. Ba m-am uitat și prin cărțile alea. Ce mai, am petrecut de minune!

I-am povestit lui Jim ce s-a întîmplat pe epavă și pe bac. Toate astea—i-am spus—sînt aventuri. Dar Jim mi-a zis că s-a săturat de aventuri și mi-a povestit cum era să moară de frică atunci cînd eu m-am ascuns în cabină și el s-a tîrît înapoi, ca să se urce pe plută și n-a mai găsit-o. Credea că i-a sunat ceasul, în orice caz, fiindcă ori se-neca, ori era salvat de la înec, și-atunci salvatorul l-ar fi trimis înapoi acasă, ca să poată pune mîna pe recompensă. Și după aceea, sigur că domnișoara Watson avea -să-l vîndă în miazăzi. Zău c-avea dreptate, mai totdeauna avea el dreptate! Pe legea mea, avea un cap deosebit de isteț pentr-un negru!

I-am citit lui Jim multe povești despre regi, duci, conți și alți nobili de-ăstia, în care se arăta cît de fistichiu se îmbrăcau ei și ce de fasoane făceau, își ziceau unuL altuia: „Maiestatea voastră”, „Luminăția voastră”, „Excelența voastră” și așa mai departe,, în loc să-și zică „dom'le”. Jim căsca niște ochi cît cepele.

— Nici nu știam că-s atîția regi pe lume! N-am auzit de nici unu', afară de regele Solomîn, bătrînu', și de regii din cărțile de joc, dar pe-ăștia nu-i pot pune la socoteală. Cît cîstigă un rege?

— Cît cîstigă'? Păi, dacă vor, cîstigă și-o mie de dolari pe lună. Poa' să ia cît poftesc. Totu-i al lor.

— Asta-i grozav! Și ce li se cere să facă, Huck?

— Nimic! Ce tot vorbești? Stau pe tron, asta fac.

— Nu, zău?!

— Zău așa! Tîndălesc toată ziulica. Doar dacă-i război, se duc și ei să vadă. Dar altminteri, stau cu burta ia soare sau vînează cu șoimii si... Sst! N-ai a.uzit un zgomot?

Ne-am dus să vedem, dar ne-am întors repede, fiindcă nu era decît huruitul unui vapor cu zături, care trecuse de un cot al fluviului.

— Da—urmai eu. Și cîteodată, cînd se plictisesc de moarte, se iau în bețe cu Parlamentul. Și dacă ăia fac pe nebunii, regele le taie capul, încolo, mai tot timpul se-nvîrteste-prin harem.

— Prin ce? Cum ai spus?

— Harem.

— Ce-i aia harem?

— Locul unde se țin nevestele. N-ai auzit niciodată de un harem? Avea și Solomon unul. Ala ținea vreun milion de neveste.

— Da, da, așa-i! Uitasem. Un harem e un soi de han. În odaia copiilor e mare tãmbãlãu! Și nevestele se ceartã întruna, sporind gãlãgia. Și mai zic unii cã Solomîn ar fi fost ăl mai înțelept om din lume! Da' eu unul nu cred cã un om înțelept ar dori sã stea mereu într-un balamuc. E cu neputință. Un om înțelept si-ar clãdi o fãbricuță cu multe cazane, iar cînd ar dori sã se odihneascã, ar închide fãbricuța,

— Bine, bine, dar eu îți spun c-a fost ăl mai înțelept dintre oameni. Așa mi-a spus si văduva, zãu!

— Puțin îi pasã Iu' Jim ce spune văduva, ăla n-a fost om înțelept. Avea niște apucături urite, cum n-am mai pomenit. Ai auzit tu de pruncul ăla pe care Solomîn er& cît pe-aici sã-l taie în douã?

— Da, mi-a povestit văduva toatã tãrãșenia.

— Ei, ce zici? Ai mai pomenit așa ceva? Uite-aici puțin. Vezi buturuga aia? Sã zicem cã-i prima femeie, iar tu, ailaltã femeie. Jim e Solomîn. Și dolarul ăsta e pruncu'.

Și tu vrei copilu', și ea vrea copilu'. Ce fac eu atunci? Mã duc prin vecini, aflu al cui e dolaru' și-l dau cui i se cuvine, întreg, așa cum trebuie sã facã orice om cu scaun la cap? Da' de unde, iau dolaru', îl rup în douã, si-ți dau ție jum'ate și celeilalte femei jum'ate. Așa a vrut sã facã și Solomîn cu copilu'. Și-acum, te întreb eu pe tine: la

ce bun jum'ate hîrtie, nu poți cumpãra nimic cu ea. Și la ce bun jum'ate copil? Jim nu dã doi bani pe-un milion de jum'ate copii.

— Dã-o dracului, Jim, n-ai înțeles tîlcul povestii, ai nimerit-o ca nuca-n perete!

— Cine, eu? Vezi-ți de treabã! Nu-mi vorbi mie de tîlcurile tale! Jim pricepe cînd ceva are-o noimã, dar fapta, asta n-are nici o noimã. Cearta nu era pentr-o jum'ate copil, ci pentru-un copil întreg. Și cine crede cã e-n stare sã potoleascã c-o jum'ate copil o ceartã pentru-un copil întreg, n-are destulã minte-n cap. Nu-mi mai vorbi de Solomîn. Huck. Știu eu cîte parale face!

— Mãi, Jim, îți spun eu cã n-ai înțeles povestea.

— Dã-o dracului de poveste! Știu eu ce știu, și poți sã mã crezi cînd îți spun cã la mijloc e ceva mult mai adînc. E vorba de creșterea pe care-a primit-o Solomîn ăla. Ia un om care are-un copil sau doi. Crezi cã omul ăla ar face risipã de copii? Nu i-ar da mîna. El știe sã-i prețu-iascã. Dar ia un om care are-n casã vreo cinci milioane de copii! Asta-i altã cãciulã. Omul ăla ți-ar tãia în douã un copil ca pe-o piscicã. Tot i-ar rãmîne atîția copii! Un copil-doi mai mult sau mai puțin e un fleac pentru Solomîn, lua-l-ar naiba!

N-am mai văzut negru ca ăsta! Dacã-și vîra el ceva în rap, nu era chip sã i-o mai scoți. N-am poMenit negru sã fie mai pornit în contra lui Solomon—și doar cunosc destui! Vãzînd cã nu-l pot clinti, am adus vorba despre alți regi, lãsîndu-l pe Solomon

I-am vorbit despre Ludovic al sai'spelea, cum îi tãia-serã franțujii capul acu' nu știu cît timp; si despre bãiețașul lui, Delfinul, care trebuia s-ajungã și el rege, dar l-au pus la poprealã, și unii spun c-acolo a și dat ortu' popii.

— Vai, sãrãcuțu' de el!

— Dar alții zic c-a ieșit din închisoare și c-a venit la noi, în America.

— Bravo! Dar s-o fi simțit cam singur, aici, sãrãcuțu', fiin'cã la noi nu-s regi, nu-i așa, Huck?

— Așa-i.

— Asta-nseamnă cã nu-și poate face nici o situație.

Cum o sã se descurce?

— Știu si eu? Unii din ei intrã în poliție, alții învață pe oameni sã vorbeascã franțuzește.

— Da' ce, Huck, franțujii nu vorbesc la fel ca noi?

— Nu, Jim, n-ai înțelege o boabã din ce vorbesc ei, nici un euvințel.

— Sã-mi sarã ochii dacã pricep ce spui! Cum așa, Huck?

— Nu știu cum, da' așa e. Am prins eu dintr-o carte ceva din pãsãreasca lor. Închipuie-ți cã vine unul la tine si-ți zice: „Parlei vu fransei?” Tu ce-ai zice?

— N-aș zi?e nimica. I-aș da una peste bot, bine-înțeles dacã ăla n-ar fi alb. Jim nu dã voie unui negru sã-i vorbeascã așa urît!

— Vezi-ți de treabã, nu-i nici o vorbã urîtã! Asta înseamnă: „Știi sã vorbești franțuzește?”

— Și-atunci de ce n-o spune pe șleau?

— Ba tocmai c-o spune, în felul lui, pe franțuzește.

— E-un fel caraghios, ce mai! Nici nu vreau sã mai aud despre asta. N-are nici cap, nici

coadă.

— Ascultă, Jim. O pisică vorbește ca' noi?

— Nu, pisica nu.

— Dar o vacă?

— Nu, nici ea.

— Pisica vorbește ca vaca și vaca vorbește ca pisica?

— Nu, nu vorbește.

— Va să zică-i drept și firesc să vorbească fiecare altfel?

— Ba bine că nu!

— Și-atunci nu-i drept și firesc ca pisica și vaca să vorbească altminteri decât noi?

— Sigur.

— Păi atunci de ce nu-i dai tu voie franțuzului să vorbească altfel decât noi? Ia lămurește-mă, cum vine treaba asta?

— Huck, este pisica om?

— Nu.

— Atunci cum ar putea vorbi ca un om? Este vaca om, sau este vaca pisică?

— Nu, nici una, nici alta.

— Atunci nu-i treaba ei să vorbească, nici ca un om, nici ca o pisică. Este franțuzul om?

— Da, bine și lămurește-mă tu pe mine!

— Ei bine! Atunci de ce nu vorbește ca un om? Fă

păgubaș.

CAPITOLUL XV

Ne făceam socoteală că ne-ar mai trebui vreo trei nopți ca s-ajungem la Caïro, la capătul Illinoisului, acolo unde râul Ohio se varsă în Mississippi. Taman acolo voiam noi s-ajungem. Ne gîndeam să vindem pluta și să pornim pe Ohio în sus cu vaporul, pînă în statele libere, unde-am fi scăpat în sfîrsit de griji.

În noaptea următoare s-a lăsat ceață. Ne-am hotărît să facem popas pe-o insuliță, fiindcă n-avea nici un rost să plutim prin ceață. Dar cînd m-am dus cu barca să caut vreun trunchi de care să leg frînghia, am văzut că pe insuliță nu-s decât niște copăcei. Am petrecut frînghia în jurul unuia care creștea chiar la marginea malului rîpos, dar pluta, minată de curent, veni așa de repede, că smulse copăcelul cu rădăcini cu tot și lunecă la vale. Ceața se făcea tot mai deasă și m-a cuprins o sîrșeală și o spaimă, c-am rămas încremenit vreo jumătate de minut. Iar cînd m-am uitat, pluta nu mai era. Nu se vedea nimic de la vreo douăzeci de metri încolo. Am sărit în barcă, m-am repezit spre cîrmă și am pus mîna pe vîslă, încercînd s-o urnesc. Dar nu se urnea. În grabă, uitasem s-o dezleg. M-am ridicat s-o dezleg, dar așa de tare îmi tremurau mîinile, că nu puteam face mai nimic cu ele.

Cînd am izbutit să urnesc barca din loc, am luat-O' repede la vale, de-a lungul insuliței. Pe lîngă mal, a mers cum a mers, dar insulița n-avea nici șizeci de metri lungime, și cînd am trecut de ea, m-am pomenit într-o ceață albă și deasă, de n-am mai știut încotro mă îndrept. M-am gîndit că n-are nici un rost să vîslesc. La sigur c-aș nimeri în mal, în vreun banc de nisip sau în vreo stîncă.

“Mai bine aștept și las barca să lunece la vale, cu toate că-i tare greu să stai cu brațele încrucișate pe-o vreme ca asta. Din cînd în cînd hăuleam și ciuleam urechile. De undeva, de departe, am auzit deodată un fel de” chiot și mi-a venit iar inima la loc. Am pornit repede spre partea de unde venise chiotul, cu urechea la pîndă. Cînd l-am auzit răsunînd a doua oară, mi-am dat seama că nu mergeam într-acolo, ci mai la dreapta. Cînd l-am auzit a treia oară, mă aflam la stîngă. Nu mă apropiam defel, fiindcă mă învîrteam pe loc, iar chiotul răsuna mereu din față. Bine-ar fi fost să-i dea prin gînd tontului ăluia să bată mereu darabana într-o tingire, da' ți-ai găsit să-i treacă lui prin cap așa ceva! Tăcerile dintre chioate mă zăpăceau. Dar n-aveam încotro, îi dădeam înainte cu sîrg. Nu trecu mult și auzii chiotul în spatele meu. Mă zăpăcisem de tot. Nu striga Jim ci altcineva; sau te pomenești că se răsucise barca.

Am lăsat vîsla. Chiotul se auzi din nou, tot în spatele meu, dar într-alt loc. Își schimba mereu locul, iar eu îi răspundeam de fiecă dată. Cînd l-am auzit iar în fața mea, am priceput că barca fusese răsucită de curent și că se prea poate să fi strigat așa chiar Jim. Nu vreun alt plutaș. Niciodată n-am fost în stare să deslușesc glasul cuiva care strigă în ceață, fiindcă pe o ceață ca asta nu poți să te-ncrezi nici ochilor, nici urechilor.

Chioatele nu mai conteneau. Peste cîteva clipe m-am pomenit sub un mal rîpos, acoperit cu copaci înalți și fumurii ca niște năluci. Curentul mă azvîrli spre stînga, printre o sumedenie de cioturi care gemeau smucite de apele repezi.

Într-o clipă se făcu din nou liniște, iar ceața alburie mi se păru și mai deasă. Stăteam nemișcat și ascultam cum îmi zvîcnea inima. Zău că bătea de o sută de ori pîn' să răsuflu o dată.

Atunci m-am lăsat păgubaș. Știam ce se întâmplase. Malul ăla rîpos era al unui ostrov și Jim trecuse în partea cealaltă..Nu era un plaur pe care să-l poți ocoli în zece minute. Era ditamai insula, cu o pădure deasă pe ea. Să tot fi avut o lungime de cinci-sase mile și o lățime de peste-o jumătate de milă.

Am stat nemișcat vreun sfert de ceas, cu urechile ciulite. Barca, firește, plutea cu patru-cinci mile pe oră, dar într-o ocazie ca asta nici nu-ți dai seama că te duce. Nu simți că zaci ca un mort pe apă, iar cînd vreun flecușteț de răgălie lunecă pe lingă tine, nu te gîndesti că tu treci -așa de iute, ci-ți zici, cu răsuflarea tăiată: „Doamne! Da' iute mai fuge ciotul ăsta!” Dacă credeți cumva, că nu-i groaznic de urît să rătăcești singur pe-o noapte ca "asta prin ceață, vă sfătuiesc să încercați și voi o dată, și-o să vedeți ce-nseamnă.

Am tot hăulit eu, preț de vreo jumătate de ceas și pînă la urmă am auzit un răspun-, de departe. Am încercat să mă-ndrept într-acolo, dar ds.reaba! Atunci mi-am dat seama că nimerisem, într-un cu'b pe plauri: de o parte și de alta se zărea, turbure, cite-un crimpei; pe-alocurea nu mă despărțea de ele decît un șanț îngust. Chiar cînd nu le vedeam, știam că-s acolo după clocotul apei care izbea în vreascurile și-n ierburile uscate ce atîrnau pe maluri. Urmăream năuc sunetele pe care le auzeam între aceste -maluri, dar m-am lăsat repede păgubaș; era ca o goană, după năluci. N-am mai pomenit sunet să se fișie așa, dintr-un loc în altul, cu atîta repeziciune.

De vreo patru-cinci ori a trebuit să mă depărtez de-mal în grabă, ca să nu dau cu barca de vreun plaur și să-î clintesc din loc. îmi ziceam că și pluta trebuie să se împotmolească în mal din cînd în cînd, altminteri s-ar fi depărtat prea mult ca să mai pot auzi strigătele, fiindcă pluta mergea ceva mai iute ca barca mea.

În sfîrsit, mi s-a părut că sînt iar în larg, dar n-am mai auzit nici un chiot, de nicăieri, îmi închipuiam că Jim s-o fi ciocnit de vreun ciot și s-o fi dus pe copcă. Mort de oboseală, m-am lungit în barcă, hotărît să nu mă mai zbucium atîta. Firește, nu voiam să adorm, dar eram atît de ostenit, că nu m-am putut împotrivi somnului. „A număr să dorm iepurește, numai puțin”—mi-am zis. Cred însă că a fost un somn în toată legea, deoarece cînd m-am trezit, deasupra mea străluceau stelele, ceața și risipise barca intra, cu pupa înainte, într-un cot mare al fluviului. La început n-am știut unde mă aflu. Credeam că visez. Cînd mi-am adus aminte de cele întîmplăte, mi s-a părut că trecuse o săptămînă de atunci. În locul acela, fluviul era grozav de larg și amîndouă malurile erau acoperite de păduri înalte și dese. La lumina stelelor păreau ca niște ziduri. Privind departe, în josul fluviului, am zărit un punct negru plutind pe apă. Am pornit într-acolo. Cînd să mă apropiu, văd însă că nu erau decît doi bușteni legați laolaltă. Am -zărit apoi alt punct și m-am luat după el; apoi altul; de data asta nimerisem bine. Era pluta. Cînd m-am apropiat de ea, l-am zărit și pe Jim: dormea cu capul între genunchi și cu brațul drept atîrnat deasupra cîrmei. Ailaltă vîslă era fărîmată, iar pluta era plină de frunze și crengi amestecate cu mîl. Părea să fi trecut prin încercări grele.

Am legat barca și m-am lungit pe plută, drept sub nasul lui Jim. Apoi am început să casc și să-mi întind brațele spre el, spunînd:

— Hei, Jim, da' ce am adormit? De ce nu m-ai trezit?

— Doamne, Dumnezeu! Tu ești, Huck? Nu ești mort? Nu te-ai înecat? Te-ai întors? Prea e frumos ca să fie adevărat, pușorule! Lasă-l pe Jim să te privească și să te pipăie, altfel nu crede. Nu, nu ești mort! Te-ai întors viu și teafăr, același Huck... același. .. Domnu' fie lăudat!

— Ce-i cu tine, Jim, ai băut?

— Băut? Care băut? Crezi că-mi ardea să beau?

— Atunci de ce vorbești în dodii?

— Cum adică, vorbesc în dodii?!

— Păi, de ce zici că m-am întors și-mai știu eu ce, de parc-aș fi fost plecat?

— Huck, Huck Finn, uită-te în ochii mei, uită-te în ochii mei! N-ai fost tu plecat?

— Eu, plecat?! Ce tot îndrugi acolo? N-am fost plecat nicăieri. Unde să mă fi dus?

— Ascultă, Huck, aici nu-i lucru curat! Dacă Jim nu e Jim, atunci cine e? Dacă Jim nu-i aici, atunci unde-i? Asta vreau să știu!

— E limpede că ești aici, Jim, dar cred că te-ai cam scrîntit la cap.

— Jim scrîntit la cap? Bine, ia răspunde-mi mie: e adevărat că ai plecat cu frînghia-n barcă să legi pluta de insuliță?

— Da' de unde! Ce insuliță? N-am văzut nici o insuliță. .

— N-ai văzut nici o insuliță? Da', ia spune, nu s-a smuls frînghia și n-a pornit pluta la vale, pe apă, lăsîndu-te pe tine cu barca în ceață?

— Care ceață?

— Ceața, ceața aia care-a stat toată noaptea. Și n-ai strigat tu, și n-am strigat eu, pîn-am rătăcit amîndoi printre insulițe și ne-am pierdut unul de celălalt, fără să știm unde sîntem? Și nu m-am ciocnit eu de-atîtea insulițe, de era să mă-nec și să mă prăpădesc? Răspunde-mi, Huck,

adevărat sau nu?

— Asta-i prea de tot, Jim! Află că n-am văzut nici ceață, nici insulițe, nici primejdii, nimic din toate astea. Am stat toată noaptea aici cu tine și am pălăvrăgit pînă-acu' vreo zece minute, cînd ai adormit... și cred că și eu am-ațipit. N-ai avut vreme să te-mbeți, așa că se vede c-ai visat.

— Cum poate să-viseze cineva atîtea lucruri numa' în zece minute?

— La naiba! Totuși ai visat, fiindcă nimic din toate astea nu s-a întîmplat aieuea.

— Dar, Huck, știi bine că...

— Poți să știi pînă poimarți. Suit sigur c-ai visat, fiindcă nu m-am mișcat de aici.

Jim rămase tăcut vreo cinci minute, muncit de gînduri, apoi spuse:

— Bine, fie, să zicem c-am visat, Huck. Dar să-mă ia naiba dacă ăsta n-a fost ăl mai grozav vis de care am avut vreodată parte! N-am mai visat niciodată un vis care să mă obosească atîta!

— E și firesc, se-ntîmplă ca visele să fie uneori obositoare. Dar ăsta n-a fost vis obișnuit. Povesteste-mi-l, Jim! Jim se puse pe lucru și-mi povesti totul de-a f ir-a-păr, întocmai cum se întîmplase, mai înflorindu-le pe ici pe colo. Apoi îmi spuse că-i musai să „tălmăcească” visul, fiindcă, de bună seamă, era vin semn pentru noi. Zicea că cea dintîi insuliță era un om care ne voia binele, dar curentul era un om care voia să ne îndepărteze de el. Chiotele erau semne care ne veneau din cînd în cînd și dacă nu căutam să le înțelegem numaidecît, ne-ar fi adus nenorocire, în loc să ne ferească de ea. Putrezirea aceea de plauri erau necazurile ce ne așteptau din partea unor oameni cîrcotași și răi, dar dacă ne vedeam de treabă și nu le răspundeam, scăpăm de ei și ieșeam din ceață, ajungînd la liman, adică în statele libere, unde nu ne mai așteptau nici un fel de necazuri.

Cînd mă întorsesem la plută, cerul era cam întunecat, dar acum se însenina iar.

— Pîn-aici, tălmăcirea ta nu-i rea... Dar asta ce mai înseamnă, Jim? Și i-am arătat frunzele și gunoaiele de pe plută și lumină.

Vîsla sfărîmată, care se vedeau bine acum, pe Jim se uită la ele, apoi la mine și iar la ele. Gîndul că visase, pusese într-afcîta stăpînire- pe mintea lui, că nu putea să și-l mai scoată din cap, pentru a lăsa faptele să se așeze la locul lor, așa cum se petrecuseră, Cînd se dumeri,, se uită în ochii mei, fără să zîmbească, îmi spuse:

— Vrei să știi ce înseamnă? Uite că-ți spun: cînd Jim n-a mai putut de oboseală după atîta trudă și strigăte, a a-dormit, dar cu inima sfișiată, fiindcă l-a pierdut pe Huck; nici nu-i mai păsa ce se-ntîmplă cu sine și cu pluta. Și cînd s-a trezit și l-a văzut iar aici pe-Huck teafăr, Iu' Jim i-au dat lacrimile și era gata-gata să cadă-n genunchi și să sărute- picioarele Iu' Huck de atîta fericire. Dar tu, tu nu te gîndesti decît să-ți bați joc de bietu' Jim cu minciunile tale! Uite colo, guno'iu' ăla! Cine-si bate joc de-un prieten și-și rîde de el, tot gunoi este.

Și spunînd asta, se ridică, porni încet, spre wigwam și intră înăuntru fără să mai scoată o vorbă. Dar era de ajuns. Mă făcuse să mă simt atît de rușinat, încît mai c-as fi fost 'în stare să-i sărut picioarele, ca să-și ia vorb înapoi.

Mi-a trebuit vreun sfert de ceas pînă să mă hotărăsc să mă duc și să mă' umilesc în fața lui. Dar am făcut-o și niciodată nu mi-a părut rău. De-atu.nci nu i-am mai jucat nici un renehi și nu i î-aș fi jucat nici pe-ăsta, de-aș fi știut c-o să-și pună atîta la inimă.

CAPITOLUL XVI

Am dormit aproape toată ziua, iar spre seară am pornit, în urma altei plute, una nemaipomenit de lungă, care înainta încet ca im alai. Avea la fiecare capăt cîte patru vîsle mari și cred că pe bordul ei erau pe puțin treizeci de oameni, în mijloc se vedeau cinci wigwamuri cit toate zilele, depărtate unele de altele, între ele ardea un foc. La un capăt și la celălalt avea cîte un catarg. Era o plută prima-ntîi. Mare lucru să fii plutaș pe o navă ca asta!

Curentul ne-a dus într-un cot adînc al fluviului. Cerul noptatic se cam înnorase, și se făcuse cald. Fluviul era foarte lat și pe amîndouă malurile se întindeau păduri dese; nu se zărea nici o rariște și nici o lumină. Am început să vorbim despre Cairo și ne întrebam dacă o să știm cînd om trece prin dreptul lui. Eu ziceam că n-o să ne dăm seama, fiindcă auzisem că nu-i decît un sătuc cu vreo- duzină de case, și dacă din întîmplare n-ar fi luminate, cum era să știm. că trecem pe lîngă o așezare omenească? Jim mi-a răspuns că o să știm sigur, fiindcă acolo cele două rîuri se unesc. Ce ne facem însă—i-am zis eu—dacă o să ni se pară că-trecem pe lîngă capul- unui ostrov, și o să intrăm iar în albia aceluiași rîu? Gîndul ăsta l-a cam tulburat pe Jim, și pe mine la fel. Ce-i de făcut? Părerea mea era c-ar fi mai bine să vîslim spre mal de îndată ce zărim o lumină, acolo le-am spune oamenilor că vine și tata după noi, cu un barcaz plin de marfă,

și că, necunoscînd încă locurile, vrea să afle cît mai e pînă la Cairo. Jim îmi zise că-i o idee bună. Pînă una alta, am fumat o pipăt i-am așteptat. N-aveam altceva de făcut decît să deschidem bine chii, ca nu cumva să trecem pe lîngă tîrgusor fără, să-l vedem. Jim spunea că are el un semn după care o să știe sigur unde se află: dacă o să se simtă liber în clipa aceea, înseamnă că ăla-i tîrgusorul, iar dacă nu, înseamnă c-a .nimerit iar într-un ținut al sclaviei si că s-a sfîrșit cu orice (nădejde de libertate. Din cînd- în cînd, sărea în picioare, strigînd:

— N-o fi acolo?

Dar nu era. Erau doar năluciri, sau licurici, așa că se așeza iar la pîndă, ca si mai'nainte. Jim zicea că tremură si-l apucă fierbințelile, stiindu-se așa de aproape -de libertate. Voi 'să vă spun că si eu tremuram și aveam fierbințeli numai auzindu-l, fiindcă începusem să mă obișnuiesc cu gîndul că e ca si liber—și, la urma urmelor, a cui era vina? A mea, firește. Nu-mi pute.am liniști cugetul; mi știam cum. Și din pricina asta, nici somnul nu se mai lipea de mine. Nu puteam sta locului o clipă. Pîn-atunci nu-mi dădusem seama ce fac! Acum înțelegeam. Și mă ardea ca un foc, din ce în ce mai tare. Încercam să mă încredințez că nu sînt eu de vină, pentru că nu eu îl îndemnasem pe Jim să fugă de la stăpînul său legiuit. Dar degeaba, conștiința nu se lăsa și-mi spunea de fiecă dată:

„Păi, știai prea bine că fuge ca să-și dobîndească libertatea și te puteai duce numaidecît la mal să-l dai în vileag. Asta cam așa era, și nu puteam cu nici un chip să mă strecor. Aici era buba. Conștiința-mi zicea: „Ce rău ți-a făcut ție biata domnișoară Watson, ca să-l lași pe negrul ei să fugă sub nasul tău, fără să scoți o vorbă? Ce ți-a cășunat pe biata femeie ca să te porți așa urî t cu ea? Doar te-a învățat carte, săraca, ți-a arătat cum se cuvine să te porți în lume și ți-a vrut numai binele. Nimic altceva!”

De la o vreme mi-era așa de rușine, că-mi venea să-mi iau lumea-n cap. Umblam de colo pînă colo pe plută, făcîndu-mi inimă rea, iar Jim umbla și el fără astîmpăr după mine. Nici unul din noi nu putea sta locului. De cîte ori îl vedeam țopăind si-l auzeam strigînd: „Uite Cairo!” parcă-mi trecea un junghi prin inimă și-mi spuneam că, de-ar fi într-adevăr Cairo, aș muri de rușine.

Jim vorbea tare tot timpul, în vreme ce eu țineam sfat cu mine însumi. Zicea că ăl dinții lucru pe care o să-l facă odată ajuns într-un stat liber, va fi să pună bani deoparte, fără să cheltuiască nici măcar o lăascaie și, cînd o să aibă destule.parale, o să-si răsкупere nevasta, sclavă la o fermă de lîngă casa domnișoarei Watson. După aia au să muncească amîndoi ca să-și răsкупere cei doi copii, si dacă stăpînul lor n-o să vrea să-i vîndă, au să pună pe un abolіtionist să-i răpească.

Îmi îngheța sîngele în vine cînd auzeam asemenea vorbe, înainte vreme, Jim n-ar fi cutezat niciodată să vorbească așa. Ce schimbare pe el de cînd se socotea ca și liber! Vorba zicalei din bătrîni: „Dă-i negrului un deget, si-ți ia toată mîna!”

Iată unde m-a dus nehibzuința, mă gîndeam eu. Negrul ăsta, pe care pot zice că și eu l-am ajutat să fugă, vine acum și-mi spune verde în obraz că o să-și fure copiii de la un om pe care nici măcar nu-l cunosc și care nu mi-a făcut niciodată vreun rău.

Mă durea să-l aud pe Jim vorbind astfel. Cum de nu-i era rușine? Conștiința începu să mă sîcîie mai rău ca ori-cînd, pînă ce n-am rnai putut îndura și i-am spus, ca s-o liniștesc:

„Las' pe mine, nu-i prea tîrziu! Mă duc la mal cînd oi vedea prima lumină si-l dau în vileag!” După aia m-am simțit bine, fericit și ușor ca un fulg. Toată tulburărea pieri ca prin farmec. Eram cu ochii-n patru, doar-doar voi zări o lumină, si inima-mi cînta de bucurie, în curînd am zărit o lumină.

— Am scăpat, Huck, am scăpat! strigă Jim. Sări în sus si țopăie! Asta-i scumpul, bunul meu Cairo, slavă Domnului, inima-mi spune că ăslta este!

— Mă duc cu barca să văd, Jim. S-ar putea să nu fie
Dintr-o săritură, a fost în barcă, a dezlegat-o, si-a aștern ti t surtucul vechi pe fund, ca să am pe ce să m-asez, și mi-a dat vîsla. Cum mă depărtam, l-am auzit spunînd:

— Curînd-curînd, Jim o să chiuie de bucurie si-o să spună că-i datoreste totu' lui Huck. Dacă Jim e liber, asta-i mulțumită Iu' Huck. Jim nu te uită pe tine, ești ăl mai bun prieten a Iu' Jim, singuru' prieten a Iu' Jim!

Vîsleam de zor, cu gîndul să mă duc să-l dau în vileag, dar cînd l-am auzit vorbind așa mi s-a înmuiat inima. Am lăsat-o mai moale cu vîslitul, nemaistiind dacă să fiu sau nu bucuros că pornisem. Cînd am. ajuns la vreo cincizeci de metri mai jos de plută, i-am auzit iar glasul:

— Uite-l pe Huck, bunu' meu Huck, singuru' domn alb care-si ține făgăduiala dată Iu' Jim!

M-a cuprins o sfîrseală. Dar mi-am.zis: „Trebuie s-o fac, n-am încotro! Acum e prea tîrziu ca să mai dau înapoi; în clipa aceea văzui o barcă, în care erau doi oameni înarmați.cu puști. Se opriră. Mă oprii și eu. Unul din ei zise:

— Ce-i acolo? .

— O plută—zic.

— Ești de pe ea?

— Da, dom'le.

— Mai sînt și alți oameni acolo?

— Numai unul, dom'le.

— Ascultă, azi noapte au fugit cinci negri de pe plantația de-acolo, de după cotul apei.

Omul tău e alb ori negru?

N-am-răspuns numaidecît. Am încercat eu, dar nu-mi veneau cuvintele. Aș fi vrut să-mi iau inima-n dinți și să spun tot, dar parcă eram o cîrpă, n-aveam curaj nici cît un iepure. Simțeam că mi se moaie balamalele. „Ajunge, nu te mai strădui atîta” mi-a zis și le-am spus pe nerăsuflăte:

— E alb.

— Mai bine ne ducem să ne încredințăm.

— Da, da, duceți-vă, că e și tătucu acolo și poate-mi ajutați să trag pluta pînă la mal, unde se vede lumina aia. Tătucu-i bolnav, și mămica, și Mary-Ann tot așa.

— Ei, drăcia dracului! Sîntem grăbiți, băiete. Dar văd că-i caziil să venim cu tine. Hai, vîslește, să pornim!

Am apucat vîsla și ei pe-ale lor. Peste cîteva clipe le-am spus:

— Să știți că tătucu o să vă fie foarte recunoscător. Toți ai pe care i-am rugat să m-ajute să trag pluta la mal au șters-o, și singur nu pot.

— Urît din partea lor! Hm! Și cam ciudat! Ia zi, băiete, da' ce-i cu taică-tu?

— E... e... nu-i cine știe ce.

Se opriră din vîslit. Eram foarte aproape de plută acum.

— Mă băiete, tu minți! Îmi zise unul dintre ei. Ce-î cu tat-tu? Spune-ne pe șleau, și o să fie mai bine de tine.

— Da, dom'le, am să vă spun, dar vă rog din suflet, nu ne lăsați!... E... domnilor, trebuie doar să ne trageți, v-arunc eu frînghia, așa că nu mai e nevoie să vă apropiați de plută, vă rog... .

— Înapoi, John, înapoi! răcni unul dintre ei. Și începură să se depărteze.

— Nu te apropia, băiete, stai acolo unde ești, că stai bine. Drace! Te pomenesti că vîntul ne-a trîntit boala-n obraji! Mă băiete, dacă știi că taică-tu e bolnav de vărsat, de ce nu ne-ai spus din capul locului? Vrei să se molipsească toată lumea?

I-am răspuns, smiorcînd:

— Ba, pîn-acu' le spuneam la toți, dar o Luau îndată la sănătoasa și ne lăsau așa.

— Bietul băiat! Are și el dreptate. Ni se rupe inima de tine, dar vezi că noi, noi... la nalba! n-avem chef să ne molipsim de vărsat înțelegi? Ascultă, te-nvăț eu ce să faci: nu te-apuca să tragi singur pluta la mal, că o prăpădești. Cu vreo douăzeci de mile mai la vale, pe malul stîng, e-un orașel. Ai să-ajungi acolo cu mult după răsăritul soarelui. Cînd o să ceri ajutor, să le spui oamenilor că ai tăi au guturai și fierbințeală. Nu fi prost, nu-i mai lăsa pe oameni să ghicească despre ce e vorba. Noi vrem să-ți facem un bine, așa că fii și tu băiat de tre.abă și du-te unde ți-am arătat. N-are să-ți folosească la nimic dac-ai să debarci acolo unde se vede lumina aia, nu-i decît un depozit de lemne. Ia zi, taică-tu e sărac, așa-i? Și mai are și ghinion după cît se vede. Na, uite că pun o piesă de douăzeci de dolari pe scîndura asta; ia-o cînd o ajunge în dreptul tău. Mă doare-n suflet că trebuie să te părăsim, dar pe legea mea! cu vărsatul nu-i de glumit, pricepi?

— Așteaptă nițel, Parker—spuse celălalt. Pune și polul ăsta pe scîndura, din partea mea? Noroc bun, băiete! Fă cum ți-a spus domnul Parker și n-o să-ți pară rău.

— Da, da, băiete, du-te cu Dumnezeu! Dacă vezi cumva vreun negru fugar, cere ajutor și înhață-l, te mai alegi și cu ceva bani.

— Cu bine, dom'le. Dacă-mi iese-n cale vreun negru nu-l las eu să scape, fiți pe pace!

Și s-au dus, iar eu m-am urcat la loc pe plută, rușinat și necăjit, fiindcă știam prea bine că săvârșisem o faptă rea și-mi dădeam seama că oricît m-aș fi străduit, to't degeaba ar fi foști mai bun nu era chip să mă fac. Vai de ăl care nu se-nvață de mic să se poarte cum trebuie! Cînd e pus la-ncercare, se moaie ca o cîrpă, fiindcă nimic nu-i dă tărie.

. Gîndindu-mă mai adînc, mi-am zis: „Ia stai nițel, să zicem că făceai bine dac-ai pîrai pe Jim, crezi că te simțeau mai ușurat? Da' de unde, tot rău al dracului te-ai fi simțit, ca și-acum. Atunci, mi-am zis eu, ce rost are să te porți Cium trebuie, cînd ca să te porți rău nu e greu defel și răsplata-i aceeași?” Am rămas paf. Nu mai știam ce să-mi răspund. Așa că m-am hotărât să nu mă mai frămînt și de-aici înainte să mă port totdeauna cum mi-o veni mai la îndemână. Am intrat în wigwam, dar Jim nu era acolo. M-am uitat în jur, Jim nicăieri.

— Hei, Jim! am strigat.

— Aici, Huck! Aia s-au cărat? Nu vorbi așa tare! Se băgase în apă, sub vîsla din spatele plutei: nu i se "vedea decît nasul. L-am liniștit, spunîndu-i că tipii nu se mai zăreau. Jim se sui pe plută și-urmă:

— Am ascultat tot si-am sărit în apă, hotărît să înot pîn' la mal dacă ăia vin încoace. După ce-ar fi plecat mă întorceam eu înapoi la plută. Doamne! cum i-ai mai dus de nas. Huck! Grozavă păcăleală! L-ai scăpat pe pr'iete-nu' tău-Jim, iar el nu 'te uită cât o trăi!

După aia am vorbit despre banii 'pe care-i căpătaserăm. Era o sumă frumoșică—un pol de căciulă. Jim era de părere că acum puteam lua vaporul și că banii au să ne ajungă pînă o să sosim undeva în statele libere, încă douăzeci de mile—zicea el—e o nimica toată pentru pluta noastră, dar tare-aș fi vrut să fi ajuns odată la liman!

În zori am făcut popas. Jim ascunse cu mare grijă pluta, apoi își petrecu ziua făcînd bagajele și pregătind toate cele, pentru a părăsi plutăritul.

În noaptea aceea, pe la vreo zece, am zărit luminile unui tîrg, în fundul unui cot al fluviului, pe partea Sîtîngă. M-am dus cu barca să văd ce era. Ceva mai încolo am dat de o luntre în care ședea un pescar. M-am apropiat si i-am zis:

— Nene, orașul ăla e Cairo?

— Cairo? Da' de unde! Ai căpiat?—Da' ce oraș e, nene?

— Dacă vrei să știi, du-te și află! Dacă mai stai aici si-mi Sați capul, îți trag una de-ai să mă pomenești toată viața.

M-am întors la plută. Jim se arătă grozav de dezamăgit, dar l-am îmbărbătat, spunîndu-i că tîrgul următor o să fie negreșit Cairo.

Pînă a doua zi în zori am' mai trecut prin fața unui orașel si mă pregăteam să mă duc iar să văd ce e, dar !Jim m-a oprit arătîndu-mi că era pe un deal și amintin-du-mi că la Cairo e șes. Uitasem .. .

Peste zi am rămas pe un grind, nu departe de malul stîng. Începusem să intru la bănuieli, și Jim tot așa.

— Te pomenești—îi zic—că-n noaptea aia cu ceața am trecut de Cairo!

— Să nu mai vorbim despre asta, Huck! Bieții negri n-au niciodată noroc. Știam eu că pielea aia de șarpe are să ne mai aducă ghinion!

— As vrea să nu fi văzut niciodată pielea aia, Jim. Ce bine era dacă nu-mi cădeau ochii pe ea!

— Tu n-ai nici o vină, Huck, fiindcă nu știai. Așa că nu-ți mai face sînge rău!

Cînd s-a luminat bine de ziuă, ne-am dat seama că ne aflăm în apa limjpede a fiului Ohio și că de partea ailaltă curgeau apele tulburi ale bătrînului Missisipi! Așadar,, adio Cairo!

Ne-am așezat să ne sfātuim. N-avea nici un rost să ne ducem la mal. Și să pornim cu pluta înapoi, se-nțelege-că n-aveam cum. Nu ne rămînea decît o cale: să așteptăm pînă seara si să ne încercăm norocul, întorcîndu-ne cu barca. Am dormit toată ziua într-un desîș, ca să mai prindem puteri. Dar seara, cînd ne,-am întors la plută, ce să vezi? Barca ia-o de unde nu-i!

Multă vreme n-am scos o vorbă. Ce era să fi zis? Știam amîndoi prea bine că tot pielea șarpelui ne făcuse bucata si de data asta. La ce bun să mai vorbim? Ar fi însemnat s-aruncăm vina asupra altcuiva și asta ne-ar fi adus iar ghinion—și nu s-ar mai fi isprăvit cu ghinioanele. Mai bine tăceam.

Cînd ne-a mai venit inima la loc, ne-am sfătuit ce-ar fi mai bine să facem și ne-am dat seama că nu era decît o ieșire: să purcedem cu pluta la vale pînă ni s-o ivi prilejul să cumpărăm o barcă și s-o pornim înapoi cu ea, în susul apei. N-aveam de gînd să împrumutăm vreuna, așa cum ar fi făcut babacu', fiindcă ne temeam să nu se ia careva după noi.

Cînd s-a întunecat, am pornit cu pluta. Cei care încă nu s-au încredințat că-i nebunie curată să pui mîna pe-o piele de șarpe, după tot ce ne-a cășunat nouă pielea aia de șarpe, au să se încredințeze acuma, văzînd ce ne-a mai făcut.

Știam că locul unde se cumpără bărci se află undeva,, dincolo de schela de plute de lingă mal. Dar în trei ore și ceva n-am văzut nici un fel de schelă.

Se întunecase de-a binelea: era o beznă s-o tai cu cuțitul—tot ce poate fi mai rău, afară de ceață. Pe-o noapte ca asta, nu vezi la doi pași si nu poți desluși nimic pe apa fluviului. Era tîrziu si liniște. Deodată am zărit un vapor care venea la deal. Am aprins felinarul, crezînd că ăia au să bage de seamă. De obicei, vapoarele care mergeau la deal nu treceau pe lingă noi, ci căutau apa lină de sub malurile s'încoase; dar în nopți ca astea, ele se luau de piept cu fluviul, trecînd chiar prin mijlocul lui.

li auzeam cum calcă apa, dar nu l-am văzut decît cînd a fost aproape de tot. Venea întins spre noi. Vapoarele au obiceiul ăsta: încearcă să vadă pînă unde pot să se apropie fără să te atingă. Cîteodată, roata îți sfarmă o vîslăj si atunci pilotul scoate capul afară și rîde crezîndu-se mare pișicher. Așadar, venea drept spre noi, iar noi ne în-f chipuiam că o să treacă razant, dar ăla parcă n-avea de-; loc- de gînd să vireze. Era o namilă de vapor și mergea iute ele tot, ca un nor negru înconjurat de roiuri de licurici. Deodată răsări din beznă, mătăhălos si înfricoșător, c-o mulțime de guri de cazane,, deschise și roșii c:i niște limbi de foc, si cu-o etravă cît toate zilele, atîrnînd drept deasupra 'Capetelor noastre. Cineva răcni la noi, apoi răsunară clopotele de

alarmă_ pentru oprirea mașinilor, înjurăturile se amestecară cu șuierul aburului și, în vreme ce Jim sărea într-o parte și eu în cealaltă, vaporul izbi din plin pluta, trecînd peste ea.

M-am scufundat în apă cu gîndul să ajung la fund, căci o roată de vreo zece metri era gata-gata să treacă peste mine și-mi ziceam că ar fi mai bine să-i fac loc, să nu se-ncurce. De obicei sînt în stare să rămîn sub apă un minut și jumătate. Apoi m-am săltat repede la fața apei simțeam că mă-năbuș. Am ieșit pînă la subsuori și mi-am suflat apa din nări, ca să pot trage aer în piept. Era un curent năprasnic—vaporul își pusese din nou în mișcare mașinile, la zece secunde după ce le oprise. Ce le pasă vaporenilor de plutași?! Din pricina întunericului, nu-l mai vedeam, îl auzeam doar cum brăzdează apa fluviului.

Am strigat „Jim” de vreo zece ori, dar n-a răspuns nimeni. Am apucat atunci o scîndură, de care mă lovisem pe cînd „călcam apa”, și am pornit spre mal împingînd-o înaintea mea. Curentul trăgea însă către malul stîng: nimerisem, adică, într-un soi de vad lung și pieziș—să tot îi avut vreo două mile.

A trecut multă vreme pînă să-l străbat, dar am ajuns cu bine și m-am cățărat pe mal. Nu vedeam mai nimic; m-am tîrît orbește pe un pămînt pietros, cale de vreun sfert de milă. Deodată m-am pomenit în fața unei case bătrînești, întocmită din cîte două rînduri de bîrne.

Hă gîndeam s-o șterg iute de acolo, dar o haită de cîini se năpusti spre mine, mîrîind și lătrînd; am stat locului, n-avea rost să mă mișc.

CAPITOLUL XVII

Nu trecu nici un minut și, de la o fereastră, cineva spuse fără să-si scoată capul:

— Ajunge, băieți! Care-i acolo?

— Eu.

— Care eu?

— George Jackson, dom'le.

— Ce poștești?

— Nimic, dom'le, nu vreau decît să-mi văd de drum, dar nu mă lasă cîinii.

— De ce dai tîrcoale casei, noaptea, la ora asta, ai?

— Nu dădeam tîrcoale, dom'le, am căzut de pe puntea vaporului.

— Nu zău, ai căzut? Ia faceți puțină lumină, să-l văci la față! Cum ziceai că te cheamă?

— George Jackson. Sînt un băiețaș, nu vedeți?

— Asculta, dacă spui adevărul, n-are, de ce să-ți fie teamă, n-o să-ți facă nimeni rău. Dar nu încerca să te miști, stai acolo unde ești. Hei, ia sculați-i pe Bob și pe Tom și aduceți flintele! George Jackson, nu mai e nimeni cu tine?

— Nu, dom'le, nu-i nimeni.

Am auzit forfotă prin casă și-am zărit o lumină. Omul pe la fereastră răcni:

— Betsy, neroadă 'bătrîna ce ești, cară-te cu lumîna-fea aia! Ai căpiat? Pune-o pe podea, în dosul ușii. Bob și Tom, dacă sînteți gata, luați-vă locurile.

— Sîntem gata.

— Ia zi, George Jackson, îi cunoști pe Shepherdsoni?

— Nu, dom'le, în viața mea n-am auzit de ei.

— Poate că-i așa cum spui, dar s-ar putea să si minți. pînteți gata? Ia fă-te-ncoa', George Jackson! Bagă de seamă, nu alerga, vino încet de tot! Dacă e careva cu [tine, să stea unde e, dacă se-arată, îl curățăm. Hai, vino! Nu te grăbi, împinge, ușa puțin, atît cît să te strecuri înăuntru, ascultî?

N-am alergat. Să fi vrut și n-as fi fost în stare. Făceam cîte un pas și mă opream. Nu auzeam nici un zgomot, numai ticăitul inimii mele. Cîinii tăceau ca și oamenii, dar se țineau scai de mine. Cînd am ajuns la cele trei trepte de lemn ale pragului, am auzit cum cineva deschide ușa cu cheia, apoi trage zăvorul și drugul de fier. Am pus mîna pe ușă și am împins-o încetișor... încetișor, pînă cînd cineva îmi spuse:

— Ajunge, vîră-ți capul înăuntru.

L-am ascultat, cu toate că mă temeam că mi-l taie.

Pe podea era o luminare. Vreun sfert de minut m-am uitat la ei și ei la mine: erau trei găligani, cu flintele îndreptate asupra-mi, de mi se tăiasă răsufarea. Cel mai în vîrstă dintre ei, unul cu părul cărunt, să tot fi avut vreo șaiszeci de ani, ălalți doi păreau de vreo treizeci de ani, ba chiar mai mult. Toți trei erau chipeși și bine legați. Mai era acolo și o femeie frumoasă, cu părul cărunt și, în spatele ei, două fete, dar pe astea nu le vedeam prea bine.

— Bine, e-n regulă. Intră! îmi porunci bătrînul. Cum am intrat, bătrînul încuie ușa, trase zăvorul și drugul, apoi le spuse ălor doi tineri să se apropie cu flintele. Toți trei trecură într-o sală mare, cu dușumeaua acoperită cu o scoarță nouă, și se adunară într-un colț, departe de ferestrele din față. (Pe de lături nu erau ferestre.) Ridică lumina și, după ce rîdă cercetară cu luare-aminte, strigară într-un glas:

— Nu-i din neamul Shepherdsonilor, n-are nimic din Shepherdsoni în el.
Apoi bătrînul îmi zise că nădăjduiește că n-am să mă supăr dac-o să mă caute de arme; nu voia să-mi facă nici un rău, voia doar să se încredințeze. Nu-mi scotoci buzunarele, le pipăi doar pe dinafară și-mi spuse că e-n regulă. După aia, mă pofti să mă simt ca la mine acasă și să-i povestesc tot ce mi se întîmplase.

— Dar vai, Saul—îi tăie vorba bătrîna—bietul băiat e ud learcă! Te pomenești că i-o fi și foame?

— Ai dreptate, Rachel, uitasem. Bătrîna chemă atunci o negresă:

— Betsy, du-te și adu-i repede ceva demîncare, sărmanul de el! Hei, fetelor, una din voi să se ducă să-l trezească pe Buck să-i spună... a! uite-l că vine. Buck, ia-l pe băiețașul ăsta străin, ajută-l să-și scoată hainele ude și dă-i niște haine de-ale tale, uscate.

Buck părea cam de vîrstă mea, vreo treisprezece-pai-sprezece ani, măcar că era ceva mai voinic ca mine. N-avea pe el decît o cămașă și părul îi era tare ciufulit.

Intră căscînd și frecîndu-se la ochi cu o mină; cu cealaltă trăgea după el o flintă.

— Nu-i nici un Shepherdson pe-aici? întrebă el. îi răspunseră că se speriaseră degeaba.

— De-ar fi venit niscaiva, puneam eu mîna pe unul! Toți începură să rîdă.

— Da' încet te mai miști, Buck! spuse Bob. Ar fi avut timp să ne scalpeze pe toți pîn-acuma!

— Păi dacă n-a venit nimeni să-mi spună! Asta nu se face. Totdeauna sînt lăsat deoparte și n-apuc să văd nimic!

— Nu-i nimic, fiule—spuse bătrînul. Ai să vezi destule la vremea ta, fii pe pace! Acum du-te și fă așa cum ți-a spus maică-ta!

Cînd am ajuns sus în camera lui, mi-a dat o cămașă scortoasă, o jiletcă și niște nădraji de-ai lui. În vreme ce mă îmbrăcam, m-a întreat cum mă cheamă, dar n-am apucat să-i răspund, că a și început să-mi povestească despre o gaiță și un iepuraș, pe care-i prinsese în pădure cu două zile în urmă. M-a întreat apoi dacă știu unde se afla Moise cînd s-a stins lumina. I-am răspuns că nu știu. N-aurisem despre așa ceva pîn-atunci.

— Dar ghici! stăruie el.

— Cum o să ghicesc dacă n-am mai auzit niciodată despre asta

— Da' ce, nu poți să ghicești? E ușor, mă!

— Care lumina?

— Orice lumina.

— Nu știu unde era Moise. Zi tu!

— Ei, un' să fie? Era an întuneric. Asta-i tot!

— Dacă știi, atunci de ce m-ai întreat?

— Ce dracu! Nu vezi că-i o ghicitoare? Ia zi, cît ai să stai aici? Să rămîi la noi, auzi? Să vezi ce-o să petrecem! Școala-i închisă acum. Ai vreun cîine? Eu am unu' care sare în apă și-ți aduce surcelele pe care le arunci. Tie-ți place să te piepteni cu cărare la mijloc duminica și să te dichisești? Mie, nu, dar mă silește maică-mea. La naiba cu nădrăgii ăștia vechi. Ar trebui să-i îmbrac, da' e așa de cald, că nu prea am chef. Ești gata? în regulă. Haide, musiu!

Jos îmi pregătiseră niște turte de mălai, carne rece, unt și smîntînă—în viața mea n-am mîncat ceva mai bun. Buck, maică-sa și toți ceilalți—afară de negresa.

Dcare plecase, și de cele două fete—fumau niște pipe de păpușoi. Fumau și mă descoseau, iar eu înfulecam și le răspundeam. Fetele erau înfășurate în tartane, iar cosițele le cădeau pînă mai jos de umeri. Văzînd eu că nu-mi dau pace cu întrebările lor, le-am spus următoarea poveste: Eu, taică-meu și toată familia trăiam la o mică fermă în fundul Arkansasului. Într-o bună zi, soră-mea Mary-Ann fugi ca să se mărite cu unul și nu se mai auzi nimic despre ea. Bill porni s-o caute și nu se mai auzi nimic nici despre el, iar Tom și Mort muriră și rămăsei doar eu și cu taică-meu, care ajunseseră ca o umbră din pricina atîtor necazuri. Cînd muri și el, am luat pușinul care mai rămăsese—fiindcă ferma nu era a noastră—și-am plecat cu vaporul în sus pe fluviu. Pe drum am căzut peste bord și așa am ajuns aici. După ce mi-au ascultat povestea, mi-au spus că pot rămîne la ei cît poftesc, începuse să se lumineze de ziuă, așa că toată lumea se duse la culcare. Eu și Buck am dormit în același pat. Cînd ne-am trezit dimineața, hop! îmi uitasem numele. M-am canonicit vreun ceas să-mi aduc aminte, și cînd s-a trezit Buck, l-am întreat:

— Tu știi carte, Buck?

— Da—răspunse el.

— Pun rămășag că nu știi cum se scrie numele meu,

— Pun rămășag pe ce vrei că știu.

— Bine, să te vedem.

— G-e-o-r-g-e ff-a-x-o-n, poftim!

— Bine, ai câștigat, dar zău nu te-aș fi crezut în stare! Nu-i un nume ușor, să-l spui buche cu buche, așa, dintr-o dată, fără să-l înveți.

Am scris numele pe o hîrtiuță, în taină. Mă gîndeam că s-ar putea ca data viitoare să mă pună careva să i-l spun și voiam să-l pot rosti pe nerăsuflăte, ca și cum aș fi fost învățat cu el.

Era o familie tare simpatică și aveau și o casă pe cinste. Nu mai văzusem niciodată la țară o casă ca asta, atît de arătoasă și cu atîta „stil” în ea. Ușa de la intrare nu avea ivăr de fier sau unul de lemn cu curelușă de piele, ci o clampă de aramă care se răsucea, cum au casele de la oraș. În salonaș nu era nici pomeneală de pat—și-n cîte salonașe de la oraș nu găsești paturi! Într-un ungher se afla un cămin mare, cu un prag de cărămizi roșii, grozav de curate: le spălau cu apă și le frecau tot cu o cărămidă. Cîteodată le spoiau cu o vopsea roșie de-i zicea negru de Spania, taman așa cum se obișnuiește și la oraș.

Căminul avea niște grătare uriașe, care puteau să țină un buștean întreg. Pe consolă, la mijloc, se afla o pendulă, pe sticla căreia era zugrăvit, în partea de jos, un oraș. Iar în mijloc avea un cerculeț în chip de soare, și vedeai cum lîin spatele lui se bălăbănește limba pendulei. Era o plăcere psă-i ascuți bătăile. Cîteodată, după ce vreun ceasornicar ambulant venea s-o curețe și s-o dichisească, era în stare să sune de o sută cincizeci de ori în șir, fără să obosească. Gazdele n-ar fi vîndut-o pentru nimic în lume. De o parte și de alta a pendulei stătea cîte un papagal mare, făcut parcă din tibir și colorat de-ți lua ochii. Lîngă unul din papagali era o pisică de faianță, iar lîngă celălalt—un cățel, tot de faianță. Cînd îi apăsa, scoteau un țipăt, dar fără să deschidă botul și fără să-și schimbe înfățișarea. Țipetele ieșeau de undeva de dedesubt, în spatele lor atîr-nau două evantaie făcute din pene de cocoș sălbatic. Pe o masă, în mijlocul încăperii, se vedea un paner frumos, de faianță, încărcat cu mere, portocale, piersici și struguri, mult mai roșii, mai galbene și mai arătoase ca alea adevărate. Nu erau adevărate, fiindcă ici-colo, pe unde se scorojiseră, se vedea creta albă din care erau făcute. Masa era așternută cu o mușama de toată frumusețea, colorată - pe margini, în mijlocul căreia un vultur își desfășura aripile roș-albastre. Ziceau că o primiseră tocmai din Philadelphia. Mai erau și niște cărți, rînduite frumos în fiecă colt al mesei. Una din ele era o biblie mare, de familie, plină cu poze. Alta era CaZea pelerinului, o carte despre unul care-si părăsise familia, naiba știe de ce. Din cînd în cînd, citeam și eu puțin din cartea asta. Era interesantă, dar cam groaie.

O altă carte era Ofranda prieteniei cu multe lucruri frumoase și poezele. Poezelele însă nu le citeam. Mai erau acolo și Discursurile lui HenYy Clay și Medicina de familie de doctorul Gunn, o carte în care puteai afla tot ce trebuie să faci la caz de boală sau moarte. De asemenea, o carte de rugăciuni—și multe altele, în jurul mesei erau înșirate jilțuri falnice și trainice, nu din alea cu fundul lăsat sau spart, care seamănă cu niște coșuri vechi.

Pe pereți atîrnau tablouri, mai ales poze de-ale lui Washington și La Fayette și de-ale reginei scoțiene Mary, scene de bătălii, și unul care se numea Semlnarea Declarației de Independență. Erau și unele de le ziceau „schite”, pe-care le făcuse cu mîna ei, pe cînd avea doar cincisprezece ani, una din fete, care murise. Se deosebeau de toate tablourile pe care le văzusem vreodată: erau mult mai negre ca alea obișnuite. Una înfățișa o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie neagră, cu talia strînsă la subsuori și cu mîncile înfoiate ca niște verze. Purta o pălărie mare ca o lopată de cărbuni și un vâl cernit; gleznelor subțiri și albe i-erău înfășurate în panglicuțe negre, iar piciorușele i-erău încălțate în pantofiori de aceeași culoare, micuți ca niște jucării. Stătea gînditoare, cu cotul drept rezemat pe un mormînt, sub o salcie plîngătoare, iar în mîna ailaltă, care-i atârna de-a lungul trupului, ținea o batistă albă și o gentuță. Dedesubtul picturii stătea scris: „Vai, n-am să te mai văd niciodată?”

Altă poză înfățișa o fată tînără, cu părul pieptănat în sus și strîns într-un coc c-un pieptene înalt cît un spătar de scaun. Plîngea într-o năframă și în cealaltă mîna ținea o păsărică moartă, eare zăcea pe spate, cu gheruțele-n aer. Dedesubt scria: „Vai, n-am să mai aud niciodată didcele-ți ciripit!”

Mai era o poză, în care o domnișoară cu obrazii șiroind de lacrimi stătea la fereastră, cu ochii la lună. Într-o mîna ținea o scrisoare desfăcută, pecetluită într-un colț cu ceară neagră, își apăsa pe buze un medalion legat de un lăntșor. Dedesubt scria: „Și te-ai dus? Da, vai, te-ai dus!” Pozele erau, cred, frumoase -dar eu nu prea mă dădeam. În vînt după ele—mă apucau pandaliile cînd le priveam mai ales cînd nu eram în apele mele. Toată lumea era mîhnită că fata murise, fiindcă începuse și alte schite de-astea și se putea vedea—din cîte făcuse—ce geniu pierduseră. Dar judecînd după gusturile ei, socot că se simțea mai bine în cimitir.

Cînd căzuse la pat, fata tocmai lucra la cel mai mare tablou al ei—așa ziceau rifdele; cică în rugăciunile ei cerea zi și noapte să-i fie dat să trăiască pînă ce-o să-l termine. Dar n-a avut

noroc. Tabloul înfățișa o fată tânără, îmbrăcată într-o rochie lungă și albă, rezemându-se de parmaclul unui podeț, gata-gata să sară jos, cu părul despletit pe umeri, cu lacrimi pe obraji și cu ochii la lună. Două brațe i se încrucișau pe piept, două brațe erau întinse și alte două se înălțau spre lună: voise, pasămite, să vadă care pereche de brațe se potrivește mai bine, și-apoi să le șteargă pe celelalte, dar, cum spuneam, murise înainte de a se hotărî și acum tabloul atârna deasupra patului ei așa cum era, și, la fiecă onomastică a fetei, familia îl împodobește cu flori. De obicei însă, era ascuns după o perdeluță. Dudaia din tablou avea un chip destul de plăcut, numai că, după părerea mea, din pricina atîtor brațe, prea semăna c-un păianjen.

Fata asta avusese și-un album pe cînd era în viață; lipea în albumul ei ferepare și anunțuri despre accidente și cazuri de boală lungă, luate din „Ochiul bisericii”. Pe marginea lor obișnuia apoi să scrie poezile, din capul ei. Poezele erau grozave. Iată ce scria, de pildă, despre un băiat, pe nume Ștefan Pană Streche, care căzuse într-un puț și se înecase:

Odă lui Ștefan Pană Streche, răposat întru Domnul
Murit-a Ștefan după boală,
încet de tot, în suferință?
Și plinsu-i-au, cu-amară. jale,
Prietenii, a sa ființă?
Nu! Ștefan Pana Streche-avu
O altă soartă, mai cumplită.

Deși îl plîfiseră, el nu Muri de moarte-obișnuită. N-avea nici tuse măgărească, Și nici pojar, nici oreion, N-au cutezat să-i pîngărească Al frunții sale sfînt amvon. Nu, inima nu i-a fost frîntă De-un neîmpărtaşit amor. Nici crampele făptura sfîntă Nu-i doborîră, prin omor. O, nu! Ci ascultați, plîngînd, La ce vă spun de trista-i soartă: El tînăr a murit, căzînd într-o fintînă. Crudă soartă! L-au scos afar', l-au deșertat, Dar are prea tîrziu, o, vai! Căci sufletu-i s-a înălțat Spre îndelung rîvnitul rai.

Dacă Emmeline Grangerford ticluia asemenea poezile înainte de a împlini paisprezece ani, ne putem închipui ce-ar fi ajuns ea să scrie cu timpul. Buck zicea că soră-sa era în stare să-ți trîntească o poezie cît ai bate din palme. Nici nu stătea să se gîndească. Scria un stih- și, dacă mi-i putea găsi rima, îl ștergea și pune la repezeală altul în loc, apoi îi da-nainte. N-avea subiecte preferate. Putea scrie despre orice-i cereai, numai trist să fie. De. cîte ori murea vreun bărbat, vreo femeie sau vreun copilăș, ea și venea cu „omagiul” ei, înainte de a li se fi răcit trupul. Așa le botezase ea, „omagii”. Vecinii aveau o vorbă: cică în'tîi venea doctorul, după aia Emmeline și la urmă dricarul, care nu se arăta niciodată înaintea ei. O singură dată s-a întîmplat să vina dricarul înaintea ei, într-o zi cînd Emmeline zăbovise prea mult căutînd o rimă la humele răposatului, un anume Whistler. După această în-tîmplare, Emmeline n-a mai fost aceeași. Nu s-a plîns niciodată, dar a lovit-o lingoarea și mult n-a mai trăit.

Sărăcuța de ea! De cîte ori nu m-am urcat în odăița ei, ca să citesc din albumul ăl vechi, cînd pozele ei mă scoteau din sărite și mi-era necaz pe ea.

Mi-era drag de toată familia—de morți și de vii deopotrivă—și n-aș fi vrut să ne despartă nimic. Biata Emmeline, cît fusese în viață, scrisese poezii despre toți morții și nu mi se părea drept ca acum, cînd murise, să nu se găsească nimeni să-i facă și ei o poezie. Am încercat să storc din mine un vers-două, dar din păcate n-a ieșit nimic.

Odaia Emmeliei era păstrată într-o curățenie de-săvîrșită, cu toate lucrurile rînduite așa cum îi plăcea ei să le aibă cînd trăia. Nu dormea nimeni acolo, Bătrîria se îngrijea ea însăși de odaie, deși avea o mulțime de ser- . itori negri. Se ducea deseori acolo, de obicei ca să coasă și să citească din biblie.

Jos, în salonaș, ferestrele erau acoperite cu niște perfidele grozave: albe, cu picturi pe ele, înfățișînd castele îmbrăcate în iederă de sus pînă jos, precum și cirezi de vite duse la adăpat. Mai era acolo și un mic pian de pe vremuri, în care cred ra vîrseră niște tingiri. Ce putea fi mai frumos decît să le auzi pe cele două fete cîntînd la pianul ăla S-a rupt ultimul lanț sau Bătălia de la Praga?! Pereții tuturor încăperilor erau tencuiți. Mai în fiecă odaie l se aflau covoare, iar casa era văruiată frumos pe dinafară. Era o clădire cu două aripi, despărțite printr-o curte l î mare, pardosită și acoperită. Uneori, la prînz, se pune

La masa acolo—era un loc răcoros și plăcut. Nici că se putea mai bine. Și mîncarea era strașnică. Unde mai pui că se serveau niște porții!

CAPITOLUL XVIII

Colonelul Grangerford era, vedeți dumneavoastră, un gentleman din cap pînă în picioare, ca și ceilalți de altfel. Era, cum s-ar zice, de neam bun, și asta-i mare lucru la oameni, ca și la cai,

după cum spunea văduva Douglas, despre care nu știu să fi tăgăduit cineva că făcea parte din boierimea târgului nostru. Și babacu' tot așa zicea, măcar că el, unul, nu era mai de neam decât un cotoi janghinos.

Colonelul Grangerford era foarte înalt și zvelt și avea o față smeadă, nițelus oacheșă, fără pic de roșeață. Se bărbiera cu grijă în fiecare dimineață. Sub un nas semeț avea niște nări și niște buze subțiri de tot. Iar sub sprâncenele-i groase scăpărau doi ochi negri ca tăciunile, așa de înfundați în găvane, că parcă te privea din două văgăuni. Avea o frunte înaltă, iar părul lui sur și țepos îi atârna pînă pe umeri. Mîinile îi erau lungi și subțiri. Nu era zi de la Dumnezeu în care să nu-si pună o cămașă curată și un costum de pînză albă, de-ți lua ochii. Duminicile purta o redingotă albastră cu nasturi de alamă. Umbla cu un baston de mahon, cu măciulie de argint. N-avea nimic fistichiu sau țipător în îmbrăcăminte. Și era bun ca pîinea lui Dumnezeu—simțea asta și de-aia aveai încredere în el. Câteodată zîmbea și atunci era o plăcere să te uiți la el. Dar cînd se înălța ca o prăjină și de sub sprîncene începeau să-i scapere fulgere, îți venea să te catari într-un copac și să afli mai tîrziu ce-i căsunase.

N-avea nevoie să-și dea osteneala să amintească oamenilor cum se cuvine să se poarte, fiindcă fiecare știa să fie cuviincios de față cu el. Și tuturor le plăcea să-l aibă în preajmă. Mai totdeauna era ca o rază de soare; unde era el, parcă se însenina. Dar cînd se ascundea după nori se făcea întuneric beznă cîteva clipe—și era de ajuns, fiindcă după aia o săptămînă puteai fi sigur că lucrurile au să meargă iarăși strună.

Cînd cobora dimineața, împreună cu bătrîna, toată familia se scula în picioare și le spunea „bună ziua” și nimeni nu se așeza la loc decât după ce se așezau ei. Apoi Tom și Bob se duceau la un dulăpior cu șipuri, amestecau niște băuturi într-un pahar și i-l întindeau, iar el îl ținea în mînă și aștepta pînă ce Tom și Bob își umpleau și -ei păhărelele și făceau o plecăciune spunând: „Respectele noastre, domnule și doamnă”. Atunci domnul și doamna le răspundeau abia înclinîndu-se: „Mulțumim”, și tustrei bărbații se apucau să bea. Bob și Tom turnau apoi o lingură de apă peste zahărul și picul de rachiu sau de cidru rămas pe fundul paharelor lor și ni le dădeau mie și lui Buck, ca să bem, cică, și noi în sănătatea-bătrînilor.

Bob era mai mare ca Tom. Amindoi erau niște vlăjgani chipeși, spătosii, cu fețele arse de soare, cu o claie de păr ca pana corbului, și cu ochii negri ca pana corbului. Ca și tatăl lor, erau îmbrăcați în pînză albă din cap pînă în picioare și purtau panamale cu boruri largi.

Duduia Charlotte avea douăzeci și cinci de ani, era înaltă, Semeață și cilibie, dar bună ca pîinea caldă, nu-i sărea țandăra. Cînd se mînia însă avea niște priviri care te-nghețau, leit cu-ale lui tat-su, și era frumoasă foc; Duduia Sofia, soră-sa, era și ea frumoasă, dar altfel decât ea. Era blinda și suavă ca o porumbiță. Abia împlinise douăzeci de ani.

Fiecare membru al familiei avea câte un servitor negru, chiar și Buck. Mi se dăduse și mie un negru, care o ducea împărătește, fiindcă eu, unul, nu prea eram învățat să mă las slugărit; în schimb, negrul lui Buck aproape că n-avea vreme să-si tragă sufletul.

Cam asta era toată familia acum, dar cîndva număraseră mai mulți oameni, și anume încă trei feciori, care fuseseră ornorîți, și Emmeline, care răposase.

Bătrînul stăpînea nu știu cite ferme și peste o sută de negri. Cînd și cînd poposeau acolo cîte un pîlc de oameni călări sosiți de la zece-cincisprezece mile depărtare, și vreme de cinci-sase zile o duceau într-o petrecere, prin împrejurimi și pe fluviu. Ziua, benchetuiau și dăntuiau prin pădure, iar seara dădeau baluri acasă. Mai toți erau rubedenii de-ale familiei. Bărbații veneau totdeauna cu arme. Lume bună, ce să mai vorbim!

Pe aproape mai hălăduia un neam de nobili, vreo cinci-sase familii, care mai toate purtau numele de Shepherd-son. Erau tot atît de cilibii, bogați și semeți ca și neamul Grangerforzilor, Shepherdsonii și Grangerforzii se foloseau de același debarcader, care se afla cu vreo două mile mai sus de casa noastră. Cînd mă duceam uneori acolo cu oameni de-ai noștri, vedeam o sumedenie de Shepherdsoni călări pe caii lor frumoși.

Într-o bună zi, cînd eram cu Buck în pădure, la vină-toare, am auzit tropotul unui cal. Tocmai treceam drumul.—Repede! îmi zise Buck. Ascunde-te în tufiș! După ce ne-am ascuns, am privit prin frunziș în pădure. Nu trecu mult și un tînăr chipeș, cam militaros, se apropie cu calul în buiestru, își ținea flinta la oblînc. Îi mai zărisem cu și înainte. Era tînărul Harney Shepherd-son. Deodată, îmi vîjîi pe lîngă ureche un glonte pornit din țeava flintei lui Buck, și pălăria lui Harney căzu la pămînt. Acesta puse mîna pe flintă și veni călare drept spre locul unde ne-ascunsesem. Dar noi n-am zăbovit nici o clipă. Am luat-o la goană prin pădure. Nu era o pădure deasă; de două ori, întorcîndu-mă ca să mă feresc de gloanțe, l-am văzut pe Harney ochindu-l pe Buck. Apoi l-am văzut cum se întoarce pe aceeași potecă, de bună seamă ca să-și ia pălăria. Nu ne-am oprit din fugă pînă acasă. Cîrid ne văzu, ochii bătrînului scăpărară o clipă—cred că de plăcere—apoi se însenină puțin și spuse, oarecum cu blîndețe în glas:

— Nu-mi place să tragi dinăuntrul unui tufiș. De ce n-ai ieșit pe potecă, băiete?

— Shepherdsonii n-au obiceiul ăsta, tată. Ei nu scapă niciodată asemenea prilejuri.

în timp ce Buck povestea ce se-ntîmplase, duduia Charlotte își ținea capul sus ca o regină, nările i se umflau, iar ochii îi scînteiau. Ceilalți doi frați păreau cătrăniți și nu scoteau o vorbă. Duduia Sofia pălise, dar cînd află că omul nu fusese rănit, se îmbujora iar la față.

De îndată ce l-am putut trage deoparte pe Buck (sub copaci, lîngă niște pătule de porumb), l-am întrebat:

— Voi ai să-l omori, Buck?

— Ba bine că nu!

— Da' ce ți-a făcut?

— Cine, el? Nu mi-a făcut nimic!

— Atunci de ce voi ai să-l omori?

— Păi uite-asa, din pricina dihoniei.

— Ce-i aia dihonie?

— Mă, da' din ce fund de lume ai ieșit că nu știi ce-i aia o dihonie?

— N-am mai auzit pîn-acu! Spune-mi tu!

— Ei bine—începu Buck—o dihonie e cam așa: Un om are o socoteala c-un altul și-l omoară. Atunci fratele ăluia îl omoară pe el. Apoi ceilalți frați, de o parte și de alta, se bat între ei. P-ormă își vîră nasul și verii lor și încetul cu încetul fiecare din ei e omorît și atunci dihonია s-a terminat. Dar ține mult de tot și merge al dra-eului de încet.

— Dar dihonیا asta a voastră ține de mult, Buck?

— Hm! Cred și eu A început acu' treizeci de ani sau cam așa ceva. Nu știu ce neînțelegere a fost la mijloc, p-ormă s-a lăsat cu proces. Ți-a pierdut procesul-a împușcat pe ăi care l-a cîștigat. Oricare-ar fi făcut la fel să fi fost în locul lui.

— Da' ce neînțelegere a fost, Buck? Pe chestia vreunei moșii?

— Tot ce se poate, nu sînt sigur.

— Și cine-a tras mai întîi? Un Grangerford sau un Shepherdson?

— De unde vrei să știi? E tare mult de-atunci!

— Nu știe nimeni?

— Ba da, tătucu cred că știe, ca și ceilalți bătrîni din familie, dar nici ei n-au habar pe ce chestie s-a pornit, cearta.

— Da' ia zi, Buck, au fost omorîți mulți?

— Da. Au fost ceva înmormîntări. Dar nu totdeauna se lasă cu omor. Tătucu are citeva gloanțe în el, da' riu-i pasă, că tot n-are el cine știe ce greutate. Cît despre Bob, l-au cam scrijelit c-un jungher, iar Tom a fost rănit o dată sau de două ori.

— Anul ăsta a fost omorît careva, Buck?

— Da. Unul de-al nostru și unul de-al lor. Acum vreo trei luni, vărul meu Bud, care avea paișpe ani, trecea călare prin pădure, pe malul celălalt. Nu era înarmat, tîm-pitul! Intr-un loc pustiu, aude el tropot de cai în spatele lui și deodată îl vede pe moș Baldy Shepherdson care-l urmărea cu flinta în mîna și cu chica-i albă fluturînd în vînt. Și-n loc să sară de pe cal și să se ascundă într-un tufiș, Bud și-a zis că ăla n-o să-l ajungă din urmă. Dar babalîcu' l-a fugărit așa vreo cinci-sase mile, și se tot apropia de el. Pîn' la urmă, vîzînd Bud că totul e-n zadar s-a oprit și s-a întors, ca să nu fie împușcat pe la spate, mă-nțelegi, iar moșul a tras în el și l-a curățat. Numai că nu s-a bucurat el prea mult de norocul ăsta, fiindcă n-a trecut nici o săptămînă și ai noștri i-au făcut de petrecanie.

— Ce las și moșul ăla, Buck!

— N-aș crede că era las. Da' de unde! Printre Shepherdsoni n-ai să găsești nici un las. Și nici printre Grangerforzi. Odată, bătrînul ăla a fost atacat de trei Grangerforzi, da' le-a ținut piept jumate ceas și i-a bătut pîn' la urmă, măcar că ei erau călări. Mosu'-a descălecat, s-a ascuns după o stivă de lemne și și-a pus calul în față, ca să-l ferească de gloanțe. Grangerforzii, care rămăseseră călări, s-au învîrtit în jurul bătrînului, trăgînd întruna în el. Dar nici el nu s-a lăsat mai prejos. Bătrînul și calul lui au ajuns acasă ciuruți și schilodiți ca vai de capul lor, dar pe - Grangerforzi au trebuit să-i ducă alții, pe sus. Unul dăduse ortu' popii, iar altul a crăpat a doua zi. Nu, frățioare, află de la mine că-și pierde vremea de pomană ăi de caută lași printre Shepherdsoni. Nu se naște așa sculă în neamul lor.

Duminica următoare ne-am dus cu toții la biserică, pe cai, fiindcă era cam departe, la vreo trei mile de casă. Bărbații, pînă și Buck, au luat cu ei flintele, iar în biserică le-au ținut între genunchi sau rezemate de perete, ca să le aibă la îndemînă. Shepherdsonii tot așa.

Predica n-a fost cine știe ce, ia acolo niște povesti despre iubirea aproapelui și alte asemenea parascovenii nesărate. Toată lumea a zis însă că a fost o predică faină și în drum spre casă nu s-a vorbit decît despre asta. La toți le turuia gura despre credință, despre fapte bune, despre harul dumnezeiesc, despre antepredinare și mai știu eu ce, încît mă gîndeam cu jale: mai rar o duminică plicticoasă ca asta. Cam la vreo oră după prînz, ațipiseră cu toții, unii în jilțurile lor,

alții prin odăi. Începusem să mă cam plictisesc. Buck dormea tolănit pe iarbă, lîngă un dulău. M-am dus în odaia noastră, cu gîndul să trag și eu un pui de somn. Drăgălașa domnișoară Sofia stătea în ușa odăii ei, care era alături de-a noastră. Cum mă văzu, mă trase înăuntru, închise ușa încetișor și mă întrebă dacă țin la ea. I-am răspuns că da. Apoi mă întrebă dacă vreau să-i fac un bine, dar fără să spun nimănu. I-am zis că vreau, îmi spuse atunci că si-a uitat biblia în biserică, între alte două cărți, și mă roagă să mă duc într-ascuns acolo și să i-o aduc înapoi, fără să suflu nimănu o vorbă. Am primit. M-am strecurat afară și am pornit spre biserică. Acolo nu mai era nimeni, în afară de vreo doi-trei porci, care pătrunseseră înăuntru, găsind ușa descuiată. Vara, porcii se' dau în vînt după pardoselile de lemn, fiindcă țin răcoare. Ați băgat de seamă că mai toți oamenii se duc la biserică doar de' nevoie, în vreme ce porcii se duc de plăcere?

„O fi ceva la mijloc—îmi ziceam. Nu-i firesc ca o fată să tremure atîta pentru o bibliie!” Am scuturat cartea și, ce să vezi, din ea căzu un bilețel pe care cineva scrisese c-un plaivaz: „Două și jumătate.” Am mai cercetat eu, dar n-am mai găsit nimic. Nu pricepeam ce-i cu bilețelul, așa că l-am pus la Joc în carte și m-am întors acasă. Domnișoara Sofia, care mă aștepta în pragul odăii ei, mă trase înăuntru și închise ușa. Apoi frunzări cartea pînă găsi bilețelul. Cum îl citi, se luminează la față și, pînă să mă dumeresc, mă luă în brațe și mă strînse tare, zicîndu-mi că-s cel mai bun băiat din lume și să nu spun nimănu unde am fost. Se aprinsese la față și ochii îi străluceau, ce mai, -era grozav de frumoasă. Am rămas uluit. Cînd mi-am venit în fire am întreat-o ce-i cu bilețelul ăla. „L-ai citit?” -mă luă ea la rost. I-am răspuns că nu. Atunci mă întrebă dacă știu să citesc. I-am răspuns că știu doar buchiile mari. Răsuflă ușurată și, lămurindu-mă că bilețelul nu-i decît un semn de carte, îmi spuse că acum pot să mă duc la joacă.

Am luat-o încetișor spre rîu, gîndindu-mă la cele în-tîmplate. Curînd, am băgat de seamă că negrul meu mă urmărește. Cînd casa nu se mai zări, își roti o clipă privirile, apoi veni în fugă și-mi spuse:

— Domnu' Jorj, vino în baltă, să-ți arăt un cuib mare de șerpi.

„Curios lucru—mi-am zis. Mi-a mai spus-o și ieri. S-ar cuveni să știe că nimănu nu-i plac șerpii în așa hal, încît să umble după ei. Dar ce-o fi urmărind?”

— Bine, ia-o 'nainte! i-am spus.

M-am ținut după el vreo jumătate de milă; apoi a luat-o prin baltă și-a mai mers încă vreo jumătate de milă, cu picioarele-n apă pînă la glezne. Am ajuns la un mic grind uscat și plin' de copaci, tufișuri și liane. Negrul îmi spuse:

— Mai mergi cîțiva pași, domnu' Jorj. Acolo este. Eu i-am văzut și nu mai vreau să-i văd. Și merse mai departe, pînă ce pieri după niște copaci.

Tot umblînd, am dat de o poieniță mare cît un iatac și împresurată de liane, în mijlocul ei dormea un om—Dumnezeule! era bunul meu Jim!

L-am trezit, fiind sigur că n-o să-si creadă ochilor cînd m-o vedea iarăși, dar nici vorbă de așa ceva. Aproape că i-au dat lacrimile de bucurie, însă mirat nu era. Mi-a povestit că în noaptea aia a înotat după mine; îmi auzise strigătele, dar nu cutezase să răspundă, de teamă să nu fie prins și dus din nou în robie.

— M-am julit și n-am putut înota repede, de-aia am rămas mult în urma ta. Cînd tu ai ieșit din apă, mi-am zis c-o să te ajung poate pe mal, fără să te strig, da' cînd am văzut casa aia, am mers mai încet. Eram prea departe ca s-aud vorbele ălora, și mi-era frică de cîini. Cînd s-a făcut iar liniște, am știut că tu ești în casă, așa că am intrat în pădure, ca s-aștept pîn-a doua zi. În sori, am văzut niște negri, care se duceau la cîmp. Ei m-au adus în locul ăsta, unde cîinii nu mă pot miroși, din pricina apei. Noaptea, negrii mi-adue. de mîncare și-mi spun ce mă face Huck.

— De ce nu i-ai zis lui Jack al meu să m-aducă aici mai curînd, Jim?

— N-avea rost să te chem înainte de-a putea face ceva. Dar acum, totu-i bine! Cum a putut, Jim a cumpărat oale, și crățiți, și mîncare, și-a dres pluta noaptea, cînd . . .

— Care plută, Jim?

— Pluta noastră a veche.

— Nu cumva vrei să spui că pluta noastră n-a fost făcută țandări?

— Nu, n-a fost. A fost ea rău paradiță, mai ales la un capăt, dar paguba nu-i mare, decît că ni s-au pierdut mai toate lucrurile. Dacă nu ne dădeam așa la fund și nu înotam stib apă, și dacă n-ar fi fost așa întuneric, iar noi n-am fi fost așa speriați, și-asa nătăfleți, am fi putut scăpa și pluta. Da' și-așa e bine, fiindcă acum pluta-i ca nouă-nouță, și-avem și-o grămadă de lucruri noi în locul ălora pierdute.

— Dar, Jim, cum de-ai pus iar mina pe plută? Ai prins-o?

— Cum să prinzi o plută în pădure? Niște negri au găsit-o pe o stîncă, în cotu' rîului, si-au ascuns-o într-o gîrlă, sub sălcii. Pe urmă, s-au ciondănit atîta pentru ea, că am prins de veste curînd și atunci i-am împăcat pe toți, zi-cîndu-le că pluta nu-i a lor, ci a lui Jim și Huck. „Ce, vreți să mîncăți papară pentru c-ați jefuit un tînăr gentleman alb?” P-ormă le-am dat zece cenți de căciulă si-au fost foarte mulțumiți. Ziceau că n-ar fi rău să dibuie cît mai multe plute, ca să fie si mai bogați. Negrii ăștia-s tare buni cu mine și nu trebuie să le cer de două ori ceva, că-mi dau numaidecît. Jack ăsta e un negru cumsecade și mare pișicher.

— Da, așa-i. Nici nu mi-a spus că ești aici. Mi-a zis să vin să-mi arate o grămadă de șerpi de baltă. Dacă se-ntîmplă ceva, el nu-i amestecat cu nimic. Poate să spună că nu ne-a văzut niciodată împreună, si chiar așa e.

Nu' vreau să vorbesc mult despre cele întîmplate în ziua următoare. Am să fiu foarte scurt; M-am trezit în zori și mă pregăteam să mă-ntorc pe partea ailaltă si să-mi văd de somn, dar am băgat de seamă că în jur era o tăcere neobișnuită. Nu se simțea nici o mișcare. Pe urmă am văzut că Buck nu era acolo. Mirat din cale-afară, m-am sculat din pat si am coborît. Nu se vedea țipenie de om, nicăieri. Era o liniște de mormînt. La fel si afară. „Ce să fie?” mă întrebam.

Lîngă stiva de lemne, am dat peste Jack al meu.

— Ce se-ntîmplă pe-aici? zic eu. El, de colo:

— Nu știți, dom' Jorj?

— Nu, nu știu.

— Miss Sofia a fugit! Zău așa! A fugit noaptea, nimeni nu știe cînd. A fugit să se mărite cu tînărul ăla Harney Shepherdson, așa se spune. Familia a băgat de seamă abia acu' jum'ate ceas și de-atunci n-a pierdut vremea, zău. N-am pomenit oameni să se înarmeze și să-ncalece mai iute. Cucoanele s-au dus să dea de veste la rude, iar Saul, bătrînu' și băieții au pornit călări, cu flintele, pe mai în sus, ca să-l prinză pe tînăfu' ăla și să-l omoare înainte ca el să treacă rîul cu duduia Sofia. O să fie tîmbălau mare, zău!

— Hm! Buck a plecat fără să mă trezească.

— Nu-i de mirare. N-au vrut să te amestece și pe matale. Dom' Buck și-a încercat flinta și-a zis că ori pune mîna pe un Shepherdson, ori se curăță. Acolo-s atîția Shepherdsoni, că pune și el mîna pe unu', dac-are noroc. Am luaț-o la fugă pe cărarea de pe mal. Deodată am auzit împușcături, undeva, departe. Cînd am ajuns în apropierea cabanei și a stivei de lemne de lîngă debarcader, m-am furișat printre copaci și tufișuri pînă mi-am găsit un loc bun si m-am cățarat într-o răchită, de unde puteam privi fără să fiu văzut. Nu departe de ascunzătoarea mea era o stivă înaltă de lemne, întîi m-am gîndit să m-ascund în spatele ei, dar poate că-i mai bine că n-am făcut-o.

În fața cabanei se-nvîrteau vreo patru-cinci oameni călări, zbierînd și înjurînd de mama focului si-ncercînd zadarnic să se apropie de doi băieți ascunși îndărătul stivei de lemne de lîngă debarcader. De cîte ori vreunul din ei încerca să se apropie de stivă, venind dinspre mal, cei doi băieți trăgeau asupra lui, dindărătul stivei, unde se ghemuiseră spate-n spate ca să se apere si dintr-o parte și din cealaltă. În curînd, călăreții încetară să se mai rotească si să strige și porniră spre cabană. Atunci unul jaîn băieți se ridică și ochi bine pe deasupra grămezii ăe lemne: unul din că'reți se prăvăli din șa. Ȃlalți descălecară, îl apucară pe rînit și se îndreptară cu el spre cabană, în aceeași clipă însă, băieții o luară la goană și pînă să bage de seamă călăreții, ei și făcuseră jumătate din drumul ce-i despărțea de copacul în care mă cocoșasem. Văzîndu-i, ăi îlalți săriră pe cal și țuști! după ei.

Se apropiau repede, dar ăi doi aveau un avans prea mare ca să mai poată fi ajunși din urmă. Băieții erau a:um lîngă stiva de lemne din fața copacului meu. Se ascuseră îndărătul ei, așa că acum iar stăteau mai bine ca următorii lor. Unul din băieți era Buck, iar ălăialt un flăcău subțirel, de vreo nouăsprezece ani.

Călăreții se-uivliră ce se-nvîrtiră, apoi își văzură de drum. De îndată ce nu s-au mai zărit, l-am strigat pe Buck. Auzindu-mi glasul, Buck nu știa ce să cre.adă. Părea mirat din cale-afară. În cele din urmă îmi spuse să fiu cu ochii-n patru si să-i dau de ves'te cînd călăreții se vor ivi din nou. De bună seamă că puneau ceva la cale și că n-aveau să zăbovească mult. As fi dat orice să nu mai fiu în răchita aia, dar nu îndrăzneau să cobor. Buck începu să zbiere și să înjure, zicînd că el si vāru-su Joe (ăsta era celălalt băiat) nu încheiaseră încă socotelile pe ziua aceea. Mi-a mai zis că taică-su și cei doi frați fuseseră omorîți, la fel și vreo doi-trei din 'tabăra dușmană. Cică Shepherdsonii le întinseseră o cursă. Buok spunea că taică-său si ăi doi frați ar fi trebuit să aștepte sosirea rudelor, fiindcă așa Shepherdsonii erau prea tari. L-am întrebat ce se întîmplase cu tînărul Harney și cu 'domnișoara Sofia; mi-a răspuns că trecuseră pe malul celălalt si scăpaseră. Mi-a părut tare bine. Dar să-l fi.văzut pe Buck cum spumega de ciudă că nu izbutise să-l omoare pe Harney în ziua în care trăsese în el! Era ceva nemaipomenit!

Deodată se auzi poc! poc! poc! Călăreții se furișaseră prin pădure si veneau acum pe la

spatele lor, fără cai. Băieții, răniți amîndoi, o luară la goană spre fluviu și se aruncară în apă. În timp ce înotau la vale, ălalți alergau pe mal trăgînd după ei și urînd:

— Moarte lor! Nu-i lăsați!

Simțeam că mi se face rău și era cît pe ce să cad jos. N-am de gînd să povestesc tot ce s-a întîmplat, de teamă să nu mi se facă iarăși rău. Mai bine n-as mai fi ajuns la mal în noaptea aia de pomină, decît să văd asemenea grozăvii! N-am să le pot uita niciodată. Mă urmăresc și-n vis! Am rămas în copac pînă a-nceput să se-ntunece. Mi-era frică să cobor. Din cînd în cînd auzeam împușcături, departe în pădure. De vreo două ori am văzut mici cete de oameni înarmați pînă-n dinți, trecînd în goana cailor, dincolo de cabană. „Va să zică—mă gîndeam—bătălia nu s-a isprăvit încă. Eram t re abătut și-mi pusesem în gînd să nu mă mai apropii niciodată de casa aia, nu de alta, da' mă simțeam nițelus vinovat și eu. Acum îmi dădeam seama că în bilețelul ce-l adusesem scria că duduia Sofia urma să se întîlnească cu Harney undeva, la ora două și jumătate, ca să fugă cu el. Și mă gîndeam c-ar trebui să-i povestesc tatălui Sofiei despre bilețel și despre purtarea ei ciudată; poate c-atunci ar fi încuiat-o în odaie-și prăpădul ăsta n-ar mai fi avut loc niciodată.

În cele din urmă, am coborît din ascunzătoare și m-am tîrîit nițel pe malul apei, pînă ce am dat de cele două trupuri care zăceau lîngă mal. Le-am tras afară, le-am acoperit fețele și am șters-o cît am putut mai iute. Mi-au dat lacrimile cînd am acoperit fata lui Buck, nu de alta,, dar se purtase frumos cu mine!

Între timp se întunecase. Nu m-am apropiat de casă, ci am luat-o prin pădure spre baltă. Văzînd că Jim nu era pe grind, am zbughit-o spre gîrlă, croindu-mi drum prin-tr-e sălcii: ardeam de nerăbdare să mă sui pe plută și să scap odată de locul ăla blestemat. Dar pluta nu era acolo T Ții, ce spaimă am tras! A trecut aproape un minut pînă să-mi vin în fire. Am început să strig; un glas îmi răspunse, la vreo douăzeci de pași de mine:

— Dumnezeule! Tu ești, Huck? Nu face zgomot!

Era glasul lui Jim și mă bucuram din cale-afară să-I aud. Am mai alergat puțin pe mal și-am sărit pe plută. Jim mă luă în brațe și mă strînse la piept, fericit că mă vede.

— Domnu' să te binecuvînteze, băiete! Eram sigur că tu iar ai murit. Jack a venit aici și mi-a spus c-ai fost împușcat, fiin'că nu te-ai mai întors acasă. Eram j?ata să plec cu pluta pîn' la capătu' gîrlei ca s-o iau din loc îndată ce vine Jack și-mi spune că tu chiar ai murit. Doamne, ce bine că te-ai întors, Huck!

— Da—îi răspunsei—bine că s-a isprăvit. N-au să' mă găsească și-au să-și închipuie că a;n fost omorît și că m-a dus apa la vale. Colo sus' e ceva care-o să-i facă să creadă asta. Nu mai sta, Jim, dă-i drumul cît poți mai repede!

M-am simțit la largul meu abia cînd pluta a ajuns cu vreo două mile mai jos, pe Mississippi. Atunci am seos felinarul și l-am agățat, socotindu-ne din nou liberi și la adăpost. Cum nu mai pusesem nimic în gură de ieri, Jim îmi aduse niște turte de mălai cu smîntînă și o costiță de porc cu varză și verdețuri; nimic nu-i mai bun pe lumea asta cînd e bine gătit.

Am petrecut de minune, înfuleeînd și sporovăind cu Jim. Eram fericit că scăpasem de dihoniiile alea. Cît despre Jim, nu mai putea de bucurie că scăpase de baltă. Amîndoi eram de părere că nu-i pe lume casă mai bună ca pluta. În alte locuri oamenii trăiesc înghesuiți, claie peste grămadă, dar pe o plută e cu totul altfel..Te simți slobod și la largul tău.

CAPITOLUL XIX

Trecură vreo două-trei zile. Mai bine zis se scurseră—atît de liniștite, senine și frumoase au fost. Iată cum ne-am petrecut vremea. Prin părțile acelea, fluviu îl era grozav de mare, să tot fi avut o milă și jumătate lărgime. Noaptea pluteam, iar ziua stăteam ascunși. Cum mijea de ziuă, ne opream și priponeam pluta—de obicei în apa liniștită de lîngă un ostrov. Găseam acolo 'răchite și sălcii, tăiam niscaiva crengi și acopream pluta. Apoi puneam undițele, intram în apă și înotam, ca să ne mai răcorim. După aia, ne așezam pe fundul nisipos—în locurile unde apa ne venea pînă la genunchi—și așteptam răsăritul. Nu se auzea nici un zgomot, totul era tăcut, de parcă ar fi dormit întreaga lume. Cînd și cînd se auzea doar orăcăitul broaștelor. Primul lucru pe care-l zăreai cînd îți aruncaii ochii peste întinderea apelor era fișia întunecată a pădurilor de pe celălalt mal. Altceva nu puteai desluși. Apoi pe bolta cerului se ivea un zbenghi-alb, care creștea din ce în ce. În depărtate fluviul ser limpezea, iar apa nu mai era neagră, ci cenușie, începeai să -zărești niște Pete fumurii, care pluteau pe apă. Erau tot felul de vaporase. Mai vedeai și niște dungi negre—plutele. Uneori auzeai scîrțîitul unei lopeți sau', larmă de glasuri învălmășite; era atît a liniște, că sunetele se auzeau de hăt de departe.

Nu trecea mult și zăreai pe apă o dîră, și, după cum--arăta, îți dădeai seama că acolo-i o stîncă de care se-spărgeau valurile de lăsau dîra aia. Vedeai pe urmă cu ceața se ridică de pe apă în vălătuci, dezvăluind privirilor fluviul și zarea de foc a răsăritului. Pe malul celălalt, la

marginea pădurilor, se deslușea atunci o cabană, de bună seamă un depozit cte cherestea, din care niște hoțomani furaseră cât putuseră, stivind restul lemnului în așa fel, încât prin deschizăturile dintre ele ar fi încăput și un câine. Apoi se stîrnea dintr-acolo o boare plăcută,, care te-nviora și-ți umplaa nările cu miresmele dulci ale copacilor și florilor. E drept că uneori aducea și câte o duhoare grea de pește putred, de-ți venea să-ți iei lu-mea-n cap. Da' p-ormă se făcea ziuă de-a binelea, toate-cele rîdeau în soare și păsărelele ciripeau de zor. Nu se mai zărea nici o dîră de fum. Ne duceam și scotc-am niscaiva pești din cei prinși în undițe, și ne încropeam; prnzisorul. După aceea ne uitam la apa pustie și leneveam așa pînă ne fura somnul. Ne trezeam apoi fără să știm de ce, și ne uitam să vedem. Uneori zăream un. vapor care venea la deal, huruind pe lîngă celălalt mal, dar așa de .departe,' că nu puteai spune despre el decît că are roata la spate sau într-o latură. Vreme de-o oră după aceea n-auzeai și nu vedeai nimic—o pustietate fără margini, în sfîrșit, se zărea hăt-departe o plută pe care vreun coblizan spărgea lemne, după obiceiul plutașilor; vedeai cum lucește toporul care izbea, dar n-auzeai nimic; apoi vedeai cum se ridică iar și abia cînd se afla din nou deasupra capului, auzeai izbitura—poc! Zgomotul zăbovise nițeluș deasupra apei pîn' s-ajungă la noi! Și uite-asa ne petreceam ziua, lenevind și ascultînd liniștea.

Odată se lăsă o ceață deasă și pe toate plutele și bărcile oamenii începură să bată toba în tinichele, ca să nu dea peste ei vreun vapor. O mahună sau o plută trecu atunci atît de aproape de noi, că am putut desluși vorbele, sudălmile și rîsetele oamenilor, fără să-i vedem deloc. Ți se făcea părul măciucă, zău așa! Parca treceau năluci prin văzduh. Jim zicea chiar că-s strigoi.

— Vezi-ți de treabă—i-am spus. Un strigoi n-ar zi ce „Mama ei de ceață!”

De cum se-ntuneca, o porneam. Cînd ajTmgeam în mijlocul rîului, lăsam pluta să lunece în- voie, apoi mă aprindeam lulelele și ne bălăceam picioarele în apă, vorbim despre câte-n lună și-n stele. Stăteam despuiți zi și noapte (bine-nțeleș, cînd ne dădeau pace țințarii), fiindcă straietele noi pe care mi le dăduseră ai din neamul lui Buck erau prea frumoase ca să mă simt bine în ele, și-apoi nu prea-mi plăcea mie să umblu înțolit. Uneori se întîmplă ca tot rîul să fie al nostru ceasuri întregi, în depărtare se zăreau malurile și ostroavele. Cînd și cînd licărea câte o lumină: cine știe, poate era vreo luminare ce pîlpîia în ferestruica vreunei cabane. Alteori vedeai pe întinsul apei o lumină aprinsă pe-o plută sau într-o mahună, și venea dintr-acolp zvon de scripcă sau de cîntec.. Să tot trăiești pe-o plută! Deasupra noastră se întindea cerul spuzit de stele; stăteam tolăniți pe spate și le priveam, întrebîndu-ne dacă le făcuse cineva dinadins sau erau acolo dintotdeauna. Jim zicea că le făcuse cineva, dia' eu socoteam că erau de cînd lumea acolo—prea erau multe ca să fi avut cineva vreme să le facă. Jim își dădu cu părerea că le-o fi ouat luna. Ei, așa mai mergea, așa că n-am mai zis nimic. La urma urmelor, tot ce se poate. Ce, nu văzusem eu mai demult o broască, le-pădînd aproape tot atîtea ouă?

Ne uitam și la stelele care cădeau, urmărindu-le dîra de lumină. Jim zicea că stelele căzătoare se stricaseră și d-aia erau azvîrlite din cuib.

O dată sau de două ori pe noapte zăream câte un vapor lunecînd prin beznă și slobozind din cînd în cînd pe coșuri o ploaie de stele care cădeau în apă. Era o minunăție! Apoi vaporul pieria după un cot al fluviului, luminile nu i se mai zăreau și huruitul contenea. Peste ape se așternea din nou liniștea. Și iată că multă vreme după ce vaporul pierise, valurile stîrnite de el ajungeau pîn' la șalupă mică cu pînze. Noi, -hurducîhd un pic pluta, și dup-aceea nu mai auzeam nici un zgomot, afară doar de orăcăitul broastelor.

După miezul nopții, cei de pe uscat se duceau la culcare și atunci, vreme de două-trei ceasuri, malurile ră-mîneau negre, nu se mai zărea nici o lumină în ferestrele caselor. Luminile alea erau ceasornicul nostru: cînd se ivea cea dinții, însemna că dimineața-i aproape, așa că ne căutam un cotlon, în care să ne putem ascunde cu pluta.

Intr-o dimineață, pe la cîntători, am găsit o barcă și m-am dus cu ea la mal. Nu era departe, doar vreo două sute' as metri, dar trebuia să treci printr-o bulboană.

—Ajuns la mal, am luat-o în sus cale de vreo milă, pe o gîrlă străjuită de o pădure de chiparoși; voiam să vîd de nu-s pe-acolo niscaiva fragi. Tocmai cînd treceam prin-tr-un fel de vad, am zărit doi oameni care coborau în goana mare poteca. „S-a zis .cu mine!” m-am gîndit, fiindcă 'ori de câte ori vedeam pe cineva alergînd, îmi închipuiam că aleargă după mine sau după Jim. Mă pregăteam să-mi iau tîlpășița,, dar aia erau prea aproape acum și se rugau de mine să le vin în ajutor. Ziceau că sînt urmăriți, deși nu făcuseră nimănui nici un rău; 'duf.â ei gonea, cică, o ceață de oameni cu cîini. Țineau morțiș să sară în barcă, da' nu i-am lăsat.

— Stați, nu săriți! Nu se-aud încă nici cîinii, nici caii oamenilor. Mai aveți vreme să mergeți prin desîș, ca să ieșiți la gîrlă ceva mai încolo; g-ormă veniți încoace prin apă și vă suiți în barcă. In felul ăsta cîinii au să vă piardă urma.

Mi-au ascultat povața. De îndată ce s-au suit în barcă, am pornit cu ei 'spre insulița noastră. După vreo cinci-zece minute se auziră de departe lătrături și strigăte. Următorii se apropiu de gîrlă, dar nu-i puteam vedea. Părea că se opriseră cîteva clipe ca să cerceteze -de jur-împrejur. Depărtîndu-ne, abia mai auzeam larma. Cînd am intrat în matca fluviului, lăsînd în

urmă atîta pădure, n-am mai auzit nimic—peste tot era liniște. Am vîslit spre insuliță și ne-am ascuns în desișul de răchite. Primejdia trecuse.

Unul din fugari avea vreo șaptezeci de ani, poate și mai mult. Era chelbos și avea favorite cărunte. Purta o pălărie ponosită, o cămașă albastră de lînă, slinoasă, și niște nădraji albaștri de dril, jerpeliți, vîriți de-a dreptul în bocanci. Mai avea și o pereche de ghetre împletite—ba nu, n-avea decît una. Pe braț îi atîrna un gheroc jerpelit, tot de dril, cu nasturi lustruiți, de alamă. Amîndoi duceau cîte o traistă mare, pîntecoasă și mîncată de molii.

Celălalt avea vreo treizeci de ani și era îmbrăcat la fel de fistichiu.'

După ce am îmbucat ceva, ne-am așezat la vorbă și mi-am dat seama numaidecît că ai doi nu se cunoșteau-

— Ce pățiși? îl întrebă chelul pe celălalt.

— Vindeam un articol care scoate piatra de pe dinți. .. și încă cum o mai scoate, cu smalt cu tot, zău! S-a în-tîmplat însă să zăbovesc o noapte mai mult decît se cuvenea. Tocmai mă pregăteam să dispar, cînd te-am în-tîlnit în partea ailaltă a tîrgului. Mi-ai zis că ești. urmărit și m-ai rugat să te ajut să scapi din încurcătură. Ți-am răspuns atunci că și eu sînt la strîmtoare și ți-am propus s-,o ștergem împreună. Asita-i toată povestea. Dar matăluță ce-ai pățit?

— Păi, să vezi. De vreo săptămînă eram acolo într-o misie de propagandă contra alcoolului. Muierile, și alea tinere și alea bătrîne, nu mai puteau după mine, fiindcă-i muștruluiam grozav pe bețivani, zău așa, și nu le luam mai mult de cinci-sase dolari pe seară, zece cenți de căciulă, iar copiii și negrii pe daiboj. Afacerea a mers strună tot timpul, pînă aseară, cînd nu știu cine-a răs-pîndit zvonul că trag la măsea pe ascuns, ca să-mi treacă vremea. Azi-dimineață m-a trezit un negru și mi-a zis că oamenii se strîng pe tăcute, cu cîini și cu cai, și că într-o jumătate de ceas' au să fie gata și-au să pornească după mine ca să mă-nhațe. Si de-au să pună mîna pe mine, au să mă tăvălească-n catran și în fulgi și au să mă plimbe prin tîrg, călare -pe-o prăjină. N-am mai stat să-mi beau cafeluța, îmi trecuse foamea.

— Ascultă, bătrîne! spuse celălalt. Ce-ai zice să ne asociem? Ne-am potrivi de minune.

— Nu zic ba. în ce branșă lucrezi... de obicei?

— De meserie sînt tipograf. Mă ocup nițel și cu hapurile. P-ormă sînt și actor de teatru, mai ales tragedian.

La o adică, sînt hipnotist și frenolog. Dau lecții de canto și geografie, așa din cînd în cînd, pentru variație, mai țin și conferințe uneori, ehei! fac o sumedenie de lucruri, ori-ce-mi pică la îndemînă, numai muncă să nu fie. Dar matale cu ce te ocupi?

— Pe vremuri, am fost doftor. Am lucrat mult în branșa asta. Al mai bine mă pricep să pun mîinile pe cap ălor loviți de dambla, de cancer sau de alte boală-nițe. Mă pricep și la ghicit, cînd am pe cineva care să afle dinainte cîte ceva din viața clientului. La nevoie, sînt și predicator, știu să pun pe roate o întrunire religioasă, și o fac și pe misionarul.

O vreme tăcură amîndoi. Apoi ăi mai tînăr începu să ofteze:

— Vai, ce-am ajuns!

— Ce te vaiieți! întrebă chelbosul.

— Cînd mă gîndesc ce viață-am dus, ca acu să mă înjosesc cu o asemenea tovărășie!

Și începu să-și ștergă colțul ochiului cu o cîrpă.

— Bată-te Dumnezeu! Ce, nu ți-e destul de bună tovărășia mea? se sumeți chelul, cu arțag.

— Ba da, e destul de bună pentru unu' ca mine. Asa-mi trebuie. Fiindcă de ce-am decăzut așa, cînd eram așa de sus? Din cauza mea. Dumneavoastră n-aveți nici o vină, domnii mei, nu, departe de mine asemenea gîn-duri. Nu dau vina pe nimeni. Așa-mi trebuie. Facă-se voia lumii ăsteia păcătoase. Dar știu un lucru: undeva s-o mai găsi o groapă și pentru mine. Dă-i 'nainte, lume,' nu te lăsa, ia-mi totul, totul, pe ai dragi, avutul, ia-mi totul, dar mormîntul ți-u, pe ăsta nu mi-l poci lua. Intr-o bună zi, am să mă lungesc în groapă și-am să uit de toate, iar biata-mi inimă zdrobită o să se odihnească și ea în sfîrsit!

Și zicînd acestea, își sters'e iar ochii.

— La naiba cu inima ta zdrobită! rosti chelul. Ce tot îi dai zor cu ea? Noi nu ti-am făcut nimic.

— Știu că nu mi-ați făcut nimic. Nu dau vina pe voi, domnilor. Mi-am făcut-o cu mina mea, da, cu mîna mea! De-aia e bine că sufăr,, e foarte bine și nici nu mă plîng!

— Da' ce-ți făcuși, nane? Ce-ai fost de nu mai ești?

— Vai, n-o să' mă credeți. Așa e lumea, nu crede niciodată.-Dar ce contează? Nu-mi pasă! Taina nașterii mele.

— Taina nașterii tale? Vrei să spui că...

— Domnii mei—zise celălalt, foarte serios—am să v-o dezvălui, căci simt că pot avea încredere în dumneavoastră. Ei bine, aflați vcă sînt duce!

La auzul acestor cuvinte, îlui Jim i se bulbucară ochii și erei că si mie tot așa.

— Nu, e cu neputință! izbucni chelul.

— Ba d'a! Străbunicul meu, feciorul ăl mare al ducelui -de Bridgewater, a emigrat în țara asta cam pe la sfârșitul veacului trecut, ca să respire aerul curat al libertății. S-a căsătorit aici și, la moartea sa, a lăsat un fiu. Părintele lui a murit cam în aceeași vreme. Al doilea fecior al răposatului duce a pus mîna pe titlurile de noblețe și pe moșiile lui, nesocotind pe adevăratul duce, pe-atunci un prunc. Eu mă trag de-a dreptul din pruncul ăla. Sînt adevăratul duce de Bridgewater. Și iată-mă acum părăsit, jefuit de întinsele mele moșii, prigonit de oameni, disprețuit de lumea hapsînă, umblînd în zdrențe, trudit, cu inima zdrobită și înjo. sindu-mă în tovărășia unor răufăcători pe o plută!

Lui Jim i se făcu milă de el. Și mie la fel. Am încercat noi să-l ogoim, dar ne-a zis că e-n zadar, că-i în veci nemîngîiat. Dacă i-am recunoaște titlul, asta ar fi pentru el cea mai mare mîngîiere. I-am răspuns că o să i-l recunoaștem, numai să ne spuie în ce fel. Ne-a arătat că trebuie să-i facem temenele cînd îi vorbim și să-l luăm cu „alteță”, „stăpîne” sau „excelență”. Nu se supără chiar dacă-i spuneam „Bridgewater”, fiindcă, ori-sicît, ăsta-i un titlu, nu un nume oarecare. Ne-a mai zis că unul din noi trebuie să-l servească la masă și să-i facă toate hatîrurile.

Toate astea nu er-au mare lucru, așa că i-am făcut pe plac. La prînz, Jim stătu în preajma lui și-l servi, vorbindu-i cam așa: „Alteța voa-stră dorește din felul ăsta sau 'din felul ăla?’” Se vedea limpede că Jim era încîntat de treaba- asta.

Bătrînul însă era cam mahmur, și nu scotea o vorbă; se vedea că-l sîcîie răsfațul de care se bucura ducele nostru. Și parcă punea ceva la cale. Deodată, după prînz, spuse: . ,

— Ascultă, Bilgewater, îmi pare rău de tot pentru dumneata, da' să nu crezi că numai mătăluță ai avut necazuri de-astea.

— Nu zău?’

— Ba chiar așa. Nu ești singuru' care te-au lucrat alții ca să-ți ia locu'!

— Nu mă-nnebuni!

— Nu numai nașterea matală e învăluită în taină. Si zicînd acestea, Dumnezeule! începu să bîzîie.

— Ascultă, ce vrei să spui?

— Bridgewater, pot avea încredere-n dumneata? întrebă bătrînul, suspinînd.

— Pînă la moarte! răspunse celălalt, apucînd mina bătrînului și strîngindu-i-o cu putere. Spune-mi care ii-e taina, vorbește!

— Bridgewater, eu sînt răposatu' Delfin! Vă închipuiți ce ochi am făcut eu și Jim.

— Ce-ai zis că ești? bîgui ducele.

— Da, amice, din păcate așa e. Ai în fața matală pe bietul Delfin dispărut, pe Ludovic al șap'spelea, feciorul lui Ludovic al sai'spelea și al Măriei Antoineta.

— Dumneata? La vîrsta dumiiale? Vezi-ți de treabă! Vrei să spui că ești împăratul Carol cel Mare, răposatu'. Trebuie că ai pe puțin sase-șapte sute de ani!

— Din pricina necazurilor, Bridgewater, numai neca-zurile-s de vină, ele mi-au albit părul și m-au făcut să chelesc așa de timpuriu. Da, domnilor, în fața ochilor dumneavoastră se află în pantaloni albaștri de dril și în mare mizerie pribeagu', s'urghiunitu' și greu încercatu rege al Franței!

Și începu să bocească așa de tare, că eu și Jim nu mai știam ce să facem; ne era milă, dar totodată ne părea bine și eram mîndri că-l aveam printre noi.

Am încercat să-l ogoim și pe el, la fel cum ogoisem și pe duce, ceva mai 'nainte.

— Degeaba vă osteniți—zise el—numai moartea mă mai poate ogoi, ca să se isprăvească odată cu toate necazurile. Totuși, dacă stau să mă gîndesc, mă simt ceva mai ușurat cînd oamenii 'mă tratează potrivit rangului meu, îngenunchind în fața mea, spunîndu-mi „maiestate” servindu-mă ăl dintîi la masă și așezîndu-se pe scaun numai cu îngăduința mea.

Jim și cu mine am început să-i spunem „maiestate” și să-i facem'tot felul de hatîruri: la masă rămîneam în picioare pînă ce ne spunea că putem să ne-așezăm. Toate astea îi priiră nespuse de mult, astfel încît se înveseli și păru mai mulțumit. Dar ducele îl privea cam chiorîs: nu părea deloc bucuros de ceea ce se întîmplă, cu toate că regele era prietenos cu el și zicea că străbunicul ducelui și toți ceilalți doici de Bridgewater fuseseră foarte stimați de taică-său, care-i primea adeseori în palat. Ducele rămase însă multă vreme posac. La un moment dat, regele îi spuse:

— În tot căzu', să știi Bridgewater, că o să mai stăm multă vreme împreună pe pluta asta. Ce rost are să fii bosumflat? Ne-am otrăvit viața. Ce-s eu de vină că nu m-am născut duce și ce ești mătăluță de vină că nu te-ai născut rege? De ce să-ți mai faci sînge rău? Deviza mea e: ia lucrurile așa cum sînt și trage cît mai multe foloase de pe urma lor. Și-apoi, nu-i chiar așa de rău aici; ha-leală-i berechet și viața-i ușoară. Hai, fă-te-ncoa', bate laba, duce, să fim prieteni!

Ducele primi, spre bucuria mea și a lui Jim. Ni s-a luat o piatră de pe inimă, fiindcă altfel, cu o dușmănie ca asta ar fi fost o nenorocire. Pe-o plută, mai presus de orice, trebuie ca tot omul să fie mulțumit și să se poarte bine cu ăilalți.

Nu mi-a trebuit mult ca să-mi dau seama că mincinoșii ăștia nu erau nici regi, nici duci, ci niște potlogari de rînd. Dar n-am spus nimic și nici n-am lăsat să se vadă că știu. Am păstrat taina pentru mine—e al mai bun mijloc ca să scapi de tîmbălău și de bucluc. N-aveau decît să ne ceară să le spunem regi și duci dacă 'de asta atîrna liniștea familiei. Am socotit că n-are rost să-i spun nici lui Jim, mai bine să nu știe. Atîta lucru am învățat și eu de la taieă-meu, că al mai bun mijloc ca s-o scoți la capăt cu asemenea oameni e să-i lași în voia lor.

CAPITOLUL XX

Ne puseră o sumedenie de întrebări. Voiau neapărat să știe de ce acopeream pluta cu crengi și de ce ziua stăteam, în loc să ne vedem de drum. Nu cumva Jim e un negru fugar?

Eu, de colo:

— Doamne ferește! Ați mai văzut vreun negru să fugă spre miazăzi?

— Nu prea—încuviințară ei.

În tot căzu', trebuia să lămuresc lucrurile într-un fel.

— Ai mei—începui eu—locuiau în județul Pike din Missouri, acolo m-am născut și eu. Au murit toți afară de mine, de taică-meu și de frate-meu Ike. Babacu' si-a pus atunci în gînd să desfacă gospodăria și să se ducă să stea pe capul Iu' unchi-meu Ben, care' are un petic de moșie pe malul fluviului, cu vreo patruzeci și patru de mile mai jos de New Orleans. Babacu' era sărac lipit pămîntului și pe deasupra mai era și înglodat în datorii. După ce le-a plătit, n-au mai rămas decît vreo șaisprezece dolari, bașca negrul nostru Jim. Cu averea asta n-am fi putut merge nici pe jos, darămite să facem cu vaporul drumul ăsta de peste o mie patru sute de mile. Ei, si-asa, într-o bună zi, cam pe vremea cînd crescuseră, apele, babacu' avu norocul să găsească pluta asta. Ce ne-am zis noi? Hai să mergem ou ea pîn'la New Orleans. Numai că norocul tatii n-a ținut mult. Într-o noapte, un vapor a 'trecut peste, botul plutei noasitre. Am sărit cu toții în apă, sub roata vaporului. Eu și cu Jim am ieșit teferi, dar babacu', care era cam afumat, și Ike, care n-avea decît patru anișori, n-au mai ieșit. O zi-două după aceea, am avut mult de furcă cu oamenii care veneau cu bărcile ca să mi-l ia pe Jim, socotindu-l un negru fugar. De-aia nu mai plutim ziua. Noaptea nu se leagă nimeni de noi.

— Las' pe mine—spuse ducele. Aranjez eu ceva ca să putem pluti și ziua dacă vrem. Am să mă gîndesc și-am să găsesc eu un clenci. Dar azi o să fie la fel ca'nainte; nu de alta, dar n-avem nici un interes să trecem ziiia-n amiaza mare prin fața orașelului de colo. N-ar fi deloc sănătos.

Spre seară vremea se posomori. Mirosea a ploaie. Fulgerele sfișiau poalele cerului, iar frunzișul începuse să freamăte. Ce mai, se vestea o vreme tare urîță.

Ducele și regele se apucară să ne cerceteze wigwa-mu), ca să vadă ce fel de culcușuri avem. Al meu era un mindir de paie, dar era aur pe lîngă patul lui Jim, care era făcut din coceni de porumb. Cînd te culci pe-un pat ca ăsta, nu se poate să nu-ți între-n coaste vreun cocean, iar cînd dai să te întorci pe-o parte, pânusele uscate încep să fișie de parcă te-ai rostogoli pe-un maldăr de frunze veștede, și-atunci te trezești. Ducele hotărî să se culce în patul meu, dar regele se împotrivi.—Credeam că deosebirea de rang. o să te facă să-ți dai seama că nu se cuvine ca eu să dorm pe un pat de coceni. Fă bine, alteță, și culcă-te mătăluță în el.

Pe mine și pe Jim ne trecură nădușelile, de teamă că cei doi au să se ciorovăieșă din nou. Dar peste cî-teva clipe, ne veni inima la loc, auzindu-l pe duce:

— Soarta destinului meu e să fiu veșnic strivit în noroi sub călcîiul de fier al tiraniei. Nenorocul mi-a zdrobit sufletul, -atît de semeț odinioară. Poftim, mă supun. Asta mi-e ursita. Sint singur pe lume, nu-mi rămîne decît-suferința. Voi ști s-o îndur.

Cînd se întunecă de-a binelea, am dat drumul plutei. Regele ne porunci să n-o abatem din sforul -apei și să nu aprindem nici o lumină, pînă ce ne-om lăsa mult în urmă orașelul.

Curînd am zărit un șirag de lumini—era orașelul—și-am lăsat pluta s-alunece așa vreo jumătate de milă. Cînd am ajuns cu vreo trei sferturi de milă mai jos, am agățat felinarul, la vedere.

Pe la zece seara se porni ploaia, cu niște vîntoase - și niște trăsnete nemaipomenite. Regele ne porunci la amîndoi să stăm de veghe pînă s-o mai îndrepta vremea. După-aceea, se furișă împreună cu ducele în wig-wam, ca să doarmă. Cartul meu începea abia la miezul nopții, dar n-as fi intrat înăuntru chiar de-as fi avut pe ce să dorm; nu de alta, da' n-ai în toate zilele prilejul să' vezi o furtună ca asta. Ții, cum mai urla vîn-tul! în fiecare clipă țișnea cîte un fulger, care lumina crestele valurilor, vreo jum'ate milă jur-împrejur, și-ți dezvăluia ostroavele fumurii prin sita ploii și copacii care se frîngeau sub smueiturile vîntului. Deodată auzeai: bum! și tunetul se rostogolea bolborosind prin văzduh, p-ormă scapără iar un fulger și iar tevatură. Uneori venea cîte un val, mai-mai să mă măture de pe plută, dar nu-mi păsa, tot n-aveam nici o țoală pe mine.

Cu stîncile nu prea aveam bătaie de cap, fiindcă la lumina fulgerelor care nu mai conteneau le puteam zări la timp ca să le ocolim, strecurîndu-ne pe lîngă ele.

Pe la miezul nopții, cînd îmi veni rîndul să stau de veghe, eram așa de adormit, încît Jim

îmi spuse că stă el în locul meu, prima jumătate. Bunul meu Jim! Totdeauna se purta așa.

M-am furișat așadar în wigwam, dar văzînd că n-am loc de picioarele regelui și-ale ducelui, m-am culcat afară. Nu-mi păsa de ploaie, fiindcă era cald și valurile se mai potoliseră. Pe la vreo două, însă, începură iarăși să crească. Jim dădu să mă cheme, dar se răz-gîndi, văzînd că nu-s chiar așa de mari ca să facă vrea stricăciune. Numai că se cam înșelase în privința asta, fiindcă nu trecu mult și un val uriaș mă aruncă peste bord. Jim, să se prăpădească de rîs, nu alta. N-am mai pomenit negru să rida așa ușor ca el.

L-am schimbat în cart, iar Jim se culcă și începu; numaidecit să tragă la aghioase. Curînd, furtuna se potoli de-a binelea. Cum am zărit cea dintîi lumină pe mal, l-am trezit și ne-am apucat amîndoi să vîrîm pluta într-o ascunzătoare.

După gustarea de dimineață, regele scoase din buzunar niște cărți de joc soioase și începu să joace tabinet cu ducele, pe cinci parale partida. Cînd se plictisiră, se hotărîră să întocmească „un plan de bătaie”. Ducele scotoci prin tăgîrța lui și scoase din ea un teanc-de afișe mici, tipărite, pe care începu să le citească cu glas tare.

Unul din afișe spunea că „Vestitul doctor Armând de Montalban, de la Paris”, va ține „o conferință despre știința frenologiei”, în locul cutare, în ziua și luna cutare, intrarea zece cenți, -și că „va întocmi fișe de caracter, la prețul de douăzeci și cinci de cenți bucata”.

Du'cele ne lămuri că el era doctorul de Montalban. Pe-un alt afiș, el era „Celebrul tragedian shakespeare-Garrick junior, de la teatrul Drury Lane din Londra”. În altele apărea sub nume diferite și săvîr-sea fel de fel de minuni: găsea apă și aur cu o „baghetă magică”, alunga „duhurile rele” și așa mai departe.

— Dar—zise ei—amorul meu cel dintîi și de pe urmă e muza teatrului. Ascultă, măria ta, te-ai suit vreodată pe-o scenă?

— Nu —— răspunse regele.

— Atunci, află de la mine, rege detronat, că pîn-ai că fii mai bătrîn cu trei zile, ai să te sui. În cel dintîi tîrg mai de doamne-ajută care ne-o ieși în cale, închi-riem o sală și jucăm scena duelului din „Richard al III-lea”, și scena balconului din „Romeo și Julieta”. Ce zici de asta?

— Ce să zic? Fao orice, numai parale să iasă, Bridge-water. Dar îți spun drept, nu mă pricep deloc la actor-lîc și n-am prea umblat pe la teatru. Eram prea mic cînd taică-meu aducea actori la palat. Crezi c-ai putea să mă-nveți?

— E simplu ca bună ziua!

— Atunci, s-a făcut. Tot aveam eu poftă de ceva mou. Hai să-neepem chiar acum.

Ducele îl lămuri cine era Romeo și cine Julieta și-i spuse că de obicei el îl juca pe Romeo, așa că regele putea fi Julieta.

— Dar, duce, dacă zici că Julieta-i o fetișcană, nu crezi că favoriții mei cărunți și chelia asta au să pară cam nelalocul lor?

— Da' de unde! Să n-ai nici o grijă. Mocîrțanii ăia nici n-au să bage de seamă. -Unde mai pui c-ai să fii, costumat, ceea ce schimbă totul. Julieta stă la balcon și se uită la lună, înainte de-a merge la culcare. E în cămașă de noapte și poartă pe cap o bonețică plisată. Uite costumele pentru roluri. Scoase două-trei costume din pînză de perdele—aistea cică erau armurile midivale pentru Rîchard al III-lea și celălalt tip—apoi o cămașă lungă de noapte din pînză albă, și o bonetă plisată. Văzînd că regele-i mulțumit, ducele își scoase cartea și citi rolurile cu un glas măreț, umflîndu-se în pene și schimonosindu-se,, ca s-arate cum trebuie jucat. Apoi îi dădu regelui cartea, s'punîndu-i să-și învețe rolul pe dinafară.

Cu vreo trei mile mai la vale era un tîrgusor priză-rit. După prînz, ducele ne înștiința că născocise ceva H ca să putem pluti și ziua, fără nici o primejdie pentru H Jim. Urma să se ducă în tîrgusor ca să pregătească to-” tul.

Regele se hotărî să-l însoțească, nu de alta, dar voia să vadă dacă-i rost de vreo pricopseală pe acolo. Și fiindcă ni se isprăvise cafeaua, Jim îmi zise c-ar fi bine să merg și eu cu ei, ca să fac rost de niște cafea.

Cînd am ajuns în tîrgusor, nu se zărea nici țipenie de om. Ulițele erau pustii și tăcute, ca-n zi de duminică. Un negru bolnav, care se prăjea la soare într-o curte dosnică, ne spuse că toată lumea, afară de ăi prea tineri, prea bolnavi sau prea bătrîni, era dusă la o întrunire religioasă, oindeva în pădure, la vreo două mile de-acolo.

Regele îl întrebă cam pe unde vine și se hotărî să se ducă la întrunire ca să vadă dacă-i rost de vreo în-vîrteală. Puteam veni și eu dacă voiam.

Ducele căuta o tipografie, în cele din urmă am găsit una: era o chichineață deasupra unui atelier de tîm-plărie. Tâmplarii și tipograful plecaseră la întrunire și lăsaseră ușile deschise, în încăperea murdară era un,-talmeș-balmeș nemaipomenit. Pe pereți se vedeau pete de cerneală și afișe înfățișînd cai și negri fugari. Ducele își scoase haina și ne spuse că acum are tot ce-i trebuie, așa că am pornit cu regele spre întrunirea religioasă.

Am ajuns într-o jumătate de ceas, learcă de sudoare, fiindcă era o zăpușeală grozavă. Am

găsit în pădure vreo mie de oameni din târgusor și din împrejurimi. Unii dintre ei străbătuseră vreo douăzeci de mile ca s-ajungă acolo.

Pădurea gema de căruțe și de cai care mozoleau-fin din chilnele căruțelor bătînd din copite ca s-alunge muștele. Oamenii înjghebaseră niște dughene din bu-lumaci acoperiți cu crengi, în dughenele astea vindeau limonada, turtă dulce, pepeni, porumb tînăr și alte bunătăți.

?

Pentru predici pregătiseră tot niște hardughii de-astea, numai că erau ceva mai mari și înăuntru o grămadă de oameni. Băncile erau făcute din niște lobde proptite pe cîte patru țărushi înfipti în găuri anume tăiate. Spătare n-aveau. Ai care predicau stăteau pe niște podini înalte, în fundul dughenelorj. Femeile purtau pălării de soare, rochii de pînză ieftină sau de bumbac; doar vreo cîteva dintre alea mai tinere aveau rochii de stambă.

Unii flăcăi erau desculți, iar clțiva copii n-aveau pe ei deei o cămășuică de pînză. Mai toate bătrînele împleteau, iar flăcăii făceau ochi dulci fetelor.

În prima dugheană în care am intrat, predicatorul tocmai începea o cîntare. Cîntă mai întii două antifoane, pe care toată lumea le îngîină cu evlavie. Ți-era mai mare dragul să-i auzi! Urau mulți și cîntau cu atîtă osîrdie!

După ce isprăviră, predicatorul mai cîntă două irmoase, iar ei le îngînară și pe astea—și uite-așa mereu. Oamenii erau din ce în ce mai însuflețiți și cîntau tot mai tare, dar pin' la urmă unii începură să mormăie, iar alții să zbiere.

Atunci predicatorul își începu predica, da' cu foc, nu așa. Trecea de la un capăt la celălalt al podinei, apoi se apleca spre mulțime, bălăbănindu-si brațele și răcnind cît îl ținea gura. Cînd și cînd, își ridica deasupra capului biblia, o deschidea și zbiera învîrtind-o în dreapta și-n stînga:

— Iată șarpele viclean din pustie! Priviți-l și te-meți-vă pentru viața voastră! La care oamenii-răspundeau:

— Slavă ție, Doamne! A-a-m-i-n!

Iar dînsul îi dădea înainte, în vreme ce oamenii se tînguiau, gemeau, și ziceau: „amin”.

— Veniți, veniți, la strana pocăiților! Veniți, voi, păcătoșilor (amin!), voi, cei bolnavi și suferinzi! (amin!) Veniți, ologilor, schilozilor și orbilor! (amin!). Veniți, sârmanilor și oropsiților care în hulă trăiți (a-amin!) Veniți toți cei ce sînteți osteniți, pîngăriți și îndurerăți! Veniți cu sufletul pocăit și inima smer-ită! Veniți cu zdrențele, cu păcatele și cu murdăria voastră! Apa curăți-toare e fără bani, iar vămile văzduhului sînt deschise, intrați și hodiniți-vă! (a-amin! Slavă ție, Doamne, aleluia!)

Și dă-i și dă-i, tot așa. Numai că din pricina ge- -metelor și strigătelor nu se mai putea înțelege nimic din predică.

Din toate părțile se ridicau oameni care-și făceau loc cu coatele și cu pumnii prin mulțime, ca s-ajungă ia strana pocăiților. Și cînd toți pocăiții, cu obrazii șiroid de lacrimi, se strînseră buluc în fața podinei, începură să cînte, să urle și să se tăvălească pe jos ca niște apucați.

Într-acestea, regele se și pusese pe treabă; zbierînd mai tare ca toți, își croi drum spre podină, iar predicatorul îl rugă să vorbească mulțimii. Nu se lăsă mult rugat și începu să le spună că-i de meserie pirat și că făcuse slujba asta vreme de treizeci de ani; în Oceanul Indian.

— Echipajul meu—urmă el—a fost căsăpît primăvara trecută, într-o bătălie grozavă. De-aia m-am întors acasă, ca să caut alți oameni, dar, mulțumită Domnului, aseară am fost jefuit și dat jos de pe corabie, fără-o lățaie. Acu' sînt fericit. În viața mea n-am fost mai bucuros, fiindcă mă simt alt om și fiindcă abia acum știu. ce-i fericirea. Așa sărac cum sînt, am să pornesc de îndată înapoi spre Oceanul Indian: am de gînd să-mi petrec restul zilelor încercînd să-i aduc pe pirați pe calea cea bună. Nimeni nu-i mai nimerit pentru o treabă ca asta, căci cunosc toate bandele de pirați din Oceanul Indian și, cu toate că, neavînd un sfaņț, o să-mi trebuiască multă vreme pîn' s-ajung acolo, tot am s-ajung, și de cîte ori am să convertesc vreun pirat, am să zic: „Să nu-mi mulțumești mie, căci n-am nici un raerit; mulțumeste-'Le iubiților tăi semeni din Poke-ville,' fraților și binefăcătrilor neamului, precum și scumpului predicator de-acolo, ăl mai bun prieten al piraților!”

Și zicând acestea, izbucni în plîns o dată cu toți ceilalți.

Deodată cineva strigă:

— Să facem o chetă! O chetă, fraților!

Vreo sase inși se repeziră, gata-gata să înceapă cheta, dar altcineva spuse:

H—Mai bine să treacă el pe la toți cu pălăria!

— Să treacă, să treacă! ziseră toți ceilalți, în cap cu predicatorul.

Regele porni cu pantahuza prin mulțime, ștergîndu-și lacrimile, binecuvîntînd în dreapta și-n stînga și mulțumind tuturor pentru bunătatea ce-o arătau sârmanilor pirați din Oceanul Indian. Cîte o fetișcană nurlie venea la el cu lacrimi în ochi și-l ruga să-i dea voie s'ă-l pupe, ca sa nu-l uite niciodată. Pușlamaua nu zicea nu, ba pe cîte unele le săruta și le îmbrățișa de cinci-sase ori. îl rugară să mai stea o săptămînă în târgusor: toți voiau să-î găzduiască—ar fi fost, cică, o mare

cinste pentru ei.

Dar el le zise că, din păcate, nu le poate îndeplini dorința, fiindcă întrunirea avea să ia sfârșit chiar în ziua aceea și, pe deasupra, ardea de nerăbdare să ajungă în Oceanul Indian ca să-și împlinească datoria față de pirați.

De îndată ce ne-am întors la plută, regele începu să numere bănișorii. Strînsese la un loc optzeci și șapte de dolari și șaptezeci și cinci de cenți, bașca o vadră de rachiu, pe care o găsisese sub o căruță, când se întorcea prin pădure.

— Una peste alta—spuse el—de când sînt eu misionar, n-am avut o zi mai bună ca asta. Orice s-ar ieie, pirații-s mai dihai decît paginii, când e vorba să îmbrobodești cu ei o întrunire religioasă.

Cît despre duce, pînă la întoarcerea regelui, se ținuse tare fudul cu isprăvile lui, dar acum începu să-lase mai moale. Nu-i vorbă, nu stătuse nici el cu mîinile-n sîn. Se așezase în tipografia aia și primise o comandă de la doi țărani care-i dăduseră patru dolari ca să le tipărească niște afișe pentru caii lor furați. Primise și o comandă de zece dolari pentru anunțuri la ziar, dar fiindcă oamenii plăteau dinainte, le făcuse rabat și ncasase patru dolari.

Un abonament pe un an la ziar costa doi dolari, dar ducele nu se sfiise să primească trei abonamente a jumătate dolar bucata, cu condiția să i se plătească pe loc. Oamenii ar fi vrut să-i plătească abonamentele în lemne și ceapă, după obiceiul pămîntului, dar el le închisese gura spunîndu-le că abia cumpărase firma și că ieftinise cît putuse prețul, cu gîndul să lucreze numai contra bani peșin.

În sfârșit, scrisese cu mîna lui o poezioară de trei stihuri, duioasă și melancolică, intitulată: „O, lume crudă, ștarmă-mi zdrobită inimioară”. și o lăsase, gata culeasă, spre a fi tipărită în ziar, fără nici o taxă.

Una peste alta, agonisise nouă dolari și jumătate și spunea că pentru o singură zi de lucru nu era deloc rău. Ne arătă apoi un alt afiș, pe care-l tipărise pe gratis, fiindcă era pentru noi. Avea pe el poza unui negru fugar, care purta pe umăr o boccea prinsă de un băț, iar dede sub scria: „200 dolari recompensă”.

Era vorba de Jim și-i dădea chiar toate semnalmente, arătînd că fugise iarna trecută de pe plantația St. Jacques, aflată cu vreo patruzeci de mile mai jos de New Orleans, și că pornise, de bună seamă, spre miazănoapte. Mai zicea că oricine-l va prinde și-l va trimite înapoi va putea încasa recompensa și cheltuielile de drum.

— Începînd de mîine—spuse ducele—putem pluti și ziua, dacă vrem. Cum vedem că se apropie careva, îl legăm pe Jim de mîini și de picioare, îl băgăm în wig-wam și le arătăm afișul ăsta, zicînd că l-am prins undeva pe rîu și, neavînd bani de vapor, am împrumutat pluta asta de la niște prieteni și acum ne ducem în Sud, ca să-nca-săm recompensa. Firește că lui Jim i-ar sta și mai bine în lanțuri și cătușe, da' nu s-ar potrivi cu povestea că sîn-tem săraci. Prea ar semăna lanțurile cu niște giuvaeri-cale. Cel mai nimerit lucru e frînghia, trebuie să respectăm regula celor trei unități, cum zicem noi în teatru.

Am fost cu toții de părere că ducele-i tare deștept și ca de aci-nainte puteam pluti și ziua fără nici o teamă. Ne gîndeam că ar fi bine ca în noaptea aia să ne depărtăm cît mai mult de tîrgușor, ca să scăpăm de tărăboiul pe care aveau să-l stîrnească isprăvile făcute de duce în tipografia de acolo. După aia, puteam pluti liniștiți la vale.

Pînă la zece seara am stat ascunși, fără să scoatem o vorbă. Apoi am dat drumul plutei, depărtîndu-ne de tîrgușor. Abia cînd acesta nu se mai zări, am aprins felinarul.

La patru dimineța, cînd veni să mă scoale ca să-l în-, locuiesc în cart, Jim îmi spuse:

— Huck, tu crezi că o să mai întîlnim și alți regi ps rum?

— Cred că nu—îi răspunsei.

— Atunci e bine. Unu-doi mai merge, da' nu mai mulți. Regele ăsta-i beat tortă, și ducele nu-i mai breaz.

— Am aflat că Jim îl rugase pe rege să vorbească franțuzește, ca să audă și el cum sună, dar regele-i spusese că, fiind de atîta amar de vreme în țara asta și trecînd prin atîtea necazuri, uitase limba.

CAPITOLUL XXI

— Soarele răsărise, dar noi ne-am urmat drumul fără să ne oprim. Regele și ducele se arătară în cele din urmă. Păreau frînti de oboseală, dar, după ce s-au scaldat în rîu, s-au mai înviorat.

După prînzisor regele se așeză într-un colț al plutei, își scoase ghetele, își sumese nădragii și-și vîrî picioarele în apă, ca să-i fie mai plăcut. Apoi își aprinse luleaua și se apucă să-ți învețe pe dinafară rolul din „Romeo și Julieta”.

Cînd socoti că-i intrase bine-n căpățîină, începu să repete împreună cu ducele. Ducele trebui să-l învețe de zeci de ori cum să rostească fiecă tiradă cum să suspine și cum să-și ducă

mîna la inimă. După un timp, se arată mulțumit, dar ținu să adauge:

— Nu trebuie să răgi ca un bivol cînd spui „Romeo!” Trebuie să-l rostești cu blîndețe, duios și cu s'firseală în glas, uite-asa: „Roo-meo!” Pricepi? Nu uita că Julieta e o copilită dulce și scumpă... nu poate să zbiere așa, ca un măgar.

Scoaseră apoi două săbii lungi, pe care ducele le meșterise dintr-o scîndură de stejar, și începură să repete scena duelului. Ducele zicea că el e Richard al III-lea. Era o plăcere să-i vezi topăind și învîrtindu-se pe plută. Numai că nu trecu mult și regele se poticni și căzu în apă. După aia se așezară să se odihnească și-si povestiră o sumedenie de pățanii care li se întîmplaseră odinioară,- pe fluviu.

După prînz, ducele spuse:

— Ascultă, Capetînule, trebuie să facem din numărul nostru un spectacol clasa una. De-aia cred c-ar fi bine să mai pregătim ceva. În tot căzu', ne trebuie ceva pentru bisuri.

— Ce-s alea bicuri, Bridgewater?

Ducele îl lămuri.

— Am găsit—spuse el apoi. Am să le dansez învîr-tita scoțiană, sau rumba marinarilor. Iar mătăluță, hm... stai nițel.. .a, am găsit, ai să reciți monologul lui Hamlet.

— Ce, cum?

— Monologul lui Hamlet, cum,- nu-l știi? Chestia a mai celebră din Shakespeare! E sublim, pe onoarea mea că-i sublim. Ridică sala în picioare. Nu-l am în carte, n-am la mine decît un volum, dar cred că pot să mi-l rea'-mintesc. Am să mă plimb nițel ca să văd dacă pot să-l rechem din beciurile amintirii.

Și începu să umble de colo pînă colo, cu o mutră îngîndurată, încrețindu-si din cînd în cînd fruntea, ceva de speriat. Apoi înălță din sprîncene, își duse mîna la frunte și se clătina gemînd. Nu trecu mult și începu să suspine, ba chiar vărsă o lacrimă. Făcea să-l vezi, zău așa! în cele din urmă își aduse aminte și ne rugă să fim atenți.

Luîndu-si aerul cel mai nobil cu puțință, întinse un picior, își desfăcu larg brațele și privi spre cer, cu capul dat pe spate.

Începu apoi să scrîsnească din dinți, să se scâlîmbăie și să aiureze, în tot timpul monologului nu încetă o clipă să zbiere, umflîndu-si pieptul și fițîndu-se mai abitir ca toți actorii pe care i-am văzut vreodată.

lata monologul, pe care l-am învățat des'tul de lesne,, în timp ce-l repeta cu regele:

A fi sau a nu fi, ăsta-i pumnalul Ce schimbă lunga viață-ntr-o năpastă; Căci cine-ar duce greul, pin' ce de Dunsinane s-o apropia pădurea,

Cînd teama de ceva-ul ce vine după moarte Ucide somnul fără de prihană, A doua cale-a Firii minunate,

Făcîndu-ne mai bine să azvîrlim săgeata prea cruntei noastre .soarte,

Decît să căutăm alta pe care n-o cunoaștem.

Să ne oprim o clipă la astă meditație: O, de-ai putea pe Duncan să-l trezești, lovindu-l! Căci cine-ar vrea să-ndure al Timpului dispreț și-a sale vice.

Fărădelegea tiranului, ocările trufașului, A legilor zăbavă și liniștea ce poate durerea s'ă aline, Într-un pustiu de moarte și-n miezul nopții, cînd în straietele-i funebre, tot cască cimitirul? Dar nedescoperitul ținut de unde călătorul în veci nu se întoarce, în lume-si răspîndește miasma Și de-aceea, culoarea hotărîrii, ca mîța din zicală Vegheată e cu grijă.

Iar norii ce sooboară pe-a noastre coperișuri Se zăpăcesc și pleacă de-a-ndoaselea, pierzînd. Chiar numele de faptă.

Deznodămîntul ăsta e de dorit fierbinte. Dar stai nițel. Ofelia, frumoaso, Nu, nu deschide-a tale masive fălci de marmur. Te du la mănăstire, fetițo, hai, te cară! Bătrînului îi plăcu mult tirada asta și-o învăță repede pe de rost. Ai fi zis că s'e născuse anume pentru ea. Era o plăcere să-l vezi cum se zbućiumă și se foiește, înfier-bîntat la culme; cînd ajungea la ultimele cuvinte, se tăvălea pe jos, nu alta. La prima ocazie, ducele tipări niște afișe. Două-trei zile după aia, pluta a fost pentru noi un adevărat teatru. Tot timpul aveam dueluri și repetiții—cum spunea ducele, într-o dimineață, cu mult după ce intrasem în statul Arkansas, am ajuns în apropierea unui tîrgusor într-un cot mare al rîului. Ne-am oprit cu vreo trei sferturi de milă mai sus de tîrgusor, la vărsarea unui rîuleț acoperit de chiparoși. Ne-am suit în barcă, toți afară de Jim, și ne-am dus s'ă vedem dacă-i rost să dăm spectacolul în tîrgul acela.

Nimerisem tocmai bine. În după-amiaza aia, urma să sosească acolo o trupă de circ și începuseră să vină de prin împrejurimi oameni călări sau în tot felul de căruțe hodorogite.

Cercul urma să plece mai departe, în aceeași seară, așa că spectacolul nostru pica la tanc. După ce ducele în-chirie sala judecătoriei, ne-am dus,cu toții prin tîrg să lipim afișele, pe care se putea citi:

FESTIVAL SHAKESPEARE !!!

Atracție unică! O singură seară!

Tragedienii cu renume mondial. David Garrick-junior de la Teatrul Dru-ry Lane din Londra, și Edmund Kean-senior de la teatrul regal din Haymarket și de la teatrele din Whitechapel, Pudding Lane, Piccadilly (Londra) și de la Teatrele Regale de pe Continent.

In sublimul lor spectacol Shakespearian.

Scena balconului din

ROMEO ȘI JULIETA !!! Romeo Dl. Garrick Julieta Dl. Kean asistați de toată trupa!
Costume noi, decoruri noi, aranjamente noi!

Ca supliment:

Pasionantul, senzaționalul, zguduitorul

DUEL din RICHARD al III-lea !!! Richard al III-lea... Dl. Garrick Richmond Dl. Kean Al doilea supliment (la cererea generală) Nemuritorul monolog al lui Hamlet !!! Interpretat de ilustrul Kean! 300 de reprezentații consecutive la Paris! O singură reprezentație astă-seară, din cauza unor urgente angajamente în Europa!

Intrarea 25 cenți—Copiii și servitorii 10 cenți

După aia am dat o raită prin târgusor. Mai toate du-ghenele și casele erau niște dărăpănături, cu pereții putrezi, de lemn, care nu cunoscuseră niciodată zugrăveala. Se-nălțau la trei-patru picioare deasupra pământului, pe un fel de catalige, ca să nu intre la apă când se revarsă fluviul. Pe lângă fiecare casă era câte o grădiniță, în care nu vedeai însă decât bălării, floarea-soarelui, mormane de cenușă, ghete scîlciate, sticle sparte, zdrențe și fel de fel de tinichele. Ulucile erau înjghebate din răzlogi de toate mărimile, bătuți alandala și aplecați în toate părțile. Porțile atîrnau într-o singură balama—de piele. Unele din uluci fuseseră văruițe cândva, dar ducele zicea că asta trebuie să fi fost pe vremea lui Columb. Prin grădini vedeai porci și oameni care-i fugăreau.

Toate dughenele erau înșirate pe o singură uliță, în fața fiecăreia era câte o apărătoare de pânză albă, de stîl-pul căreia țărani își priponeau caii. Sub aceste apărători se vedeau lăzi goale pe care-și făceau veacul o mulțime de derbedei. Scrijeleau lăzile cu briceagul, mestecau tutun, căscau și se întindeau întruna—ce mai, o gașcă de pușlamale! Mai toți purtau pălării galbene, de pai, mari cât o umbrelă, da' n-aveau pe ei nici haine, nici pieptare, își ziceau unul altuia Bill, Buck, Hank, Joe sau Andy și vorbeau cu glas tăragănat și leneș, înjurînd de mama focului. De fiecare stîlp al apărătoarelor era rezemat câte un golan din ăștia, care nu-și scoteau mîinile din buzunare decât ca să-și vîre-n gură un dumaticat de tutun sau ca să se scarpine.

Trecînd pe lângă ei, n-auzeai decât yorbe de-acestea:

— Arde-mi un chiștoc, Hank.

— Canei. N-am decât unu'. Cere-i lu' Bill.

Bill ori îi dădea, ori îl mințea, zicîndu-i că nu mai are. Multe din haimanalele astea n-au o para chioară și nici măcar o foaie de tutun. Duhănesc pe veresie, îl auzeai pe câte unul zicînd:

— Jack, fă-te-ncoa' c-o foaie; adineauri i-am dat lui Ben Thomson a din urmă care-o aveam.

Minciuni d-astea nu se prind decât la un străin, dar cum Jack nu era străin, îi zicea:

— Îi dăduși o foaie, ai? Asta să i-o spui lu' mu-tu'! Fă bine și dă-mi înapoi tutunul care ți l-am dat, Lafe Buckner, și-o să-ți împrumut p-ormă o tonă-două, fără dobîndă.

— Ba mai deunăzi ți-am dat ceva înapoi.

— Da, mi-ai dat vreo șase foi. Te știi eu! Iei împrumut tutun de prăvălie și dai înapoi mahorcă!

Tutunul de prăvălie se vinde în pătrate negre, presate, dar haimanalele astea mestecă mai mult foi crețe, d-alea care cresc pe cîmp. Cînd împrumută' o foaie, nu stau s-o taie c-un cuțit, ci si-o vîră între dinți și trag de ea cu amîndouă mîinile, pînă se rupe-n două. Al care a dat tutunul se uită cu jale la ce i-a mai rămas și spune tăios:

— Ascultă, dă-mi mie mestecusul și opreste-ți tu restul.

Toate ulițele târgului erau pline de glod, un glod negru ca smoala, în care piciorul se scufunda uneori pînă la țurioaie. Peste tot umblau ragna porcii, grohăind. Cîte-o scroafă gloduroasă se ivea în capul uliței, însoțită de o droaie de godaci, și trecea drept prin mijloc, iar oamenii trebuiau să-i facă loc; se lungea acolo și dădea să sugă godacilor, închizînd ochii de plăcere și mișcînd din urechi, cu o mutră fericită de parcă ar fi primit leafă pentru treaba asta.

Unul din derbedei striga atunci:

— So pe ea, n-o lăsa, Leule! Și-atunci, 'scroafa o lua la goană, guițînd amarnic, încolțită de un dulău sau doi, cu o haită întregă de jigodii pe urmele lor. Toți derbedei se ridicau în picioare ca să privească și făceau mare haz, încântați de hărmălaie. Se întorceau apoi la locurile lor și așteptau să se încaiere cîinii. Nimic nu-i înviora și nu-i fericea mai mult. Poate doar cînd ungeau cu gaz un cîine de pripas și-i dădeau foc, sau cînd îi atîrnau de coadă o tinichea și-i fugărau pînă-i ieșea sufletul, să se mai fi bucurat așa,

Pe malul fluviului erau niște maghernițe lăsate într-o rîină, gața-gata să se prăvale.

Oamenii se mutaseră din ele. Malul fusese mâncat de ape și pe sub temeliile: altor case, care acum atârnavă în gol. Mai locuia totuși câte cineva în ele, dar era primejdie. Uneori se întâmpla să se surpe o bucată de pământ cât o casă. Alteori, vara,, se năruia în apă câte o limbă de pământ, lungă de un sfert de milă. Un târgusor ca asta trebuie să se tragă mereu, îndărăt, fiindcă apa-l macină fără încetare.

Mai rămăsese puțin pînă la amiază și ulițele, gemeau de căruțe și cai, care nu mai conțineau să sosească. Familii întregi se ospătau în căruțe, cu merindea adusă de acasă, de la țară. Mulți trăgeau la măsea. Am fost de față la vreo trei încăierări. Deodată am auzit pe cineva strigând:

— Uite-l și pe moș Boggs! Vine de la țară să-si ia porția 'de băutură, ca-n fiecare lună. Ia priviți-l, băieți!

Derbedeii păreau încântați, pesemne ca erau obișnuiți să facă haz pe socoteala lui Boggs.

— Tare-aș vrea să știu pe cine-o să omoare de data asta—spuse unul din ei. De i-ar fi omorât pe toți ăia de-i amenință de douăzeci de ani încoace, acu' i-ar merge vestea în toată țara. ' Altul spuse:

— Tare-aș vrea ca moș Boggs să m-amenințe și pe mine; as ști atunci că n-am să mor nici peste-o mie de ani.!

Boggs se ivi în treapădul calului, răcnind și chiuind ca o piele roșie.

— Faceți loc, bă, că-s cu capsă pusă și-am auzit că sicriile or să se scumpească!

Era beat și se bălăbănea în sa. Părea trecut de cincizeci de ani și-avea o față roșie ca focul. Toți îl luau în răspăr și se strîmbau la el, iar Boggs le răspunde că le-arată el lor, că nimeni n-o să scape, dar că acum n-are vreme, fiindcă a venit în târg anume ca să-i zboare creierii colonelului Sherburn. „întîi carnea p-ormă ciorba, asta mi-e deviza!” spunea el.

Văzîndu-mă, se apropie de mine și-mi zise:

— De unde vii, băiete? Te saturași de viață, ai? Și porni mai departe. Mi se făcuse inima cât un purice, dar unuîmă liniști:

— Nu te teme! Așa-i el cînd se-mbată. E-un prostănac bătrîn, da' nu găsești în tot Arkansasul suflet mai bun ca al lui. Beat sau treaz, n-ar omorî nici o muscă.

Boggs se opri înaintea celei, mai mari prăvălii din târg și, după ce se aplecă să privească pe sub poalele apărătoarei, începu să strige:

— Fă-te-neoa, Sherburn! Te-asteaptă omu' pe care l-ai jecmănit. Pe tine te caut, cîine, și-am să-ți vin eu de hac!

În vreme ce-i dădea înainte ou gura ocărîndu-l pe Sherburn în fel și chip, ulița se umpluse de oameni, îl ascultau și se prăpădeau de rîs.

În curînd ieși din dugheană un bărbat de vreo cincizeci și cinci de ani, țanțoș și sclivisit ca nimeni altul din târg. Mulțimea se dădu înapoi ca să-i facă loc, iar el merse . liniștit .cîțiva pași și spuse:

— Sînt sătul de toate astea, dar am să rabd pîn' la ora unu. Bagă de seamă, pîn' la unu, nici o clipă mai mult.

Dacă după aia mai cîrtești ceva împotriva-mi, să știi că pun mîna pe tine chiar de te-ai duce la capătul pămîntului.

Și zicînd acestea se întoarse în dugheană. Mulțimea încremenise. Nu mai rîdea nimeni acum. Boggs dădu pinteni calului și porni, înjurîndu-l pe Sherburn cît îl ținea gura. Ajuns în capătul uliței, se întoarse și se opri iar în fața dughenei, înjurînd întruna. Cîțiva se îmbulziră în jurul lui și încercară să-l potolească, dar degeaba, îi arătară că pîn' la ora unu mai erau doar vreo cincisprezece minute și-i spuseră că trebuie să plece acasă de îndată. Dar își răceau gura de pomană. Boggs îi dădu înainte cu înjurăturile. Apoi trînti pălăria în glod și trecu peste ea călare; după cîteva clipe se năpusti iar în lungul uliței, cu pletele-i cărunte fluturînd în vînt. Cîțiva încercară să se apropie de el și să-l dea jos de pe cal, ca să-l poată închide undeva, pînă si-o veni în fire. Dar nu izbutiră.

I Ajuns, la capătul uliței, Boggs se întoarse în goana calului și începu iar să-l facă albie de porci pe Sherburn.

— Căutați-o pe fiică-sa! strigă cineva. Repede, aduce-ți-o! Pe ea o mai ascultă din cînd în cînd. Numai ea e-n (stare să-l înduplece.

Un om dădu fuga s-o caute. Cît despre mine, am mai mers' cîțiva pași în josul uliței și m-am oprit. După vreo cinci-zece minute Boggs se ivi iar, dar fără cal. Venea taman spre mine, clătîndu-se pe picioare și cu capul gol, adus de doi prieteni care-l țineau fiecare de câte un braț. Nu scotea o vorbă, dar părea tulburat. Acum nu se mai lăsa tîrît, parcă se grăbea și el.

— Boggs! se auzi un glas.

M-am întors să văd cine-l strigase: era colonelul Sherburn. Stătea liniștit în mijlocul uliței, ținînd în mîna dreaptă un pistol cu țeava îndreptată spre cer. În aceeași clipă am zărit o fată care se apropia în fugă, însoțită de doi inși. Boggs și cei doi prieteni ai săi se întoarseră să vadă cine

strigase; cînd văzură pistolul, cei doi se feriră în lături, în timp ce țeva pistolului cobora încet și sigur spre țintă.

— Dumnezeule! Nu trage! se milogi Boggs, ridicîndu-și mîinile deasupra capului.

Dar în aceeași clipă se auzi o detunătură. Era primul glonte; Boggs se clătină, bătînd aerul cu brațele. Poc! -pornise al doilea glonte. Boggs se prăbuși pe spate, greoi și țeapăn, cu brațele întinse. Fata scoase un țipăt. Se repezi spre tatăl ei și i se aruncă la picioare, plîngînd:

— Valeu, l-a omorît, l-a omorît!

Oamenii se îmbulzeau în jurul lor, îmbrîncindu-se și întinzîndu-si gîturile ca să vadă ce se întîmplă, în vreme ce ai din mijloc încercau să-i dea îndărăt, strigîndu-le:

— Înapoi, înapoi! Are nevoie de aer!

Colonelul Sherburn azvîrli cît colo pistolul și, răsucindu-se pe călcîie, plecă.

Oamenii îl duseră pe Boggs într-o dugheană mică—spițeria. Mulțimea se înghesuia la fel ca-nainte—părea că tot țîrgusorul ieșise pe uliță. Cu chiu cu vai mi-am găsit și eu un locșor în fața galantarului, de unde puteam vedea bine. îl întinseră pe podea și-i puseră sub cap o biblie cît toate zilele, apoi îi asternură pe piept o altă biblie, larg deschisă. Prin cămașa ruptă se vedea gaura unui glonte. Boggs horeai de vreo- douăsprezece ori; de oîte ori trăgea aer în piept, biblia sălta, și cobora la loc cînd răsufila. Pe urmă rămase nemișcat: murise. Oamenii o traseră de lîngă mort pe fată, care plîngea și se căina. Să tot fi avut șaisprezece ani, sărmana; era tare drăgălașă, dar groaznic de palidă și speriată.

În ourînd se strînse acolo tot orașelul. Oamenii se împingeau, se-nghionteau și se-mbrînceau, dornici să ajungă la vitrină ca să privească, dar cei care ocupaseră locuri în față nu voiau să jrenunțe la ele. Cei din spatele lor le tot strigau:

— Ajunge cît ați privit, fraților! Nu-i frunfos și nu-i drept să stați numai voi acolo! Mai lăsați și pe alții, toată lumea are dreptul să privească, nu numai voi!

Era o hărmălaie nemaipomenită, așa că am sters-o, de teamă să' nu se lase cu bătaie. Ulițele erau pline de oameni, care mai de care mai înfierbântați. Cei ce fuseseră de față la omor povesteau cum se înlîmplase; în jurul fiecăruia dintre ei se sitrînsese roată sumedenie de oameni care ascultau, lungindu-si gîturile. Un lungan costeliv, cu chică și cu-o căciula albă țuguiață dată pe ceafă, . însemna pe pămînt, c-un toiag cu minerul îndoit, locurile unde stătuseră Boggs și Sherburn. Oamenii se țineau după' el, urmărindu-i mișcările și dînd din cap în semn că pricep. Apoi se aplecau, cu mîinile în șold, ca să vadă semnele făcut de ăla cu toiagul.

Cînd ajunse în locul unde stătuse Sherburn, lunganul își îndreptă spinarea, îmbățosîndu-se, se încruntă și-și trase căciula pe ochi. „Boggs!” strigă el, coborînd încet toiagul. Apoi, cu un „poc!” se clătină și după încă un „poc!” se prăbuși pe spate. Cei care văzuseră tărășenia ziceau că taman așa se-ntîmplase. Drept răsplată, cîțiva scoaseră niște clondire din buzunar și-l cinstiră.

După cîteva timp, cineva spuse că Sherburn ar trebui să fie linșat. În cîteva clipe toată lumea fu de aceeași părere. Atîta le-a fost. Urlînd ca niște smintiți, o zbughiră însfăcînd în drum toate frînghiile de rufe pe care ie găsiră, ca să aibă cu ce să-l spînzure pe Sherburn.

CAPITOLUL XXII

Se năpustiră spre casa lui Sherburn, zbierînd și chiuind ca pieile roșii, gata-gata să calce-n picioare pe oricine li s-ar fi ivit în cale. Era ceva de speriat, în fruntea gloatei alergau o droaie de copii, țipînd cît îi ținea gura și-n-cercînd să se dea la o parte. La ferestre se strînseră ciorchine capete de femei; în copaci se cățaraseră o sumedenie de băieți negri, iar pe după garduri, în lungul uliței, stăteau și priveau alți flăcăi și fete, care-o luau la goană și se tupilau cînd gloata se apropia de ei. Multe femei și fete plîhgeau și țipau, îngrozite.

Glota se strînse buluc în fața gardului casei lui Sherburn, f ăcînd un tărăboi de nu-ți mai puteai auzi nici gîndu-rile. „Spargeți gardul, fraților!” strigară cîțiva. Apoi se auziră trosnete și pîrîituri și gardul se prăbuși. Cei din față se rostogoliră peste el, ca un val, dînd buzna în ograda nu prea încăpătoare.

În clipa aceea, Sherburn se ivi în cerdac, ținînd în mîină o flintă cu țeva dublă. Rămase acolo, liniștit și semeț, fără să scoată o vorbă. Gălăgia se potoli, iar valul se trase nițel înapoi. Sherburn stătea neclintit și se uita la ei în tăcere. Tăcerea asta te scotea din minți. Sherburn își plimba tacticos privirile peste mulțime și-n locul unde si le oprea, oamenii încercau să-l înfrunte, dar se lăsau, păgubași numaidecît, coborîndu-și pleoapele și privind chiondorîs.

Sherburn începu deodată să rîdă, dar într-un fel ciudat, neplăcut, care te făcea să scrășnești, de parc-ai fi muscat dintr-o pîine plină cu nisip. Apoi rosti rar și cu dispreț:

— Va să zică, așa? V-a venit chef să linșați pe careva? Să mori de rîs, nu alta! Vă închipuiți că aveți destul curaj ca să linșați un bărbat? Fiindcă' sînteți îndeajuns de viteji ca să vă legați de niște biete muieri părăsite și să le tăvăliți în catran și-n fulgi, credeți c-o să vă meargă să vă atingeți și de un bărbat?! Haida-de! Un bărbat sadea n-are de ce să se teamă nici de zece mii de-alde voi, cîta vreme nu loviți pe la spate și mai e și lumină pe-a-fară. Știu eu ce vă poate

pielea! M-am născut și am crescut aici, în Sud, și am umblat și prin Nord, așa că mă cam pricep la oameni. Mai toți sînt niște fricoși. Ai din Nord se lasă călcați în picioare de primul venit și pormă se duc acasă și se roagă Domnului să le dea harul răbdării, în Sud, un bărbat, unul singur, a oprit ziua-n amiaza mare o diligentă plină de oameni și i-a jefuit pe toți. Gazetele vă tot spun că sînteți viteji nevoie-mare și v-a intrat în cap că sînteți mai breji ca alții, cînd, de fapt, sînteți toți o apă și-un pămînt. De ce nu-i spînzură pe ucigași jurații voștri? Fiindcă li-e teamă ca nu cumva să primească noaptea un glonț în ceafă de la prietenii ucigașilor. Și au dreptate să se teamă; de-aia jurații îi achită întotdeauna pe ucigași. Ei, și-ntr-o noapte se găsește un bărbat care se duce însoțit de vreo sută de fricoși și-l linșează pe netrebnic. Rău ați făcut că n-ați adus cu voi măcar un bărbat; și-n al doilea rînd, rău ați făcut că nu v-ați pus măștile și n-ați venit pe întuneric. Ați adus cu voi o jumătate de bărbat, pe Buck Harkness, și dacă nu l-ați fi avut nici pe-ăsta, v-ați fi pierdut vremea sporo-văind de-a surda. Nu prea aveți chef să veniți încoace, așa-i? Omul de rînd nu trage la harță și la primejdie. Și voi asijderea. Dar cînd o jumătate de om ca Buck Harkness' ăsta se apucă să strige: „Linsați-l! Linsați-l!” vi-e frică să dați înapoi, ca nu cumva să se vadă că sînteți niște lași, și-atunci urlați ca bezmeticii, vă atîrnați de pulpana neisprăvitului și veniți valvîrtej, jurînd c-o să faceți și-o să dregeți. O _gloată e tot ce poate fi mai vrednic de plîns. Iar, armata ce-i? Tot o gloată, care se luptă nu fiindcă oamenii ei ar fi curajoși din fire, ci fiindcă-s mulți, și fiindcă li-e frică de ofițeri. Dar o gloată care n-are nici un bărbat în fruntea ei e și mai vrednică de plîns. Și-acum, hai, luați-vă călcîiele la spinare și căra-ți-vă acasă, tîrîturilor! Aici, în Sud, dacă vrei să linșezi pe cineva, nu se poate decît pe întuneric, ou măști pe obraji și sub comanda'unui bărbat. Cărați-vă și luați cu voi și jumătatea de om care v-a adus! Încheie el ridicînd amenințător flinta, cu degetul pe trăgaci.

Oamenii se dădură numaidecît înapoi, risipindu-se care încotro. Buck Harkness se tîra în urma tuturor, cu o mutră plouată. Cît despre mine, as fi putut să mai stau, da' n-a-veam nici un chef.

M-am dus la circ și m-am tot învîrtit pe-acolo, pîn-a trecut paznicul—și-atunci, țusti! m-am strecurat pe sub cort. Aveam la mine piesa de un pol și ceva mărunțiș, dar mă gîndeam că nu strică să păstrez banii, fiindcă niciodată nu știi ce ți se poate întîmpla cînd te afli departe de casă, printre străini. Oricît de prevăzător ai fi, tot nu-i destul. Nu zic, face să cheltuiești banii pe circ, cînd n-ai încotro, da' n-are nici un rost să fii mîna spartă.

Era un circ în toată legea. Să-i'fi văzut pe artiști! Cînd au intrat în arenă, n-am pomenit ceva mai frumos: veneau călări, perechi-perechi, cîte un domn și-o doamnă, cot la cot; bărbații, vreo douăzeci la număr, purtînd doar izmene și tricouri, călăreau desculți și fără scări, cu mîi-nile lipite de coapse. Femeile, frumoase foc, semănau cu niște regine și purtau rochiile scumpe, bucsite cu diamante. Cine știe cîte milioane de dolari costau rochiile astea! În viața mea n-am văzut ceva mai grozav. Rînd pe rînd s-au ridicat în picioare pe cai și-au început să se învîrtă în jurul arenei, înmlădiindu-se cu grație. Bărbații, înalți și zvelți, își aplecau ușor capetele sub pînza cortului, iar femeile, cu rochiile de mătase ce li se înfoiau în jurul coapselor ca petalele trandafirilor, păreau niște umbrele minunate. Alergau din ce în ce mai repede, dansînd și ridicînd în aer cînd un picior, cînd celălalt, în timp ce caii se aplecau tot mai mult, iar starostele trupei se învîr-tea mereu în jurul stîlpului din mijlocul arenei, plesnind din biciușca și strigînd: Hi! Hi! în spatele lui, clovnul făcea fel de fel de ghidușii, care mai de care jnai năstrușnice.

Curînd, toți călăreții sloboziră hățurile. Femeile își lipiră mlinele de coapse, iar bărbații își încrucișară brațele pe piept. Să fi văzut ce se mai aplecau caii! Și-așa, unul după altul, intrau în arenă și ieșeau, după ce făceau o plecăciune grozavă în fața spectatorilor, care aplaudau înnebuniți de plăcere.

Pe arena circului se săvîrseau adevărate minuni. Publicul se tăvălea de rîs privind năzdrăvăniile clovnului, care n-avea astîmpăr. N-apuca bine starostele să-i spună o vorbă, că el îi și trîntea în obraz una din glumele lui fără pereche. Nu puteam pricepe cum naiba-i treceau prin cap atîtea deodată și cum de le brodea așa de repede și așa de bine. Mie nu mi-ar fi trecut prin cap atîtea glume nici într-un an întreg.

După cîtva timp, un bețiv încercă să intre în arenă, zicînd că vrea și el să călărească, cică se pricepea de minune. Degeaba încercară să-l qprească, nici nu voia să audă. Reprezentația încetase din pricina lui. Spectatorii începură să-l huiduiască și să-si rîdă de el. Scos din fire, bețivanul făcu gălăgie, întărîtîndu-i și mai mult pe spectatori. Cîțiva dintre -ei se ridicară de pe bănci și se repeziră spre arenă, strigînd: „Dați-i una! Afară cu el!” Vreo două muieri începură să țipe. Atunci starostele trupei se simți dator să rostească un mic discurs', zicînd că speră că spectacolul nu va mai fi tulburat și că dacă bețivanul făgăduiește să nu mai facă scandal, o să-i dea voie să-ncalece, numai să se poată ține pe cal. Publicul încuviință rîzînd, iar zurbagiul se sui pe un cal, care nu-maidecît începu să sară și să dea din copite, tîrînd după el doi grăjdari ai circului care i se agățas'eră de hățuri, ca să-l oprească. Bețivanul se atîrnase de greabănul animalului și, la fiecă săritură, picioarele i se bălăbăneau în aer. Spectatorii, care se ridicaseră de

la locurile lor, aclamau „și rîdeau cu lacrimi. (În cele din urmă, în ciuda grăjdarilor care tot trăgeau de' hățuri, calul scăpă din strînsoare și porni valvîrtej jur-împrejurul arenei, cu nătărăul ăla agățat de greabănul lui, bălăbănindu-si pînă la pămînt cînd un picior, cînd celălalt. . Publicul să înnebunească, nu alta. Pe mine însă treaba asta nu mă îndemna deloc să rîd. Tremuram pentru viața lui. Deodată însă bețivanul se opinti, apucă hățurile și sări în picioare pe spinarea calului,' apoi dădu drumul hățurilor și rămase așa, în vreme ce calul gonia ca turbat. Se ținea drept și cu atîta ușurință, de parcă în viața lui nu pusese rachiul în gură. Fără veste, începu să-și smulgă țoalele de pe el, azvîrlindu-le în aer, de se făcu întuneric.' Una peste alta, lepădă vreo șaptesprezece rînduri de haine. Acum părea zvelt și chipeș, îmbrăcat într-un costum fain și peștriț de-ți lua ochii. După ce-si domoli armăsarul cu pleasna biciului, sări jos, făcu o plecăciune de toată frumusețea și porni țopăind spre vestiar, în vreme ce spectatorii urlau de plăcere și uimire.

Să fi văzut ce mutră a făcut starostele trupei cînd și-a dat seama că fusese dus de nas—și încă de unul din oamenii lui! Șmecherul ăla scornise totul din capul lui, fără să spună nimănui o vorbă! Drept să spun, nu-mi venea nici mie la socoteală că mă prinsesem, dar știu că n-aș fi vrut să fiu în pielea starostelui nici pentru o mie de dolari.

Pe legea mea, or fi fiind pe lume circuri mai de soi ca ăsta, dar eu unul nu le-am văzut pîn-acum. Oricum pentru mine era un circ grozav și ori de cîte ori mi-o mai ieși în cale, s-a asigurat de un client.

În aceeași seară am dat și noi o reprezentație. N-a venit multă lume, doar vreo duzină de persoane—cît să-ți scoți cheltuielile. Au rîs tot timpul, scoțîndu-l din sărite pe duce. Nu-i vorbă, spectatorii n-au avut răbdare să stea pînă la sfîrsit și-au plecat cu toții, afară de un băiețuș care adormise. Ducele zicea că bătăranii ăștia din Arkansas nu-s în stare să-l guste pe Shakespeare și că le trebuie cu totul altceva—niște comedioare ieftine, ba poate chiar ceva și mai rău. „Știu eu care-i genul lor!” spuse el.

A doua zi de dimineață ducele făcu rost de niște coli mari de hîrtie de împachetat și de nițică vopsea neagră și mîzgăli cîteva afișe pe care le lipi pe zidurile caselor din tîrg. Pe' afișe scria:

IN SALA JUDECĂTORIEI!

Numai trei seri! ! Tragedienii de renume mondial

DAVID GARRICK-JUNIOR și

EDMUND KEAN-SENIOR De la teatrele din Londra și de pe Continent zguduitoria lor tragedie” GIRAFĂ REGELUI sau

MINUNEA REGEASCA!!! Cînzeci de cenți intrarea

În josul afișului stătea scris cu litere uriașe:

INTRAREA FEMEILOR ȘI COPIILOR INTERZISĂ—Dacă nici chestia asta nu i-o aduce în sală, se cheamă că eu nu cunosc Arkansasul! spuse ducele.

CAPITOLUL XXIII

Ducele și regele se canoniră toată ziua să înjhebeze o scenă, o cortină și o rampă—adică un șir de luminări, în schimb, în seara aceea sala se umplu vîrf, eî ai bate din palme. Cînd văzu că nu mai încapă nimeni, ducele plecă de la ușa de intrare și trecu prin culise în scenă. Proțapindu-se în fața cortinei, rosti o scurtă cuvîntare în care-si lăudă marfa, zicînd că tragedie senzațională ca asta nu s-a văzut încă pe lume. După ce trîncăni despre piesă și despre Kean-senior, care juca rolul ăla mai principal, ducele ridică cortina, taman în clipa cînd socoti că Eublicul e ațîțat la culme și nu mai poate de nerăbdare. n clipa următoare apăru și regele, tîrîndu-se în patru labe, gol-puscă și vopsit din cap pînă-n picioare în toate culorile curcubeului. Și... dar mai bine să lăsăm restul înfățișării sale. Arăta ceva de speriat, dar și grozav de caraghios. Oamenii se prăpădeau de rîs. Cînd isprăvi cu scălimbăielile și se rostogoli afară din scenă, spectatorii aplaudară și zbierară așa de tare, că regele trebui să se întoarcă și s-o ia de la-nceput, nu o dată, ci de două ori. Și o vacă s-ar fi tăvălit de rîs vîzînd giumbușlucurile tontului ăluia bătrîn.

În cele din urmă, ducele trase cortina și, după ce se înclină în fața publicului, spuse că din pricina angajamentelor urgente pentru teatrul Drury Larie din Londra, unde s-au și vîndut toate biletele, marea tragedie avea să mai fie jucată doar de două ori în localitate.

După ce mai făcu o plecăciune, le spuse că în caz că a izbutit să-i distreze și să-i învețe cîte ceva, le-ar rămîne îndatorat dacă ar binevoi să-și îndemne prietenii să vină și ei la spectacol.

Vreo douăzeci de voci zbierară:

— Ce, s-a și terminat? Asta-i tot?

— Da—răspunse ducele.

A urmat o tevatură nemaipomenită.

— Ne-au tras pe sfoară! urlau spectatorii, scoși din minți. Apoi se ridicară în picioare și se repeziră spre scenă și spre vestiții tragedieni.

Dar un găligan chipeș sări de pe o bancă și răcni mai tare ca toți:

— Fraților, stați nițel! Vreau să vă spun doar o vorbă, (Oamenii se opriră s-asculte.) Așa-i, am fost trași pe sfoară, si-ncă cum! Dar n-are rost s-ajungem de rîs'ul tîr-gului și să nu ne putem spăla de rușinea asta cît om trăi. Eu zic să plecăm în liniște de-aici și să le vorbim și ce-. lorlalți despre spectacol, ca să vină si ei. Așa, o să fim cu toții în aceeași oală. Nu-i mai cuminte așa?

— Așa-i, așa-i! Are dreptate judele! strigară ceilalți într-un glas.

— Atunci, -așa rămîne. Nu spuneți nimănui c-am fost trași pe sfoară. Duceți-vă acasă și sfătuiți' pe fiecare să vină să vadă tragedia.

A doua zi, tot tîrgul nu vorbi decît despre frumusețea spectacolului, iar seara, sala se umplu din nou pînă la refuz si publicul înghiți gălusoasă, la fel ca la prima re-Jprezentatie.

După spectacol, m-am întors cu regele și cu ducele și-am cinat pe plută; cam pe la miezul nopții, ai doi ne f porunciră, mie si lui Jim, să pornim cu pluta la vale și f s-o ascundem cu vreo două mile mai jos de tîrg.

A treia seară, sala se umplu și mai vîrtos, de data asta P cu oamenii care văzuseră spectacolul în primele două seri. Aflîndu-mă la intrare, lîngă duce, am băgat de seamă că î toți cei-care intrau aveau buzunarele burdușite sau asii cundeau sub haină ceva ce nu mirosea de loc a odicolon, ci mai degrabă a ouă clocite, varză stricată și alte alea. Puteam să jur că-n sală intraseră și niște pisici moarte—le știu eu bine mirosul. Să tot fi fost vreo șaizeci și patru de bucăți.

M-am strecurat în sală, dar n-am putut rămîne mai mult de un minut; amestecul de duhori era prea tare pen- tru nasul meu.

Cînd văzu că sala era arhiplină, ducele dădu cîțival gologani unui flăcău, rugîndu-i să-i țină puțin locul la j ușă, apoi porni spre ieșire.

Eu după el. Cînd am ajuns afară, îmi zise, pe întuneric:

— la-o la picior pînă ieși din tîrg și p-ormă tulește-o la plută, închipuie-ți că te fugărește diavolul, auzi?

Am luat-o la fugă, iar el m-a urmat. Am ajuns împreună la plută, în mai puțin de două secunde, pluta porni la vale, spre mijlocul rîului. Era o noapte întunecoasă și liniștită. Nimeni nu scotea o vorbă. Mă gîndeam că nenorocitul ăla de rege are acum de furcă cu publicul. Cînd colo, peste cîteva clipe îl văzui tîrîndu-se afară din wig-wam.

— Ei, cum a mers treaba de data asta, duce? întrebă el.

Nici nu dăduse prin tîrg, pezevenghiul.

Am aprins felinarul abia cînd am ajuns cu vreo zece mile mai jos de tîrg. Ne-am așezat să cinăm, iar ducele și regele s-au tăvălit de rîs, amintindu-și de festa pe care' le-o jucaseră tîrgoveților.

— Ce mocofani! Ce tembeli! spunea ducele. Puteam s'ă jur că prima serie o să-și țină gura ca să-i bage si pe ailalți la apă. Și știam că a treia seară au de gînd să ne umfle, socotind că le-a venit și lor rîndul. Ce n-aș da să le văd mutrele, acu' că le-a venit rîndul! Aș da aricit ca să văd si eu ce-au să facă. Te pomenești c-au să tragă un chef, că provizii si-au adus destule!

În cele trei seri, potlogarii agoniseră patru sute șaizeci și cinci de dolari! În viața mea n-am văzut atîta bănet strîns cu japca în felul ăsta.

După ce adormiră si- neepură să tragă la aghioase, Jim rupse tăcerea:

— Ascultă, Huck, pe tine nu te miră cum se poartă regii ăștia?

— Nu mă miră deloc.

— De pe, Huck?

— Păi, așa li-e firea. Cred că toți sînt la fel.

— Bine, Huck, dar regii ăștia ai noștri sînt niște pramatii, zău!

— Asta zic si eu. Pe cîte știu, toți regii sînt niște pramatii.

— Zău?

— N-ai decît să citești despre ei în orice carte de istorie, si-o să-ți dai seama. Uită-te la Henric al optulea; al nostru-i un înger pe lîngă ăla. Uită-te și la Carol al doilea, la Ludovic al pais'pelea, la Ludovic al cin'șpelea, la Iacob al doilea, la Eduard al doilea, la Riehard al treilea si la alți, patruzeci de regi, și la toate heptarhiile saxone, care-au făcut atîta tărăboi pe vremuri. Ții, să-l fi văzut pe Henric al optulea cînd era flăcău! Era o grădină de băiat, nu alta! Nu trecea zi fără să-și ia o nevastă si-a doua zi porunca să i se taie capul, cu nepăsarea cu care ar fi cerut niște jumări. Zicea: „Aduceți-o pe Nell GwynnJ” I-o aduceau,, iar a doua zi dimineața spunea: „Tăiați-i capul!” Și i-l tăiau. „Aduceți-o pe Jane Shore!” zicea el. Și ea-venea. „Tăiați-i capul!” spunea'el, a doua zi. Și-i-l tăiau. „Chemați-o pe frumoasa Rozamunda”—și frumoasa Rozamunda se înfățișa numaidecît. A doua zi dimineața regele striga: „Tăiați-i capul!” Le silea pe fiecare din ele să-i spună cîte o poveste si nu s-a lăsat pînă n-a strîns o mie și una de povesti din astea, pe care le-a pus p-ormă într-o carte de-i zicea Judecata de apoi. Drept să-ți spun, mai potrivit nume nici că se putea. Mă Jim, tu nu-i cunoști pe regi, da' eu îi știu bine: Boșorogu' ăsta al nostru e unul dintre ai mai de treabă regi din toată istoria. Uită-te la Henric ăla. într-o bună zi i se năzarește dumnealui

să se-ncontreze cu țara noastră. Și ca crezi că face? îi dă cumva de știre ca să-i lase timp să se pregătească? Da' de unde! Hodoronc-tronc, azvîrle-n mare tot ceaiul de pe corăbiile din portul Boston, îi trage o declarație de independență și-și pofteste dușmanul să vină, dacă-i dă mâna. Așa lucra dumnealui, nu dădea niciodată răgaz adversarului. Pe tat-su, ducele de Wellington, începuse să-l cam bănuiască de ceva. Da' crezi că i-a spus-o sau că i-a cerut socoteală? Da' de unde! L-a înecat ca pe-un piscoi, într-un poloboc cu posircă. Ce crezi că făcea când careva își uita banii lângă el? îi șterpelea numaidecît. Să zicem că-l plăteai pentru o treabă oarecare și se întâmpla să nu te ții de capul lui: făcea totul pe dos. Când deschidea gura, era jale: dacă n-o închidea repede la loc, minciunile ieșeau buluc, una după alta. Vezi ce fel de păduche era Henric ăla? Să fi fost el în locul ăstor doi, le-ar fi tras țîrgoveților o păcăleală și mai si. Nu 'zic c-ai nostri-s niște mielușei, fiindcă, dacă stai să le judeci isprăvile, nu-s deloc niște mielușei, dar pe lângă ăla sînt aur. Ce mai încolo-ncoae, regii sînt regi si trebuie să le-nghiți cîte unele. Toți sînt niște pramatii. De așa au fost crescuți, ce să le faci!

— Dar bine, Huck, asta pute al dracului!

— Toți put la fel, Jim. N-ai ce-i face. Istoria nu ne arată cum poate fi schimbat mirosul regilor.

— Ducele mai merge, oarecum...

— Da, un duce e altceva. Da' nu-i cine știe ce deosebire. Asta al nostru nu-i prea de soi. Când se-mbată, nici cu lupa nu l-ai putea deosebi de-un rege.

— Să știi, Huck, că-s sătul de ei, mi s-a urît să-i tot văd.

— Și mie la fel, Jim. Dar cu ăștia n-avem încotro. Trebuie să ne amintim că sînt ce sînt si să-i răbdăm. Cîteodată, as vrea s-aud de-o țară care-a scăpat de regi!

La ce bun să-i spun lui Jim că ăștia nu erau rege și duce sadea? Ar fi fost zadarnic. Și apoi, între noi fie vorba, ăștia nu se deosebeau cu nimic de ai adevărați.

M-am dus la culcare si Jim nu m-a sculat cînd mi-a venit rîndul să stau de veghe. De la o vreme făcea destul de des treaba asta. Cînd m-am trezit în zori, ședea acolo cu capul între genunchi si se căina amarnic. M-am făcut că nu bag de seamă. Știam eu ce-l doare: se gîn-dea la nevastă și la copii, care rămăseseră hăt-departe. I se rupea inima de dorul lor. Nu mai fusese niciodată atît de departe de-ai lui, și sînt sigur că ținea la ei la fel ca oamenii albi. Poate să vi se pară curios, dar eu unul așa socot. I se întâmpla deseori să se văicărească și să ofteze, mai ales noaptea, cînd credea că dorm. îl auzeam spunînd: „Sărmana mea Lizabeth! Bietu' meu Johnny! Sărăcuții de voi! E tare greu! N-o să vă mai văd poate niciodată, niciodată!”

Jim ăsta era un negru tare de treabă.

Fără să vreau, am adus vorba de nevastă-sa si de copii, iar el mi-a răspuns:

— Mi-e inima așa grea fiindcă mai adineauri am auzit ceva pe malul ălalalt, un zgomot, o izbitură, care mi-a amintit de ziua cînd m-am purta așa urît cu Lizabeth. Ea avea doar patru anișori, cînd a căzut bolnavă de scarla-tină. A fost greu bolnavă, dar s-a făcut bine; și într-o zi, cînd se-nvîrtea prin odaie, i-am zis: „închide ușa!” Ea a stat pe loc si s-a uitat la mine, zîmbind. Atunci am strigat la ea, scos din sărite: „Ce, n-auzi? închide ușa!” Dar ea nu s-a mișcat, si-a urmat să zîmbească, iar eu fierbeam. „Ti-arăt eu ție!” i-am strigat si i-am dat una în cap. Fetița a căzut lată, iar eu m-am dus în odaia de-alături, și-am stat acolo vreo zece minute. Cînd m-am întors, ușa tot deschisă și fetița-n mijloc, cu ochii în jos și cu fața scaldată-n lacrimi. Plin de ciudă, am pornit spre ea, dar atunci (ușa se deschidea din afară), chiar în clipa aia vîntul a trîntit ușa în spatele ei—trosc! si, doamne, fetița nu s-a mișcat din loc. Am simțit că-mi iese sufletu' si... si... nu mai știu ce-am simțit. M-am tîrît afară, tremurînd tot, am ocolit casa și-am deschis ușa încet, apoi am vîrît capul în ușă, înapoia fetiței, si-am strigat deodată la ea, tare de tot, dar ea nu s-a clintit din loc! O, Huck, am plîns atunci în hohote și-am luat-o în brațe si am zis: „Sărăcuța de ea, Dumnezeu să-l ierte pe bietu' Jim. căci el nu-și iartă cît o trăi!”

Da, Huck, fetița era surdă și mută ca o stană de piatră, iar eu m-am purtat așa urît cu ea!

CAPITOLUL XXIV

A doua zi, spre seară, ne-am oprit în mijlocul râului, sub un mic ostrov acoperit de sălcii, de unde se vedea cîte un țîrgusor pe fiecă mal. Regele și ducele se apucară să ticluiască un plan pentru cele două țîrgusoare. Jim îi spuse ducelui că nădăjduiește că treaba asta n-o să le ia decît cîteva ore, fiindcă tare se plictisea si se chinuia cînd era nevoit să zacă în wigwam, legat cu o funie. In-tr-adevăr, cînd îl lăsam singur, trebuia să-l legăm, altminteri, dac-ar fi dat cineva peste el, slobod si neînsoțit de nimeni, l-ar fi luat la ochi. Ducele recunoscu și-i făgădui c-o să născocască el ceva ca să-l scutească de chinul ăsta.

Ducele era tare isteț la minte, așa că născoci degrabă ceva. îl îmbracă pe Jim în costumul regelui Lear (un halat lung de stambă, o perucă albă si favorite din păr de cal). P-ormă luă fardul de teatru și-i vopsi lui Jim obrajii, mîinile, urechile și gîtul, făcîndu-i-le albastre-vi-neții, întocmai ca ale unui om înecat de vreo nouă zile. De cînd sînt n-am văzut ceva mai îngrozitor. Ducele luă apoi tăblița și scrise pe ea:

„Arap bolnav, dar neprimejdios dacă-i lăsat în pace”.

Bătu în cuie tăblița de o sipcă, pe care o înfipse în fața wigwamului. Jim era mulțumit. Zicea că-i mult mai bine iasă, decît să stea legat Snj fiecă zi și să tremure ca varga de cîte ori auzea vreun zgomot: i se părea că trec ani pînă ne-ntorceam să-l dezlegăm. Ducele-i spuse să stea liniștit și-l sfătui ca la caz de-și bagă cineva nasul pe-acolo,-să iasă din wigwam și să se scâlîmbăie puțin, scoțînd un urllet-două, ca o sălbăticiune; musafirii nepoftiți au să se cărăbănească mai mult ca sigur, lăsîndu-l în plata Domnului.

Socoteala era foarte bună. Eu însă cred că un om cu scaun la cap nici n-ar mai fi așteptat să-l audă urlînd: Jim arăta ca un mort, ba chiar mai urît, pe legea mea!

Potlogarii ăia aveau de gînd să încerce din nou „Minunea regească” ce le adusese atîtea parale, dar pîn' la urmă se răzgîndiră, zi cînd c-ar fi primejdios, deoarece între timp vestea se putea lăți pîn-aici. Nu găsiră însă ceva mai bun, i,ar ducele spuse că se retrage pentru o oră-două, ca să-si frămînte creierii, doar-doar o găsi ceva potrivit pentru tîrgusorul de pe malul dinspre Arkansas. Cît despre rege, spuse că se duce în celălalt, tîrgusor, fără nici un plan de bătaie, dar încredințat că pronia—mai bine zis diavolul—o să-i arate calea cea mai nimerită.

În tîrgul unde ne oprisem ultima oară, ne cumpărasem cu toții haine noi. Regele și le îmbracă pe-ale sale și-mi spuse să mă-nțolesc și eu. Se-nțelege că l-am ascultat. Regele își luase un costum negru și arăta acum fercheș și spălatei. Nu-mi închipuiam că haina poate schimba așa de mult un om. Înainte arăta ca un bosorog răpciugos, dar acum, cînd își scotea pălăria nouă și albă de pîslă și făcea o plecăciune, zîmbind, părea atît de nobil, bun și cucernic, c-ai fi jurat că scăpase de-a dreptul, din Arca lui Noe, sau că-i moș Leviticus în carne și oase. Jim curăță barca, iar eu mă așezai la vîsle. Cu vreo trei mile mai sus de tîrg se zărea un vapor mare, care trăsese la mal de vreo două ore, ca să încarce niște marfă.

— Cu țoalele astea pe mine—îmi spuse regele—ar fi mai bine să se creadă că vin de la Saint Louis sau de la Cincinnati, sau dintr-alt oraș mare. Du-mă la vapor, Huckleberry. O să sosim cu el în tîrg.

Nu trebuia să mă roage de două ori ca să merg cu vaporul. Am adus barca la mal, cu vreo jumătate de milă mai sus de tîrg, apoi am luat-o în lungul malului rîpos, prin apa lină. 'Curînd, am trecut pe lîngă un flăcău cu o înfățișare copilăroasă, care ședea pe-un butuc și-și ștergea” năduseala de pe obraji, că era o arșiță de te topeai. Alături de-el se vedeau doi desagi cît toate zilele.

— Opreste-aici! îmi porunci regele, încotro mergi, băiete? îl întrebă el pe flăcău.

— La vapor. Mă duc la Orleans.

— Sui-te-aici! zise regele. Stai nițel, valetul meu o să te-ajute să-ți cari sacii. Adolf, du-te și ajută-i pe domnu'—adăugă el, întoreîndu-se spre mine.

Și-așa am pornit tustrei. Flăcăul nu mai știa cum să ne mulțumească. Zicea că-i al naibii de greu să umbli cu calabalîcul în spate pe-o vreme ca asta. îl întrebă pe rege încotro se duce, iar el îi răspunse că venea de la deal și că se oprise de dimineată în celălalt tîrg, iar acum se ducea la ferma unui. vechi prieten, cu cîteva mile mai sus.

— Cînd v-am văzut—îi spuse flăcăul—m-am gîndit: „Na, iacătă-l și pe domnu' Wilks, era cît pe ce să pice la tanc”. Da' p-ormă mi-ani zis: „Nu cred să fie el, că dac-ar fi, n-ar merge-n susu' apei”. Asa-i că nu sînteți dumnealui?

— Numele meu e Blodgett. Alexander Blodgett, mai bine zis, cuviosia, sa Alexander Blodgett, căci sînt unul din slujitorii prea plecați ai Domnului. Asta nu mă împiedică să-mi pară rău că domnul Wilks n-a sosit la timp, dar nădăjduiesc că nu pierde nimic prin această întîr-ziere.

— De pierdut, nu pierde nici o avere, pentru că oricum tot o să-i pice lui, n-am eu grijă de-asta, dar a pierdut'prilejul să-l mai vadă pe frate-su Peter în viață. S-ar putea să nu-i pese, cine știe! Da' frate-său ar fi dat orice ca să-l vadă înainte de a-si da duhul. În ultimele trei săptămîni n-a vorbit decît despre asta, nu-l văzuse din copilărie! Cît despre celălalt frate, William, pe ăla nu l-a văzut niciodată. Ala-i surdo-mut și n-are mai mult de treizeci-treizeci și cinci de ani. Singurii din familie care-au hălăduit pîn locurile astea au fost George și Peter. George era căsătorit, da' și el și nevastă-sa și-au dat sufletu' anu' trecut. Harvey și William sînt singurii care-au mai rămas. Și cum vă spusei, n-au sosit la vreme.

— Le-a trimis vorbă careva?

— Păi, sigur! Acu' o lună-două, cînd Peter a căzut întîiasă dată la pat. Zicea atunci că n-are să se mai scoale. Știți, era cam bătrîior, iar fetele lui George erau prea tinere ca să-i țină tovărășie, afară de Mary Jane, roșcovana. De-aia, după moartea lui George și-a nevaste-sii, a rămas cam singur și nu prea mai avea chef de viață. Dar tînjea să-i vadă pe Harvey și pe William, nu de alta, da' era dintre ăi care-nu le vine ușor să-și facă testamentul. A lăsat o scrisoare pentru Harvey, în care-i spune unde-a ascuns” banii și cum vrea să-și împartă restu' averii, ca să nu ducă lipsă de nimic fetele lui George, nu de alta, da' George nu le-a lăsat nici o lețcaie. Altceva în afară de răvașul ăla n-a vrut să scrie.

— Și ce crezi, de ce n-o fi venit Harvey? Unde stă cu casa?

— Ehei, taman în Anglia, la Sheffield. E pastor acolo. N-a pus niciodată picioru' în țara asta. Înainte, n-a prea avut vreme, si poate că n-o fi primit nici scrisoarea.

— Ce păcat că n-a mai apucat să-și vadă frații, bietul de el! Și zici că mergi la Orleans?

— Ba chiar și mai departe. Miercurea viitoare' plec cu vaporul la Rio de Janeiro. Am un unchi acolo.

— E o călătorie cam lungă, dar o să-ți placă. Și mie mi-ar plăcea. Ia spune, Mary Jane e cea mai mare? Dar alelalte ce vîrstă au?

— Mary Jane are nouăsp'ce ani, Suzana, are cin'spe, iar Joanna vreo pai'spe. Asta împarte pomeni la săraci și are o buză de iepure.

— Sărăcuțele! Singure pe lumea asta haină!

— Putea sa le fie și mai rău. Bătrînul Peter avea mulți prieteni și-au să aibă ei grijă să nu li se-ntîmple nimic rău fetelor. E acolo Hobson, preatu' baptist, diaconu' Lot Hovey, p-ormă Ben Rucker și Abner Shackelford, si Levi Bell, avocatul, p-ormă doctoru' Robinson, și nevestele lor, văduva Bartley și... da, o mulțime de prieteni. Da' cu aștia Peter era prieten la toartă și pomenea uneori de ei în scrisorile sale, așa că Harvey o să știe de unde să-și aleagă prietenii, cînd o să sosească aici.

Bătrînul îl tot descusu pe flăcău, pînă cînd acesta își deșertă întreg sacul. Pezevenghiul voia să știe tot ce se întîmplă în tîrgul ăla afurisit: si ce-i cu familia Wilks, și ce meserie avusese Peter (fusese tăbăcar), și cu ce se îndeletnicise George (ăla fusese dulgher), si ce-nvîrteste Harvey'(ăsta era pastor reformat), și cîte și mai^x cîte, de nu mai isprăvea, în cele din urmă-l întrebă:

— Da' de ce voiai să te duci pe jos pînă la vapor?

— Fiin'că-i un vapor mare, care merge la Orleans, si mi-era teamă că n-o să oprească aici. Vapoarele mari nu opresc cînd le fluieri. Alea din Cincinnati opresc, dar ăsta-i din Saint Louis.

— Ia spune, Peter Wilks era bogat?

— Da, da, avea ceva avere. Avea case si pămînt și umblă vorba c-ar fi ascuns pe undeva vreo trei-patru mii de dolari bani gheață.

— Cînd zici c-a murit?

— N-am zis, da' a murit aseară.

— 'Îl îngroapă mîine, de bună seamă.

— Da, pe la amiază.

— Mare nenorocire, da' ce să-i faci? Mai devreme sau mai tîrziu toți sfirșim așa. Totul e să fii pregătît. Arunci mori cu cugetul împăcat.

— Asa-i-, dom'le. E ăl mai bine. Tot așa-mi zicea și maică-mea.

Cînd am ajuns' la vapor, era aproape gata cu încărcarea, așa că în curînd porni, însă fără noi. Plimbarea mea a căzut baltă, fiindcă regele își schimbase gîndul. După ce plecă vaporul, regele îmi porunci să vîslesc cale de încă o milă, pînă la un loc pustiu; cînd am ajuns acolo, sări pe ,mal si-mi zise:

— Dă fuga înapoi si adu-mi-l pe duce! Adu-mi si geamantanele alea noi. Dacă s-a dus cumva pe malul ce-.jjj lălăit, du-te acolo și adu-l încoace. Spune-i să lase totul,fj orice-ar fi. Hai, mîscă-te!

Am priceput eu ce punea la cale, da' n-am scos vorbă, firește. După ce m-am întors cu ducele, am ascuns barca, iar ei s-au așezat pe .un buștean și regele i-a povestit de-a fir-a-păr tot ce-i spusese flăcăul ăla, fără să uite nici un cuvîntel. Se silea tot timpul să vorbească la , fel ca un englez -sadea și zău că pentru un mocofan ca el nu era rău deloc. N-aș fi în stare să-l imit si nici nu-încerc. Da' zău, era destul de bine.

— Ce-ai zice ca tu să fii ăla surdo-muț, Bridgewater? ii întrebă el deodată.

— Las'pe mine! zise ducele și-i mărturisi.-că jucase cindva pe scenă rolul unui surdo-muț.

Așteptară apoi să se ivească un. vapor. Pe -la vreo cinci după-amiază, trecură prin fața noasitră două vapoare, dar nu păreau să vină de departe. In cele din urmă se ivi un vapor mare si-i făcură semn. O barcă veni să ne ia și ne suirăm pe bord. Vaporul venea tocmai de la Cincinnati si cînd căpitanul află că mergeam doar vreo patru-cinci mile, începu să facă spume la gură și să ne înjure, amenințîndu-ne că n-o să ne debarce. Dar regele nu-și pierdu cumpătul:

— Dacă unor gentlemeni le dă mîna să plătească cîte un dolar de fiecă milă, ca să fie primiți pe vapor, și duși cu barca la mal, socot că și vaporul își poate îngădui să-i ducă. . ' - .

Ai de pe vapor se muiră auzind cuvintele astea. Cînd am ajuns în dreptul tîrgului, ne-au trimis cu barca la'mal.' Vreo douăzeci de oameni se adunaseră acolo văzîncîl că se apropie barca. "

— Domnilor—îi întrebă regele—poate cineva dintre domniile voastre să-mi spună unde locuiește Pete'r Wilks?

Oamenii se uitară unul la altul si dădură din cap, pă-rînd să spună: „Ce ți-am zis eu?” Apoi unul din ei rosti cu blîndețe si mîhnire în glas:

— Îmi pare rău, domnule, dar nu vă putem spune decît unde a locuit pînă aseară. Intr-o clipită, pezevenghiul se prăbuși peste omul ăla, proptindu-si bărbia de umărul lui, si bolborosi printre lacrimi:

— Vai! Bietul nostru frate! S-a dus si n-am mai apucat să-l vedem! O, ce soartă vitregă! Apoi se întoarse scilfosindu-se si făcîndu-i tot felul de semne prostești ducelui, care vă jur c-a scăpat un geamantan din mîină și-a izbucnit și el în plîns.

N-am mai văzut în viața mea asemenea pramatii.

Oamenii se strînseseră în jurul lor și încercară să-i ogoiască, spunîndu-le o mulțime de drăgălășenii. Apoi le cărară în spinare geamantanele, la deal. Cei doi hoțomani se sprijineau de ei și plîngeau de mama focului, iar oamenii îi povesteau regelui despre ultimele clipe ale lui frate-său. Regele maimuțări în fața ducelui această poveste, dînd din mîini ca un bezmetic, iar după aceea amîndoi se jeliră și-l plînseseră pe răposatul tăbă-car de parcă i-ar ,fi pierdut pe cei doi'spe apostoli.

Negru să mă fac dae-am mai pomenit așa ceva! Iți venea să roșești pentru tot neamul omenesc.

CAPITOLUL XXV

În două minute vestea dădu ocol tîrgului. Din toate părțile vedeai alergînd oameni, unii trăgîndu-si din mers cămașa pe ei. În curînd, ne-am pomenit în mijlocul unei mulțimi care tropăia ca un regiment în marș.

Vedeai la ferestre și în pragul caselor puzderie de oameni si nu trecea un minut far' să auzi pe cîte unul spu-nînd peste gard:

— Ei să fie?

— Sigur că-s ei—răspundea cineva din mulțime.

Cînd am ajuns în fața casei, ulița gema de lume. Cele trei fete stăteau în prag. Mary Jane era într-ade-văr roșcovană, dar cu toate astea era frumoasă foc. De bucurie că-i sosiseră unchii, ochii și obrajii îi străluceau ca soarele. Regele își desfăcu larg brațele, iar Mary Jane i se agăță de gît, în vreme ce fata cu buza de iepure sărea în brațele ducelui.

A fost ceva ca-n basme! Mai toți cei de față—în orice caz toate muierile—plîngeau de bucurie văzîndu-i în sfîrsit laolaltă si cuprinși de-o asemenea fericire.

Deodată, am băgat de seamă că regele-l împunge cu cotul pe duce și-si rotește privirile prin încăpere. Zărind coșciugul așezat într-un colț, pe două scaune, porniră amîndoi într-acolo, țînîndu-se pe după umeri cu-o mână și ducîndu-si-o pe cealaltă streășină la ochi. Mergeau încet, cu pași apăsați, iar oamenii se dădeau înapoi, ca să le facă loc, și încremeneau fără să scoată o vorbă. Ici-colo sg auzea cîte.un „sst!”. Bărbații își scoaseră pălăriile și rămaseră cu capetele plecate, într-o tăcere deplină. Cînd ajunseră lîngă sicriu, cei doi se aplecară și priviră puțin, apoi izbucniră într-un hohot de plîns pe care pujeai să auzi tocmai de la Orleans Dup-aceea, se luară de gît si, proptindu-și fiecare bărbia în umărul celuilalt, bociră așa vreo trei-patru minute, în viața mea n-am văzut oameni să verse atîta apă pe ochi. Plîng-geau și ceilalți, făcînd în odaie o igrasie nemaipomenită. Iar cînd cei doi trecură de o parte si de cealaltă a cosciugului și îngenuncheară acolo, rezemîndu-si frunțile de capacul lui si bolborosind fiecare cîte o rugăciune, toată lumea începu să plîngă cu sughituri, topindu-se de atîta jale.

Plîngeau și bieteles fete, iar mai toate muierile veneau la ele si, fără să scoată o vorbă, le sărutau solemn pe frunte. Apoi, punîndu-le mîna pe creștet, își înălțau spre cer ochii șiroid de lacrimi si se depărtau suspinînd și smiorcăind, ca să le facă praf pe celelalte. Ți se-ntorceau mațele pe dos cînd le vedeai.

În cele din urmă, regele se ridică, înainta cîtiva, pași și, scremîndu-se nițel, îi trase vin discurs, plin de lacrimi și aiureli, zicînd că ce încercare grea e pentru el și pentru sărmanul lui frate pierderea răposatului, pe care n-au mai apucat să-l vadă în viață, după o călătorie așa de lungă, de patru mii de mile.

— Dar binecuvîntatele voastre lacrimi de compătimire—urmă el—ne alină și ne sfințesc durerea.

Le mai spuse că el și frate-su le mulțumesc din inimă, fiin'că din gură n-ar fi în stare, vorbele fiind prea palide si prea reci ca să dea glas acestei recunoștințe, și tot felul de nerozii de-astea, de ți se făcea si silă să le-ascuți. La urmă bolborosi un prea cucernic: amin! si iar se porni pe plîns, de-ți venea să crezi c-o să se prăpădească de-atîta durere.

Abia apucase să-si închidă pliscul, că unul din mulțime trase o cîntare, pe care-o îngînară cu toții în cor. Te-heălzea să-i auzi și te simțeai ca la biserică, în toiul slujbei. Mare lucru-i si muzica asta! După toate dulcegăriile si lăturile alea grețoase, zău că împrispăta aerul și suna frumos si cinstit.

Dar regele începu din nou să dea din fălci, zicînd că el și nepoatele sale s-ar bucura nespun dacă cei mai apropiați prieteni ai familiei ar binevoi să rămîie la eină cu ei, ca să

privegeze împreună rămășițele pămîntesti ale răposatului.

— Ah, dacă bietul meu frate din cosciug ar putea vorbi, ar ști pe cine să numească, fiindcă numele astea îi erau dragi și le pomenea ades în scrisorile sale!

Și zicînd acestea, pomeni pe pastorul Hobson, pe diaconul Lot Hovey, pe Ben Buckler, pe Abner Shackelford, pe Levi Bell, pe doctorul Robinson și pe nevestele lor, precum și pe văduva Bartley. Sfinția sa pastorul Hobson și doctorul Robinson se aflau împreună tocmai în celălalt capăt al tîrgușorului, „la vînătoare”, adică telega doctorul trimitea un bolnav pe lumea ailaltă, iar popa îi dădea o mîna de ajutor. Avocatul Bell era plecat la Louis-ville, după nu știu de daraveri. Dar toți ceilalți erau de față, așa că veniră și-i strînseră xegelui mîna, mulțu-mindu-i și stînd oleacă de vorbă cu el. Apoi îi strînseră și ducelui mîna, însă în tăcere, zîmbindu-i și dînd din cap ca niște smintiți, în vreme ce el le făcea tot fe'lul de semne cu mîinile, gîngurind întruna ca un prunc care încă nu poate vorbi.

Cît despre rege, îi dădea înainte cu gura; întreba de fiecare om și de fiecă eîne din tîrg, spunîndu-le pe nume și amintind de tot felul de istorii petrecute cîndva în localitate, în familia lui George sau în cea a lui Peter, fără să uite, bineînțeles, să spună că toate astea i le scrisese chiar răposatul. Mințea cu nerușinare, fiindcă aflase toate istoriile astea de la zevzecul ăla pe care-l dusesem cu barca pîn' la vapor.

Apoi Mary Jane aduse testamentul lăsat de unchiu-su, iar regele îl citi cu glas tare, aghezmuindu-l cu lacrimi.

Răposatul lăsa fetelor casa și trei mii de dolari aur; tăbăcăria (care aducea un venit bunice) o dădea lui Har-vey și William, împreună cu alte case și pămînturi (în valoare de aproape șapte mii de dolari), bașca trei mii de dolari aur. Scrisoarea mai arăta că cei șase mii de dolari erau ascunși în pivniță. Cei doi potlogari spuseră că se duc să aducă banii ca să facă împărțeala în văzul tuturor, iar mie îmi porunciră să vin după ei c-o luminare. Cînd am ajuns în pivniță, am închis bine ușa după noi. Dibuind sărai, ai doi îl deșertară pe podea. Ți-era mai mare dragul să vezi atîția galbeni. Ții, ce-i mai străluceau ochii regelui! Bătîndu-l pe umăr pe duce, îi spuse:

— Zi că nu-i grozav! Pe legea mea, Bilge, e mai abitir ca „Minunea regească”!
Ducele încuviință, își vîrîră amîndoi mîinile în grămada de galbeni, care-ncepură să le curgă printre degete și să cadă zornăind pe podea.

— Ce să mai vorbim—zise regele—e taman ce ne trebuia, mie și ție, Bilge, să fim frații unui mare bogătaș mort și moștenitorii 'lui din străinătățuri. Vezi ce-nseamnă să te-ncrezi în pronie? E ăl mai bun mijloc, zău. Le-am încercat pe toate, așa că știu.
Alții s-ar fi mulțumit să pună mîna pe-o comoară ca asta și s-o ia pe încredere. Da' ei nu, zor nevoie să numere banii! Se apucară așadar să-i numere, dar ce să vezi, lipseau patru sute cincisprezece dolari.

— Să-l ia dracu'! zise regele. Mă-ntreb ce-o fi făcut cu ai patru sute cin'șpe dolari?
Se zbuciumară nițel din pricina asta și scotociră peste tot, dar degeaba. Pîn'la urmă ducele spuse:

— Ei, săracu', era cam bolnav, se vede c-o fi greșit socoteala. Asta trebuie să fie. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sînt și să nu suflăm o vorbă despre asta. Avem destul, ne dă mîna să ne lipsim de cîteva sutare.

— Sigur că ne dă mîna. Nu la bani mă gîndesc, e vorba de socoteală. Aici trebuie să lucrăm pe față, cinstit, pricepi? O să cărăm bănetul sus și-o să numărăm în fața' tuturor, ca să nu bată la ochi. Da' dacă mortul zice că-s șase mii de dolari, n-ar trebui să...

— - Ascultă! îi tăie vorba ducele. Ce-ar fi să acoperim deficitul?
Și începu să scoată galbeni din buzunar.

— Ai avut o idee grozavă, duce! Halal de tine, ce deștept ești! Al dracului să fiu dacă nu ne scapă tot „Minunea”! zise regele și începu să scoată și el bani și să-i strîngă în fisicuri. Își cam goliră buzunarele, dar împliniră suma de șase m'i de dolari.

— Ascultă—zise ducele—mai am p idee. Mergem sus și numărăm banii, pe urmă-i luăm și-i dăm pe toți fetelor. .

— Bravos! Vin' să te pup, duce! E ceva colossal! Ai o devia deșteaptă cum nu se mai află. E-o lovitură de maestru, pe onoarea mea, n-are nici un cusur. Dacă cumva mai au vreo bănuială în privința noastră, chestia asta o S'ă-i curarisească.

Cînd ne-am întors,sus, toată lumea se strînsese în jurul mesei, iar regele numără banii și-i așeză pe masă în fisicuri de cîte trei sute de dolari—la un loc douăzeci de fisicuri de toată frumusețea. Oamenii se uitau cu jind la ele, lingîndu-și buzele. Pe urmă regele puse banii la loc în sac și începu să se umfle-n pene—pasămite ca să mai țină o cuvîntare.

—Dragii mei prieteni—începu el—bietul meu frate, care zace acolo, s-a gîndit cu filotimie la cei pe care-i lasă după sine în această vale a plîngerii; El nu le-a uitat pe aceste sărmane mioare pe care le-a iubit și le-a crescut sub acoperămîntul lui și care acum au rămas orfane de tată și de mamă. Da, da. Iar noi, care l-am cunoscut, știm că ar fi fost și mai mărinimos

cu ele, dacă nu iar fi fost teamă să nu- ne jignească pe mine și pe scumpul său f William. Oare nu- i așa? Eu unul nu mă îndoiesc deloc c-așa a gândit el. Dar ce fel de frați ar fi cei care s-ar pune împotriva gândurilor sale, în asemenea clipe? Și ce fel de unchi ar fi ai care într-o astfel de împrejurare ar jefui, da, ăsla-i cuvîntul, aceste mioare la care el ținea așa de mult? Pe cît îl cunosc pe William, și cred că-l cunosc foarte bine, el... el... Stați nițel să-l întreb...

Și zicînd acestea, se-ntoarse spre duce și-ncăpu să-i facă tot felul de semne cu mîna; ducele se uită o clipă la el, c-o mutră neghioabă și năucă, apoi, deodată, păru că înțelege despre ce era vorba și-l strînse la piept de vreo cincisprezece ori, gîngurind de bucurie.

— Eram sigur! zise regele, smulgîndu-se din îmbrățișarea lui. Cred că ați înțeles cu toții ce-i în sufletul lui. Hai, Mary Jane, Suzana și Joana, luați-vă banii, luați-i pe toți! Vi-i dăruiește cel care zace acolo, rece dar fericit.

Mary Jane îi sări de gît, iar Suzana și fata cu buza de iepure îl îmbrățișară pe duce. De cînd sînt n-am văzut jasmenele pupături și îmbrățișări.

Toți cei de față se înghesuiră, cu lacrimi în ochi, în jurul pungașilor și începură să le strîngă mîinile, mii-mai să le smulgă din umeri.

— Ah! Ce suflete nobile! ziceau toți. Ce frumos! Ce minunat!

În curînd se apucară iar să vorbească despre răpo-satu', că ce bun era, că ce pierdere grea e pentru ei, și-așa mai departe. Nu trecu mult și un vlăjgan cu niște fâlci de fier își croi drum în încăperea și rămase locului, ascultîndu-i și privindu-i fără s'a scoată o vorbă. Nimeni nu-i dădu nici o atenție, pentru că toată lumea îl asculta pe rege, care se afla tocmai în mijlocul unei tirade:

— ... erau prietenii ai mai buni ai răposatului. De-aia sînt poftiți aici astă-seară. Da' mîine vrem să vină toată lumea, că el ținea la toți și avea respect pentru fiecare și de-aia se cuvine ca orgia funebră să fie obștească.

Și dă-i, și dă-i pe chestia asta, că tare-i mai plăcea să se-audă vorbind. Din cînd în cînd pomenea de „orgia funebră”, pînă ce ducele își pierdu răbdarea și-i scrise pe o bucățică de hîrtie: „ceremonia, dobitocule!” împături hîrtiuța și întinse peste capetele oamenilor, fără să se oprească din gîngurit.

Regele citi bilețelul, îl vîrî în buzunar și spuse:

— Bietul Wiliam! Chiar zdrobit de durere, inima lui tot bună rămîne! Mă roagă să invit toată lumea la ceremonia funebră, vrea ca nimeni să nu lipsească. Dar n-avea de ce să se teamă, tocmai asta voiam și eu să spun.

Și-i dădu înainte cu gura, ca și cînd nu s-ar fi în-tîmplat nimic, strecurînd pe ici, pe colo cîte o „orgie funebră”, la fel ca pînă atunci. Și după ce'o pomeni de vreo trei ori, spuse:

— Zic „orgie”, nu fiin'că e cuvîntul obișnuit, tocmai că nu e (ceremonie e cuvîntul obișnuit), ci pentru că orgie e cuvîntul cel mai potrivit, în Anglia nu se mai spune ceremonie funebră, cuvîntul s-a demodat. Noi, englezii, zicem acum orgie. E un cuvînt mai bun, fiin'că arată mai limpede despre ce e vorba. Cuvîntul ăsta vine de la grecescul orgo, care-nseamnă: afară, deschis, peste hotare, și din ebraicul gis, a ascunde, a acoperi, va să zică a înmormînta. Așa că, vedeți, orgie funebră înseamnă o înmormîntare deschisă tuturor, sau obștească.

N-avea pereche potlogarul ăsta. Dar deodată vlăjganul cu fâlci de fier îi rîse în nas, spre uimirea întregii adunări.

— Ce-i asta, doctore? strigară cîțiva, iar Abner Shackelford spuse:

— Ce-i cu tine, Robinson, n-ai auzit vestea? Dumnealui e Harvey Wilks.

Regele rînji și-i întinse laba:

— Dumneata ești doctorul și prietenul drag al bietului meu frate? Eu...

— Nu pune mîna pe mine! se burzului doctorul. Și zi, vorbești ca un englez, ai? În viața mea n-am pomenit maimuțareală mai grosolană. Dumneata, fratele lui Pe-ter Wilks? Ești un potlogar, asta ești!

Să fi văzut ce mutre au făcut tot; Se strînseră buluc în jurul doctorului și-ncercară să-l potolească, zicîndu-i că Harvey le dovedise în fel și chip că era Harvey, că știa numele fiecăruia dintre ei, ba chiar și pe-al cîi-nilor, și-l rugară din tot sufletul să nu jignească simțămintele lui Harvey și ale bietelor fete.

Dar degeaba. Doctorul îi dădea înainte cu ale lui, zi-cînd că cineva care se dă drept englez și nu-i în stare să vorbească englezește ca lumea e un șarlatan și un mincinos. Sărmanele fete plîngeau, agățate de gîtul regelui.

Deodată, doctorul se întoarse spre ele:—Am fost prietenul tatălui vostru și sînt prietenul vostru. Ca prieten sincer, care vrea să vă ocrotească și să vă ferească de rele și nenorociri, vă sfătuiesc să-i întoarceți spatele ticălosului ăstuia și să nu mai aveți nimic de-a face cu el, cu haimanaua asta analfabetă, cu nătărăul ăsta care cică știe greaca și ebraica! E limpede ca lumina

zilei că nu-i decît un șarlatan, care ne-a venit aici cu o grămadă de nume și povesti adunate de nu știu unde și pe care voi le luați drept dovezi, lăsîndu-vă amăgite,, cu ajutorul acestor prieteni neghiobi, oare s-ar cuveni să aibă mai multă minte. Mary Jane Wilks, mă știi că-ți sînt prieten și că n-am nici un interes să te mint. Ascultă-mă! Dă-l afară pe ticălosul ăsta, te rog din suflet!

Mary Jane își îndreptă trupul (frumoasă mai era!).

— Iată răspunsul meu! zise ea ridicînd sacul cu bani și punîndu-l în mîinile regelui: Ia, te rog, acești șase mii de dolari și fă cu ei ce vei crede de cuviință pentru mine și surorile mele. Și nu ne da nici o adeverință!

Apoi își petrecu brațul pe după mijlocul regelui, iar Suzana și 'fata cu buza de iepure îl apucară de mijloc de partea ailaltă.

Toată lumea aplaudă și bătu din picioare, de-ai fi zis că-i furtună, iar regele își înalță capul, cu un zîmbet plin de trufie.

— Treaba voastră! spuse doctorul. Nu-mi pasă! Dar vă atrag atenția că o să vină o vreme cînd pînă și amintirea acestei zile o să vă întoarcă pe dos!

Și plecă.

— Prea bine, doctore—spuse regele, batjocoritor, în ziua aceea o să trimitem după dumneata!

Rîseră cu toții, spunîndu-i că „i-a zis-o bine”.

CAPITOLULXXVI

După ce plecă toată lumea, regele o întrebă pe Mary Jane cum stă cu odăile de dormit. Ea îi răspunse că în camera de oaspeți o să-l culce pe nenea William, iar în camera ei, care era cea mai încăpătoare, o să doarmă nenea Harvey. Cît despre ea, o să se ducă în odaia surorilor ei și-o să doarmă pe-o canapeluță.

Aflînd de la ea că sus în pod mai era o chichineată, cu o saltea înăuntru, regele îi spuse că chichineată aia e tocmai bună pentru valetul lui, adică pentru mine.

Mary Jane ne însoți pînă sus și ne arătă odăile, care erau mobilate simplu, dar plăcut.

Dădu să-si ia rochiile și celelalte bulendre din odaie, dar nenea Harvey o opri, spunîndu-i că nu-l stînjenesc defel. Rochiile erau atîrnate pe pereți, după o perdea lungă de pînză. Într-un ungher era un cufăr vechi de piele, iar în alt ungher se zărea o cutie de chitară. Jur-împrejur erau împrăștiate tot felul de bagateluri și nimicuri din alea cu oare-si împodobesc fetele odăile. Regele își dădu cu părerea că toate marafeturile astea .fac mai plăcută și mai prietenoasă odaia, așa că mai bine să le lase acolo.

Odaia ducelui era foarte mică, dar tocmai bună penel. La fel și chichineată mea. În seara aceea dădură o masă pe cînst, la care fură ițiți o sumedenie de bărbați și femei; eu stăteam în spatele regelui și ducelui și-i serveam, iar ceilalți oaspeți erau serviți de negri.

Mary Jane ședea în capul mesei, alături de Suzana. Se văieta mereu că pînișoarele nu-s bune, că nu-s cine știe ce nici murăturile, că puii fripți nu-s destul de fragezi—și alte bazaconii d-astea, pe care muierile au obiceiul să le spună ca să te silească să le lauzi bucatele.

Oaspeții îi răspundeau că totul e fain: „Cum de vă ies așa de bine rumenite pînișoarele?”, „De unde-ați făcut rost de castraveciorii ăștia minunați?” și fel de fel de mofturi d-astea, care se aud de obicei pe la mese.

Cînd isprăviră de înfulecat, eu și cu fata cu buza de iepure ne-am hrănit în bucătărie cu rămășițele ospățului, în vreme ce celelalte fete dădeau o mîină de-ajutor negrilor să strîngă masa.

Fata cu buza de iepure începu să-mi pună o mulțime de întrebări despre Anglia. O cam băgasem pe mîneacă și simțeam că-mi fuge pămîntul de sub picioare.

— La-i- văzut vreodată pe rege? mă întrebă ea.

— Pe care? Pe Villiarnalpatrulea? Sigur că vine mereu la biserica noastră.

Știam că murise cu ani în urmă, da' nu i-am spus-o.

— Cum așa? Merge mereu la biserica voastră? mă-n-trebă fata.

— Da, în fiecă duminică. Stă în strana din fața noastră, de cealaltă parte a amvonului.

— Credeam că trăiește la Londra...

— Firește. Da' unde vrei să trăiască?

— Bine, dar tu locuiai parcă la Sheffield?

Văzînd că o scrîntisem, rn-am prefăcut că mă-nec cu un oscior de pui, ca să cîștig timp și să mă gîndesc cum să ies din încurcătură.

— Voiam să spun că vine mereu la biserica noastră ori de cîte ori e în Sheffield. Asta se-ntîmplă numai vara, cînd vine acolo pentru băile de mare.

— Cetot vorbești? Păi Sheffieldnuepețarmul mării...

— Da' cine-a spus că e?

— Chiar tu.

— Eu?! Da' de unde!

— Ba da!

— Ba nu!—Ba da!

— N-am zis așa ceva.

— Atunci ce-ai zis?

— Am zis'că venea să facă băi de mare, atîta tot.

— Păi bine, unde să facă băi de mare, dacă nu la mare?

— Ascultă, ai văzut vreodată apă de Colonia?

— Da.

— Ei, si te-ai dus la Colonia ca s-o iei?

— Firește că nu.

— Păi, nici William al patrulea n-are nevoie să se ducă la mare ca să facă băi de mare.

— Și-atunci ce. f ace?

— I se aduce apa în butoaie, întocmai ca apa de Colonia, în palatul din Sheffield sînt multe cazane, fiindcă regele ține morțiș ca apa să fie lîerbinte. Pe malul mării n-ar putea fierbe toată apăraia care-i trebuie lui. N-au cazane acolo, pricepi?

— Aha, acum pricep. Da' de ce n-ai spus de la început? N-ai fi pierdut atîta vreme.

Cînd am auzit-o vorbind așa, m-am simțit iar la largul meu. Am răsuflet ușurat.

— Ascultă—spuse ea—și tu te duci la biserică?

— Da, regulat.

— Și unde stai cînd te duci?

— Păi, în strana noastră.

— A cui strană?

— A noastră, hm! a lui nen'tu Harvey.

— A lui? Da' ce-are el nevoie de strană?

— Păi, ca să șadă, ca tot omul. Da' ce credeai?

— Eu credeam că ,stă în amvon.

Să-l ia dracu', uitasem că-i popă!Văzînd că iar o făcusem fiartă, m-am mai îneecat cu un oscior și după ce-am chibzuit temeinic, i-am spus:

— Știi că ești bine? Ce, crezi că într-o biserică nu-i decît un popă?

— Da' de ce-ar fi nevoie de mai mulți?

— Auzi! Cînd e vorba să predici în'fața unui rege?! Zău, n-am mai pomenit o fată ca tine!

Află că-s pe puțin șaptesprezece popi.

— Șaptesprezece?! Dumnezeu! N-aș îndura una ca asta, să știu de bine că nu mai ajung în rai. Pesemne că predica ține o săptămînă întregă!

— Aș, de unde!Nu predică toți deodată. Cîte unul pe zi.

— Și ceilalți ce fac?

— Hm! Nu prea fac mare lucru. Se foiesc prin biserică, umblă cu talgerul, lucruri d-astea.

Da' mai tot timpul nu fac nimic.

— Și-atunci, de ce stau acolo?

— Păi, de podoabă. Văd că nu știi nimic.

— Nici nu vreau să știu asemenea prostii. Ia spune, cum se poartă englezii cu slugile? Mai bine decît ne purtăm noi cu negrii?

— Nu! Acolo o slugă nu-i deloc luată-n seamă. Se poartă cu ei mai rău decît cu cîinii.

— Și nu li se dă liber de Crăciun, de Anul Nou și de 4 iulie, ca la noi? .

— Fii serioasă! Se vede că n-ai fost în Anglia niciodată.Ascultă,Buzăde...adică Joanna, află că n-au , nici măcar o zi de odihnă pe an. Nu se duc niciodată la circ, nici la teatru, nici la spectacole cu negri, ce mai, nicăieri.

— Nici la biserică? '—Nici.

— Păi, ziceai că te duci regulat la biserică... 'Hait! iar o făcusem de oaie! Uitasem că-s valetul bă-ixînului. Dar într-o clipă am găsit o explicație: i-am spus i că un valet nu-i totuna cu o slugă si că, vrînd-nevrînd, trebuia să mă duc la biserică si să stau cu familia, potrivit obiceiului. Dar se vede treaba că n-am lămurit-o prea bine, fiindcă nu- păru mulțumită de ce-i spuseseam.

— Pe cuvînt de onoare că nu mi-ai turnat la minciuni?

— Pe cuvânt de onoare.

— Nici o minciună?

— Nici una, zău!

— Pune mîna pe cartea asta si jură. Văzînd că nu-i decît un s'lovar, am jurat cu mîna pe el. Fata.păru ceva mai mulțumită si-mi zise:

— Așa, încep să mai cred cîte ceva din ce mi-ai spus, dar unele n-am să le cred 'nici în ruptul capului.

— Ce n-ai să crezi, Jo? o întrebă Mary Jane, care tocmai intrase pe ușă, urmată de Suzana. Nu se cade și nu-i frumos din partea ta să vorbești așa unui străin, care-i atît de departe de ai săi.

Ție ți-ar plăcea ca cineva să se poarte așa cu tine?

— Uf, Mary! Totdeauna sări în apărarea cuiva, fără să fie nevoie-! Nu i-am făcut nimic. Mi-a turnat niște gogoși și i-am zis că n-am s'ă le-nghit pe toate. Altceva nu i-am spus și cred că din atîta lucru n-o să i se facă rău.

— Nu-mi pasă ce și cît i-ai spus. E un străin în casa noastră și nu se cuvenea să-i spui nimic. Să fi fost tu în locul lui, ai fi murit de rușine. Unui străin nu se cade să-i spui nimic jignitor.

— Dar bine, Mary, spune că.

— N-are a face ce spunea, nu despre asta-i vorba. E vorba că trebuie să te porți bine cu el și să nu-i spui lucruri care să-i aducă aminte că nu se -află în țara lui și printre ai săi. În gîndul meu îmi ziceam: „Și pe-o fată ca asta o las eu să fie jefuită de scorpia aia bătrînă?!”

Suzana se amestecă și ea în vorbă, ținîndu-i isonul; ții, ce perdaf i-a tras Buzei de iepure! Mi-am zis atunci: „încă una pe care-o las jefuită de tîlharul ăla!”

Mary Jane îi mai trase și ea o prafătură, în felul ei drăgălaș și blajin, de-o făcu praf pe sărmana .Buză de iepure, care izbucni în plîns.

— Hai, linisteste-te! îi spuseră celelalte două. Cere-i iertare!

Ea se supuse și-mi ceru iertare, spunîndu-mi vorbe așa de frumoase, .că-mi venea să-i-torn un car cu minciuni, numai s-o aud înc-odată. Și-mi ziceam în gînd: „Și pe-asta o las eu s-o jefuiască de bani hoțomanul ăla!”

După ce isprăvi, se străduiră tustrele să mă îmbuneze, ca să mă simt ca la mine-acasă și între prieteni, îmi venea să intru în pămînt de rușine și mă simțeam așa de prost, încît m-am hotărît să le-aduc banii îndărăt, fie_ ce-o fi.

Le-am spus că mă duc la culcare. Nu era o minciună, fiindcă tot aveam de gînd să mă culc odată și-odată. Rămas singur, am căzut pe gînduri.

„Ce să fac? îmi spuneam. Să mă duc în taină la doctorul ăla și să-i dau în vileag pe tîlhari? Nu, nu e bine. S-ar putea să spuie de unde-a aflat și-atunci regele și ducele au să mă-scarmene zdravăn. Să mă duc să-i spun lui Mary Jane, între patru ochi? Nu, nici așa nu-i bine. Au să ghicească după fața ei și au să-si ia tîlpășița, cu bani cu tot. Și, dacă fata o să ceară ajutor, pînă să se termine povestea o să fie vai de pielea mea. Nu, nu-i decît o cale: să fur banii fără ca ei să mă bănuiască. Au găsit aici o comoară și n-au să se care pînă n-au să stoarcă tot ce-or putea din familia și din tîrgul ăsta, așa că timp am berechet. O să fur banii și-o s'ă-i' ascund. Și cînd o să fiu departe, o să-i scriu lui Mary Jane un răvaș, în care o să-l arăt unde i-am ascuns. Cel mai bine-ar' fi să-i iau la noapte. Nu de alta, dar s-ar putea ca doctorul să nu fie așa de nepăsător cum se lauda că e, și te pomenești că-i bagă-n sperieți, silindu-i s-o șteargă la iuțeală de-aici.”

„Vasăzică, mă duc să cotrobăiesc prin odăile lor”, mi-am spus. Coridorul de sus era cufundat în întuneric, dar am dibuit odaia ducelui și-am început să-mi caut drumul cu mîinile. M-am răzgîndit însă și am intrat în odaia regelui, socotind că pe ăsta nu l-ar răbda inima să lase banii pe mîna altuia. Am început să cotrobăi pe-a-colo, dar mi-am dat seama că n-am să fac nici o brînză pe întuneric. Se-nțelegea însă că n-avea rost să aprind o luminare, așa că m-am hotărît să fac altceva: să-i pîn-desc și să trag cu urechea. Peste cîteva clipe, le-am auzit pașii și m-am repezit să m-ascund sub pat. Dar patul nu se afla unde credeam eu, așa că, dînd de perdeaua care acoperea rochiile lui Mary Jane, m-am furișat îndărătul ei; ghemuindu-mă printre rochii, am stat smîrnă acolo.

Aia intrară în odaie și închiseră ușa. Prima grijă a ducelui a fost să se uite sub pat, așa că mi-a părut tare bine că nu-l găsisem cînd îl căutasem. (Și cu toate astea, cînd nu ții să fii văzut, nimic nu-i mai firesc decît să te vîri sub pat.)

Apoi se-asează amîndoi, iar regele spus'o:

— Ei, ce e? Zi, da' pe scurt, fiindcă-i mai bine să ne ducem jos ca să ne vedem de boceală, decît să stăm aici, la cucurigu. Cine știe ce-or fi zîcînd ăia despre noi.

— Uite despre ce-i vorba, Capeșinule. Nu-i plăcut și nici ușor de spus: doctorul ăla nu-mi iese din minte. Vrea să știu ce-ai de gînd. Eu am o idee și socot că-i bună.

— Zi-o, duce!

— Cred c-ar fi mai sănătos să ne luăm tîlpășița pînă la trei dimineață și s-o pornim pe rîu cu ce-avem. Nu uita ce ușor am pus mîna pe banii ăștia, ni i-au dat înapoi”, sau mai bine zis ni i-au aruncat în brațe, cînd noi socoteam c-o să trebuiască să-i furăm. Sînt de părere să lichidăm și s-o tulim.

Chestia asta nu mi-a plăcut deloc. Cu o oră-două înainte, ar fi fost cu totul altceva, dar acum eram tulburat și dezamăgit.

— Ce faace? izbucni regele. Fără să punem mîna pe restul moștenirii? Să ne cărăbănim ca niște fraieri, lăsînd în urma noastră marfă de opt-nouă mii de dolari pentru cin' s-o nimeri să o strîngă? Și-ncă marfă ca asta, așa de faină și ușor de vîndut!

Ducele îi răspunse, bodogănind, că se mulțumește cu sacul cu galbeni și că nu-i trebuie

mai mult, nu vrea să fure toată averea unor orfeline.

— Ce tot vorbești? se burzului regele. N-o să le furăm decît banii ăștia. Au să sufere doar ăi care-au să cumpere casele și pămînturile, fiin'că de îndată ce-au să afle că nu noi sîntem apropiarii, și-au să afle asta foarte curînd după plecarea noastră, vînzarea n-o să mai stea-n picioare și totu' o să revină moștenitorilor. Orfelinele tale au să-și recapete cas'a și asta le-ajunge. Sînt tinere și vioaie și pot să-și cîștige ușor existența. . N-au să sufere. Păi, gîndește-te, pe lumea asta sînt mii și mii de oameni care n-o duc așa de bine ca ele. Fii pe pace, n-au să aibă de ce să se plîngă.

Regele îl duse astfel cu vorba, pînă ce ducele încuviință, dar adăugă că', după părerea lui, ar fi o prostie să mai rămînă cu doctorul ăla pe urmele lor.

— Dă-l dracului de doctor! se rățoi regele. Ce ne pasă nouă de el? N-avem oare de partea noastră pe toți neghiobii din tîrg?! Și nu-s ăștia grosul în orice oraș din Lume? Dădură să coboare, dar ducele mai avea ceva pe limbă.

— Cred că n-am ascuns banii unde trebuie. Asta mă mai înveseli, începusem să cred că n-am să aflu nimic de la ei.

— De ce? întrebă regele.

— Fiindcă Mary Jane o să poarte doliu începînd de mîine și, pînă să ne trezim, negrul care deretică prin odăi o să primească poruncă să împacheteze toate țealele astea. Ai mai văzut negru care să găsească bani și să nu ia și el niscaiva cu împrumut?

— Bravo, duce, vād că ți-a venit mintea la cap—spuse regele și începu să scotocească pe sub . perdea, la cîțiva pași de locul unde mă ascunsesem. M-am lipit de perete și mi-am ținut răsufllarea; ce-i drept, tremuram ca varga. Mă-ntrebam ce mi-ar spune dacă m-ar prinde și mă gîndeam pe unde să scot cămașa, la o adică. Dar în doi timp și trei mișcări regele trase sacul, fără să simtă că eram pe-aproape. Apucară sacul, îl vîrîră în-tr-o gaură a mindirului de paie de sub salteaua de fulgi și, îndesîndu-l bine, spuseră că totul e în regulă, fiindcă un negru nu se-atinge decît de salteaua de fulgi, iar pe aia de paie n-o întoarce decît de vreo două ori pe an, așa încît nu mai era nici o primejdie ca sacul să facă picioare.

Eu însă știam mai bine ca ei. L-am scos de-acolo înainte să fi ajuns ei jos. M-am urcat pe bîjbîite în chichi-neața mea și l-am ascuns acolo, pîn-oi putea să-i găsească un ioc mai bun... îmi ziceam c-ar fi mai bine să-l pîtesc undeva pe-afară, fiindcă ăia-aveau să scotocească toată casa, vādînd că le lipsește sacul. Puteam să jur că așa o să se-ntîmple. M-am culcat cu țealele pe mine, dar să fi vrut și tot n-as fi putut adormi, atît de nerăbdător eram să isprăvesc treaba.

Nu trecu mult și cei doi se întoarseră. M-am dat jos din culcuș și m-am lungit pe scăriță, cu bărbia proptită de marginea ei, așteptând să vād ce se-ntîmplă. Spre norocul meu, nu s-a întîmplat nimic.

Cînd s-au stins ultimele, zgomote ale nopții și pînă să-nceapă acelea ale dimineții, am coborît tiptil pe scăriță.

CAPITOLUL XXVII

M-am strecurat pînă la ușile odăilor lor și am tras cu urechea. Sforăiau. Am mers mai departe în vîrful picioarelor, și am ajuns cu bine jos. Nu se auzea nici un zgomot nicăieri. Uitîndu-mă printr-o crăpătură a ușii de la sufragerie, am văzut că oamenii care privegheau mortul dormeau duși în jilțurile lor. Ușa care dădea în salonul unde se afla mortul era deschisă și în amîndouă încăperile ardea cîte o candelă. Am intrat cu băgare de seamă în sufragerie și de-acolo în salon; nu era nimeni acolo, afară de rămășițele lui Peter. Am încercat să merg mai departe, dar am văzut că ușa-i încuiată și că nu-i nici o cheie în broască, în clipa aceea am auzit zgomot de găsi care coborau scara, drept în spatele meu. Am fugit în salon și, aruncînd o. privire în jur, am văzut că singura ascunzătoare potrivită pentru sac era sicriul. Capacul era nițeluș tras și prin deschizătură se putea vedea fața mortului, acoperită cu un ștergar ud, iar deasupra giulgiul. Am vîrît sacul cu bani pe sub capac și l-am lăsat ceva mai jos, cam pe unde se încrucișau pe piept brațele răposatului. Brr! ce reci erau! Apoi am luat-o la fugă înapoi și m-am tupilat după ușă.

Pașii care se apropiau erau ai lui Mary Jane. Veni încet pînă aproape de sicriu, îngenunche și se uită la mort, apoi își duse batista la ochi și-ncepu să plîngă. N-o auzeam, fiindcă stătea -cu spatele la mine. Mă furișai afară și, trecînd pe lîngă sufragerie, îmi veni în gînd să mă încredințez că cei care privegheau mortul nu mă văzuseră. M-am uitat prin crăpătura ușii și-am văzut că totul rămăsese neschimbat. Aia nu se clintiseră. Ajuns sus, m-am culcat, ce-i drept cam necăjit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, după .ce mă canonisem atîta și mă vîrisem în atîtea primejdii. Ar fi bine dacă sacul ar rămîne acolo—îmi ziceam—fiindcă mai tîrziu, cînd o să fiu iar pe rîu cu vreo sută-două de mile mai jos, o să-i scriu lui Mary Jane să dezgroape mortul și să-si ia banii. Dar, din păcate, n-o să se în-tîmple așa, ci dimpotrivă: banii au să fie găsiți cînd or să vină să înșurubeze capacul — și atunci regele o să pună gheara pe ei și-o să cam treacă multă vreme pînă ce-o să mai dea el cuiiva prilejul să i-i ia din mînă.

Tare-as fi vrut să cobor și să-i scot de-acolo, dar nu îndrăzneam. Noaptea era pe sfârșite și mă gîndeam că în curînd cei care privegheau mortul au să înceapă să se miște, și-atunci puteam să fiu prins ținînd în mîină șase mii de dolari pe care nu mi-i dăduse nimeni în grijă sau cu împrumut. N-are rost să fiu amestecat în-tr-o treabă ca asia, îmi ziceam.

Dimineața, cînd m-am dus jos, salonul era închis și oamenii nu mai erau acolo. Plecase toată lumea, afară de mine, de cei din familie, de văduva Bartely și de cei doi potlogari. M-am uitat la mutrele lor ca să văd dacă prinseseră de veste, 'dar n-am băgat de seamă nimic deosebit.

Pe la prînz vani dricarul cu un om de-al lui și, după ce așezară coșciugul în mijlocul încăperii, pe două scaune, puseră în jurul lui toate celelalte scaune, bașca alte cîteva împrumutate de prin vecini, încît acum veranda, salonul și sufrageria erau pline.

Capacul cosciugului era întocmai cum îl văzusem mai înainte, dar nu-mi venea să mă uit înăuntru de față cu alții.

În curînd începu să sosească lumea. Cei doi coțcari și fetele se așezară în rîndul din față, lîngă coșciug. Vreme de o jumătate de ceas oamenii se perindară unul cîte unul prin fața sicriului, oprindu-se o clipă să privească chipul mortului. Cîte unii vărsau și-o lacrimă.

Totul era tăcut și solemn. Numai fetele și ăia doi stăteau cu batistele la ochi și gemeau înăbușit, cu capetele plecate. Nu se-auzea decît tîrșîitul picioarelor pe podea și, din cînd în cînd, smiorcăiala nasurilor suflăte în batiste. Am băgat de seamă că nicăieri oamenii nu-și suflă nasul mai des ca îla o înmormîntare; poate doar la biserică să și-l mai sufle atîta.

Cînd nu mai 'încăpu' nimeni în casă, dricarul își trase mînușile negre și începu să se foiască fără zgomot, cu mișcări mlădioase și ușoare, ca de pisică, punînd rînduială în lucruri și așezându-i pe oameni așa fel ca să se simtă bine fiecare. Fără să scoată o vorbă, îi muta pe unii dintr-un loc într-altul, le găsea loc celor întîrziți, își croia drum prin mulțime—și pentru toate astea îi ajungea doar să clatine capul sau să facă un semn cu mîna. În cele din urmă, se statornici și el, rezemîndu-se cu spatele de perete. N-am văzut în viața mea om mai tăcut și mai lunecos ca ăsta. Pe deasupra, nu se lipea surîsul de el, cum nu se lipește de-o halcă de slănină.

Împrumutaseră un armoniu, cam hodorogit, și, cînd totul fu gata, o domnișoară se așeză și-ncepu să zdrăngăne și să s'cîrțîie din el, de te-apuca la lingurică. Toată lumea se porni să cînte, încît singurul care cred că se distra era mortul.

Apoi cuviosia sa, pastorul Hobson, începu să vorbească, domol și ceremonios. Deodată, dinspre pivniță se auzi un tărăboi grozav. Era un biet cîine, dar făcea gălăgie, nu glumă, și nici gînd să se potolească. Pastorul fu nevoit să-și întreprună cuvîntarea și rămase aplecat deasupra coșciugului, asteptînd să contenească larma. Nu-ți mai auzai nici gîndurile! Toată lumea se simțea stînjenită și nimeni nu știa ce să facă. Dar curînd lunganul ăla de dricar îi făcu preotului un semn ce părea a spune: „Nu te teme, las' pe mine!” Și încovomdu-se nițel, o porni pîș-pîș de-a lungul peretelui; nu i se vedeau decît umerii, lunecînd pe deasupra capetelor oamenilor, între timp, gălăgia se întetîse. Dricarul își urmă drumul și, după ce străbătu două laturi ale încăperii, dispăru pe scara ce ducea spre pivniță. Nici două secunde nu trecură și se auzi un pocnet, după care cîinele își isprăvi concertul cu un schelălăit strașnic. Se așternu din nou o tăcere de moarte și pastorul își urmă cuvîntarea solemnă.

Peste cîteva clipe, spinarea și umerii dricarului se arătară din nou, lunecînd pe lîngă perete. Se strecură așa prin încăperea și deodată se opri, se îndreptă din spate, își duse mîinile pîlnie la gură și, lungindu-și gîtul înspre pastor, îi șuieră pe deasupra capetelor celorlalți: „Umbla să prînză un șobolan!” Zicînd acestea își îndoi iar spinarea și se strecură înapoi, de-a lungul peretelui,

spre locul lui.

Oamenii se arătară încîntați să afle ce je-ntîmplase, fiindcă erau curioși de felul lor.

Lunganul nu făcuse mare lucru, dar tocmai cu asemenea lucruri mărunte cucerești stima și simpatia celorlalți. Nu degeaba dricarul ăsta era omul cel mai iubit din tot tîrgusorul.

Pastorul a ținut o predică pe cinste, dar cam plicticoasă și lungă cît o zi de post. După aceea, regele a tras și el un discurs, cu obișnuitele-i aiureli, și cu asta basta. Dricarul se apropie, lunecînd, de coșciug, cu șurubelnița lui. Mă uitam la el și mă treceau năduselile de atîta încordare. Nu se-atinse însă de nimic, mulțumindu-se să închidă cu mare băgare de seamă capacul și să-l înșurubeze zdravăn.

Alta acum! Nu știam dacă banii mai sînt sau nu în coșciug. Ce mă fac dac-a șterpelit careva sacul? De unde să știu. eu dacă 'e căzu' să-i mai scriu sau nu lui Mary Jane? Dacă o să dezgroape sicriul și n-o să găsească nimic înăuntru, ce-o să zică de mine? La naiba, s-ar putea să (iu urmărit și băgat la răcoare! Mai bine tac mîlc și nu-i scriu nimic. Grozav s-au mai încurcat ițele! Cău-tînd să le descurc, am stricat totul. Mai bine nu m-amestecam deloc în povestea asta afurisită!

După înmormîntare ne-am întors cu toții acasă și m-am apucat din nou să cercetez fețele oamenilor. N-a-veam astîmpăr și nu mă puteam liniști. Dar degeaba mă uitam la fețele oamenilor,

fiindcă tot nu-mi spuneau nimic.

'Seara, regele merse în vizită la vecini și cuceri inimile tuturor prin purtarea lui curtenitoare. Cu acest prilej le dădu a înțelege că enoriașii lui din Anglia abia-l așteaptă să se-ntoarcă în mijlocul lor așa încît trebuie să se grăbească să-și lichideze moștenirea, ca să poată pleca numaidecît acasă. Ii părea rău, cică, tare rău că trebuie să se grăbească; oamenii ar fi vrut, firește, să-i mai aibă printre ei, dar își dădeau seama că nu se poate. Regele le mai spuse că, bine-nțeles, el și William le vor lua și pe fete cu ei, ceea ce îi bucură nespuse pe oameni, fiindcă în felul ăsta fetele aveau să scape de griji și să se simtă bine, în sinul familiei. Fetele se arătară la rîndu-le foarte bucuroase și, uitînd de toate necazurile, îl rugară pe rege să vîndă cît mai repede lucrurile, ca să poată pleca. Bietele fete erau a'sa de fericite, că mă durea inima să le văd duse de nas și batjocorite în felul ăsta, dar nu vedeam cum aș putea să mă amestec și să schimb ceva, fără s-o pățesc.

Pramatia de rege lipi numaidecît un afiș în care spunea că va scoate la mezat 'casa, negrii și celelalte lucruri, la două zile după înmormîntare, adăugînd că doritorii puteau cumpăra și înainte de această dată, prin bună învoială.

A doua zi după înmormîntare, cam pe la amiază, bucuria fetelor primi cea dintîi lovitură. Doi negustori de sclavi ie înfățișară și regele le vîndu negrii la un preț bunicel, contra unei polițe plătibile în trei zile. Și duși au fost negrii—cei doi fii în susul rîului, la Memphis, iar mama lor, în josul rîului, la Orleans. Credeam că bietele fete și nenorociții de negri au să se prăpădească de inimă rea. Mă rupea la ficăți văzîndu-i cum plîng și se căinează. Fetele ziceau că nu și-ar fi închipuit niciodată că negrii ar putea fi despărțiți sau vînduți undeva afară din oraș. N-am să uit în viața mea despărțirea dintre nenorocitele alea și negri: se îmbrățișau și plîngeau de-ți era mai mare jalea și cred că mi-aș fi pierdut răbdarea și i-aș fi dat pe față pe ticăloși, ca să curm această ticăloșie, dacă n-aș fi știut că vînzarea nu face doi bani și că într-o săptămînă sau două negrii au să se întoarcă acasă.

Afacerea asta stîrni mare vîlvă în tîrgusor și mulți veniră și le spuseră verde-n obraz că-i rușinos să desparți în felul ăsta o mamă de copiii ei. Potlogarii o cam băgaseră pe mîneacă, dar zgripturoiul al bătrîn făcu mai departe pe nebunul, fără să-i pese de amenințările du-elui, care era tare speriat, zău!

A doua zi urma să aibă loc scoaterea lucrurilor la mezat. Dimineața, nu prea devreme, -re'gele și ducele veniră în chichineața mea și mă treziră. După mutrele lor, am ghicit că-i de rău.

— Ia ascultă—mă luă la rost regele—nu cumva ai fost în odaia mea alaltăieri seară?

— Nu, -măria ta! (Asa-i spuneam totdeauna cînd eram între noi.)

— Dar ieri seară?

— Nu, măria ta!

— Pe onoarea ta că nu minți?

— Pe onoarea mea, măria ta, spun adevărul. N-am fost în odaia matale din ziua cînd duduia Mary Jane v-a arătat-o matale și ducelui.

— Da' n-ai văzut pe altcineva intrînd? mă descusu ducelu.

— Nu, alteță. Nu-mi amintesc să fi văzut pe cineva.

— Ia gîndește-te nițel!

Am stat puțin pe gînduri și mi-a venit o idee:

— Da, mi se pare că i-am văzut pe negri intrînd acolo de cîteva ori.

Tresăriră amîndoi ca și cum nu s-ar t'i așteptat la una ca asta, dar, privind-i bine, mi se păru că totuși se as--teptaseră.

— Ce, toți trei? întrebă ducele.

— Nu toți, adică nu toți la un loc; cred că i-am văzut ieșind împreună numai o dată. i

— Ia te uită! Cînd a fost asta?

— Păi, în ziua înmormîntării, dimineața. Da' nu prea devreme, fiindcă am dormit mai mult ca de obicei. Tocmai coboram scara cînd i-am văzut ieșind din odaie.

— Ei, zi mai departe!'Ce făceau? Ce mutre aveau?

— Nimic neobișnuit, pe cît mi-aduc aminte. Mergeau tiptil, așa că mi-am zis că intraseră acolo ca să vă deretice odaia, crezînd că v-ați trezit, dar cînd au văzut că mai dormiți, au șters-o în vîrfurile picioarelor, ca să nu vă tul bure, somnul, dacă nu cumva v-au și trezit.

— Mii de draci, ne-au tras clapa! izbucni regele.

Amîndoi păreau cam buimăciți și aveau niște mutre plouate ca vai de lume. Rămaseră cîteva clipe pe gînduri, scărpinîndu-se în cap, apoi ducele începu să chicotească, cam hîrîit:

— Grozav ne-au mai dus de nas negrii ăia! S-au prefăcut că le pare rău că pleacă din locurile astea și i-am crezut și noi, și toți ceilalți. Să nu-mi mai spui al'dată că -negrii nu se pricep să joace teatru. Păi ar fi putut duce de nas pe oricine cu purtarea lor! Ascultă-mă pe mine,

oamenii ăștia sînt o comoară! De-as avea capital si-o sală de teatru, nu mi-aș dori un plasament mai bun.

— Și cînd te gîndești că i-am vîndut pentr-o bagatelă, da, și nici măcar n-avem dreptul s-o cîntăm deocamdată! Ia zi, unde-i bagatela.. . vreau să zic polița?

— La bancă, ne-asteaptă s-o încasăm, unde vrei să fie?

— Atunci e-n regulă, slavă Domnului.

— Da' ce s-a întîmplat? am întreat eu cam cu sfială.

Regele se repezi la mine furios:

— Nu te privește! Vezi-ți de treaba ta și ține-ți gura! .Cît timp te afli în tîrgul ăsta, să nu uiți ce-ți spusei, ai priceput?

Apoi către duce:

— Trebuie să-nghițim gălusca și să nu suflăm o vorbă. Mormînt, asta să ne fie deviza acum.

În vreme ce coborau scara, ducele spuse chicotind:

— Vînzare rapidă si profit mititel! Bună afacere, n-am ce zice!

Regele mîrii la el:

— Am căutat să iasă cît mai bine, vînzîndu-i așa de repede. Dacă nu ne-am ales cu nici un profit și-am rămas în pagubă, crezi că numai eu sînt de vină?

— Oricum, dacă sfaturile mele ar fi fost ascultate, negrii ar fi acum în casa asta, iar noi n-am mai fi aici.. .

Regele se răsti nițel la el, atît cît să nu-l calce pe coadă, apoi se întoarse sus si-și vărsă iar năduful pe mine. Mă făcu cu ou si cu oțet, că de ce nu m-am dus să-i spun că-i văzusem pe negri ieșind așa din odaia lui. Și un tîmpit—spunea el—ar fi știut că-i ceva necurat la mijloc.

Apoi se luă singur în tîrbacă, zicînd că totul se-n-tîmplas'e din pricină că în dimineața aceea se sculase prea devreme și nu se odihniise ca de obicei.

— Al dracului să fiu dacă mai fac așa altă dată!

Și plecară bodogînd, iar eu nu mai puteam de bucurie că ieșisem basma curată, dînd vina pe negri fără să le cășunez totuși vreun rău.

CAPITOLUL XXVIII

Veni și vremea să mă scol. Am coborît pe scăriță, ca să mă duc jos dar, trecînd pe lîngă odaia fetelor, am vă-zut-o prin ușa deschisă pe Mary Jane, care ședea lîngă cufărul ei vechi de piele și-ndesa în el tot felul de boarfe. Sa pregătea, pasămite, să plece în Anglia.

Tocmai atunci se oprise, ținînd pe genunchi o rochie împăturită, si plîngea cu fața în palme. Mă durea inimat-o vîd în starea asta—și cred că oricine ar fi simțit fel. '—Duduie Mary Jane—i-am zis intrînd în odaie—că nu poți răbda să vezi oameni care suferă. Ei bine,, nici eu. Spune-mi, ce-i cu dumneata?

Îmi mărturisi că suferă din pricina negrilor. Bănuisem eu. Zicea că pentru ea călătoria în Anglia nu mai poate fi frumoasă, cum ar fi putut să fie. Știind că negresa aia a fost despărțită pentru totdeauna de copiii ei, se-ntreba cum ar mai putea fi fericită acolo. Și izbucnind într-un plîns și mai amarnic, ridică brațele spre cer:

— Doamne! Doamne! Cînd te gîndesti că n-au să se-mai vadă niciodată!

— Ba da, au să se vadă. .. si încă pînă-n două săp-,jtamîni. Sînt sigur de-asta!

Hait! Mă luase gura pe dinainte, dar pînă să-mi vin l în fire, ea mă și cuprinsese cu brațele pe după gît și mă ruga să-i mai spun o dată.

Era limpede că vorbisem prea mult, dar nu mai puteam da înapoi. Am rugat-o să mă lase cîteva clipe să mă gîndesc. Mă uitam la ea: era nespus' de frumoasă în tulburarea ei și ardea de nerăbdare, dar arăta fericită si ușurată ca un om căruia tocmai i s-a scos o măsca stricată. Tot privind-o așa, mă zbuciumam să găsesc o ieșire. Mă gîndeam că unul care spune tot adevărul eînd e strîns cu ușa este pîndit de multe primejdii. Mie așa mi se părea, dar n-as fi băgat mîna-n foc că-i așa, fiindcă nu încercasem niciodată. Și totuși—îmi ziceam—iată uri caz în care să mă ia naiba dacă adevărul nu-i de zece ori mai bun si mai sigur decît o minciună! Am să țin mirate treaba asta și-am să cuget neapărat la ea mai tîrziu, că prea-i curioasă și neobișnuită. E ceva nemaipomenit. Da, am să-ncerc, de data asta am să spun adevărul, cu toate că e ca și cum m-aș așeza pe-un butoi cu pulbere și i-aș da foc ca să vîd cît de sus am să zbor.

— Duduie Mary Jane—i-am zis—știi cumva vreun . loc afară din orășel, unde să poți sta vreo trei-patru zile?

— Da. La domnul Lothrop. Dar de ce mă întrebî?

— Ai să vezi mai 'p-ormă. Ia spune, dacă am să-ți dovedesc că știu că negrii au să fie iar împreună pînă-n două săptămîni aici, în casa 'asta, ai să te duci să stai vreo patru zile la domnul Lothrop?

— Patru zile? strigă ea. As sta și-un an!

— Bine, nu-ți cer decât cuvântul de onoare; pun mai mult preț pe el decât pe vorbele unuia care jură cu mâna pe scriptură.

Fata zîmbi și obrazii i se îmbujorară ușor.

— Dă-mi voie să-nchid ușa cu zăvorul—i-am zis și, întorcîndu-mă, m-am așezat la loc. Să nu țipi. Stai liniștită și ascultă bărbătește ce-am să-ți spun. Am să-ți destăinui 'adevărul și trebuie să ai curaj, duduie Mary, fiindcă-i ceva urît și cam greu de înghițit, dar asta e, n-ai ce-i face. Unchii ăștia ai durritale nu sînt deloc unchi, ci niște potlogari, niște borfași de rînd. Ei, asta-i, ce-a fost mai greu a trecut, ce-o să urmeze e mai ușor de îndurat.

Bineînțeles, a sărit ca arsă, dar trecusem hopul ăl mare, așa că nu m-am mai oprit. Să fi văzut cum îi străluceau ochii în timp ce-i istoriseam în amănunt toată povestea, de la întîlnirca cu flăcăul ăla nătîng care se ducea la vapor, și pînă în clipa cînd ea se aruncase la pieptul regelui, iar el o sărutase de saispzezece-șaptespre-zece ori. Deodată, fata sări în picioare și spuse, cu obrazii roșii ca focul:

— Ticălosul! Hai, vino, n-avem nici o clipă de pierdut, o să-i tăvălim în catran și-n fulgi și-o să-i azvîrlim în fluviu!

— Sigur—i-am zis. Da' parcă era vorba că te duci mai întîi la domnu' Lothrop, sau...

— Vai! Ce-mi trecu prin cap? izbucni ea și se așeză repede la loc. Uită ce-am spus, uită, te rog! Ai să uiți, nu-i așa?

Și-și puse palma catifelată pe mîna mea, încît am jurat că mai bine mor decât să nu-i fac pe plac.

— Eram atît de tulburată, încît am uitat făgăduiala. Spune mai departe și-ți jur că n-am să mai uit. Spu-rie-mi ce să fac, și-o să mă supun, orice mi-ai cere.

— Bine. Uite ce e: potlogarii ăștia sînt dați dracului și vrînd-nevrînd trebuie să mai merg o bucată de vreme cu ei, mai bine să nu afli de ce. Și dacă te-ai apuca să-i dai în vileag, știu că oamenii m-ar scăpa din ghearele lor, dar mi-e de altceva, de unul pa care nu-l cunoști și care-ar fi în mare primejdie. Trebuie să-l salvăm și pe-ăsta, nu-i așa? Așa că deocamdată nu-i putem da în vileag.

Vorbindu-i astfel, mi-a venit o idee grozavă: Jim și cu mine am putea scăpa de tîlharii ăia doi, dac-ar fi băgați la pușcărie chiar în tîrgul ăsta, înșă n-avea rost să pornim cu pluta pe lumină, fără să mai fie cineva în afară de mine, care la o adică să poată răspunde la întrebări. Așa. încît nu-mi convenea să-mi pun planul în aplicare decât noaptea tîrziu.

— Uite ce e, duduie Mary Jane—i-am zis. N-o să -mai fie nevoie să rămîi așa de mult la domnu' Lothrop. Stă departe?

— Cale de vreo patru mile de-aici, în plin dmp.

— Nu-i rău. Te duci și stai 'acolo pînă la nouă, nouă și jumătate seara, pe-urmă îl rogi să te-aducă înapoi acasă, fiindcă ai cava treabă; dac-ajungi înair.te de unsprezece, aprinde o luminare la fereastra asta. Așteaptă pînă la unsprezece și, dacă vezi că eu nu m-arăt, înseamnă, c-am plecat și că-s departe de orice primejdie. Te duci apoi și dai sfoară-n țară și-i pui pe ticăloși la popreală.

— Bine—zise ea. Așa am să fac.

— Și dacă se-ntîmplă să nu pot fugi și să fiu prins odată cu ei, spune-le oamenilor că eu ți-am dezvăluit totul dinainte și ia-mi apărarea.

— Mai e vorbă? Sigur c-o să te apăr. N-au să se-a-tingă nici de-un fir de păr din capul tău—spuse ea, cu nările fremătînd și cu ochii strălucitori.

— Dacă izbutesc să plec, n-am să fiu de față ca să dovedesc că ticăloșii ăștia nu-s unchii voștri, și chiar de-aș fi aici, tot n-aș fi în stare. Aș putea doar să jur că-s niște pungași și niște trîntori. Atîta tot, măcar că nu-i de lepădat nici asta. Dar sînt alții care pot face mai mult și pe care lumea o să-i creadă mai degrabă decât pe mine. Am să-ți spun unde-i găsești. Dă-mi un plaivaz și o bucătică de hîrtie. Uite: „Minunea regească, Bricks-ville”. Pune-o bine, vezi să n-o pierzi. Dacă judecătorii vor voi să știe ceva despre ăi doi, să trimită pe careva la Bricksville ca să spună că tîlharii care-au jucat Minunea regească au fost prinși și să aducă vreo cîțiva martori. Pînă să zici pis, tot tîrgul ăla are să fie aici, domnișoară Mary. Cu o falcă-n cer și cu una-n pămînt au să vie. zău așa!

Socotind că acum totul e-n regulă, i-am zis:

— Să nu-ți pese de licitație, lasă-i s-a țină. Pînă mîine, n-au să poată cere nimănui bani pentru lucrurile vîndute, c-asa-i obiceiul, și n-au să se care ei de-aici fără bani, fii pe pace! Și după cum am brodit noi lucrurile, vînzarea nu face două parale, iar ăia n-au să pună mma pe nici un gologan. La fel și vînzarea negrilor, nu-i o vînzare după lege, iar negrii au să se-ntoarcă în curînd, iar pînă una alta, pungașii n-au să poată încasa banii. Zău, domnișoară Mary, au intrat rău de tot la apă, tîlharii!

— Bine—zise ea—acum mă duc la masă și numai-decît după aia plec la domnul Lothrop.

— Nu, așa nu-i bine, domnișoară Mary Jane. Trebuie să pleci înainte de masa de

dimineață. '— De ce?

— Da' de ce crezi că vreau să te duci aco'lo, domnișoară Mary?

— Păi nu știu, nu m-am gândit la asta. Ia spune, de ce?

— Pentru că n-ai obrazul de toval, ca alții. Pe chipul matală se poate citi ca-ntr-o carte și slovele-s așa de groase, că le poate citi oricine de la o poștă. Crezi cumva că ai putea da ochi cu unchii matală când vor veni să-ți spună bună dimineața și să te sărute, fără ca.. .

— Taci, taci! Bine, am să plec înainte de masa de dimineață, cu dragă inimă! Dar să-mi las surorile cu ăștia?!

— Lasă, nu te gândești la ele! Trebuie să mai rabde puțin. Dacă ați pleca tustrele, ăia ar intra la bănuială. Nu vreau să-ți vezi nici surorile, nici pe ăia, pe nimeni din târgușor. Dacă vreun vecin te-ar întreba ce mai fac unchii, ar vedea după fața matală că s-a-ntîmplat ceva. Du-te repede, domnișoară Mary Jane, și am să am eu grijă de tot. Domnișoarei Suzana am să-i cer să-ți sărute unchii și să le spună că te-ai dus să te odihnești câteva ceasuri și să mai schimbi aerul, sau să vezi o prietenă, și c-ai să te întorci acasă seara, sau mâine dimineață.

— N-am nimic împotriva să le spună că m-am dus la o prietenă, da' nu vreau să-i sărute din partea mea.

— Bine, fie și așa—am liniștit-o eu, gândindu-mă că hatîrul ăsta nu mă costă nimic. Era o nimica toată, dar tocmai nimicurile astea au darul de a-i liniști pe oameni și de. a-i face să se simtă mai bine. Mai e ceva—adaug ai—sacul ăla cu bani.

— Păi, e la ei. Ah, mor de necaz când mă gândesc cum au ajuns să pună mîna pe el!

— Aici te-nșeli. Nu-l mai au.

— Cum așa? Atunci la cine e?

— Tare-as vrea să știu și eu! Intr-o vreme, îl aveam chiar eu, după ce-l șterpelisem de la ei ca să ți-l dau matală. Știu unde l-am ascuns, dar mă tem că nu mai e acolo, îmi pare nespuse de rău, domnișoară Mary Jane, crede-mă, dar am făcut tot ce-am putut, îți jur. Erau cit pe ce să mă prindă și de-aia l-am ascuns unde s-a nimerit și-apoi am șters-o. Dar nu era o ascunzătoare bună.

— Ah, încetează, nu te mai învinovăți atîta, nu-ți dau voie! Nu ești tu de vină, n-aveai încotro. Dar spune-mi, unde l-ai ascuns?

Nu voiam să-i aduc aminte de durerea ei și nu mă răbda inima să rostesc o vorbă care i-ar fi amintit iarăși de mortul ăla așezat în coșciug, cu sacul de bani pe pîntec.

— Domnișoară Mary Jane—i-am zis, după câteva clipe—mai bine nu-ți spun unde l-am ascuns. Dar am să-ți scriu pe o bucățică de hîrtie și, dacă vrei, o poți citi în drum spre domnu' Lothrop. Ce zici, e bine așa?

— Da, da.

M-am apucat și am scris cele ce urmează: „L-am ascuns în coșciug. Se afla acolo ieri noapte, când ai venit să-i bocești pe mort. Eu eram după ușă și mi se rupea inima văzîndu-te, domnișoară Mary Jane”.

Mi s-au umezit ochii amintindu-mi cum plînsese acolo, singură în noapte, sub același acoperiș cu împielita ăia care-si băteau, joc de ea și o jefuiau. Când i-am dat hîr-tiuța împăturită, am văzut că și ochii ei erau plini de lacrimi, îmi strînse mîna cu putere și-mi zise:

— La revedere! Am să fac întocmai cum mi-ai spus și, dacă nu ne vom mai vedea niciodată, să știi că n-am să te uit. Mă voi gândi adesea la tine și mă voi ruga pentru sufletul tău!

Și plecă. Auzi, să se roage pentru sufletul meu! Dacă m-ar fi cunoscut cît de cît, nu si-ar mai fi luat pe cap o asemenea corvoadă. Dar cred c-ar fi făcut-o și-n cazul ăsta, fiindcă așa-i era felul. Ar fi fost în stare să se roage și pentru Iuda; când își punea în gînd ceva, s-a isprăvit n-o mai puteai opri nici în ruptul capului. Or,ce-ați spune, eu unul zic c-avea mai mult curaj decît toate fetele, pe care le-am văzut vreodată. Era plină de curaj! Ce spun eu miroase a tîmîie, dar să știți că n-o tîmîiez deloc. Cît despre frumusețe și bunătate, să nu mai vorbim. .. era cu un cap mai sus ca toate fetele. N-am mai văzut-o de-atunci, din clipa când a ieșit pe ușa aceea, dar cred că m-am gândit de milioane și milioane de ori la ea și la fîgăduiala ei c-o să se roagă pentru sufletul meu. Și, zău așa, dacă mi-ar fi dat vreodată prin gînd că ar folosi la ceva să mă rog pentru ea, să mor că m-as fi rugat!

Mary Jane a ieșit, pesemne pe ușa din dos, nu sînt sigur, fiindcă nimerii n-a văzut-o când a plecat. Cum am dat ochii cu Suzana și Buză de iepure, le-am zis:

— Cum îi cheamă pe ăia de peste rîu, la care vă duceți uneori în vizită?

— Care din ei, că-s mai mulți? Dar mai des mergem la Proctori—răspunseră ele.

— Da, ăsta-i numele. Mai-mai să-l uit. Domnișoara Mary Jane m-â rugat să vă spun că s-a dus degrabă acolo, fiindcă unul din ei s-a îmbolnăvit.

— Care din ei?

— Nu știu, adică am uitat. Da' cred că-i. ..

— Doamne păzește, nu cumva-i Hanna?

— Îmi pare rău, dar chiar despre ea e vorba.

— Dumnezeule! Și era sănătoasă tun săptămîna trecută! E rău bolnavă?

— Nici nu vă închipuiți. Domnișoara Mary Jane zicea c-au stat la căpătîial ei toată noaptea și se crede că n-o mai duce decît vreo cîteva ceasuri.

— Vai, ce groaznic! Da' ce-are?

Nu mi-a dat prin gînd nimic serios, așa că le-am spus:

— Gîki.

— Să i-o spui Iu' mutul! Nu se stă la căpătîial unuia bolnav de gîlci.

— Nu zău! Ce tot vorbiți? Aflați că se stă cînd e vorba de gîlci de-astea. Sînt gîlci de-un soi nou, așa zicea domnișoara Mary Jane.

— De ce-i un soi nou?

— Păi, fiindcă-s amestecate cu alte socoteli.

— Ce socoteli?

— Păi, cu pojar, tuse măgărească, brîncă, oftică, gâl-inare, meningită și cîte și mai cîte.

— Dumnezeule! Și asta se numește gîlci?

— Așa spunea domnișoara Mary Jane.

— Bine, da' de ce-i zice gîlci, pentru numele lui Dum-ezeu?

— Păi, fiin'că tocmai de gîlci e vorba. Cu asta și în-

pe.

— Prostii! E ca și cum cineva și-ar s'cînti degetul ăl mare de la picior, ar lua otravă ar cădea într-un puț, și-ar frînge gîtul și-apoi și-ar zbura creierii, iar altcineva, întrebînd cine l-a omorît, ar afla de la un neghiob că Omul a murit fiindcă și-a serîntit degetul. Ar fi o nerozie. Tot așa și cu gîlcile astea. Ia zi, se ia?

— Dacă se ia? Auzi întrebare! Dar o grapă se ia de tine cînd dai peste ea noaptea? Dacă nu te-agăți de unul din dinții ei, te-agăți de altul, așa-i? Și nu poți scăpa de dintele ăla fără să răstorni grapa peste tine. Asa-i și cu gîlcile, și zău că-s o grapă parșivă de tot: cînd te-agăți de ea, nu mai scapi.

— E groaznic! oftă Buză de iepure. Mă duc la nenea Harvev și...

— Da, da, du-te repede! i-am spus. Să fiu în locul matale, n-aș mai zăbovi o clipă.

— De ce spui asta?

— Gîndește-te puțin și-ai să- pricepi.' Nu-i așa că unchiul matale trebuie să se înapoieze cît rftai degrabă în Anglia? Și crezi că sînt așa de hapsîni incit' să plece, lăsîndu-vă să veniți singure dup-aceea? Doar știi c-au să v-aștepte. Pîn-aici e bine. Unchiul Harvey e preot, nu-i așa? Foarte bine. Credeți oare că un preot ar fi în stare să-l mintă pe căpitanul unui vapor, pe căpitanul unui mare vapor? Și pentru ce, mă rog? Ca să-l înduplece s-o primească pe bord pe domnișoara Mary Jane? Știți bine că n-ar fi în stare de așa ceva. Și atunci, ce-o să facă? O să spună: „îmi pare rău, dar biserica mea va trebui să se descurce cum știe, căci nepoată-mea s-a molipsit poate de gîlcile sstea extra și sînt dator să rămîn aci și s-aștept trei luni, pînă ce-o să se poată vedea dacă s-a molipsit sau nu cu adevărat”. Dar nu face nimic, dacă crezi că-i mai bine să te duci să-i spui lui nenea Harvey...

— Ce tot vorbești? Cînd am. putea petrece de minune în Anglia, să ne pierdem vremea aici așteptînd să vedem dacă Mary Jane s-a molipsit sau nu?! Da' nerod mai ești! ...

— N-ar fi mai bine să dați de veste prin vecini?

— Alta acum! N-ai pereche de tont ce ești. Nu-ți dai seama că ar umple tot tîrgul? Al mai bine e să nu spunem nimănui nimic.

— S-ar putea s-aveți dreptate. Da, așa e.

— Cred, totuși, c-ar trebui să-i spunem unchiului Har-vey că Mary a ieșit să se plimbe puțin, nu de alta, dar s-ar putea să fie îngrijorat.

— Da, da, domnișoara Mary Jane mi-a zis: „Roagă-le pe fete să-i sărute pe nenea Harvey și pe nenea William și să le spună că m-am dus pe malul ălălalt la domnu... cum naiba le zice bogătașilor ăloră de care tot pomenea unchiul vostru Peter? E vorba de ăia care...

— Aha, poate familia Apthorp, așa-i?

— Da, da. Ce pacoste-i și cu numele astea, una-două îți ies din cap! Da, zicea să le spuneți că s-a dus să-i roage pe Apthorpi să vină la licitație și să cumpere ei casa, nu alții, fiindcă așa ar fi vrut și unchiul Peter. Și mai zicea că o să stăruie, pînă ce ăia au să primească să vină și p'ormă, dacă n-o să fie prea obosită, o să s'e-ntoarcă acasă. Iar dacă o să fie prea obosită, o să se-ntoarcă abia mîine dimineață. Și vă mai roagă să nu pomeniți nimic despre Proctori, ci numai despre Apthorpi; și n-o să fie nici o minciună, fiindcă tot o să se ducă acolo ca să le vorbească în legătură cu casa. Chiar ea mi-a spus-o, zău!

— Bine—ziseră ele și se duseră după unchiul lor, ca să-i sărute și să le spună povestea.

Acum totul era în regulă. Știam că fetele n-au să sufle o vorbă,, pentru că mureau să plece în Anglia, iar regelui și ducelui le convenea ca Mary Jane să fie cît mai departe și să se ocupe de vînzarea casei, decît să stea pe-aici, aproape de doctorul Robinson. Eram foarte mulțumit,

gîndindu-mă că potrivisem lucrurile cum nu se putea mai bine. Nici Tom Sawyer nu le-ar fi brodit mai strașnic. Firește că el ar fi pus ceva mai mult „stil”, dar eu unul nu prea mă pricep la asta fiind-că-mi lipsește deprinderea.

Vînzarea a avut loc în piața tîrgului și-a ținut mult de tot, lungindu-se pînă către seară. Bătrînul stătea lîngă prețaluitor,- mai smerit ca oricînd, și din cînd în cînd trîntea cîte-un cuvîntel din evanghelie sau cîte o cugetare pioasă, în vreme ce ducele se foia pe lîngă el și gîngurea neconținut, ca să înduioșeze lumea. Se vedea că-si dă toată osteneala.

În curînd nu mai rămase nimic de vînzare, afară de un petic de pămînt din cimitir. Nu s-au lăsat pînă nu i-au vîndut și pe-acela. N-am pomenit căpcaun mai hulpav ca regele ăsta; voia să înghită totul, încă nu isprăviseră vînzarea, cînd un vaporeș trase la mal și peste două-trei minute se apropie un cîrd de oameni care urlau, chiuiau și rîdeau.

— Iată și concurența! strigau ei. Bietul Peter Wilks are-acum două rînduri de moștenitori! Alegeți, înainte de a plăti banii!

CAPITOLUL XXIX

Duceau în mijlocul lor un om mai în vîrstă, foarte simpatic, și unul mai tînăr, cu brațul drept prins într-o eșarfă. Ții, cum mai urlau și rîdeau oamenii! Eu însă nu vedeam ce-i de rîs, și cred că ducele și regele tot așa simțeau. Mă așteptam să-i văd pîlind la față, dar nici gînd. Făcîndu-se că nu știe ce se-ntîmplă, ducele își văzu de-ale lui și dondăni mai departe, fericit și încîntat, ca o pu-tinică din care se scurge zerul. Cît despre rege, se uita lung și cu jale la noii veniți, ca și cum gîndul că pămînt-tul rabdă asemenea potlogari l-ar fi secăt la ficați. Se pricepea de minune s-o facă pe prostul, în jurul regelui se strînseră o mulțime de frunțași ai tîrgului, ca să-i arate că sînt de partea lui. Domnul ăla bătrîn, care abia sosise, părea uimit din cale-afară. De îndată ce deschise gura, mi-am dat seama că vorbea ca un englez sadea, nu ca regele, cu toate că nici engleasca ăștia nu era de lepădat, așa de bine se fandosea.

N-aș fi în stare să repet cuvintele bătrînului și nici să-i maimuțăresc, întorcîndu-se cu fața spre mulțime, vorbi cam așa:

— Aceasta este pentru mine o surpriză la care nu m-am așteptat și-am să vă mărturisesc cinstit și deschis că nu prea sînt pregătit să-i fac față. Fratele meu și cu mine am avut mari neplăceri. El și-a rupt brațul, iar ieri noapte bagajele noastre au fost debarcate, din greșeală, în tîrgul dinaintea acestuia. Eu sînt Harvey, fratele lui Peter Wilks, iar acesta e fratele nostru William, care-i surdomut, și-acum, că are o mîna betegită, nu mai poate să facă nici semne ca lumea. Sîntem ceea ce spunem că sîntem, și într-o zi-două, cînd au să ne sosească bagajele, voi putea dovedi acest lucru. Dar pîn-atunci n-am să mai spun nimic. Am să mă duc la han și-am să aștept.

Și spunînd acestea, plecă împreună cu mutul numărul doi. Regele izbucni în rîs.

— Și-a rupt brațul, nu zău? E foarte lesnicios, nu zic ba, mai ales pentru un șarlatan care trebuie să facă semne și nu se pricepe. Ha-ha! Și-au pierdut bagajele! Nu e rău! Ba e chiar grozav într-o ocazie ca asta!

Și-ncepu iar să rida. Rîseră și ceilalți, afară de vreo trei-patru, cel mult șase oameni, printre care și doctorul. Mai era unul care nu rîdea: un tip cu o mutră isteată, care purta o tască de pîslă cam veche. Coborîse și el de pe vapor și vorbea acum pe șoptite cu doctorul, uitîndu-se din cînd în cînd spre rege și dînd din cap. Era Levi Bell, avocatul, care fusese plecat la Louisville. Mai era acolo și un zdrahon de bărbat, care se ținuse scai de bătrîn și ascultase tot ce spusese acesta, iar acum trăgea cu urechea la ce spunea regele. După ce regele isprăvi, zdrahonul îl luă din surt:

— Ia ascultă, dacă zici că ești Harvey Wilks, cînd ai sosit în tîrgul ăsta?

— În ajunul îhmormîntării, prietene—răspunse regele.

— Dar la ce oră?

— Spre seară, cu o oră-două înainte de apusul soarelui.

— Și cum-ai venit?

— Am venit cu vaporul „Susan Powell”, de la Cin-cinnati.

— Dar cum se face că-n dimineața aia te aflai într-o barcă, la cotul rîului?

— N-am fost acolo dimineața.

— Minți!

Cîțiva dintre cei de față săriră la el și-l rugară să nu orbească așa unui om bătrîn, care pe deasupra mai era fci preot.

— Pe dracu', preot! E un pungaș și-un mincinos, în dimineața aia era la cotul rîului. Mă știți că locuiesc în partea aia. Ce mai, am fost acolo și eu, și dumnealui. L-am văzut. Sosise cu o barcă împreună cu Tim Collins și-un băiețaș.

Doctorul se amestecă și el în vorbă:

— Dacă l-ai vedea pe băiețaș l-ai recunoaște, Hines?

— Cred că da, dar nu garantez. Ba uitate-l colo, el e! L-am recunoscut dintr-o privire. Și arată cu degetul spre mine.

— Oameni buni—roști doctorul—nu știu dacă noii veniți sînt niște șarlatani sau nu. Dar dacă ăstia alți doi nu-s șarlatani, se cheamă că eu sînt un dobitoc. Socot că e de datoria noastră să nu-i lăsăm să fugă de-aici pînă nu se lămuresc bine lucrurile. Vino, Hines, veniți și voi ceilalți. O să-i ducem pe dumnealor la han ca să-i confruntăm cu cealaltă pereche. Cred c-o să aflăm noi ceva pîn' la urmă.

Mulțimea sări în sus de bucurie, dar se-nțelege că amicii regelui nu erau deloc bucuroși. Am pornit cu toții. Era pe la asfințit. Doctorul mă ținea de mîna și se purta destul de bine cu mine, dar nu-mi dădea drumul nici o clipă. Ajunși la han, am intrat cu toții într-o odaie mare. După ce aprinseră cîteva luminări, îi aduseră înăuntru și pe cei doi nou-veniți. Cel dintîi vorbi doctorul:

— N-aș vrea să fiu prea aspru cu acești doi domni, dar cred că-s niște șarlatani și s-ar putea să aibă părtași pe care nici nu-i știu. În cazul ăsta, se prea poate ca părtașii să dispară cu sacul cu galbeni lăsat de Peter Wilks. Dacă nu-s niște șarlatani, acești domni n-au să aibă nimic împotriva să trimită după banii ăia și să ni-i încredințeze nouă pînă se va dovedi că n-au nici o vină, nu-i așa?

Toată lumea fu de aceeași părere. Ce mai, coțcării erau strînși zdravăn cu ușa, de la bun început. Regele spuse însă cu o mutră plouată:

— Domnii mei, as trimite bucuroș după bani, fiindcă ici prin gînd nu-mi trece să pun bețe-n roate unei cer-etări cinstite, deschise și temeinice asupra acestei nenocite afaceri. Dar, din păcate, banii nu mai sînt acolo, 'uteți să vă încredințați și singuri, dacă doriți.

— Dar atunci, unde sînt?

— Cînd nepoată-mea mi i-a dat în păstrare, i-am luat și i-am ascuns sub salteaua de paie din patul meu; socoteam că n-are rost să-i depun la bancă pentru cele oțeva zile cît aveam de stat aici și credeam că patul e un loc sigur, nu de alta, dar, nefiind obișnuiți ou negrii, ne-nchipuim că sînt oameni cinștiți, ca servitorii de la noi, din Anglia. Ei bine, negrii au furat banii chiar a doua zi dimineața, de îndată ce-am coborît în salon. Nu mi-am dat seama că-mi lipsesc banii decît după ce i-am vîndut pe negri și între timp ei au fugit cu banii. Valetul meu vă poate spune totul, domnilor, dacă doriți.

— Baliverne! strigară cîteva, în frunte cu doctorul.

Era limpede că nimeni nu-l credea pe rege. Unul din ei mă întrebă dacă-i văzusem pe negri furînd banii. I-am răspuns că nu, dar că-i văzusem ieșind tiptil din odaie și depărtîndu-se în grabă, ceea ce mă făcuse să cred că li-era teamă că l-au trezit pe stăpînul meu și-ncercau să-o șteargă de acolo, ca să nu-i muștruluiască.

Alteceva nu mă mai întrebă. Dar deodată doctorul se întoarse spre mine, spunîndu-mi:

— Și tu ești englez?

— Da.

— Se și vede! zise el, în rîsetele celorlalți.

După aceea trecură la anchetă. O făcură pe-ndelete, temeinic, fără să se uite la ceas. Orele treceau și nimeni nu pomenea o vorbă despre cină, parcă nici nu le dădea prin gînd să mănînce. Ai fi zis că n-o să se sfirsească niciodată. În viața mea n-am văzut brambureală mai mare. Îl puseră pe rege să-si spună povestea, apoi ascultară povestea domnului ăla bătrîn. Trebuia să fii bătut în cap și de rea-credință ca să nu-ți dai seama că bătrînul spunea adevărul, pe cînd celălalt turna la minciuni. La un moment dat mă puseră și pe mine să spun tot ce știu. Regele mă privi cu coada ochiului, dîndu-mi a-nțelege să spun doar ce trebuie. Am început să vorbesc despre viața noastră la Sheffield, despre familia Wilks din Anglia, și-așa mai departe, dar n-apeuai să spun prea multe, că doctorul izbucni în rîs, iar Levi Bell, avocatul, îmi zise:

— Stai jos, băiete! În locul tău nu m-aș osteni atît. Se vede treaba că nu prea ești obișnuit să minți. De! Nu-i așa de ușor, ai nevoie de practică. Minți cu destulă stîngăcie.

Complimentul ăsta mă lăsă rece, dar în sinea mea mă j bucuram c-am scăpat cu-atîta.

Doctorul începu să vorbească, întorcîndu-se cu fața la avocat:

— De-ai fi fost aici de la-nceput, Levi Bell... Regele îi tăie vorba, întinzînd mîna spre avocat:

— Cum, acesta-i oare vechiul prieten al sărmanului meu frate, despre care-mi scria atît de des?

Regele îi strînse mîna, iar avocatul zîmbi încîntat. j Sporovăiră un timp, apoi trecură într-un colț și vorbiră j în șoaptă.

— Perfect—roști avocatul în cele din urmă. Am să trimit mandatul dumitale odată cu cel al fratelui, l și-atunci o să se vadă că totul e-n ordine.

Făcură rost de niște hîrtie și de-un condei, iar regele j se așeză, își răsuci capul într-o parte și, învîrtindu-si limba în gură, începu să mîzgălească ceva. Apoi îi dădură condeiul ducelui, care păli

pentru prima oară în cariera lui, dar mîzgăli si el ceva. Avocatul se întoarse atunci spre domnul ăl bătrîn si-i spuse:

— Scrieți, vă rog, si dumneata, si fratele dumitale, un l rîncj-două si iscăliți-vă!

Domnul ăl bătrîn scrisese cîteva cuvinte, dar nimeni nu fie putu citi. Avocatul izbucni, mirat din cale-afară:

— Nemaipomenit! si scoțînd din buzunar un pachet de l scrisori vechi, începu să le cerceteze; apoi se uită la hîr-tia mîzgălită de bătrîn si iarăși la scrisori. Aceste scrisori sînt de la Harvey Wilks—spuse el. Oricine poate vedea după scrisul acestor doi domni că nu ei sînt autorii' scrisorilor. (Să fi văzut ce mutre au făcut regele și ducele cînd și-au dat seama ce capcană le întinsese avocatul!) De asemenea, oricine poate vedea cu ușurință, după scrisul acestui domn venerabil, că nici el nu le-a scris. De fapt, nici nu se poate vorbi de scris, văzînd mîzgăliturile astea. Iată aici și alte scrisori, de la.. .

— Dați-mi voie să vă explic—îi tăie vorba domnul ăl bătrîn. Nimeni nu-mi poate desluși scrisul în afară de fratele meu, care-mi copiază, de altfel, scrisorile pe curat. Asta e scrisul lui, nu al meu.

— Aha, va să zică așa stau lucrurile! Uite, am aici și cîteva scrisori de-ale lui William. N-ar fi rău să aștearnă și el un rînd-două, ca să putem corn...

— Nu poate să scrie cu mîna stingă! îl întrerupse bătrînul. Dacă ar putea să se folosească de mîn-a lui dreaptă, ați vedea că el a scris scrisorile astea, si pe-ale mele, si-pe-ale lui. Uitați-vă la ele, vă rog, sînt scrise de aceeași mină.

Avocatul se uită la scrisori și spuse:

— Da, cam așa se pare. Oricum, seamănă ceva mai mult decît băgasem de seamă la început. Măi, să fie! Credeam că sîntem pe cale să găsim o soluție, si iată că n-a rămas mai nimic în picioare. Totuși, un lucru e limpede—urmă el, întorcîndu-se spre rege și spre duce. Nici unul din ăștia doi nu e din familia Wilks.

Ce credeți că s-a întîmplat? Pezevenghiul cu cap de catîr n-a vrut să recunoască nimic. Nici nu voi s-audă de ușa ceva. Le spuse că asta nu-i nici o dovadă, că frate-su William, care era, cică, un mucalit si jumătate, nici măcar nu-ncercase să scrie si că își dăduse seama că William are de gînd să facă o șotie, chiar în clipa cînd îl văzuse punînd condeiul pe hîrtie. Tot vorbind așa, se înfierbîntă pînă ce ajunsese să creadă în minciunile lui. Dar domnul cel bătrîn îi taie vorba:

— Am o idee; Se află oare pe-aici cineva care a ajutat la îngroparea fra... la îngroparea răposatului Peter Wilks?

— Da—roști cineva. Eu și Ab Turner. Sîntem amîndoi aici. Bătrînul se întoarse atunci spre rege:

— Ați putea să-mi spuneți ce tatuaj avea pe piept răposatul?

Luat așa pe neașteptate, regele trebui să-și țină bine balamalele, altminteri s-ar fi năruit ca un mal mîncat de ape; o întrebare ca asta ar fi doborît pe oricine, fiindcă, zău, de unde naiba să știe ce tatuaj avea mortul? Regele păli, fistîcîndu-se nișel. Toată lumea aștepta în tăcere, zgîndu-se la el.

„Hait! Acum s-e dă bătut, nu mai are nici o scăpare!” îmi ziceam. Dar el, nici gînd. N-o să credeți, da' pehlivanul nu s-a lăsat. Voia, pesemne, să lungească povestea, nădăjduind că pînă la urmă ăia au să obosească si-au să plece, iar el si ducele au să-si poată lua tîlpășița. Deodată spuse, rînjind:

— Ha! Grozavă întrebare! Da, domnule, îți pot spune ce tatuaj avea pe piept. O mică săgeată subțire si albastră, asta e. Și dacă nu te uiți cu băgare de seamă, nici n-o poți vedea. Acum ce mai ai de zis?

N-am pomenit om să mintă cu atîta neobrăzare. I Domnul ăl bătrîn se întoarse spre Ab Turner și tova-' rasul său si le spuse, cu ochii strălucind de bucurie, ca și cum de data asta era sigur că l-a-nfundat pe rege:

— Ați auzit ce-a zis. Ia spuneți, -pe pieptul lui Peter Wilks se afla vreun astfel de semn?

— N-am văzut asemenea s'emn—răspunseră amîndoi într-un glas.

— Bine! zise bătrînul. Acu' ia spuneți, nu cumva ați văzut pe pieptul lui un mic P, aproape șters, un B (asta-i o inițială pe care n-a mai folosit-o din tinerețe) si un W, cu liniuțe între ele, așa: P-B-W? Nu-i așa că asta ați văzut? întrebă el, scriind literele alea pe o bucățică de hîrtie.

— Da' de unde! N-am văzut nici un fel de semn! răspunseră cei doi. Toți cei de față rămaseră cu gura căscată, începură să strige:

— Toți sînt niște pungași! Să-i înecăm în rîu, să-i spînzurăm!

Urlau și zbierau ceva de speriat, dar avocatul sări pe masă și răcni, mai tare ca toți:

— Domnilor! Domnilor! Numai o vorbă, ascultați, vă rog! Mai e o cale: să mergem să dezgropăm mortul, și-atunci o să vedem.

Asta le plăcu.

— Ura! strigară oamenii, gata-gata s-o pornească. Dar avocatul și doctorul îi opriră:

— Stați nițel! Legați-i de mâini pe ăștia patru și pe băiat. Să-i luăm și pe ei!

— Da! Da! urlară oamenii. Și dacă n-o să vedem semnele, o să linșăm toată banda.

Acum intrase frica-n mine de-a binelea, da' nu era chip să scap. Ne înhățară pe toți cinci și porniră cu noi de-a dreptul spre cimitir, care se afla cu vreo milă și jumătate mai jos, pe malul apei. Întreg orașelul venea pe urmele noastre, fiindcă făceam destulă gălăgie, și-apoi nu era decât nouă seara.

Cînd am trecut prin fața casei noastre, mi-a părut rău că o alungasem pe Mary Jane din târgusor, fiindcă acum, dacă i-as fi trimis vorbă, ar fi venit să mă scape, dîndu-i în vileag pe cei doi potlogari.

Oamenii coborîră poteca ce ducea spre fluviu, zbie-rînd ca niște mîțe turbate. Și parcă înadins ca să mă bage și mai mult în sperieți, începu să fulgere, cerul se acoperi de nori și frunzișurile fremătară, zgîlțite de vînt. În viața mea nu trecusem printr-o primejdie mai mare. Eram năucit de-a binelea. Totul îmi ieșise pe dos. În loc să mă bucur și eu, la o adică, de toată comedia asta, avînd-o în spate pe Mary Jane care să mă scape și să-mi dea drumul cînd s-o îngroșa gluma, iată că acum, între subsemnata' și moarte nu se mai afla decât tatuajul ăla. Iar de n-au să vadă nici urmă de tatuaj...

N-aveam putere să mă gîndesc la chestia asta, dar nu știu cum se face că la altceva nu mă puteam gîndi.

Era din ce în ce mai întuneric. Ar fi fost prilejul cel mai nimerit ca să-mi iau valea, dar vlăjganul ăla de Hines mă ținea strîns; pas de-ncercă să scapi din strînsoarea mîinii lui' Goliat! Mă țira înainte și trebuia s-alerg ca să țin pasul cu el.

Intrînd în cimitir, mulțimea se nevărsă ca un puhoi. Cînd ajunseră la mormîntul cu pricina, își dădură seama că aveau de o sută de ori mai multe cazmale decât era nevoie, dar că nimănui nu-i trecuse prin gînd s-aducă un felinar. Totuși se apucară să sape la lumina fulgerelor și trimiseră totodată pe cineva să împrumute un felinar la casa cea mai apropiată, cu o jumătate de milă mai încolo.

Oamenii săpau de zor, într-o beznă înfricoșătoare. Nu trecu mult și se porni ploaia. Vîntul bătea cu putere, fulgerele cădeau tot mai amenințătoare, iar tunetul bubuia ceva grozav. Dar ăloră nici nu le păs'a, atît de prinși erau. Din cînd în cînd puteai vedea deslușit fiece chip din mulțimea aceea uriașă, ca și bulgării de pămînt azvîrliți afară din groapă, dar numaidecît după aia întunericul înghițea din nou totul și nu mai vedeai nimic.

În cele din urmă scoaseră afară sicriul și începură să-i deșurubeze capacul.

A urmat o îmbulzeală și o înghesuială nemaipomenite. Oamenii se îmbrînceau ca să-si facă loc pînă-n față și să vadă sicriul. Era ceva de speriat, mai ales pe o noapte ca asta. Hines mă trăgea după el cu atîta putere, că-mi suci mîna—cred că uitase că mai sînt și eu pe lume, atît de ațîțat era.

Deodată, fulgerul slobozi deasupra noastră o lumină orbitoare și cineva strigă:

— Dumnezeuule, sacul cu galbeni e colo, pe pieptul lui.

Hines îmi dădu drumul și se repezi chiuind, odată cu toți ceilalți, ca să vadă și el.

Ei, și-atunci am zbughit-o ca vîntul din cimitir, aler-gînd prin întuneric spre potecă. Nefiind altcineva pe potecă, zburam, nu alta, atît cît îmi îngăduiau bezna, fulgerele, răpăiala ploii, palele de vînt și tunetele asurzitoare. Fugeam de-mi sfîrșiau călcîiele.

În tîrg nu era nici țipenie de om, din pricina furtunii. Am luat-o așadar pe strada mare, în loc să mă strecor prin ulițele lăturalnice.

Cînd m-am apropiat de casa noastră, am privit cu luare-aminte. Nu se zărea nici o lumină, toată casa era cufundată în întuneric. Mi se rupea inima de jale, fără să știu de ce. Dar deodată, tocmai cînd treceam prin fața casei, la fereastra lui Mary Jane se aprinse, o lumină și inima mi se umplu de bucurie, în aceeași clipă, casa și toate celelalte pieriră în beznă, înapoia mea, pentru totdeauna. Ce păcat! îmi spuneam, în viața mea n-am întîl-nit fată mai bună și mai inimoasă ca Mary Jane! ' Cînd am ajuns destul de departe de orașel ca să pot porni spre insuliță, m-am oprit să caut o barcă de împrumut și, punînd mîna pe prima barcă slobodă pe care mi-o dezvălui fulgerul, am sărit în ea și dus am fost. Era o luntre ușoară, legată doar c-o frînghie. Insulița era de-parte-al naibii, taman în mijlocul fluviului, dar nu m-am mocoșit deloc. Cînd am ajuns în sfîrșit la plută, eram așa de sleit, că, de-ar fi fost după mine, m-as fi lungit să-mi trag sufletul. Dar nu era vrerile de pierdut. Am sărit-pe plută și-am strigat:

— Hei, Jim, dă drumul plutei! Domnul fie lăudat, am scăpat de ăia!

Jim ieși din wigwam și, cînd mă văzu, veni spre mine cu brațele deschise. Nu mai putea de bucurie. Dar cînd scăpară odată un fulger și-i lumină fața, mi se făcu inima cît un purice și

căzui bîldîbîc în apă. Uitasem că era îmbrăcat ca regele Lear și că arăta ca un arap înecat și, văzîndu-l, era să mor de frică. Jim mă pescui din apă și începu să mă îmbrățișeze și să mă blogoslovească, bucuros că mă-ntorsesem și că scăpasem de rege și de duce.

— Nu acum—i-am zis—lasă asta pentru desert. Dă drumul plutei!

Peste cîteva clipe pluteam la vale. Ții! Ce bine era să fim iarăși liberi, numai noi doi, pe rîul acela mare, fără nimeni pe capul nostru! Săream în sus de bucurie, țe-păiam și băteam din călcîie, dar tocmai cînd mă pregăteam să sar pentru a treia oară, am auzit un zgomot pe care, din păcate, îl cunoșteam prea bine. Mi-am ținut răsufarea și-am așteptat, cu urechea la pîndă. Nu mă-nșelasem: cînd fulgerul despică bezna de deasupra apei, i-am văzut cum se apropie vîslind de zor, în barca lor sprintenă. Ei erau—regele și ducele!

M-am trîntit pe plută și m-am dat bătut. Abia-abia mi-am putut stăvili lacrimile.

CAPITOLUL XXX

Cum puseră piciorul pe plută, regele se repezi la mine și mă luă de guler.

— Voiai să scapi de noi, ai, mucosule? Ți se urîse cu noi, ai?

— Nu, măria ta, nu! Aoleu! mă doare, măria ta!

— Atunci zi-ne repede ce-aveai de gînd. Dacă nu, să știi că scot untul din tine.

— Da, măria ta. Zău c-am să vă spun tot, întocmai cum s-a întîmplat. Omul care mă ducea de mîna se purta foarte drăguț cu mine. Îmi tot zicea că avusese un băiat de vîrsta mea, care a murit anul trecut, și că-l doare inima să vadă un băiat ca mine într-o asemenea dandana. Și cînd toată lumea s-a repezit spre cosciug ca să vadă sacul cu galbeni, el mi-a dat drumul, soptindu-mi: „Șter-ge-o acum, altminteri să știi c-au să'te spînzure!” Se-nțe-lege c-am șters-o. N-avea .nici un rost să rămîn, tot nu puteam fi de folos nimănui, și p-ormă, n-aveam chef să fiu spînzurat: de ce să mă spînzure dacă puteam să fug? Am alergat într-un suflet pînă am dat de o barcă. Cînd am ajuns aici, i-am spus lui Jim să se grăbească, altminteri au să pună mîna pe mine și-au să mă spînzure; și i-am mai spus că mă tem că matale și ducele nu mai sînteți în viață la ora asta. Mi se rupea inima de durere, și lui Jim tot așa, și de-aia cînd v-am văzut venind, n-am mai putut de bucurie. Zău, întrebați-l pe Jim, să vă spuie și el!

Jim adeveri spusele mele, dar regele îi porunci să-si țină gura și-mi zise:

— Da, desigur, mă grăbesc să te cred! și-ncepu iar să mă zgîlție, amenințîndu-mă că mă îneacă. Dar ducele îl opri:

— Ia lasă-l în pace pe băiat, dobitoc bătrîn ce ești! Ce, tu ai fi făcut altfel în locul lui? Tu te-ai întrebat ce-i cu el cînd ai șters-o? Nu-mi amintesc de așa ceva.

Regele îmi dădu drumul și-ncepu să-njura tîrgul și pe toți locuitorii lui.

— Mai bine te-ai înjura chiar pe tine—îi spuse ducele. Ție ți SG cuvin cele mai multe înjurături. De la bun început n-ai făcut nimic cu cap, afară de chestia aia cu săgeata albastră, pe care le-ai spus-o cu atîta neobrăzare și sînge rece. Asta a fost o idee bună, prima-ntîi, și ne-a salvat. Fiindcă de n-ar fi fost chestia asta, ne-ar fi băgat la .răcoare pînă să sosească bagajele englezilor ăloră, și p-ormă ocna ne mînca! Dar trucul ăla i-a îndemnat să meargă la cimitir si-acolo galbenii ne-au fost de și mai mare folos, fiindcă dacă nătărăii ăia turbați nu ne-ar fi dat drumul ca să se repeadă să privească, azi-noapte am fi dormit cu cravatele la gît, cu niște cravate mai trainice decît ne trebuie nouă.

Tăcură cîteva clipe, apoi regele spuse, dus pe gîn-duri:

— Hm! Și cînd 'te gîndesti că noi credeam că negrii au furat sacul! Imi venea să intru-n pămînt.

— Da, cam așa credeam—zise ducele, tărăgănîndu-și vorba, a zefleMEA.

Regele tăcu cîteva clipe, apoi spuse:

— Eu unul așa credeam.

— Ba din contră, nu tu, ci eu credeam—răspunse ducele, cu același glas tărăgănat.

— Ascultă, Bilgewater—se burzului regele—ce vrei să spui?

— Dacă-i vorba pe-așa, te-ntreb eu ce-ai vrut să spui—zise ducele înțepat.

— Scîrț! îl repezi regele, batjocoritor. Te pomenești că adormiseși și habar n-aveai ce făceai. Ducele își ieși din fire de-a binelea:

— Ascultă, lasă-te de goange! Ce, crezi că-s bătut în cap? Crezi că nu știu cine-a ascuns banii în coșciugul ăla? ' '

— Ba da, nenicule, știu că știi, doar tu i-ai ascuns!

— Minți! răcni ducele repezindu-se la el. Regele începu să zbiere:

— Jos labelle! Ia mîna de pe gît! Retrag tot ce-am

spus.

— Mai întîi, mărturisește că tu ai ascuns banii acolo ca gîndul să te cărăbănesti și să te-ntorci într-o bună zi ca să-i dezgropi și să-i păstrezi numai pentru sufletelul

tău.

— Stai nițel, duce, răspunde-mi drept și cinstit la o întrebare. Spune-mi că n-ai pus banii acolo și-am să te cred, și-am să-mi iau înapoi toate vorbele!

— Potlogar bătrân, știi bine că nu eu _ i-am ascuns!

— Bine, atunci te cred. Da' răspunde-mi la încă b întrebare, numai una . . . hai, nu te pierde cu firea! N-aveai cumva de gând să pui mâna pe bani și să-i dosești?

Ducele tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Ei, și ce dac-aveam de gând? Chestia e că nu i-am dosit, când mătăluță nu numai c-aveai de gând, dar i-ai și dosit!

— Duce, să-mi sară ochii dacă i-am dosit! Nu zic că n-aveam de gând, ar fi să mint. Dar tu, adică cineva, mi-a luat-o înainte.

— Miți! Tu i-ai ascuns și dacă nu mărturisești, te... Regele începu să horcăie și bîgui cu mare greutate:

— Bine, mărturisesc!

Îmi părea tare bine să-l aud vorbind așa, parcă-mi lua o piatră de pe inimă. Ducele îi dădu drumul:

— Dacă mai tăgăduiești, să știi că te-nec! Grozav de bine îți sade să miorlăi ca un sugaci, și se potrivește de minune, după tot ce-ai făcut. N-am mai pomenit un asemenea struț bătrîn care să vrea să înghită totul. Și eu care mă-ncredeam în tine ca într-un tată! Cum de n-ai intrat în pămînt de rușine cînd ai auzit că dădeau vina pe niște negri nenorociți și tu n-ai scos o vorbă ca să-i aperi? Mă apucă pandaliile cînd mă gîndesc c-am fost așa de neghiob să cred în balivernele tale. Lua-te-ar naiba, acu' văd eu de ce mă tot zoreai să acopăr deficitul: voiai să pui mâna și pe gologanii pe care-i cîștigasem cu „Minunea regească” și cu alte socoteli, ca să-i înhați pe toți.

— Păi bine, duce—îl întrerupse regele cu sfială, sclî-fosindu-se—tu ai spus să acoperim deficitul, nu eu.

— Gura! Ajunge cît ai vorbit! Îl repezi ducele. Și acum vezi bine cu ce te-ai ales. Aia și-au luat înapoi toți banii, basca bănisorii noștri; abia ne-a mai rămas un go-logan-doi. Hai, cară-te la culcare și nu-mi mai cînta despre deficaturi, că-i vai de pielea ta!

Regele se furișă în wigwam și-si căută alinarea în clondirul cu rachiu, în curînd, ducele își găsi și el clondirul așa că, după vreo jumătate de ceas, se băteau iar pe burtă. De ce se-mbătau, de-aceea se iubeau mai mult pînă ce adormiră, sforăind, unul în brațele celuiilalt.

Amîndoi erau turtă, dar am băgat de seamă că, oricît de beat era, regele nu uita nici o clipă că n-are voie să mai spună că nu el a ascuns sacul. Aveam de ce să mă simt ușurat și mulțumit! Firește că de îndată ce i-am auzit trăgînd la aghioase, m-am așezat cu Jim la taifas și i-am povestit totul de-a fir-a-păr.

CAPITOLUL XXXI

Zile-ntregi nu ne-am mai oprit în nici un tîrgușor. Tot plutind la vale pe rîu, intrasem adînc în sudul cel călduros, hăt-departe de locul nostru de baștină. Pe maluri se zăreau acum copaci năpădiți de mușchi spaniolesc, cdre atîrna de crengi ca niște bărbi lungi și sure. În viața mea nu mai văzusem așa ceva. Pădurile aveau acum ceva măreț și înfricoșător totodată.

Cei doi potlogari începură din nou să bată tîrgurile, socotind că primejdia trecuse. Mai întîi ținură o conferință despre temperanță dar nu le ieși nici măcar de-o beție. Intr-alt tîrg deschiseră o scoală de dans, dar cum nu se pricepeau să danseze nici cît un cangur, publicul îi petrecu pîn-afară din tîrg, la primii pași pe care-i făcură, încercară apoi să dea lecții de oratorie; dar n-apucară bine să deschidă gura, că oamenii îi și puseră pe fugă, huiduindu-i de mama focului. Se apucară să facă pe misionarii, pe hipnotizatorii, pe doftorii, pe ghicitorii și cîte și mai cîte, dar degeaba, nu se lipea norocul de ei. În cele din urmă, rămaseră lefteri de-a binelea. Toata ziulica zăceau lungiți pe plută, cufundați în gînduri, abătuți și dă-rîmați, fără să scoată o vorbă.

În curînd însă se petrecu o schimbare: începură să-si vorbească în taină, pe șoptite. Uneori rămîneau cîte două-trei ore în wigwam. Eu și cu Jim începusem să ne cam temem. Nu mirosea a bine: eram siguri că pun la cale o blestemăție mai diavolească decît toate cele de pînă atunci. Ne-am tot întrebat noi ce să fie și pîn' la urmă ne-am gîndit că pramatiile se pregătesc să spargă o casă ori o prăvălie, sau să fabrice bani falși. Gîndul ăsta ne-a cam îngrozit și-am jurat amîndoi să nu ne băgăm pentru nimic în lume în afaceri de-astea și să ne luăm adio de la ei, lăsîndu-i în plata domnului, la ăl dintîi semn necurat.

Într-o dimineață, în zori, ne-am oprit cu vreo două mile mai jos de-un tîrgușor prăpădit, pe nume Pikesville. Rege'le ne spuse să stăm ascunși cît se duce să dea o raită prin tîrgușor, ca să vadă dacă oamenii de pe-acolo aflaseră ceva de „Minunea regească”. În gîndul meu îmi ziceam: „Vrei să spui că te duci să cauți o casă bună de jefuit. Și cînd ai să te-ntorci, după jaf, ai să te-ntrebi ce s-a întîmplat cu mine, cu Jim și cu pluta, dar poți să te-ntrebi pînă poimartî!” Regele ne

mai zise că dacă nu se-ntoarce pînă la amiază, înseamnă că totul e-n ordine și ducele si cu mine putem veni după el.

Am stat si-am așteptat. Ducele se învîrtea de colo pînă colo, cu o mutră tare acră. Ne lua la rost pentru orice fleac si ne-njura că facem totul anapoda. Nimic nu-i plăcea. De bună seamă că punea ceva la cale.

M-am bucurat nespus la amiază văzînd că regele nu se arăta.

Oricum, se vestea o schimbare si, cine știe, poate chiar schimbarea cea mare.

M-am dus așadar cu ducele în tîrgușorul acela; tot căutîndu-l pe rege, am dat de el în odaia din dos a unei crîsme murdare. Era beat criță si-n jurul lui o ceată de trîntori se distrau ațîțîndu-l, iar el îi suduia și-i amenința cum îi venea la gură. Dar nu le putea face nimic, fiindcă, de beat ce era, abia se mai ținea pe picioare.

Ducele, începu să-l înjure, că-i un „bou bătrîn”, dar nici regele nu se lăsă mai prejos. Cînd am văzut că iese cu ceartă am sters-o repede si-am gonit ca un cerb pe poteca ce cobora spre rîu. Alergam de-mi sffrîiau căl-cîiele, fiindcă n-as fi vrut să scap prilejul, si-mi spuneam că de data asta s-a isprăvit, n-au să ne mai vadă așa curînd, nici pe mine, nici pe Jim. Cînd am ajuns la plută, abia mai răsufflăm, dar nu mai puteam de bucurie.

— Dă-i drumul, Jim! strigai. Acu' am scăpat!

N-auzii însă nici un răspuns și nu ieși nimeni din wigwam. Jim plecase! Am tras un chiot, și-ncă unul și iar așa. M-am dus apoi în pădure, chiuind si cercetînd în toate părțile, dar degeaba—Jim nu se zărea nicăieri.

M-am așezat și, fără să vreau, am început să plîng. Dar n-aveam răbdare să stau locului. Am ieșit pe potecă, chibzuind ce-ar fi mai bine să fac. Deodată mi-a ieșit în cale un băiat; l-am întrebat dacă nu cumva văzuse un negru îmbrăcat așa si pe dincolo. .

— Da—îmi răspunse el.

— Unde l-ai văzut?

— Cu vreo două mile mai jos, pe moșia lui Silas .Phelps. Au pus mina pe el, e un negru fugar, îl căutai?

— Da' de unde! Am dat de el în pădure, acu' o oră-două, și zicea că dacă strig, mî-njunghie. Mi-a poruncit să stau locului, fără să mă mișc. Ce era să fac? Mi-era teamă, așa c-am rămas aici.

— Acu' nu mai ai de ce să te temi, fiindcă l-au prins. Fugise de undeva, din Sud.

— Bine că l-au prins!

— Cred si eu! Au pus un preț de două sute de dolari pe capul lui. Bani picați din cer, nu alta!

— Da, așa-i. Să fi fost eu ceva mai zdravăn, mie mi-ar fi picat, fiin'că eu l-am văzut ăi dinții. Da' cine)-a turnat?

— Un babalîc, care nu-i de pe-aici; a vîndut pe patruzeci de dolari dreptul la recompensă, că se grăbea s-o pornească pe riu în sus si n-avea timp s-aștepte. Ei, ce spui de asta? Să fi fost în locul lui, aș fi așteptat și șapte ani.

— Și eu la fel—i-am zis. Da' te pomenești că l-a vîndut așa ieftin, fiindcă nu era sigur de afacere. Cine știe, poate c-o fi ceva necurat la mijloc.

— Da' de unde! Am văzut cu ochii mei afixul despre negru, îl zugrăvea întocmai, ca o poză. Pomenea si plantația de unde fugise, undeva, mai jos de New Orleans. Nu, frățioare, afacei ,a e-n regulă, fii pe pace. Ascultă, n-ai nițel tabac?

Aflînd că n-aveam nici un pic, băiatul plecă. M-am dus la plută și m-am așezat în wigwam ca să chibzuiesc. Dar degeaba mi-am frămîntat eu creierii, că tot n-am văzut nici o ieșire. După atîta amar de drum si după tot binele ce li-l făcusem ălor doi potlogari, totul se dusesse de rîpă. Și de ce, mă rog? Fiindcă-i răbdase inima să-l vîndă pe Jim pentru patruzeci de dolari murdari, osîndindu-l să fie din nou rob pe viață, si încă printre străini!

„Dacă-i e dat să cadă din nou în robie—îmi ziceam—ar fi de o mie. de ori mai bine pentru Jim să fie rob acasă la el, împreună cu ai lui. Mă gîndeam să-i trimit lui Tom Sawyer o scrisoare, în care să-l rog să-i spună domnișoarei Watson unde se află Jim. Dar m-am lăsat repede păgubaș din două pricim: întîi, fiindcă domnișoara Watson, scîrbită si furioasă pe Jim din pricina ticăloșiei și-a nerecunoștinței sale, ar fi în stare să-l vînză iarăși undeva, în josul fluviului. Și chiar dacă nu l-ar vinde, un negru nerecunoșcător e disprețuit de toată lumea, și lui Jim i-ar crăpa obrazul de rușine văzînd că oamenii i-o scot mereu pe nas.

Și-apoi, gîndiți-vă și la mine! Numai decît s-ar da sfoară în țară că Huch Finn l-a ajutat pe-un negru să-si dobîndiească libertatea, și dacă m-as mai vedea vreodată cu cineva din tîrgul meu, mi-ar fi așa de rușine, c-as fi în stare să-i cad în genunchi si să-i ling tălpile. Așa se întîmplă totdeauna: cînd cineva săvîr-șeste o faptă rea si nu se sinchisește de urmările ei, crede că nu-i nici o rușine cîta vreme o poate ascunde. Taman într-o asemenea încurcătură mă vîrîsem si eu. Cu cît mă gîndeam mai mult, cu atît mai tare mă muștra cugetul și mă simțeam mai ticălos si mai

netrebnic. Și deodată am înghețat de frică la gândul că providența îmi trage o palmă și-mi arată că sus, în cer, se știe că-s un ticălos și c-am răpit pe negrul unei biete bătrîne, care nu-mi cășunase niciodată vreun rău. „Da, da—îmi ziceam—e cineva care stă mereu de veghe și nu rabdă multă vreme asemenea ticăloșii! M-am căznit din răspuseri să mă mingii cu gândul că nu eu, ci felul în care fusesem crescut era de vină pentru toate astea.

Dar un glas lăuntric- îmi tot șoptea neîndurător: „Te puteai duce la școala de duminică, pentru ce nu te-ai dus? De te-ai fi dus, ai fi învățat acolo că oamenii care fac ce-ai făcut tu cu negrul ăla ajung de-a dreptul în iad. Tremuram de spaimă. M-am hotărît să mă rog doar-doar oi înceta să mai fiu băiatul rău de pîn-acu' și m-oi face mai bun. Am ingenuncheat, dar vorbele nu-mi veneau. De ce oare? N-avea rost să-ncerc să-l păcălesc pe Al de Sus—și nici pe mine, de altfel. Știam prea bine de ce nu-mi veneau vorbele: fiindcă nu mă trăgea deloc inima, fiindcă nu eram cinstit, fiindcă umblam după doi iepuri. Mă prefăceam că mă lepăd de păcat, dar în sinea mea săvârșeam cel mai mare dintre păcate, încercam să spun din gură că am să mă îndrept, c-am să-i scriu stăpînei negrului și-am să-i arăt unde se află Jim, dar în adîncul sufletului știam că-i minciună, iar Al de Sus de asemenea știa. Mi-am dat seama că nu merge să minți într-o rugăciune. Stăteam ca pe ace și nu știam ce să fac. În cele din urmă îmi veni o idee: -da, am să scriu răvașul, iar după aia o să văd dacă mă pot ruga. Ei bine! în clipa aceea m-am simțit ușor ca un fulg și cu cugetul împăcat. Nu-mi venea să cred!

Am luat o bucățică de hîrtie și-un căpățîi de creion și, beat de (fericire, am scris cele ce urmează:

„Domnișoară Watson, negrul dumitale fugar Jim se află aici, cu două mile mai jos de Pikesville. Domnul Phelps a pus mina pe el și o să vi-l dea înapoi dacă trimiteți recompensa.

Pentru prima oară-n viața mea m-am simțit bine și izbăvit de păcate. Acu' știam că pot să mă rog, dar nu m-am apucat de îndată, ci am pus hîrtiuța deoparte și m-am așezat, gîndindu-mă ce bine că lucrurile se în-tîmplaseră așa, fiindcă nu lipsise mult ca să nimeresc de-a dreptul în iad.

Mi-am amintit apoi de călătoria noastră pe apă, la vale. Jim era nelipsit din toate amintirile astea, îl vedeam și ziua și noaptea, uneori în bătaia lunii, alteori pe furtună. Mă vedeam plutind împreună cu el, sporovăind, cîntînd și rîzînd. Nu știu cum se face, da' nu găseam nici atîtica să mă supăr pe el, ba din contră, îl vedeam stînd de veghe și pentru mine, după ee-si făcuse partea lui, în loc să mă trezească din somn; îmi aminteam cum se bucurase în ziua aia cu ceață, cînd m-am întors pe plută, și cum ne-am întîlnit din nou în smîrcul ăla, în ziua „dihoniei”, și alte întîmplări asemănătoare. Și cum îmi spunea mereu „puișorule” și mă răsfața, și nu știa cum să mă mai cocoloșească, în marea lui bunătate. La urmă mi-am amintit cum îl scă--pasem de oamenii ăia, zicîndu-le că pe pluta noastră erau bolnavi de vărsat; cît de recunoscător mi-a fost Jim atunci! Zicea că-s cel mai bun prieten pe care l-a avut vreodată și singurul lui prieten de astăzi. Tot gîndindu-mă așa, privirile îmi căzură asupra răvașului pe care-l scrisesem. Mare belea pe capul meu! Am luat hîrtia. Tremuram ca o frunză-n vînt, fiindcă trebuia să mă hotărăsc odată pentru totdeauna. Am chibzuit nițel, țînîndu-mi răsufierea, apoi mi-am zis: „Fie! Mă duc în iad!” și-am rupt hîrtia. Erau gînduri și vorbe îngrozitoare, dar nu le mai puteam lua înapoi. Ce-am spus a rămas bun spus și nu m-am mai gîndit să mă-ndrept. Mi-am scos din cap ideea asta, zicîndu-mi c-am să fiu iarăși ticălos, fiindcă așa mi-era felul și așa fusesem crescut, pe cînd cealaltă cale nu era de mine. Și, pentru început, mi-am pus în gînd să-l scap din nou pe Jim din robie; să îi putut scorni ceva și mai rău, as fi făcut-o, nu de alta, dar de vreme ce to't apucasem pentru totdeauna pe calea asta, puteam să merg și pîn' la capăt.

Am început așadar să-mi bat capul și m-am gîndit la fel de fel de lucruri, pînă s-ajung în sfîrsit la un plan care-mi convenea. Am dibuit ceva mai la vale un ostrov împădurit și, de îndată ce s-a întunecat, am pornit cu pluta spre el, am ascuns-o și-am rămas să dorm acolo. M-am trezit înainte de revărsatul zorilor, am mîncat, mi-am pus straietele de oraș și, după ce mi-am vîrît alte cîteva lucrăsoare într-o legăturică, am pornit cu barca la mal. M-am oprit ceva mai jos de locul unde socoteam că se afla moșia lui Phelps, mi-am 'ascuns legăturica undeva în pădure și, umplîrtd apoi barca cu apă și bolovani, am scufundat-o într-un loc unde s-o pot găsi la nevoie, cam la un sfert de milă mai jos de un mic joagăr.

Pe urmă am pornit-o la drum. Trecînd prin fața joagărului, am zărit o tăbliță pe care scria „Ferăstrăul lui Phelps”. Cu vreo cîteva sute de pași mai încolo se zăreau clădirile fermei. Mi-am dus mîna streășină la ochi, dar n-am văzut pe nimeni, deși se luminase bine de ziuă. Da' nu-mi păsa, că tot n-aveam eu chef să mă-ntîlnesc cu careva. Voiam doar să pipăi terenul. Planul meu era să mă arăt acolo dinspre tîrg, nu dinspre fluviu. După ce-am cercetat bine locul, am pornit-o întins spre tîrg. Și, ce să vezi, primul om peste care-am dat acolo a fost ducele. Tocmai lipea un afiș pentru „Minunea regească”—urmau s-o joace trei seri la rînd, ca și data trecută. Nu-i întrecia nimeni în neobrăzare! Pînă să mă rnișc, ducele mă văzu. Păru cam mirat:

— Iote-! De unde răsăriși? Și adăugă, chipurile bucuros și grijuliu: Unde-i pluta? Ai ascuns-o într-un locșor bun?

— Păi toemai despre asta voiam să 'vă-ntreb și eu, alteță.
Vorbele astea nu prea-i plăcură.

— Da' de ce voiai să mă-ntrebi?

— Păi, când l-am văzut ieri pe rege în circiuma aia, mi-am zis că pînă s-o trezi din beție, ca să-l putem aduce acasă, o să mai treacă cîteva ceasuri, așa că m-am gîndit să dau o raită prin tîrg. Un cetățean mi-a zis că-mi dă zece cenți dacă-l ajut să treacă cu luntrea pînă dincolo și-napoi, ca s-aducă o oaie rătăcită. M-am învoit și m-am dus cu el, dar când să băgăm oaia în luntre, omul mă lăsă singur la funie și se apucă să-mpingă oaia de la spate. Dar oaia asta era prea voinică pentru unu' ca mine, așa că s-a smuls din strînsoare și-a luat-o la fugă. Noi, după ea. N-aveam nici un cîine cu noi, așa că a trebuit s-o fugărim cale lungă, pînă i-am scos sufletul. Am prins-o abia spre seară; am adus-o-ncoace, iar după aceea eu m-am întors la plută. Dar ia-o de unde nu-i. Ce mi-am zis eu: „Să știi c-au dat de bucluc și-au fost nevoiți să plece, luîndu-l cu ei și pe Jim, singuru' negru pe care-l am pe lume. Și-acu', iată-mă printre străini, fără nici o avere si fără putința de a-mi cîștiga pîinea”. Mi-au dat lacrimile, zău. Și-am dormit în pădure toată noaptea. Dar spuneți-mi, ce-i cu pluta? Și cu Jim, sărmanul meu Jim?

— Să mă ia dracu' dacă știu, adică dacă știu ce s-a-ntîmplat cu pluta. Boșorogul ăla tembel a cîștigat patruzeci de dolari din nu știu ce afacere si când am dat de el în crîsma aia, derbedeii îi și luaseră toți banii la rămășaguri, afară de ai pe care apucase să-i dea pe băutură. Ieri noapte, când l-ajn dus acasă si-am văzut că pluta e lipsă, ne-am zis: „Să știi că mucosul ăla ne-a furat pluta și s-a dus cu ea la vale, lăsîndu-ne de căruță”.

— Cum să-mi las negrul, singura' negru pe care-l am pe lume, singura mea avere?.

— La asta nu ne-am gîndit. La urma urmelor, când stai să te gîndesti, negru' ăla era al nostru. Așa-l socoteam, că de! Dumnezeu știe că am avut destulă bătaie de cap cu el. Ei, și când am văzut noi că pluta nu mai e, iar noi am rămas tinichea, ne-am gîndit că altă scăpare' n-avem, decît să mai încercăm o dată „Minunea”. De atunci mă tot perpelesc, uscat ca un butoi cu pulbere, la zi, unde-s ai zece cenți? Dă-i 'ncoace!

Aveam bani berechet, așa că i-am dat zece cenți. rugîndu-l însă să cumpere cu ei ceva de mîncare și să-mî dea și mie, fiindcă alți bani nu mai aveam și nu pusesem nimic în gură de ieri. Nu-mi răspunse nimic.

După cîteva clipe, se întoarse deodată spre mine si-mi zise: .

— Ascultă, crezi ca negrul ăla o să ne toarne? L-am jupui de viu, dac-ar îndrăzni!

— Cum să vă toarne? Da' ce, n-a fugit?

— Aș, de unde! L-a vîndut boșorogul ăla! Mie nu mi-a dat nimic, si banii s-au topit!

— Ce? L-a vîndut? spusei eu, plîrigînd. Era negrul meu, averea mea! Unde-i? îl vreau înapoi!

— Află că nu-i chip să-l capeți înapoi, așa că degeaba miorlăi. Ascultă, nu cumva ai de gînd să ne torni? Al naibii să fiu dacă pot avea încredere în tine! Să știî că dacă ne dai de gol... Se opri si se uită așa de urît la mine, că i-am zis sclifosindu-mă:

— Nu vreau să dau de gol pe nimeni și nici n-aș avea timp de-așa ceva. Mă duc să-mi caut negrul...

Ducele făcu o mutră plictisită si rămase pe gînduri, încruntat, cu afișele pe braț.

— Uite ce e—zise el. Trebuie să rămînem aici trei zile. Dacă făgăduiesti că nu ne torni și c-ai să-l îndupleci si pe negru să-și țină gura, am să-ți spun unde-l poți găsi. I-am făgăduit.

— Un fermier, cu numele de Silas Ph...—începu el, dar se opri. Voise să-mi spună adevărul, dar când l-am văzut că se oprește și cugetă, mi-am dat seama că și-a schimbat gîndul. Și chiar așa era. N-avea încredere în mine. Voia să fie sigur că n-o să le stau în cale zilele astea. Omul care l-a cumpărat—spuse el—e unul Abram Foster, Abram C. Foster, si trăiește la țară, la vreo patruzeci de mile de aici, pe drumul spre Lafayette.

— Bine—zic eu. În trei zile am s-ajung eu acolo; si-am să pornesc chiar azi după prînz.

— Nu, nu! Ai să pleci chiar acum. Vezi, nu zăbovi o clipă și nu flecari cu nimeni pe drum! Țkie-ți gura și mergi drept înainte, altfel să știi că ai de-a face cu noi!

Altă poruncă nici nu voiam de la el. Voiam să mă lase-n pace, ca să-mi pot pune planul în aplicare.

— Hai, cară-te! se burzului el. Domnului Foster poți să-i îndrugi ce poștești. Cine știe, te pomenești că pînă la urmă îl faci să creadă că Jim e negrul tău; sînt unii prostănaci care n-au nevoie de patalamale, mi s-a spus c-ar fi de-alde ăștia pe aici, prin Sud. Când ai să-i spui că afișul și recompensa sînt plăsmuite, poate c-o să te creadă, dac-ai să-l lămurești de ce-a fost scornită toată povestea. Hai, du-te si spune-i orice vrei, numai nu uita să-ți ții gura pîn-ajungi acolo.

Am luat-o la picior pe drumul arătat de duce. Mergeam fără să mă uit înapoi, dar simțeam că-i cu ochii pe mine. Nu-mi păsa, știam c-o să se plictisească privindu-mă. Am mers așa pe cîmp

vreo milă, fără să mă opresc. Apoi am luat-o înapoi prin pădure, spre ferma lui Phelps. Îmi ziceam că-i mai bine să-mi pun numai-decît planul în aplicare, fără să pierd vremea, fiindcă doream ca Jim să-si țină gura pînă la plecarea celor doi potlogari. Nu voiam să-i mai văd. Mi-era lehamite și voiam să scap de ei pentru totdeauna.

CAPITOLUL XXXII

Cînd am ajuns la fermă, soarele dogorea. Totul era liniștit ca-ntr-o zi de duminică. Argații erau duși la cîmp. În văzduh plutea bîzîitul surd al muștelor și-al altor gîngăanii, care, cînd îi auzi, ți se pare c-ai rămas singur pe lume, părăsit de toți. Te cuprindea jalea cînd începea să adie vreun vînticel prin frunzare fiindcă freamătul stîrnit aducea cu șoapta duhurilor unor morți de demult, care-ar fi vorbit despre tine. Cînd auzi așa ceva, îți vine să-ți iei lumea-n cap, ca să se isprăvească odată cu toate.

Phelps avea o mică plantație de bumbac, cum erau multe prin părțile astea. O ogradă de vreo două pogoane, împrejmuită cu un gard; un pîrleaz înjghebat din butuci ferăstruiți în chip de trepte, ca niște țevi de lungimi felurite, pe unde puteai sări gardul și pe care se cățarau femeile ca să-ncalce pe cai. Ograda, smălțată cu smocuri de iarbă sfarogită, părea golașă și netedă ca o pălărie veche, cu pîsla roasă, într-o clădire mare, de lemn, cu pereții dubli, locuiau albi; golurile dintre grinzi erau astupate cu lut sau mortar, alcătuiind un fel de fisii care fuseseră cîndva văruite. O bucătărie din bîrne rotunde era legată de casă printr-o tindă largă, deschisă în părți, dar acoperită. În spatele bucătăriei era un șopron de scînduri, unde se afumau bucatele, iar alături, se înșirau trei maghernițe, pentru, negri. Lîngă gardul din fund se zărea o colibă singuratică, iar ceva mai încolo, în cealaltă parte, se aflau cîteva suri. Lîngă colibă, un cazan mare în care se fierbea săpun, și un jgheab pentru cenușă. Lîngă ușa bucătăriei, o laviță, un hîrdău și un urcior. Ici-colo, cîte un dulău moțăia la soare, într-un colț, departe, se vedeau vreo trei copaci umbroși. Lîngă gard, într-un loc, creșteau niște tufe de agrișe și de coacăze iar dincolo de gard, se vedea o grădiniță și un strat de pepeni. Apoi lanurile de bumbac și dincolo de ele pădurea.

După ce-am ocolit ograda, am sărit pîrleazul lîngă jgheab și am luat-o spre bucătărie. După cîțiva pași, am auzit o vîrtelniță care ba scîr-țîia, ba amuțea, de-ți venea să mori ascultîndu-i bocetul jalnic.

Am mers mai departe, fără un gînd anume, ci bi-zuindu-mă doar pe pronia cerească să-mi pună în gură vorbele nimerite, cînd o să fiu întrebat ce caut acolo; băgasem de seamă că pronia asta, dacă mă lăsăm în voia ei, mă scotea totdeauna din încurcătură.

La jumătatea drumului, se repezi la mine un dulău, apoi încă unul. Se-nțelege că m-am oprit și-am rămas nemișcat. Făceau un tărăboi nemaipomenit! În cîteva clipe, se strînseră în jurul meu vreo cincisprezece potâi cu gîturile și boturile întinse spre mine. Și lătrau! Aoleo, cum mai lătrau! Eram, curn s-ar zice, ca osia unei roți, iar dulăii erau spițele. Și tot veneau din toate părțile, sărind peste gard și repezindu-se la mine.

Din bucătărie ieși atunci o negresă cu un făcăleț în mîină. „Piei, Tigrule! Fugi de-aici, Grivei!” strigă ea și după ce le dădu cîte una zdravănă la fiecare, dulăii o luară la goană, schelălăind. În clipa următoare, vreo zece din ei se întoarseră dînd din coadă și gudurîndu-se pe lîngă mine. Cîinii nu-s deloc răi la suflet, zău.

În spatele negresei se iviseră o fetiță și doi băiețași negri, cu cîte o cămașă de pînză pe ei. Se agățaseră de fusta mămucai lor și mă priveau sfioși, așa cum privesc întotdeauna copilașii negri.

Nu trecu mult și se ivi și stăpîna casei, o femeie de vreo patruzeci și cinci-cincizeci de ani, cu capul col și ținînd în mîină un fus. În spatele ei veneau copiii ei albi, care se purtau întocmai ca negrisorii.

— Iată-te, în sfîrsit, tu ești, nu-i așa? Îmi strigă ea, rîzînd cu gura pînă la urechi.

— Da, doamnă! i-am răspuns pe negîndite.

Atunci ea mă luă în brațe și mă strînse zdravăn, pe urmă îmi apucă mîinile și mi le zgîlțîi. Obrajii îi siroiau de lacrimi și nu se mai sătura să mă îmbrățișeze și să mă strîngă, în vreme ce gura îi turuia fără-ncetare:

— Credeam că semeni mai mult cu maică-ta, dar zău, nu-mi pasă, sînt fericită că te văd. Mînca-l-ar mama, dragul de el! Copilași, ăsta-i vărul vostru, Tom. Spuneți-i bun venit! Copiii își lăsară însă capetele în jos și, băgîndu-și degetele în gură, se ascuseră în spatele ei.

— Liza—spuse ea—dă fuga și pregătește numaidecît ceva de mîncare. Sau te pomenești c-ai mîncat pe vapor?

I-am răspuns că da. Mă luă de mîină și porni cu mine spre casă, cu droaia de copii după noi. Cînd am ajuns înăuntru, mă puse să șed pe un jilț de nuiele împletite, iar ea se așeză pe un scăunel în fața mea, ținîndu-mi mîinile într-ale ei.

— Acum pot să te privesc pe-ndelete. De ani de zile aștept clipa asta și iată c-a sosit! Te așteptam de vreo două zile. De ce-ai întîrziat? S-a împotmolit cumva vaporul?

— Da, doamnă, s-a...

— Zi-mi tusa Sally, nu mă mai domni atîta! În ce loc s-a împotmolit?

Habar n-aveam ce să-i spun, fiindcă nu știam dacă vaporul venea de sus sau de jos. Dar mi-am ascultat ca de obicei inima și inima mi-a zis că vaporul trebuia să vină în susul apei, dinspre New Orleans. Numai că asta nu era de ajuns, fiindcă nu cunoșteam numele vadurilor de pe acolo. Trebuia să le născocesc sau să zic c-am uitat numele aceluia în care ne împotmolisem, sau... Deodată îmi veni o idee:

— N-am întârziat din pricina împotmolirii, ci din pricina unui cazan care-a sărit în aer.

— Dumnezeu! A fost rănit careva?

— Nu! Doar un negru a fost omorît.

— Mare noroc ați avut, fiindcă uneori se-ntîmplă să fie răniți și oameni. Acu' doi ani, de Crăciun, unchiu-tău Silas venea de la New Orleans cu vaporul „Lally Rook” și tot așa a explodat un cazan. Un om a fost schilodit și cred c-a murit c'urînd după aceea. Era baptist. Unchiu-tău Silas cunoaște o familie din Baton Rouge, care-i știa foarte bine neamurile. Da, acu' mi-amintesc, a murit, săracul! Cangrena s-a-ntins și au trebuit să-i taie piciorul. Da' tot n-a scăpat. Da, da, cangrenă era. Se învinețise tot, săracu'! A murit nădăj-duind într-o înviere măreață. Oamenii ziceau că arăta ceva de speriat. De cîteva zile, unchiu-tău se duce mereu la oraș, ca să te-aducă înoace. Și azi s-a dus, acu' vreo oră; trebuie

-să se-ntoarcă din cîmpă-n clipă. Nu te-ai întîlnit cu el pe, drum? Un bătrînel cu un...

— Nu, n-am văzut pe nimeni, tușă Sally. Vaporul a sosit în zori, așa că mi-am lăsat cufărul pe ponton și m-am plimbat prin tîrg și prin împrejurimi, ca să nu ajung prea devreme aici. Așa c-am venit pe alt drum...

— Cui i-ai lăsat în grijă cufărul?

— Nimănu.

— Vai, copile, o să ți-l fure!

— Nu, că l-am ascuns bine.

— Dar cum se face c-ai luat masa pe vapor așa:, dtvreme?

O cam sfeclisem, dar i-am răspuns:

— Căpitanul m-a văzut că mă-nvîrt pe-acolo și mi-â zis că n-ar strica să îmbuc ceva înainte de-a coborî pe-mal. Așa că m-am dus cu el în cabina unde iau masa ofițerii și mi-a dat tot ce mi-a poftit inima.

Mă simțeam așa de stîmjenit, că nici n-auzeam bine. Tot timpul eram cu gîndul la copii: voiam să-i iau deoparte și să-i trag de limbă, ca să aflu drept cine mă ia. Nu se ivi însă nici un prilej, fiindcă Phelpoia îi dădea; înainte cu ale ei.

Am simțit că mă ia cu frig cînd am auzit-o că-mî spune:

— Dar uite că mă luai cu vorba și nu mi-ai spus încă nimic despre soră-mea și despre ceilalți. Ei, acu' . să-mi hodinesc puțin limba, ca să te-ascult. Povestește-mi tot ce știi despre fiecare din ei. Cum o duc, ce mai fac' și ce ți-au zis să-mi spui. Tot, tot, tot.

De data asta mi se-ntfundase. Pronia mă ajutase pîn-aici, dar acum intrasem rău de tot la apă. Mi-am dat seama că n-are rost să merg mai departe și că-i musai să mă predau. Iată încă un loc unde trebuie să-ncerc cu orice preț să spun adevărul. Dar cînd să deschid gura, ea mă trase de pe scaun și mă împinse îndărătul patului, zicîndu-mi:

— Uite-l că vine! Bagă capul sub pat, așa... Acu' nu te mai poate vedea. Să nu știe că ești aici. Îi trag o păcăleală, cum nu s-a mai pomenit Copii, să nu suflați o vorbă!

Alta acum! Dar n-avea rost să-mi fac sînge rău. Nu-m? rămînea decît să stau liniștit și s-astept acolo unde eram izbitura trăsnetului.

L-am zărit pe bătrîn cînd a intrat în odaie, apoi tăblia patului mi l-a ascuns.

— A venit? Îl întrebă Phelpoia, sărînd în întîmpi-narea soțului ei.

— Nu—răspunse el.

— Doamne Dumnezeu, da' ce-o fi pățit?

— Nu-mi pot da seama—zise bătrînul. Drept să-ți spun, sînt tare îngrijorat.

— Îngrijorat? Eu simt că înnebunesc. Trebuie să fi venit, și se vede că nu l-ai întîlnit pe drum. Asta trebuie să fie, inima îmi spune că așa e.

— Dar, Sally dragă, știi prea bine că nu puteam trece pe lîngă el fără să-l văd.

— Vai, ce încurcătură! Ce-o să zică soră-mea? Trebuie să fi venit! Ai trecut pe lîngă el, asta e...

— Nu mă mai chinui, că-s destul de chinuit și-asa Nu pricep ce-a putut să se-ntîmple. Mi se-nvîrte capul și nu mi-e rușine să spun că-s speriat de-a binelea. Dar nu-i nici o nădejde să fi venit. De-ar fi venit, cu siguranță că l-aș fi văzut. Sally, e îngrozitor, să știi că s-a întîmplat ceva cu vaporul!

— Hei, Silas, ia uită-te colo, parcă vine cineva pe drum!

Bătrînul se repezi spre fereastra de deasupra patului. Phelpoia atîta aștepta: se aplecă și

mă trase repede de sub pat, iar când bătrînul se întoarse cu spatele la fereastră, o văzu stînd lîngă mandea, cu fața țoală numai un zîmbet și strălucind ca o casă în flăcări. Mă treceau năduselile și aveam o nutră tare plouată. Bătrînul strigă, cu ochii cît cepele:

— Cine-i ăsta?

— Cine crezi că e?

— N-am idee. Cine-i?

— Tom Sawyer.

Pe legea mea, -îmi venea să intru-n pămînt! Dar nu . era vreme de fleacuri. Bătrînul îmi strînse mina și începu să mi-o scuture, în vreme ce dumnezei țopăia în jurul nostru, plîngînd de bucurie. Apoi mă qoplesiră amîndoi cu întrebări despre Sid, Mary și celelalte rubedenii.

Dar bucuria lor era nimica toată pe lîngă a mea—parcă mă născusem a doua oară, așa de fericit eram că știu cine sînt. M-au pisat așa vreo două ceasuri, pînă cînd mi-au întepenit falcile de atîta pâlăvrăgeală, îndrugîndu-le despre familia mea, adică a lui Tom Sawyer, mai multe lucruri decît se puteau întîmpla în sase familii Sawyer. Le-am povestit, de asemenea, cum la gura Rîului Alb a sărit în aer un cazan și cum am stat trei zile pînă l-au dres. I-am legat frumușel la gard c povestea asta, fiindcă habar n-aveau cum devine căzu'.

Să fi vorbit despre explozia unui piron, ăia tot m-ar fi crezut.

Acum mă simțeam grozav de bine pe de .p parte, dar Pe de alta mă simțeam cam prost. Era plăcut și ușor să fii Tom Sawyer, dar cînd am auzit pufăitul unui vapor ceva mai la vale, nu prea mi-a plăcut. Te pomenești că Tom Sawyer vine cu vaporul ăsta! mi-am zis. Dacă intră fără veste în casă și, pînă să-i fac eu semn să-și țină gura, îmi si spune pe nume?

Treaba asta nu-mi plăcea deloc. Trebuia să-i ies în întîmpinare și să-l pun în gardă. Le-am spus Phelpsilor că mă duc- în tîrg să-mi aduc calabalicul. Bătrînul ar fi vrut să mă-nsoțească, dar i-am spus că nu-i nevoie, fiindcă știu să mîn calul și singur, așa că n-are rost să se ostenească.

CAPITOLUL XXXIII

Am pornit spre tîrg cu căruța; cam la jumătatea drumului, zărind o altă căruță, m-am oprit și-am așteptat să se apropie.

— Oprește! strigai și căruța se opri. Era Tom Sawyer, firește! Văzîndu-mă, căscă gura ca un cufăr și, după ce înghiți de două-trei ori în sec, izbuti în cele din urmă să îngaime:

— Știi bine că nu ți-am făcut nici un rău, niciodată. De ce te-ai întors de pe lumea ailaltă și nu-mi dai pace?

— Nu -m-am întors deloc, fiindcă nici nu m-am dus.

Cînd îmi auzi glasul, se liniști puțin, dar nu de tot.

— Nu-ți bate joc de mine, că nici eu nu mi-as bate joc de tine să fii în locul tău! Pe onoarea ta că nu ești strigoi?

— Pe onoarea mea că nu-s.

— Ei, atunci se schimbă chestia. Da' tot nu pricep. Ascultă, n-ai fost deloc omorît?

— Nu, deloc, m-am prefăcut doar, ca să-i duc de nas. Vîno-coace și pune mîna pe mine, dacă nu mă' crezi.

Mă pipăi și se încredința numaidecât. Și se arătă atît de bucuros de revedere, că nu mai știa ce să facă. Voia să afle de îndată tot ce se-ntîmplase, cică era o aventură grozavă, misterioasă, care-l răscolea pînă-n adîncul sufletului.

— Ai răbdare—i-am zis —, avem tot timpul. Și spunîndu-i căruțașului, său să aștepte, m-am dus cu Tom ceva mai încolo și i-am povestit în ce dandana mă băgasem.

— Ce crezi c-ar fi bine să facem? l-am întrebat. Mă rugă să-l las să se gîndească nițel în liniște. Se gîndi ce se gîndi, apoi spuse:

— E-n regulă. Am găsit cheia. Ia-mi cufărul în căruța ta și zi că-i al tău. Te-ntorci iavaș-iavaș, așa ca s-ajungi acasă la ora potrivită, iar eu o să dau o raită prin tîrg și o să mă-ntorc, ca s-ajung cu vreun sfert sau jumătate de ceas după tine. La-nceput, te prefaci că nu mă cunoști!

— Bine—zic eu—dar stai nițel. Mai e ceva, un lucru pe care nu-l știe nimeni în afară de mine. E vorba de un negru, pe care vreau să-l scot din robie, unul Jim, știi care, negrul domnișoarei Watson.

— Ce? Păi Jim e...

Se opri și căzu pe gînduri.

— Știi ce-o să spui. O să spui că-i o ticăloșie. Ei, și ce? Sînt un ticălos și-am să-l răpesc. Te rog să-ți ții gura și să nu mă pîrășți. Ce zici, vrei?

— O să te-ajut să-l răpești! răspunse el, cu ochii strălucitori.

Parcă mă izbise în moalele-capului! Nu-mi venea să-mi cred urechilor și zău că în clipa aia Tom Sawyer a scăzut mult în ochii mei. Era ceva de necrezut: Tom Sawyer să răpească un negru!

— Vezi-ți de treabă! Glumești!

— Nu glumesc deloc—spuse el.

— Bine. Glumă sau neglumă, dacă auzi de-un negru fugar, nu uita că nu știi nimic despre el și că nici eu nu știu nimic.

Apoi i-am luat cufărul, i l-am pus în căruța mea și am pornit înapoi, iar el spre târg, așa cum ne înțeleseam. Dar eram așa de bucuros și cu capul atât de plin de gânduri, încît am uitat că trebuie să merg încet. Am ajuns acasă mult mai repede decît s-ar fi convenit după un drum așa de lung. Bătrânul mă întîmpină în prag:

— Ia te uită! Cine-ar fi crezut că gloaba asta e-n stare să alerge așa de repede! Bine-ar fi fost să crono- tnetrez. Și nici n-a nădușit, dar deloc! Mare minunăție! Acu' n-aș mai vinde-o nici pentru o sută de dolari, zău! Și eu care credeam că nu merită mai mult de cincisprezece!

Alteceva n-a mai zis. Ce om de treabă era bătrînul. și-așa de nevinovat! Nu găseai altul ca el în toată lumea. Și nu-i de mirare, fiindcă nu era numai fermier, ci și predicator. Ridicase cu mîna lui și pe cheltuiala lui o bisericuță de lemn, în spatele plantației. Era și școală, și biserică. Și nu lua nici un ban pentru predică, măcar că predica făcea toate paralele. Prin Sud erau mulți fermieri-predicatori dintr-ăștia, care tot așa se purtau.

Peste vreo jumătate de ceas, căruța lui Tom se opri în -fața porții. Cînd văzu, tușa Sally, care stătea la fereastră, strigă:

— Vine cineva! Cine-o fi? S-ar zice că-i un străin. Jimmy (ăsta era unul din copii), du-te și spune-i JLizei să mai pună un tacîm!

Se repezără cu toții spre ușa din față, fiindcă de! nu pică în fiecare an un străin prin locurile astea și cînd pică stîrnește mai multă vîlvă decît frigurile de baltă. Tom sărise pîrleazul și venea acum spre casă, iar căruța pornise înapoi spre târg. Noi toți ne strînsesem buluc la ușă și așteptam. Tom era îmbrăcat în straine de oraș și avea lucrul pe care-l prețuia cel mai mult: un public care să caște gura la el. în asemenea împrejurări, nu-i venea deloc greu să „se poarte „cu stil”. Nu era el omul care să străbată curtea sfîos ca un mieluşel. Dimpotrivă, venea tacticos și tanțoș ca un țap. Cînd ajunse în fața noastră, își scoase pălăria cu atîta grație, de parc-ar fi fost vorba de capacul unei cutii cu niște fluturași adormiți, pe care n-ar fi vrut să-i trezească.

— Dumneavoastră sînteți domnul Archibald Nichols? întrebă el.

— Nu, băiete—răspunse bătrînul—îmi pare rău, dar căruțașul te-a amăgit. Nichols locuiește cu vreo trei mile mai la vale. Dar poftim înăuntru.

Tom aruncă o privire peste umăr și spuse:

— Prea tîrziu, nici nu se mai vede!

— Da, da, s-a dus, fiule. Vino în casă și ia masa cu noi. După aia o să te ducem cu căruța pînă la ferma lui Nichols.

— Nu, nu vreau să vă fac atîta deranj. Am să merg pe jos, nu-mi pasă că-i departe.

— Nu te putem lăsa să pleci așa; pe la noi, în Sud, oamenii sînt primitivi și nu vreau să călcăm obiceiul. Poftim înăuntru!

— Hai, vino—se amestecă în vorbă tusa Sally. Nu-i nici un fel de deranj pentru noi. Trebuie să rămîi. Trei mile e un drum tare lung, și-i plin de praf. Nu te putem lăsa să mergi pe jos pîn-acolp. Și-apoi, cum te-am văzut venind, am și poruncit să mai pună un tacîm. Nu ne refuza. Vino și simte-te ca la dumneata acasă!

Tom le mulțumi frumos și cu căldură și catadicsi să intre. Făcu apoi o plecăciune și spunîndu-le că-i din Hicksville (statul Ohio) și că-l' cheamă William Thompson, urmă să toarne la povești despre Hicksville și despre locuitorii săi.

Auzindu-l, stăteam ca pe ace și mă întrebam cum naiba o să mă scoată din încurcătură cu aiurelile astea. Deodată însă, în timp ce vorbea, se aplecă spre mătușa Sally și o sărută drept pe gură. Apoi se așeză la loc și urmă să povestească, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Tușa Sally însă a sărit ca arsă -și, stergîndu-și gura cu dosul palmei, s-a burzuluiit la el:

— Marțafoi obraznic ce ești!

— Mă mir de dumneavoastră, doamnă! spuse el, făcînd pe jignitul.

— Te miri, ai, dar drept cine mă iei? îmi vine să te... Ascultă, ce-ți veni să mă săruți?

— N-a fost cu gînd rău, doamnă—răspunse Tom cam spăsit. Vă rog să mă iertați. Credeam c-o să vă facă plăcere.

— Zurluile! izbucni ea, înșfăcînd fusul și abia stă-pînindu-se să nu i-l azvîrle în cap. Ce-ți veni să crezi una ca asta?

— Păi, știu și eu... De!... așa mi s-a spus...

— E nebun cin' ți-a spus. N-am mai pomenit așa ceva. Cine ți-a spus?

— Păi, toată lumea. Toți mi-au zis așa, doamnă. Tusa Sally clocotea de mînie. Ochii îi scăpărau și-si sucea degetele de parcă voia să-l sfîsie.

— Care „toată lumea? Zi repede cum îi cheamă, că de nu, are să fie un nătărău 'mai puțin pe lume!

Tom se ridică de pe scaun cu o mutră plouată și-i spuse, mototolindu-si în mîini pălăria:

— îmi pare rău, și nu m-am așteptat la una ca asta. Așa mi s-a spus să fac. Toți mi-au spus: „Sărut-o, c-o să-i faci plăcere”. Așa mi-au spus. Dar îmi pare rău, doamnă, și pe onoarea mea că altă dată n-o să vă mai sărut.

— Zău, știi că ești bine! Cred și eu că n-ai să mai îndrăznești!

— Da, doamnă, zău că n-am să vă mai sărut 'decît dac-o să mă rugați!

— Să te rog?! N-am mai pomenit obrăznicie ca asta. de cînd mama m-a făcut! Ai să ajungi la vîrsta lui Ma- tusalem pînă să te rog eu așa ceva pe tine sau pe alții de-o seamă cu tine!

— Doamnă, sînt de-a dreptul uluit! Nu mai pricep nimic. Ziceau c-o să vă faci plăcere și așa credeam si eu... dar...

Nu-și sfîrși vorba și se uită în jur, ca și cum ar fi vrut să întîlnească o privire prietenoasă. Ochii i 'se opriră asupra bătrînelui.

— Domnule, nu-i așa că și dumneavoastră credeți c-o să-i faci plăcere s-o sărut?

— Nu, nu, da' de unde, eu... eu .. 'nu credeam deloc...

Apoi se întoarse spre mine și-mi spuse:

— Tom, nici tu nu credeai că tușa Sally o, să mă primească cu brațele deschise și-o să-mi zică: „Sid Saw-yer.. .?”

— Dumnezeule! izbucni ea repezindu-se la el. Mă, derbedeu obraznic ce ești, nu ție-a rușine să-ți bați joc de oameni în felul ăsta?

? Personaj din mitologia biblică despre care legenda spune că a trăit 969 ani.

Și dădu să-l îmbrățișeze, dar el o îndepărtă:

— Nu, mai întîi roagă-mă să-ți dau voie.

Ea îl rugă fără să stea pe gînduri, apoi îl strinse-rt brațe și-l sărută de o mie de ori. în cele din urmă, îl trecu bătrînelui, care adună, cum s-ar zice, firimiturile.

— Doamne, ce surpriză! spuse ea după ce se mai răcori. Nu ne-așteptam deloc să vii si tu. Soră-mea nu-mi scrisese decît de Tom,

— Așa-i, trebuia să vină numai Tom—răspunse el—, dar am rupt pielea de pe ea să mă lase și pe mine să plec si pîn' la urmă mi-a dat voie. Pe vapor, eu și Tom ne-am gîndit c-ar fi o surpriză strașnică să sosească doar el aici, iar eu să zăbovesc pe drum și să mă dau apoi drept un străin. Dar am săvîrșit o mare greșeală, tușa Sally. Asta nu-i un loc potrivit pentru un străin.

— Firește că nu-i potrivit pentru niște obrăznicături ca tine, Sid. Meritai să-ți mut fălcile. N-am mai fost de nu știu cînd păcălită în halul ăsta. Dar nu-mi pasă. Ca să vă am aici, as înghiți și o mie de păcăleli de-astea! Hm! Ce îndrăzneală! Cînd m-ai pupat, era să-nlemnesă de uimire, zău așa!

Am luat prinzul în tinaa aia largă dintre casă si bucătărie. Șapte familii s-ar fi putut hrăni cu mîncă-rurile aduse la masă; toate erau fierbinți si nici pomeneală de carne de-aia fleșcăită si ațoasă, care zace toată noaptea îh dulăpior într-o cămară umedă si-a doua zi dimineța are gustul unei fleici reci de canibal mort în ajun.

Unchiul Silas binecuvîntă îndelung bucatele, dar era o plăcere să-l ascuți, mai cu seamă că-n tot acest timp mîncarea nu se răcea deloc, cum se-ntîmplă de obicei în astfel de ocazii.

- După ce ne-am pus burta la cale, ne-am așezat cu toții la taifas—și firește că Tom si cu mine am fost numai urechi. Dar degeaba, fiindcă ăia n-au pomenit nimic de vreun negru fugar. Iar nouă ne-a fost frică să aducem vorba despre chestia asta. Dar seara, la cină, unul din băiețași spuse:

— Tăticule, ce-ar fi să mă duc la teatru cu Tom și cu Sid?

— Nu. se poate—răspunse bătrînel. Cred că astă-seară nu joacă, și chiar dac-ar juca, nu-ți dau voie să te duci. Negrul fugar ne-a povestit, mie si lui Burton, ce-i cu trupa aia de pungași. Burton zicea c-o să dea de veste tuturor, așa că la ora asta cred că trîntorii ăia au si fost alungați din tîrg.

Vasăzică așa stăteau lucrurile! Dar nu mai puteam face nimic. Tom și cu mine urma să dormim în aceeași odaie și-n același pat. Fiind obosiți, le-am spus noapte bună și ne-am dus la culcare îndată după cină. Cum am ajuns sus, am ieșit pe fereastră, am coborît pe paratrăsnet si-am pornit spre tîrg; eram sigur că regele si ducele n-aveau habar de ce-i așteaptă și, dacă nu mă grăbeam, să-i previn, avea să fie vai de pielea lor.

Pe drum. Tom îmi povesti cum toată lumea crezuse c-am fost omorît si cum nu mult după aceea babacu' a dispărut și nu s-a mai întors de-atunci. Mi-a spus apoi ce vîlvă stîrnise fuga lui Jim iar eu i-am povestit despre cei doi potlogari, despre „Minunea regească”, și despre călătoria noastră pe plută. Pînă -să-mi desert eu tot sacul, am ajuns în inima tîrgului—cam pe la vreo opt si jumătate—și deodată am zărit în fața noastră o ceată de oameni cu făclii. Urlau și zbierau, băteau darabana în niște tingiri si suflau în goarne.

Ne-am dat la o parte ca să le facem loc să treacă și cînd s-au apropiat am văzut că tîrau în mijlocul lor pe rege și pe duce călări pe o prăjină. Mai bine zis, am ghicit că ei erau, fiindcă de atîta smoală și fulgi, nu mai aveau nimic omenesc în ei. Păreau o pereche de panașe uriașe.

Mi se întorceau mațele când mă uitam la ei, și mi-era rău să-i văd în ce hal au ajuns, ticăloșii! Nu mai puteam să le port nici o pică. Era o priveliște îngrozitoare! Ce cruzi știu să fie oamenii cu semenii lor!

Era prea târziu ca să mai putem face ceva pentru ăia. Am întrebat pe câțiva ce se întâmplase, și-am aflat că oamenii se duseseră la teatru cu mutrele cele mai nevinovate, așteptând nemișcați pînă ce bietul rege a început cu schimonoselile. Atunci, la un semnal, spectatorii au tăbărit pe ei.

Am pornit înapoi spre casă. Nu mă mai simțeam așa bine ca-nainte. Mi-era nițel rușine și silă, deși nu săvîrsisem nimic rău. Așa se-ntîmplă totdeauna: fie că faci bine, fie că faci rău, totuna e—conștiința omului n-are nici o noimă și, oricum s-ar purta, tot în contra lui se-ntoarce. De-aș avea un cîine la fel de ageamiu ca o conștiință, i-aș da soricioaică, zău așa. Conștiința asta ocupă mai mult loc decît toate celelalte măruntaie ale omului, măcar că nu e de nici un folos. Tom Sawyer e de-aceeași părere.

CAPITOLUL XXXIV

Am lăsat vorba și-am căzut pe gînduri. 'După cîtăva vreme, Tom rupse tăcerea:

— Mă Huck, ce tîmpiți am fost că nu ne-am gîndit la asta mai înainte! Pun prinsoare că știu unde-i Jim f

— Nu cred! Unde-i?

— În coliba aia de lîngă jgheab. Ia ascultă, cînd eram la masă, n-ai băgat de seamă că n negru ducea acolo mîncare?

— Ba da.

— Pentru cine crezi că era mîncarea?

— o fi fost pentru vreun cîine.

— Așa credeam și eu, dar nu era pentru un cîine.

— De unde știi?

— Fiindcă era și o felie de pepene.

— Da, da, am băgat și eu de seamă. Cum jde nu m-am gîndit că un cîine nu mănîncă pepeni? Asta dovedește că poți să te uiți și să nu vezi nimic.

— Cînd a intrat acolo, negrul a deschis lacătul și, după ce a ieșit, l-a închis la loc. Cam pe la sfîrșitul mesei, i-a adus unchiului o cheie, pun rămășag că era aceeași cheie. Pepene, va să zică om, lacăt, va să zică prizonier. Nu-mi vine să cred c-ar putea fi doi prizonieri pe-o plantație așa de mică, unde oamenii sînt atît de cumsecade și de buni la suflet. Sînt sigur că Jim e prizonierul, și-mi pare bine c-am descoperit treaba asta ca niște detectivi. Nu dau doi bani pe alte metode. Și-acum, fă bine și gîndeste-te la un plan pentru răpirea lui Jim. Am să mă gîndesc și eu și-apoi o să-l alegem pe ăl mai bun.

Ce cap avea băiatul ăsta! Păi, de-as avea eu capul lui Tom Sawyer, nu l-aș da nici pentru rangul de duce, de secund de vapor, de clovn într-un circ sau mai știu eu ce. M-am apucat să ticluiesc un plan, mai mult ca set mă aflu în treabă. Știam prea bine al cui o să fie mai bun.

— Gata? mă întrebă Tom peste cîteva minute.

— Da.

— Ia să vedem!

— Uite ce m-am gîndit eu. O să ne fie ușor să aflăm-dacă Jim e acolo. După-aceea, mîne seară, mă duc cu barca și aduc pluta de la insuliță încoace. În cea dintîi noapte întunecoasă șterpelesc cheia din buzunarul bă-trînului, după ce s-o culca, și-l duc pe Jim cu pluta la vale. Ziua o să stăm ascunși, iar noaptea d să plutim, cum făceam și-nainte. Ce zici, merge?

— Nici vorbă că merge, dar e simplu ca bună ziua. E prea ușor. La ce-ți folosește planu' dacă n-ai nici o-primejdie în cale? Apă de ploaie! N-ar stîrni vîlyă nici cît o spargere la o fabrică de săpun.

Am tăcut chitic, fiindcă m-așteptam la vorbele astea. Știam prea bine că odată ce-și pune el în gînd ceva, nu-i chip să-l contrazici.

Mi-a vorbit apoi despre planul lui și mi-am dat nu-maidecît seama că era de cincisprezece ori mai bun ca al meu. În ce privește stilul, și nu numai să-i asigura lui Jim libertatea, în aceeași măsură ca și planul meu, dar putea să ne coste și viața pe toți trei. Am fost încîntat și i-am zis c-ar fi bine să-ncepem. N-are rost să vă arăt despre ce era vorba, fiindcă tot n-avea să rămîină așa pîri' la urmă. Știam eu că Tom o să-l schimbe pe ici pe colo, adăugînd la tot pasul cîte-un clenci nou. Și chiar așa a fost.

Un lucru era sigur: Tom Sawyer nu glumea deloc și avea într-adevăr de gînd să mă ajute să-l răpesc pe negru din robie. Nu pricepeam în ruptul capului treaba asta. îmi ziceam: „Uite un băiat bine-crescut, de familie bună, care are-un caracter de pierdut, nu ca mine! E deștept, nu bătut în cap, învățat, nu ageamiu, bun la suflet, -nu josnic. Și cu toate astea, lasă la o parte orice mîndrie și cinste și se apucă de o treabă ca asta, care-o-să-l facă de rîsul lumii și pe șl, și pe-ai

lui". Nu puteam pricepe nici să mă tai. Era prea din cale-afară și, ca prieten adevărat, s-ar fi convenit să i-o spun și să-l îndemn să se lase păgubaș cât mai e timp. Mă pregăteam chiar să-i spun, dar el îmi tăie vorba:

— Ce, îți închipui că nu știu ce fac? M-ai auzit tu vorbind vreodată aiurea?

— Nu.

— N-am spus c-am să te-ajut să-l răpești pe negru?

— Ba da.

— Și-atunci?

Altceva n-a mai spus, și nici eu. N-avea nici un rost să-i mai spun ceva. Când zicea el c-o să facă o treabă, se ținea totdeauna de cuvânt. Dar tot nu pricepeam ce-i

-venise să se vîre îintr-o treabă ca asta—așa că l-am lăsat în pace, fără să-mi mai bat capul. Dacă ținea neapărat la chestia asta, n-aveam cum să-l opresc. La urma urmelor, treaba lui.

Cînd ne-am întors, toată casa amuțise, învăluită în 'beznă. Ne-am furișat pînă la coliba de Ungă jgheab, ca s-o cercetăm. Am luat-o prin ogradă, ca să vedem cum au să se poarte dulăii. Ne cunoșteam, așa că n-au lătrat mai mult decît latră de obicei cîinii de la țară, cînd se-apropie cineva de ei, noaptea. Ajungînd lîngă colibă, am cercetat-o și din față și pe de lături, în partea pe care n-o cunoșteam—cea denspre miazănoapte—am văzut o ferestruică pătrată, foarte înaltă, cu o stinghie groasă bătută de-a curmeziș.

— Asta-i ce ne trebuie—am zis eu. Gaura asta-i destul de mare ca să treacă Jim prin ea, dacă scoatem stinghia.

— E simplu ca bună ziua și ușor ca trasul la fit. Sper să găsim un mijloc ceva mai complicat, Huck Finn.

— Ce-ar fi atunci să tăiem stinghia cu ferestrăul, așa cum am făcut eu înainte de-a fi omorît?

— Așa mai vii de-acasă—zise el. E plin de farmec, de mister și de primejdii. Dar pun rămășag că putem găsi un mijloc de două ori mai complicat. Nu-i nici o grabă. Ia să mai vedem.

— Între colibă și gard era un șopron de scînduri în prelungirea acoperișului; șopronul ăsta era la fel de lung ca și coliba, dar ceva mai îngust—să tot fi avut vreo doi metri. Spre miazăzi avea o ușă încuiată c-un lacăt. Tom merse pînă la cazanul de săpun și, după ce se uită cu băgare de seamă în jur, se întoarse cu drugul de fier și care oamenii ridicau capacul cazanului. Cu ajutorul drugului el smulse unul din belciuge și lanțul căzu. Am deschis ușa și-am intrat înăuntru, închizînd-o la loc.

Am scăpărat apoi un chibrit și-am văzut că șopronul era doar lipit de colibă, fără să comunice cu ea. Nu era podit și înăuntru nu se vedea nimic afară de niște gioarse-ruginite: cazmale, sape, tîrnăcoape și-un plug șchiop. Cînd chibritul s-a stins, am ieșit afară și-am pus la loc belciugul, închizînd ușa la fel de bine cum fusese și-na-înte. Tom era încîntat:

— Acu' sîntem pe drumul ăl bun. Săpăm un tunel și-l scoatem pe Jim afară. Săpatul o să ne ia, vreo săp-tămîină.

Am pornit înapoi spre casă: eu am intrat pe ușa diru dos, care se deschidea ușor, trăgînd de-o clampă de piele (în locurile astea ușile nu sînt zăvorite), dar Tom, găsind, că asta nu-i destul de romantic, ținu morțiș să se ca-țare pe paratrăsnet. După ce se urcă de trei ori pînă la jumătate și căzu jos istovit, a patra oară fu cît pe ce-să-și spargă capul; atunci se hotărî să se lase păgubaș. Dar după ce se odihni nițel, se apucă să-si mai încerce norocul o dată și izbuti să se cațere pînă sus.

A doua zi, în zori, ne-am trezit și ne-am dus la colibele negrilor ca să ne împrietenim cu cîinii și să ne-punem bine cu negrul care-i aducea de mîncare lui Jirrc (dacă despre Jim era vorba).

Negrii tocmai sfinșiseră masa de dimineață și se pregăteau să plece la cîmp. Negrul lui Jim umplea o strachină cu pîine, carne și alte merinde, în clipa cînd ceilalți: ieșeau, cineva aduse din casă cheia.

Negrul ăla avea o față blajină și surîzătoare, și-și? legase cu ață, în ciucurași, părul lînos, pasămite ca s-alunge vrăjitoarele. Zicea că de la o vreme vrăjitoarele-nu-i dădeau pace deloc, înfățișîndu-i vedenii ciudate și aducîndu-i în urechi tot felul de vorbe și zvonuri năstrușnice. Cică în viața lui nu fusese vrăjit vreme atît de îndelungată.

Tot povestindu-si necazurile, se înfierbîntă și uită ce avea de făcut.

— Pentru cine-i mîncarea asta? îl întrebă Tom. Pentru cîini?

Negrul surise și fața i se încreți toată, ca o băltoacă: în care arunci o piatră.

— Da, dom' Sid—spuse el—pentru-un cîine, uns cîine grozav. Vreți să-l vedeți?

— Da.

L-am înghiontit cu cotul pe Tom, soptindu-i:

— Ce, te duci acolo, ziua-n amiaza mare? Nu era în planu' nostru!

— Nu era, da-i acum.

Ce mai tura-vura, ne-am dus, dar mie riu-mi prea plăce treaba asta. In colibă era întuneric beznă, nu vedeai nici la doi pași. Jim era de bună seamă acolo și ne văzuse, căci strigă:

— Huck! Tu ești? Doamne! Uite-l și pe dom' Tom!

Eram sigtîr că așa o să se întîmple. Nu știam ce să fac și chiar de-aș fi știut, totuna era, căci negrul acela strigă:

— Doamne sfinte! Cunoaște pe dumneavoastră? Acuma se vedea ceva mai bine. Tom se uită la negru fără să clipească și spuse, cu mirare în glas:

— Cine să ne cunoască?

— Negrul ăsta fugar.

— Nu cred că ne cunoaște! Cin' ți-a băgat în cap așa ceva?

— Cum cine? Păi n-a strigat el adineauri, ca și cum vă cunoaște?

Tom zise atunci, și mai nedumerit:

— Ce tot vorbești? Cine-ă .strigat? Cînd a strigai'?

Ce-a strigat?

Și, întorcîndu-se spre mine, îmi spuse cît se poate de liniștit:

— Ai auzit pe careva strigînd? Ce era să-i răspund?

— Nu, n-am auzit pe nimeni. -

Tom se întoarse apoi spre Jim și-l întrebă, uitîndu-se la el de parcă nu l-ar mai fi văzut pîn-atunci:

— Ai spus ceva?

— Nu, dom'le, n-am spus nimic.

— Nici o vorbă?

— Nu, dom'le, nici o vorbă.

— Ne-ai mai văzut vreodată?

— Nu, dom'le, nu țin minte.

Atunci Tom se întoarse spre negru, care părea buimac și speriat din cale-afară, și-i spuse cu asprime în glas:

— Ce-ți veni? Ce te-a făcut să crezi c-a striga cineva.

— O, e vrăjitoarele alea afurite! Mai bine mor decît să trăiesc așa! O clipă nu mă lasă, dom'le, mă omoară cu zile, așa de tare mă sperie. Vă rog să nu spuneți la nimeni, că dacă află dom' Silas, mă ceartă. Dumnealui zice că nu-s e află pe lume vrăjitoare. Aș vrea să fie dînsu' aici, ce-ar mai zice dacă le-ar vedea cu ochii lui? N-ar mai putea să zică nimic de data asta! Dar așa se-ntîmplă mereu, omu-ncăpățînat rămîne încăpățînat toată viața, nu vrea să vadă și să afle singur nimic, iar cînd tu afli și-i spui și lui, nu te crede.

Tom îi făgădui că n-o să spună nimănui și-i dădu un ban, sfătuindu-l să-și mai cumpere niște ață ca să-și lege părul. Apoi îmi spuse, uitîndu-se la Jim:

— Mă-ntreb dacă nenea Silas b să-l spînzure pe negrul ăsta. De-aș pune mîna pe un negru pe care l-ar răbda inima să fugă de la stăpîn nu l-aș da stăpînului, ci l-as spînzura.

Negrul se duse la ușă, ca să vadă banul la lumină, și începu să-l muște, ca să se încredințeze că-i bun. Tom îi șopti atunci lui Jim:

— Fă-te că nu ne cunoști. Dacă ai să auzi noaptea zăngănit de cazmale, să știi că noi sîntem. Vrem să te slobozim.

Jim abia avu timp să ne strîngă mîna, căci negrul se întoarse lîngă noi. I-am spus c-o să venim și altă dată, dacă mai vrea. Negrul ne răspunse că i-ar face mare plăcere, mai cu seamă seara, fiindcă vrăjitoarele îl canoneau îndeosebi pe întuneric, și atunci nu strica să aibă pe cineva în preajmă.

CAPITOLUL XXXV

Pînă la prînzisor mai rămăsese vreun ceas, așa că ne-am dus în pădure. Tom era de părere că nu putem săpa fără puțină lumină. Și cum un felinar ne-ar fi putut'da de gol, ăl mai bun lucru era— zicea el— să adunăm niște vreascuri putrede, care se cheamă „focu' vulpii” și care dau o pîlpîire slabă dacă le pui într-un loc întunecos. Am strîns un braț de vreascuri dintr-astea și le-am ascuns într-un tufiș, apoi ne-am așezat să ne odihnim.

Tom nu prea era în apele lui:

— La naiba! După mine, treaba asta e prea ușoară. E al dracului de greu să ticluiești un plan complicat! Nici tu paznic ca să-l otrăvești, nici tu cîine ca să-i vîri pe gît vreun hap adormitor; și p-ormă, Jim e legat de-un picior cu un lanț de trei metri: ridici patul, scoți lanțul și gata povestea. Și mai e și nenea Silas ăsta, care după ce se-ncrede în toată lumea, îl trimite cu cheia pe negrul ăla cu cap de bostan și nu pune pe nimeni să-l supravegheze! De mult putea Jim să iasă din vizuină, de nu era legat cu lănțoiul ăla de picior! Mă Huck, n-am văzut combinație mai

tîmpită ca asta! Ești silit să născocești singur toate piedicile. Dar n-avem încotro, asta-i marfa și trebuie să scoatem cît mai mult din ea. Numai că, să știi de la mine, e mai mare gloria dacă-l răpești trecînd printr-o sumedenie de greutăți și primejdii, cînd ăi care-aveau datoria să ți le ridice în .cale s-au lăsat pe tînjală și-a trebuit să le născocești singur, din capul tăvi. Uite, de pildă, chestia cu felinarul. Cînd stai să te gîndești, de fapt ne mințim cînd zicem că un felinar ar fi primejdios. Cred că am putea lucra și c-un alai de torțe, dac-am vrea. Uite ce zic eu: e musai să meșterim un ferăstrău, la prima ocazie.

— Ce. să facem cu'el?

— Ce să facem?! Păi nu știi că trebuie să tăiem piciorul patului lui Jim, ca să putem scoate lanțul?

— Dar adineauri spuneai c-ar fi de ajuns să ridicăm patul.

— Numai tu ești în stare să judeci așa, Huch Finri. Vorbești ca un copil de grădiniță. Ce naiba, n-ai citit niciodată o carte despre baronul Trenck, despre Casa-nova, despre Benvenuto Cellini, despre Henric al patrulea sau despre ăilalți eroi? Unde s-a mai pomenit să slobozești un prizonier cu trucerile astea de față bă-trînă? Nu, băiatule. Autorii ăi mai celebri ne învață că piciorul patului trebuie despiciat în două și lăs'at așa, după ce-ai înghițit, firește, talașul ca să nu mai poată fi găsit, și după ce-ai pus nițel pămînt și nițică unsoare în jurul locului ferestruit, pentru ca nici cel mai ager majordom să nu poată vedea măcar o urmă și astfel să creadă că piciorul patului e neatins, în noaptea evadării, te duci și dai un bobîrnac patului, și-ai terminat cu el; desprinzi lanțul și gata povestea. Nu-ți mai rămîne decît s-?găți de metereze scara de frînghie și să coborî pe ea pînă jos, rupîndu-ți firește piciorul în șanț, fiindcă scara e cu vreo' nouăsprezece picioare mai scurtă decît trebuie. Dar nu face nimic, fiin'că te-așteaptă caii și vasalii credincioși, care te adună de pe jos și te-aruncă-n șa. Și iată că pornești spre Languedocul tău de baștină, spre Navarra sau încotro poțtești. E strașnic, Huck.

Tare-as' vrea să fie un șanț și i-n jurul colibeii noastre.

Să știi că dacă ne mai rămîne timp, o să săpăm unul pchiar în noaptea evadării.

— Ce nevoie-avem de un șanț, cînd ne-am hotărît să-l scoatem pe sub colibă? l-am întrebat eu.

Dar el n-auzea nimic. Uitase și de mine și de tot. Stătea cu bărbia-n palmă și se gîndea. În curînd începu să ofteze și să dea din cap:

— Nu, din păcate nu e neapărată nevoie de treaba asta.

— Care treabă? zic eu.

— Adică, nu mai e nevoie să tăiem cu ferăstrăul piciorul lui Jim. '

— Dumnezeu! Curp. o să fie nevoie de așa ceva? Da' ce-ți veni să te gîndești să-i tai piciorul?

— Unii din cei mai celebri autftri așa făceau. Ne-putînd s'ă se descotorosească de lanțuri, își tăiau mîna ca să poată evada. C-un picior ar fi și mai bine. Dar trebuie să renunțăm. În căzu' de față, nu-i musai, și p-ormă Jim e negru și n-ar pricepe de ce e nevoie de-asa ceva și c-așa-i obiceiul în Europa. Așa că treacă de la cînd Henric, fostul rege al Navarrei, a dobîndit tronul Franței, a unit regiunea nordică a regatului cu Franța. Noi. Dar o scară de frînghie i-am putea da. Știi ce? Ne rupem cearșafurile și-i însăilăm o scară. Nu-i mare lucru. I-o putem 'trimite într-o plăcintă. Așa se obișnuiește. Am mîncat eu și plăcinte mai rele.

— Vorbești aiurea, Tom Sawyer! Jim n-are nevoie de-o scară de frînghie.

— Ba da, are nevoie. Tu vorbești aiurea, Huck! Habar n-ai. Musai să aibă o scară de frînghie! Toți prizonierii au.

— Ce naiba să facă cu ea?

— Cum ce să facă? O ascunde-n pat, ce, nu poate? Toți fac la fel. Trebuie să facă și el ca toată lumea. Huck, vād că nu vrei deloc să ții seama de reguli. Una-două, ai vrea să începi ceva nou. Să zicem că nu face nimic cu scara. Ei și? O să rămînă în pat, ca o urmă, după ce-o să fugă. Ce, crezi că ăia n-or să aibă nevoie de urme? Oho, și-ncă cum! După tine, ar fi să nu le .lăsăm nici o urmă. Frumos îți sade, n-am ce zice! Unde s-a mai pomenit una ca asta?

—Bine—zic eu—dac-asa-s regulile și nu se poate altfel, să-i dăm o scară. Nu vreau să calc regulamente'. Dar uiți un lucru, Tom Sawyer: dacă rupem cearșafurile ca să-i croim lui Jim o scară de frînghie, pun mîna-n foc că ne găsim beleaua cu tușa Sally. Uite ce cred eu: o scară din scoarță de nuc nu costă nimic, nu aduce nici o pagubă și poți s-o îndesi într-o plăcintă sau s-o vîri într-un mindir de paie, la fel de bine ca pe-o scară de cirpă. Cît despre Jim, nu se pricepe deloc la socoteli d-astea, așa că nu-i pasă ce fel de...

— Uf! Măi, Huck, de-aș fi la fel de ageamiu ca tine, mi-aș ține gura, măcar atît. Cine-a mai auzit ca un prizonier de rang să evadeze pe-o scară făcută din scoarță de nuc? Te rîd și curcile!

— Bine, fă cum vrei, Tom. Dar te-aș sfătui să mă lași să împrumut un cearșaf de pe

frînghia de rufe.

— Asta mai merge—spuse el, fulgerat de o nouă idee. împrumută și-o cămașă.

— Ce ne trebuie-o cămașă, Tom?

— Pentru Jim, ca să-si țină jurnalul.

— Pe dracu' jurnal! Păi Jim nici nu știe să scrie.

— Ei si? Da' ce, nu poate să facă semne pe cămașă dacă-i dăm o pană cioplită dintr-o lingură veche de cositor sau dintr-un capăt de doagă?

— Dar Tom, n-ar fi mai bine să prindem o gîscă și să-i smulgem o pană? I-ar fi mai lesne să scrie cu ea.

— Mă, da' nătăfleț mai ești! În temnițele fortărețe-lor n-aleargă gîștele, ca prizonierii să le poată jumuli. Ei își fac totdeauna penele din sfeșnice vechi de alamă sau din alte asemenea lucruri grele și butucănoase care le cad sub mîină. Și trec săptămîni și luni întregi pînă să le meșterească, fiindcă trebuie să le ascută de zid. Chiar de-ar avea o pană de gîscă, tot nu s-ar folosi de ea, n-ar fi după tipic.

— Bine, dar cerneala din ce-o să i-o facem?

— Mulți o fac din rugină de fier și din lacrimi, dar ăsta-i obiceiul oamenilor de rînd și-al muierilor. Asii se felosesc de propriul lor sînge. Și Jim o să poată. De cîte ori o să vrea să trimită vreun răvaș misterios, fie el cit de mic și obișnuit, ca lumea să afle unde-i captiv, Jim o să poată să-l scrie cu furculița pe fundul unui talger de tinichea și să-l arunce apoi pe fereastră. Așa obișnuia și Masca de Fier, e ăl mai bun clenci.

— Dar Jim n-are nici un talger de tinichea, i se aduce mîncarea într-o oală.

— Nu-i nimic, îi facem noi rost!

— Nimeni n-o să-i poată citi talgerele!

— Nu despre asta-i vorba, Huck Finn. Treaba lui e să scrie pe talgere și să le-arunce afară. Nu-i musai să le poți citi. De cele mai multe ori nu poți citi nimic din ce-a scris prizonierul pe-un talger de tinichea sau pe alte lucruri.

— Atunci ce rost are să mai strici bunătate de talger?

— La naiba, doar nu-s talgerele prizonierului!

— Bine, bine, da' sînt ale cuiva, nu?

— Să zicem că da. Ei și? Ce-i pasă prizonierului ale cui sînt?

Se opri, auzind clopoțelul care vestește masa de dimineață. Am pornit spre casă. În aceeași dimineață am împrumutat de pe frînghia de rufe un cearșaf și o cămașă albă și le-am băgat într-un sac vechi, pe care-l găsisem. Apoi ne-am dus în pădure, am scos din ascunzătoare vreascurile de „focul vulpii” și le-am vîrît și pe ele în sac. Zic c-am împrumutat, fiin'c-asa obișnuia să spună babacu'. Tom însă zicea că ăsta nu-i împrumut, ci curată hoție — numai că furam, cică, în numele unui prizonier, iar prizonierii, cînd aa nevoie de ceva, nu se dau în lături de la nimic și lumea nu-i osîndește pentru asta

Nu-i nici o crimă dacă prizonierul fură lucrul de care are nevoie ca să poată evada. E dreptul lui—zicea Tom—așa că atîta vreme cît noi lucrăm pentru un prizonier, aveam tot dreptul să furăm tot ce ne trebuia ca să-l scoatem din pușcărie. Cu totul altceva ar fi dacă n-ar fi vorba de-un prizonier; în cazul ăsta, numai un ticălos ar fi în stare să fure. Ne-am hotărît așadar să furăm tot ce ne-o cădea sub mîină. Și cu toate astea, într-o zi, după aceea, mi-a tras un perdaf numărul unu, cînd am șterpelit un pepene din grădina negrilor și l-am mîncat. Nu s-a lăsat pînă nu m-a silit să mă duc la negri și să le dau un gologan, fără să le spun pentru ce. Tom zicea că n-avem dreptul să furăm decît ceea ce ne trebuie. Și cînd i-am spus că mie-mi trebuia pepenele, mi-a răspuns că n-aveam nevoie de el pentru evadarea din temniță.

— Asta-i deosebirea—adăugă el. Dacă ai fi vrut să-l iei ca să ascunzi în el un pumnal și să i-l strecuri în taină lui Jim, ca să aibă cu ce să-l omoare pe majordom, totul ar fi fost în regulă.

N-am mai zis nimic, cu toate că mă-ntrebam la ce-mi folosește că lucrez pentru-un prizonier, dacă-s nevoit să-mi frămînt creierii cu o sumedenie de finețuri de-astea ori de cîte ori mi se ivește ocazia să șterpelesc un pepene!

Ei, și cum spuneam, în dimineața aceea am așteptat pînă ce s-a dus fiecare la treaba lui și ograda s-a olit de oameni. Atunci Tom a dus sacul în șopron, iar eu am stat de caraulă ceva mai încolo. N-a zăbovit mult și, cînd s-a întors, ne-am așezat amîndoi pe stiva de lemne, să mai vorbim de una, de alta.

— Acum avem tot -ce ne trebuie, afară de unelte—zise e!. Da' n-o să fie greu nici cu ele,

— Unelte?! zic eu.

— Da.

— La ce ne trebuie?

— Ca să săpăm. Doar n-o să scoatem pămîntul cu dinții!

— Da' ce, gioarsele alea de tîrnăcoape și sape din șopron nu-s de ajuns de bune, cînd e vorba de scos afară un negru?

Se întoarse spre mine și-mi aruncă o privire plină de compătimire, să-ți dea lacrimile, nu alta.

— Huck Finn, ai auzit tu vreodată ca un prizonier să aibă în garderoba lui tîrnăcoape, sape și toate aparatele moderne, ca să-si poată săpa singur un tunel pînă afară? Ia zi, dacă ai în devia măcar un dram de minte, ee fel de erou ar fi prizonierul ăla? Spune și tu! Atunci mai bine dă-i cheia, și gata! Auzi!... Tîrnăcoape, sape... Păi, lucruri d-astea nu se dau nici măcar unui rege!

— Da' dacă n-avem nevoie de tîrnăcoape și de sape. ce naiba ne trebuie?

— O pereche de bricege.

— Ca să săpăm la temelia colibei?

— Da.

— Asta-i curată prostie, Tom!

— Prostie, neprostie, așa se cuvine să facem, așa scrie la carte! Altă cale nu știu să fie și am cam citit toate cărțile în care e vorba de lucrurile astea. Prizonierii se folosesc totdeauna de bricege și, bagă de seamă, de multe ori nu ca să sape pămîntul, ci ca să taie îrx stîncă tare. Și asta le ia săptămîni întregi, de nu se mai termină. Gîndește-te, de pildă, la unul din prizonierii închiși în carcera a mai din fund a castelului Dif. Cît crezi că i-a trebuit pînă să iasă afară?

— Habar n-am.

— Ghici!

— Nu știu... o lună jum'ate?

— Trezeci fi șapte de ani! Și a ieșit taman în China. Așa se lucrează! Ce bine era să fi fost de granit și temelia fortăreței noastre!

— Bine, dar Jim nu cunoaște pe nimeni în China!

— Ce legătură are una- cu alta? Nici tipul ăla nu cunoștea pe nimeni. Ei, dar vād că nu ți-e capul decît la fleacuri! De ce nu te gîndești la lucrul ăla mai important?

— Bine, fie. Nu-mi pasă unde o să iasă, totul e să iasă, și cred că nici Jim nu se sinchisește. Dar, ia zi, nu crezi că Jim e prea bătrîn ca să-l scoatem afară săpînd c-un briceag? N-o să mai apuce ziua a mare, săracu'!

— Ba da. Ce, crezi că o să ne ia trezeci și șapte de ani ca să săpăm la niște temelii de lut?

— Da' cit o să ne ia, Tom?

— Din păcate, nu ne dă mina să zăbovim cît s-ar cuveni la treaba asta, fiindcă s-ar putea ca-n curînd nenea Silas să afle de la ăi din New Orleans că Jim nu-i de prin părțile alea și-atunci o să se grăbească să dea sfoară-n țară, prin afișe sau mai știu eu cum. Așa că trebuie să ne cam grăbim cu săpatul. Normal, ar trebui să ne ia vreo doi ani, dar ar fi periculos. Avînd în vedere că situația e afit de nesigură, uite ce propun: să săpăm în linie dreaptă, cît mai repede cu putință. După aia, n-avem decît să zicem c-am muncit trezeci și șapte de ani. Pe Jim îl scoatem de-acolo la prima alarmă. Cred că așa-i cel mai bine.

— Da, așa mai merge. Dacă-i vorba numai să zicem așa, nu ne costă nimic. Din partea mea, dacă n-ai nimic împotrivă, n-avem decît să zicem c-am muncit la treaba asta și-o sută cincizeci de ani, că vorba aia, tot n-o să ne doară palmele. Mă duc să fac rost de două bricege.

— Fă rost de trei—spuse Tom. Dintr-unul o să meșterim un ferăstrău.

— Tom, dacă-mi dai voie și nu-i cumva contra regulamentului și-a religiei, eu zic să ne folosim de custura aia veche și ruginită, care zace colo, sub streășină, în spatele afumătoarei. Tom se uită la mine, cu jale și deznădejde:

— Ei, Jrluck, Huck, degeaba se ostenește omul cu tine să te-nvețe ceva! Hai, du-te după bricege, fă rost de trei!

L-am ascultat fără să crînesc.

CAPITOLUL XXXVI

Cum am simțit că toată lumea doarme, ne-am dat jos pe paratrăsnet, ne-am închis în șopron și ne-am pus pe lucru, la licărul vreascurilor putrede. Am curățat podeaua pe o lungime de vreo doi metri de o parte și de alta a bîrnei din mijloc. Tom îmi spuse că acum ne aflăm taman în spatele patului lui Jim și c-o să săpăm dedesubtul lui și nimeni n-o să poată ști că pe acolo-i un tunel, fiindcă pătura lui Jim atîrna pînă la pămînt. Ca să vezi groapa, trebuia să ridici pătura și să te vîri sub pat. Am săpat noi așa cu bricegele pînă pe la miezul nopții; eram morți de obo'seală și mîinile mi-erău pline de bășici, dar gaura săpată abia se vedea.

— Tom Sawyer—i-am zis—asta nu-i treabă de trezeci și șapte, ci de trezeci și opt de ani.

Nu-mi răspunse nimic, dar oftă și în curînd se opri ' din săpat. Se vedea că-i muncit de gînduri.

— Nu mai merge așa—spuse el peste cîteva clipe—n-are nici un rost, Huck. Altceva ar fi dac-am fi prizonieri. Am avea atunci în fața noastră ani cu duiumul, nwar fi nici o grabă. Și fiindcă „n-am putea săpa decît cîteva minute pe zi, la schimbarea gărzii, mîinile nu ni s-ar ktăsica și am putea munci temeinic, cum scrie la carte, ani și ani de-a rîndul. Dar așa, n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i dăm zor.- înc-o noapte ca asta de muncă pe brînci, și ieșim din circulație pe-o

săptămână, ca să ne tămăduim mâinile, altfel n-o să ne mai putem atinge de-un briceag.

— Atunci ce-i de făcut. Tom?

— Îți spun numaidecât. Nu-i drept și nu-i cinstit, și nici n-aș vrea să se afle, dar n-avem altă cale: trebuie să săpăm cu târnăcoapele, dar o să zicem că-s bricege.

— Așa mai vii de-acasă! Ei, Tom Sawyer, văd că a început să-ți vină mîntea la cap! Cinstit, necinstit, târnăcoape ne trebuie! La drept vorbind, mie nici nu-mi prea pasă de cinste. Cînd m-apuc să fur un negru, un pepene sau o carte de religie, nu mă privește cum, ci ce-aname iese, adică negrul, pepenele sau cartea. Și dacă târnăcopul e lucrul cel mai la-ndemîna, atunci cu el mă pun- pe treabă. Nu dau doi bani pe ce spun învățații.

— În cazuri de-astea, e voie să te folosești de târnă-coape, și să zici că-s bricege. Altminteri, n-aș încuviința, una ca asta, și nici n-as sta cu mâinile-n sîn, văzînd cum regulamentul e călcat în picioare, fiindcă ce-i rău e rău și ce-i bun e bun și n-are rost să faci totul anapoda, dacă nu ești ageamiu. Tu, de pildă, ai putea să-l scoți pe Jim săpînd cu un târnăcop, fără să zici că-i briceag, fiindcă tu nu te pricepi. Dar eu, care știu despre ce-i vorba, n-as fi în stare. Dă-mi un briceag!

Avea și el unul, dar i l-am dat totuși pe al meu. Îl azvîrli cît colo:

— Dă-mi un briceag, zic!

N-am înțeles ce vrea, dar m-am gîndit nițel și, cotrobăind printre gioarsele alea, am găsit un târnăcop și i l-am dat. L-a luat și s-a pus pe treabă, fără să scoată o vorbă.

Așa-i era felul, de! Era plin de prințipuri...

Am pus și eu mîna pe o cazma și dă-i bătaie, cînd eu cu cazmaua, cînd el cu târnăcopul. Treaba mergea strună. După o jumătate de ceas, nu mai puteam de oboseală, dar groapa săpată era destul de măricică. Cînd am ajuns în odaia noastră, m-am uitat pe fereastră la Tom, care se căznea să se cațere pe paratrăsnet, dar nu putea, așa de tare îl dureau mâinile.

— Nu-i chip! Îmi strigă el în cele din urmă. Ce mă sfătuiești să fac? Ai vreo idee?

— Da, dar cred că nu-i cum scrie la carte. Suie-te pe scări și zi că te-ai cățarat pe paratrăsnet. El îmi urmă povara.

A doua zi, Tom șterpeli de prin casă o lingură de cositor și un sfeșnic de alamă, ca să-i meșterească lui dini niscaiva pene de scris, precum și șase luminări de seu. Cît despre mine, am dat tîrcoale pe Ungă colibele negrilor și, la primul prilej, am furgăsit trei blide de tinichea. Tom a fost de părere că n-o să fie de ajuns, dar l-am liniștit spunîndu-i că de vreme ce nimeni n-o să vadă blidele aruncate de Tom, fiindcă au să cadă în tufele de ciunăfaie și de dudău de sub ferestruie, o să le putem lua înapoi și Jim o să le folosească din nou. Lui Tom îi plăcu treaba asta.

— Acum—îmi spuse el—trebuie să ne gîndim cum să-i strecurăm lui Jim toate lucrurile astea.

— O să i le trimitem prin tunel, cînd va fi gata. Îmi aruncă o privire disprețuitoare și după ce-mî spuse că n-a mai auzit în viața lui; o gumănie ca asta, căzu iar pe gînduri. Nu trecu mult și mă înștiința că i-au venit două-trei idei, dar că deocamdată nu-i-nevoie să hotărîm. Mai întîi—zicea el—trebuie să-i dăm de știre lui Jim.

În noaptea aceea, pe la orele zece, ne-am dat jos pe paratrăsnet, luînd cu noi una din luminări. No-am așezat sub ferestruică și-am tras cu urechea. Jim sforăia Am zvîrlit lumina înăuntru, dar nu l-a trezit. Atunci ne-am apucat iarăși să săpăm cu târnăcopul și cazmaua și după vreo două ceasuri și jumătate, treaba a fost gata. Ne-am tîrît de-a bușilea pînă sub patul lui Jim, și de-acolo în încăpere. Am dibuit lumina, am aprins-o și-am stat nițel să-l privim pe Jim: arăta sănătos și voios. L-am trezit încetișor, cu blîndețe, ca 'să nu se sperie. Cînd ne-a văzut, i-a venit să plîngă de bucurie, începu să ne alinte, cu toate vorbele de răsfăț care-i treceau prin cap. Ne rugă să facem numaidecât rost de-o daltă ca să-i tăiem lanțul de la picior, căci voia s-o șteargă cît mai repede. Tom îl lămurii însă că așa ceva n-ar fi deloc după tipic și după ce-i povesti de-a fir-a-păr planurile noastre, îi spuse că, de altminteri, în caz de alarmă le putem schimba numaidecât.

— Să nu-ți fie frică, fiindcă tot o să te scoatem de-aici—adăugă el.

Jim se arătă mulțumit. După ce am sporovăit toți trei despre vremurile bune de altădată. Tom începu iar să-I descoasă pe Jim. Cînd auzi că unchiul Silas vine zilnic sau o dată la două zile ca să se roage împreună cu Jim, iar tusa Sally vine și ea să vadă dacă se simte bine și are destulă mîncare, și că amîndoi se purtau cum nu se poate mai frumos, Tom se lumină la față.

— Acum știu ce ne trebuie—îi zise el. O să-ți trimitem prin ei unele lucruri.

— Nu cumva să faci o prostie ca asta! i-am spus.

Dar el își urmă vorba, fără să mă bage-n seamă, așa cum obișnuia ori de cîte ori își pune ceva în gînd. Îi spuse așadar lui Jim că o să-i trimitem într-o plăcintă scara de frînghie și alte lucruri, prin Nat, negrul care-i aducea de mîncare.

— Vezi să fii cu ochii-n patru și să nu te arăți mirat, pentru ca Nat să nu bage de seamă nimic. Lucrurile mai mici o să le punem în buzunarele hainei lui nenea Silas și, cînd o veni el, le iei de acolo. Dacă s-o putea, o să-ți trimitem și prin tușa Sally ceva lucruri; i le vîrîm în

buzunarul sorțului sau le legăm de cordon.

Tam îl învăță ce să facă cu toate lucrurile astea și cum s'ă-și scrie cu sînge jurnalul pe cămașă. Nu-l cruță de nici un amănunt. Deși nu pricepea ce rost au toate astea, Jim zicea că noi, fiind albi, știm mai bine ca el, așa că se arătă mulțumit și-i făgădui lui Tom să-i urmeze întocmai poruncile.

Am petrecut de minune, mai ales că Jim avea o grămadă de tutun și pipe de pănușe. După aceea ne-am strecurat afară prin tunel și ne-am întors în odaia noastră, cu mîinile rău julate. Tom părea însă încîntat. Zicea că în viața lui n-a avut parte de-o distracție mai plăcută și mai „intelectuală”.

— Ce bine ar fi dacă ne-am putea distra așa toată viața, lăsînd pe seama copiilor noștri să-l elibereze -pe Jim! Cred că lui Jim o să-i placă din ce în ce mai mult treaba asta, pe măsură ce-o să se deprindă cu ea. În felul ăsta, povestea ar putea să țină vreo optzeci de ani și-ar fi cea mai grozavă din istorie, iar noi toți, care am luat parte la ea, am ajunge celebri.

A doua zi dimineața ne-am dus la stiva de lemne și-am tăiat sfeșnicul de alamă în bucățele, pe care Tom le vîrî în buzunar, împreună cu lingura de cositor. Ne-am dus înapoi la colibele negrilor, în vreme ce eu îl țineam de vorbă pe Nat, Tom vîrî o bucată de sfeșnic într-o turtă de mălai din strachina cu merinde pentru Jim. L-am însoțit pe Nat, ca să vedem cum merge treaba. A mers minune! Cînd Jim a muscat din turtă, era cît pe ce să rămînă știrb: „Ce mai—îmi zise Tom—a mers cum nu se poate mai bine”. Jim lăsă să se creadă că nu fusese decît o pietricică sau vreun grunz, din ăi care se găsesc mai totdeauna într-o pîine, dar de-atunci înapoi n-a mai pus nimic în gură fără să-ncerce mai întîi cu furculița de vreo cîteva ori.

În vreme ce stăteam acolo pe întuneric, de sub patul lui Jim țîsniră doi dulăi, apoi alții și alții, pînă ce se-adunară vreo cincisprezece, c-abia mai puteai să răsuflă. Drace! Uitasem să închidem ușa șopronului. Cînd îi văzu, Nat strigă: „Vrăjitoarele!” și se prăbuși la pămînt în mijlocul dulăilor și începu să geamă de-ai fi zis că se dă de ceasul morții. Tom deschise repede ușa și zvîrli afară o bucată de carne din porția lui Jim. Cîinii o zbughiră după ea, iar în cîteva clipe Tom se repezi și el afară și se întoarse numaidecît, închizînd ușa. Am priceput că se dusese s-o închidă și pe cealaltă. Trecu apoi la bietul Nat și începu să-l alinte și să-l îmbuneze, întrebîndu-l dacă i se năzărise iar vreo nălucă. Negrul se ridică și spuse clipind din ochi:

— Dom' Sid, ai să spui că-s nebun, dar să mă lovească damblaua dacă nu mi s-a părut că văd un milion de cîini, diavoli sau nu știu ce. Nu mint, dom' Sid. I-am simțit și i-am văzut lîngă mine. O, Doamne, tare-aș vrea să pun mîna pe o vrăjitoare din astea, o dată, numai- o dată! Dar mai bine să-mi deie pace, nu mai vreau s-aud de ele!

— Uite ce zic eu—îi spuse Tom. Ce le aduce înapoi taman cînd negru' ăsta fugar își ia masa de dimineață? Foamea, asta-i pricina. Trebuie neapărat să le faci o plăcintă vrăjitorească.

— Dar, domn' Sid, cum să fac eu așa plăcintă? Nu știu și nici n-am auzit pîn-acu' de-asa ceva!

— Atunci o s-o fac chiar eu.

— O, ce bine! Nat o să sărute tălpile Iu' dom' Sid!

— Așa rămîne, am s-o fac de hațîrul tău, fiin'c-ai fost cumsecade și ni l-ai arătat pe negrul fugar. Dar trebuie să bagi bine de seamă: cînd o să venim cu plăcinta, tu să te-ntorci cu spatele și să nu cumva să tragi cu ochiul orice am pune noi în strachină. Să nu te uiți cînd Jim o să golească strachina, că e de rău, nu garantez ce poa' să se-ntîmple. Și mai ales, nu te-a'tinge de lucrurile vrăjitorești.

— Eu să m-ating de ele, dom' Sid? Ce tot vorbești? Nu le-aș atinge nici c-un deget, chiar de mi-ai da zece sute de mii de milioane de dolari!

CAPITOLUL XXXVII

Totul era pus la punct. Ne-am dus de-am scotocit prin mormanul de vechituri din fundul curții, unde se aruncau ghetetele scîlciate, zdrențele, sticlele sparte, tinichelele și alte asemenea nimicuri. Am găsit acolo un lighean vechi de cositor și i-am astupat găurile cum ne-am priceput, ca să putem coace în el plăcinta. L-am cărat apoi în, pivniță și după ce l-am umplut bine ca făină, am pornit spre casă, unde ne așteptau cu gustarea de dimineață. Pe drum am găsit două piroane. Tom zicea că au să-i prindă bine prizonierului ca să-si scrie cu ele numele și păsurile pe pereții închisorii. Strecură unul din piroane în buzunarul sorțului mătușii Sally, care atîrna pe un scaun, iar pe celălalt îl înfipse în panglica pălăriei unchiului Silas, care se afla pe birou. (Copiii ne spusese că în dimineața aceea taticu' și mămica lor au să se ducă să-l vadă pe negrul fugar.)

Apoi ne-am așezat la masă. Tom vîrî lingura în buzunarul hainei unchiului Silas. Tușa Sally încă nu venise, așa că a trebuit să mai așteptăm puțin. Cînd își făcu în sfîrșit apariția, obrazii îi ardeau de mînie. Abia se putu stăpîni în timpul rugăciunii. Apoi, în vreme ce cu o mîna turna cafeaua și cu cealaltă ciocănea capul copilului care stătea mai aproape, îi spuse lui nenea Silas:

— Am cotrobăit peste tot și n-am dat de ailaltă cămașă a ta. Parc-a intrat în pămînt!

Inima îmi căzu printre măruntaie și o coajă tare de mălaj porni după ea pe gîtlej, întîlnindu-se pe drum cu o tuse care o repezi afară tocmai în celălalt capăt al mesei, de nimeri în ochiul unuia dintre copii, care se zvîrcoli ca o rîmă în undiță și slobozi un- urlet mai grozav decît chiotul războinic al unei piei-roșii. Cît despre Tom, se făcuse verde. Vreme de un sfert de minut sau cam așa ceva a fost un teatru nemaipomenit, dar zău că mi-as fi vîndut biletul pe jumătate preț, de s-ar fi ivit vreun cumpărător. Dar dup-aceea, ne-am venit în fire—numai surpriza ne luase piuitul.

— E foarte ciudat—zise unchiul Silas. Nu pot să pricep. Știu bine c-am dezbrăcat cămașa aia, fiindcă . . . !

— Fiindcă n-ai decît una pe tine. Ce tot vorbești? Știu că ai dezbrăcat-o, știu asta mai bine decît știi tu cu mîntea ta de cîlți; ieri mai era pe frînghie, am văzut-o-acolo cvi ochii mei. Dar acum nu mai e, asta-i socoteala,” și pînă să-ți fac una nouă, ai s-o cam porți pe-aia roșie de flanelă. Asta-i a treia cămașă pe care ți-am lucrat-o în doi ani de zile. Ce dracii' -faci cu ele? Nu mai poate omul să răsufle de grija cămășilor tale! La vîrsta'ta ar fi cazul să ți le păzești și singur!

— Ai dreptate, Sally, dar zău dă îmi dau toată și lința! Cred însă că nu-s numai eu de vină, fiindcă de obicei nu-mi văd cămășile și n-am de-a face cu ele decît cînd sînt pe mine. Nu știu să fi pierdut vreuna de pe mine pînă acum.

— Nu-i meritul tău, Silas. Să fi fost după tine, le-ai fi pierdut chiar și-așa. Dar stai să vezi, nu-i numai cămașa. Mai lipsește și o lingură. Erau zece și-acum sînt doar nouă. Să zicem că vițelul a furat cămașa, dar pot să jur că nu el a luat lingura. Și nu numai atît.

— Dar ce, a mai dispărut ceva, Sally?

— Au dispărut sase luminări. Să zicem că le-au mîncat șobolanii. Mă mir cum de n-au furat pîn-acuma toată casa, de cînd te tot lauzi că ai să le astupi găurils. Intr-o bună zi, au să-si facă culcuș în părul tău, Silas. și tu nici n-ai să bagi de seamă. Dar sînt sigură că nu șobolanii au furat lingura.

— Da, Sally, recunosc că eu sînt de vină. . ., am uitat, dar să știi că pînă mîine am să astup găurile.

— A, nu te grăbi! Mai bine la anul! Matilda Angelina Araminta Phelps! strigă ea pocnind cu degetul în scă-fîrlia copilului care răspundea la numele acesta și care se grăbi să-și tragă gheruțele din zaharniță. În clipa aceea, o negresă se ivi în pragul ușii. strigînd:

—Gonită, lipsește un cearșaf!

—Un cearșaf?! Dumnezeule!

—Am să astup găurile chiar azi, bolborosi unchiul Silas,. cu o mutră plouată.

—Tacă-ți gura! Ce, crezi că șobolanii au luat cearșaful? TTnde-i cearșaful, Liza?

—Liza nu știe, conită Sally.' Ieri mai era pe frînghie, dar acu' nu mai este, s-a dus.

— Să știți că vine sfîrsitul lumii! în viața mea n-am mai pomenit una ca asta! O cămașă, un cearșaf, o lingură, sase lu...

— Conită, lipsește un sfeșnic de alamă! spuse o mulătră tînără care tocmai intra pe ușă.

— Cară-te de-aici, că-ți dau cu ceva în cap!

Fierbea, nu alta. Mă gîndeam s-o șterg în pădure, și s-aștept pînă s-o mai potoli furtuna. Tuna și fulgera, făcînd răzmeriță de una singură, în timp ce toți ceilalți tăceau chitic, cu capetele plecate, în cele din urmă, unchiul Silas băgă mîna în buzunar și, buimăcit, scoase de-acolo lingura.' Tușa Sally rămase cu gura căscată și-și ridică brațele spre cer. Cît despre mine, aș fi vrut să fiu la Ierusalim sau altundeva, dar, auzind-o, m-arn liniștit.

— Eram sigura! A fost tot timpul la tine în buzunar; și celelalte lucruri tot acolo sînt, de bună seamă. Cum de-a ajuns acolo?

— Zău că nu știu, Sally! se dezvinovăți el. Dac-aș ști, ți-as spune! înainte de masă îmi pregăteam predica despre faptele apostolilor, capitolul șaptesprezece, și cred că eu am pus-o în buzunar, fără să-mi dau seama, în loc să pun sfînta evanghelie. Acu' bag de seamă ca sfînta evanghelie nu-i în buzunar. Mă duc să văd și, dacă e la locul ei, înseamnă că nu am pus-o în buzunar și că în schimb am pus lingura și...

— Pentru numele lui Dumnezeu! Isprăveste-odată! Hai, cărați-vă toți, blestemaților! Și să nu-mî mai ieșiți în cale pînă nu-mi liniștesc sufletul!

I-aș fi ghicit gîndul și fără să-l spună cu voce tare și aș fi ascultat-o chiar din mormînt.

Tocmai cînd treceam prin salonaș, bătrînul își luă pălăria și pironul căzu pe podea. El îl ridică și-l puse pe policioara căminului, ieșind apoi fără să scoată o vorbă. Văzîndu-l ce face, Tom își aminti de lingură și-mi spuse:

— Vezi, n-are rost să mai trimitem lucruri prin el. nu te poți bizui. Cu toate astea, fără să vrea, moșul ne-a făcut un bine în chestia cu lingura. Hai să-i facem și noi un bine, fără ca el să știe: să astupăm găurile de șobolani.

În pivniță erau o sumedenie de găuri și-am pierdut o oră întregă cu astupatul lor, dar a ieșit o treabă pe cinste. La urmă, auzind zgomot de pași pe scară, am stins luminarea și ne-am ascuns. Bătrînul se ivi, ținînd într-o mîna o luminare și într-alta o legăturică. Bietul de el, părea

c.u gândurile aiurea, ca de obicei.

Dădu ocol pivniței, oprindu-se cîte puțin la fiecare gaură, pînă ce le cercetă pe toate. Vreme de vreo cinci minute rămase pe gânduri, cojind luminarea de grunții de ceară topită.

Apoi o porni încet și visător spre scară, bolborosind:

— Ei, drăcie, nu pot să-mi aduc aminte cînd am făcut treaba asta! I-as putea dovedi acum că nu eram eu de vină în privința șobolanilor. Dar treacă de la mine, Tot n-ar folosi la nimic.

Și după ce urcă scările bodogăind, plecarăm și noi. Tare drăguț mai era bătrînul ăsta! Și mai e și acum.

Tom era cam necăjit din pricina lingurii ăleia, fiindcă zicea că-i musai s-avem una.

După ce se gîndi nițel, mă lămuri cum o să ne descurcăm.

Ne-am dus amîndoi la coșul unde se țineau lingurile și ne-am învîrtit pe-acolo pînă ce s-a ivit tușa Sally. Tom începu atunci să numere lingurile și să le așeze deoparte.

— Tușă Sally—spuse el în timp ce eu vîram una în mîneacă—văd că nu-s decît nouă linguri.

— Vezi-ți de joaca ta și nu-mi mai bate capul—se burzului ea. Știu eu mai bine ca tine, adineauri le-am numărat.

— Dar le-am numărat de două ori, tușă, și nu mi-au ieșit decît nouă.

Tușa Sally veni firește să le numere, deși se vede că-i la capătul răbdării.

— Dumnezeule, așa-i, sînt doar nouă! Lua-le-ar dracu' de linguri! Ia să mai număr o dată. Am pus repede la loc lingura pe care o șterpelisem.

— Fir-ar al dracului, acu-ma-s zece! izbucni ea, cînd isprăvi de numărat. Părea năucită și plictisită totodată,

— Nu cred că-s zece, tușă—zise Tom.

— Mă zezecule, n-ai văzut că le-am numărat?

— Știu, dar...

— Bine, uite pa le mai număr o dată.

Am dosit la repezeală una, așa că iar au fost nouă, ca și data trecută. S-o fi văzut în ce hal era; tremura toată de ciudă; dar nu se lăsă și numără întruna, pînă ce, de atîta zăpăceală, ajunse să numere și coșul luîndu-l drept lingură. De trei ori îi ieși socoteala și de trei ori ba. Pînă la urmă puse mîna pe coș și-l azvîrli cit colo, pocnindu-l zdravăn pe motan. Apoi ne pofti afară, spunîndu-ne s-o lăsăm în pace și amenințîndu-ne că ne jupoaie de vii dacă mai venim să-i batem capul pînă la firînz. Înainte de a pleca, în vreme ce ea ne dădea pașaportul, i-am strecurat în buzunarul șorțului lingura pe care o șterpelisem, așa că Jim o primi înainte de prînz, odată cu pironul. Eram foarte mulțumiți de isprava noastră. Tom zicea că face să te ostenești și de două ori pe-atît pentru o treabă ca asta, fiindcă de-aici înainte tusa Sally putea să numere lingurile mult și bine, că iot n-ar fi numărat de două ori la fel. Chiar de i-ar ieși la socoteală, tot nu i-ar veni să creadă, iar după vreo trei zile, avea să-i treacă pofta să mai numere. Ba chiar l-ar gîtui pe ăl de i-ar cere să le mai numere vreodată.

În seara aceea am pus la loc cearșaful pe frînghie și am șterpelit altul din garderoba ei. Vreo două zile la rînd l-am tot luat și l-am pus la loc, pînă ce n-a mai știut' cîte cearșafuri are și-a-nceput să spună că nici nu-i pasă, că n-o să-si prăpădească ea sufletul pentru atîta lucru și n-o să le mai numere nici moartă.

Cu cămașa, cearșaful, lingura și luminările stăteam bine acum, mulțumită vițelului, șobolanilor și numărătoarei bramburite. Cît despre sfeșnic, n-a mai pomenit nimeni de el și ne ziceam că fără doar și poate au să-l uite încetul cu încetul...

În schimb, cu plăcinta a mers mai greu și ne-a dat mult de furcă. Ne-am dus departe, în pădure, ca s-o coacem acolo. Firește că pîn' la urmă ne-a ieșit destul de bine, însă nu într-o singură zi. A trebuit să umplem de trei ori ligheanul cu făină, în afară de asta, ne-am ales cu arsuri pe tot trupul, ba era să și chiorîm de atîta fufm. Țineam morțiș s-o facem cu coajă și nu ieșea deloc, se coflecea mereu, fir-ar al dracului! Pînă la urmă am găsit clenciul: trebuia să coacem plăcinta cu scară cu tot. În seara următoare, ajutați de Jim, am rupt cearșaful în fisii pe care le-am, înnădit, așa încîl a doua zi, în zori, aveam o frînghie pe cinste, bună să spînzuri cu ea un om. Bineînțeles, ne-am zis c-am muncit noua luni la ea.

Dimmeața am dus scara în pădure, dar ce să vezi, nu intra în plăcintă. Fiind făcută din ditamai cearșaful, frînghia asta ar fi putut să umple și patruzeci de plăcinte și tot ar mai fi rămas destul și pentru o supă, un salam sau mai știu eu ce. Cred c-ar fi ajuns și pentr-un prînz întreg.

Nouă însă nu ne trebuia decît pentru o plăcintă, ass' că am aruncat restul. N-am copt plăcinta în lighean, de teamă să nu se -topească lipitura. Nenea Silas avea însă o tigaie strașnică, de aramă, de care era tare mîndru, fiin'că fusese a unuia dintre strămoșii lui, care venise din Anglia odată cu William Cuceritorul, pe „May-flower” sau pe una din primele corăbii ce străbătuseră Atlanticul. Avea un mîner lung, de lemn, și moșul o ținea ascunsă în pod, laolaltă cu o grămadă de oale și alte marafeturi scumpe—nu fiindcă ar fi fost de preț, că nu făceau doi bani,

ci pentru vechimea lor. Am scos-o în taină din pod și am dus-o în pădure, dar am stricat câteva aluaturi în ea, neștiind cum să coacem plăcinta., Pîn' la urmă, însă, ne-am descurcat noi. Am așternut pe fundul tigăii un strat de cocă și-am pus-o pe jeratic. Am vîrît în ea scara de cîrpe și deasupra am pus alt strat de cocă. După-aceea, am pus capacul și-am presărat deasupra tăciuni aprinși. Ne-am tras apoi cu câțiva pași mai încolo, la răcoare, ținînd de minerul ăla lung. În cincisprezece minute a ieșit o mîndrețe de plăcintă, numai că de-ar fi vrut cineva s-o mănînce, ar fi trebuit să-si facă rost de-o cutie întregă de scobitori, fiindcă scara de cîrpe i-ar fi dat niște crampe nemaipomenite., îmbolnăvindu-l de stomac pe vecie.

Nat nu s-a uitat cînd am pus plăcinta vrăjitoarească în strachina lui Jim. Am mai vîrît acolo, la fund, sub mîncare, cele trei blide de tînichea. Toate lucrurile ajunseră, astfel, cu bine la Jim; cînd rămase singur, eî despică plăcinta și ascunse scara de cîrpe în mindiruf lui de paie, apoi scrijeli niște semne pe un blid și-! aruncă pe fereastră.

CAPITOLUL XXXVIII

Ne-a fost greu din cale-afară să meșterim penele -alea și ferăstrăul. Jim spunea însă că ăl mai greu lucru o să fie inscripția, adică pisania pe care trebuie s-o mîz-gălească pe zid orice prizonier. Tom zicea că fără asta nu se poate. Căci nu s-a mai văzut în toată istoria ca

un prizonier de rang să nu lase în urmă o inscripție și-un blazon.

— Uită-te la lady Jane Grey, sap la Gilford Dud-Jey, sau la bătrînul Northumberlandr Să zicem c-o să fie prea greu, Huck. Dar tu ce-ai vrea? Ce propui? Jim trebuie să-si lase inscripția și blazonul, ca toată lumea.

— Domnu' Tom—spuse Jim—da' eu n-am nici un blazon, am doar bluza asta veche, pe care știi că trebuie să țin un jurnal.

— Mă Jim, n-ai priceput! Un blazon e cu totul altceva.

— Oricum—spusei eu—Jim are dreptate cînd zice că n-are nici un blazon, fiin'că n-are.

— Hop și tu! mă repezi Tom. Parcă eu nu știu? Dar pe ce te prinzi c-o să aibă un blazon înainte de-a ieși de-aici? O să facă totul cum scrie la carte, fără nici o abatere.

În vreme'ce eu și Jim ascuțeam penele pe o bucată de cărămidă (Jim meșterise o pană din sfeșnicul de alamă, iar eu făcusem alta din lingură), Tom se gîndea la blazon. Nu trecu mult și ne spuse că se gîndise la atîtea blazoane bune, că nu mai știa pe care să-l aleagă. E drept că era unul care-i făcea cel mai mult cu ochiul.

— Pe pajură—spuse el—o să avem un cîmp de aur cu baza dextră, cu o cruce maro la fascie și un cline culcat drept însemn; sub piciorul lui, un lanț înerenelat ca emblemă a sclaviei, cu o tresă verde cu capătul zimțat și trei linii inversate pe un cîmp de azur, cu-punctele buricului așezate pe o dansetă crestată; în creștet, un ' negru fugar, cu desaga pe umăr, cu bară Senestră și avînd drept suport două guri, adică tu și cu mine. Deviza: Maggiore fretta, minore atto. Am citit-o într-o carte și înseamnă: cu cît te grăbești, cu atît mai încet mergi.

— Ei, comedie! Da' ce dracu înseamnă toate celelalte?

— N-avem timp de pierdut cu chestia asta, trebuie să ne zorim cu inscripția.

— Stai nițel, spune-mi măcar o parte! Ce-i aia o jascie? '

— O fascie, hm! O jascie este... nu-i nevoie să știi ce e. Am să-i arăt eu cum devine căzu', cînd o ajunge acolo.

— Dă-o-ncolo, Tom, zi si mie, dacă te rog! Ce-i aia o bară senestră?

— Nu știu, dar trebuie s-o aibă. Toți nobilii au așa ceva.

Uite-așa era Tom: dacă nu-i convenea lui să-ți lămurească un lucru, nu ți-l lămurea nici mort. Puteai să-l pisezi o săptămînă și tot degeaba era.

Acum, că isprăvisse cu blazonul, se apucă de cealaltă treabă, întocmirea unei inscripții funerare. Zicea că Jim trebuie neapărat să aibă o inscripție, ca toată lumea. Scrise câteva pe o bucată de hîrtie și ni le citi:

1. Aici a fost zdrobită o inimă captivă.

2. Aici si-a trăit viața chinuită un biet prizonier, părăsit de lume și de prieteni.

3. Aici s-a sfărîmat o inimă singuratică și un suflet ostenit și-a găsit hodina, după treizeci și șapte de ani de captivitate.

4. Aici s-a stins, după treizeci și șapte de ani de amară captivitate, departe de casă și de prieteni, un nobil străin, fiul natural al lui Ludovic al XIV-lea.

În timp ce citea, îi tremura glasul și era cît pe ce să izbucnească în plîns. Nu se putea hotărî cu nici un ehip pe care din inscripțiile astea s-o zgîrie Jim pe perete, toate i se păreau atît de

frumoase! în cele din urmă hotărî ca Jim să le acrie pe toate, dar Jim îi spuse că i-ar trebui un an pînă să zgîrie cu un piron atîtea semne pe niște bîrne, mai ales că nici nu cunoștea buchiile.

Tom îi răspunse însă că o să i le deseneze și că n-o să aibă nimic altceva de făcut decît să le copieze întocmai.

— De fapt—adăugă el peste citeva clipe—mă gîndesc că bîrnele nu prea se potrivesc, într-o temniță nu-s pereți de lemn. Trebuie să creștăm în stîncă inscripțiile. O să aducem o stîncă. Jim își dădu cu părerea că o stîncă ar încurca și mai mult lucrurile fiindcă i-ar lua atîta vreme ca să creșteze inscripțiile în ea, încr't n-ar mai ieși niciodată afară. După ce-l liniști, spunîndu-i c-o să-mi îngăduie mie să-i dau o .mîna de ajutor, Tom aruncă o privire să vadă cum merge treaba cu penele. Era al dracului de greu și de plicticos, iar mâinile mi-erău numai răni. Pe deasupra, n-aveam deloc spor.

— Uite ce-o să facem—spuse Tom. Ne trebuie o stîncă și pentru blazon, și pentru inscripțiile funerare, în felul ăsta împușcăm doi iepuri deodată. Colo, lîngă moară, e un pietroi mare și pestriț. O să-l aducem aici, o să-l creștăm și, în afară de asta, o să-l folosim la ascuțirea penelor și a ferăstrăului.

Era o idee, nu glumă! Și nici cu pietroiul nu era de glumit, dar ne-am hotărît să încercăm. Nu bătuse încă de miezul nopții, așa că ne-am dus spre moară, lăsîndu-î pe Jim să-și vadă de lucru.

Am urnit piatra de moară și am început s-o dăm de-a dura, dar mergea tare greu. Uneori ne scăpa din mîini și era gata-gata să ne zdrobească. Tom zise că pînă s-ajungem cu ea acasă, piatra o să-i vie de hac unuia din noi. Cînd am ajuns la jumătatea drumului, nu mai puteam de oboseală și eram leoarcă de sudoare. Văzînd că singuri n-o s-o scoatem la capăt, ne-am gîndit să-î aducem și pe Jim. Jim ridică patul, își desfăcu lanțul prins de piciorul patului și și-l trecu în jurul gîtului. Am ieșit unul cîte unul pe brînci prin tunel și am pornit spre moară. Cînd am ajuns, eu și Jim ne-am apucat sâ-mpingem pietroiul; acum se rostogolea ca o minge. Tom ne supraveghea. N-am pomenit bărător de seamă mai grozav ca el. La toate se pricepea băiatul ăsta!

Tunelul săpat de noi era măricel, dar nu destul de mare pentru piatra de moară. Jim apucă tîrnăcopul și lărgi repede trecerea. Apoi Tom -desenă cu pironul literele inscripției ăleia, și-l puse pe Jim să le scrijelească în piatră cu pironul în chip de daltă și c-un drug de fier, găsit printre vechiturile din șopron, în chip de ciocan, îi porunci să muncească pînă ce luminarea o să se mistuie toată. După aceea, avea voie să se culce, dar mai întîi trebuia să ascundă piatra sub mindir, la că-pății. L-am ajutat apoi să-și lege lanțul la loc de piciorul patului și eram gata să ne ducem și noi la culcare, eînd lui- Tom îi mai trecu prin minte ceva:

— Ia zi, Jim, ai niscaiva păianjeni pe-aici?

— Nu, dom' Tom, mulțumesc Iu' Dumnezeu, n-am.

— Bine, o să-ți facem noi rost de cîțiva.

— Dar, dom' Tom, nu vreau păianjeni! Lu' Jim i-e frică de ei. Mai bine-un șarpe cu clopoței decît un păianjen!

După ce se- gîndi vreo două minute, Tom spuse:

— Bună idee! S-a făcut, sigur că da! Ții! E-o idee grozavă! Unde-o să-l ții?

— Ce să țin, dom' Tom?

— Păi, șarpele cu clopoței!

— Sfinte Dumnezeule, dom' Tom, dacă văd un șarpe cu clopoței aici, sparg cu capu' peretele și fug, zău așa!

— Lasă, Jim, cu timpul n-o să-ți mai fie teamă, ai .să te obișnuiești cu el. Ai să-l îmblînzești!

— Să-l îmblînzesc?!

— Da, nu-i deloc greu. Orice animal e bucuros să-l mîngîi și să-l alinți și nu i-ar trece prin cap să facă rău unuia care-l alintă. Așa scrie în toate cărțile, încearcă și-ai să-ți dai seama, încearcă măcar două-trei zile. N-o să treacă mult și-o să te placă, o să doarmă cu tine-n pat și n-o să te mai părăsească nici o clipă. Ba chiar o să te și lase să-l înfășori pe după gît și să-i pui capul în gura ta.

— Dom' Tom, nu mai vorbi așa! Simt că mor! Să mă lase pe mine să pun capul lui în gura mea, grozav hatîr! Poa' s-astepte mult pîn' să-i cer așa ceva! Și-apoi, nu vreau să dorm cu el în pat.

— Jim, nu fi prost! Un prizonier trebuie să aibă neapărat un animal care să-L țină de urît, și dacă un șarpe cu clopoței n-a mai fost încercat pînă acum, cu atît mai mare o să-ți fie gloria dac-ai să-l încerci tu al dintîi. O să fie ceva colosal, zău așa!

— Dar, dom' Tom, Iu' .Jim nu-i trebuie așa glorie. Dacă șarpele-l musca pe Jim de bărbie, ce fel de glorie-i asta? N% dom'le, Jim nici nu vrea s-ăudă de-așa ceva.

— La dracu', ce, ți-e greu să-ncerci? Asta-i tot ce-ți cer. Nu te silesc să-J. ții dacă vezi că nu merge.

— Dar dacă șarpele mă muscă atunci când încerc, -a zis cu mine! Dom' Tom, Jim este gata să facă tot ce trebuie, da' dacă 'mneata și Huck aduci aici șarpe cu clopoței, ca să-l îmblînzesc pe el, Jim își ia tălpășița, așa să știți!

— Bine, fie, dacă ești așa de încăpăținat. O să-ți aducem câțiva șerpi de casă și-ai să le prinzi niscaiva nasturi pe cozi, ca să pară că-s șerpi cu clopoței. Asta-i povestea.

— Așa da, dom' Tom, da' zău că merge și fără ei! Nu știam că-i așa bătaie de cap să fii prizonier.

— Așa e, dacă faci totul cum scrie la carte. Spune, ai ceva șobolani pe-aici?

— Nu, n-am văzut nici unu'!

— Atunci o să-ți aducem noi câțiva.

— Dar, dom' Tom, Iu' Jim nu-i trebuie șobolan. Șo-bolanu' ăsta afurisit nu lasă omu' în pace, trece peste tine și te mușcă de picior când vrei să dormi. Nu, dom'le, mai bine șerpi de casă, dacă-i musai, dar șobolani nu! Nu-mi trebuie!

— Bine, Jim, dar nu se poate fără șobolani! Toată lumea are. Ia nu mai face atîta gălăgie. Unde s-a mai văzut prizonier fără șobolani? Eu unul nu cunosc nici un caz. Prizonierii îi dresează, îi răzgîie si-i învață fel de fel de trucuri, pînă ajung să se simtă bine printre oameni, 'întocmai ca muștele. Numai că trebuie să le faci nițică muzică. Ai ceva la care să cînti?

— N-am decît un piepten vechi, o bucată de hîrtie și o drîmbă. Da' Jim crede că drîmba nu le place.

— Ba cum de nu. Nu le pasă din ce le cînti, numai muzică să fie. O drîmbă e destul de bună pentr-un șobolan. Toate jivinele astea se dau în vînt după muzică, mai ales într-o închisoare. Muzica tristă le place ăl mai mult, si dintr-o drîmbă nu scoți decît muzică tristă. Asta-i atrage totdeauna și vin să vadă ce-i cu tine. Da, da, e foarte bine, te-ai procopsit. Uite cum o să fie. Seara, înainte de culcare, si dimineața, devreme de tot, te-ntinzi pe pat și cînti din drîmbă. Cînti, de pildă, „Totul s-a sfîrșit”, si cît ai bate din palme te și pomenești cu un șobolan. După ce cînti așa vreo două minute, ai să vezi că toți șobolanii, șerpilor și păianjenii vin să ia parte la necazurile tale. O să mișune în jurul tău si-o să petreacă de minune.

— Cred și eu, dom' Tom, da' Jim n-o să petreacă bine deloc. Zău dacă pricep ce rost are! Da' dacă așa trebuie, fie! Mai bine să fie mulțumite jivinele, decît să am ceartă în casă.

Tom stătu nițel pe gînduri, să vadă dacă nu cumva uitase ceva, apoi spuse:

— A, da, era să uit! Ia zi, ai putea să crești o floare în hruba asta?

— Nu știu, -poate că da, dom' Tom. Numai că aici e tare întuneric, și-apoi Jim n-are nevoie de floare, ar încurca si mai mult lucrurile.

— Nu-i nimic, nu strică să- încerci. Au mai făcut-o și alți prizonieri.

— Dom' Tom, Jim crede că o floare de coada-mîței ar putea crește aici, da-i păcat de-atîta bătaie de cap.

— Să nu spui asta. O să-ți aducem una mică si-ai s-o sădești colo-n colț. Vezi să ai grijă de ea! Și știi, să nu-i mai zici coada-mîței, zi-i Pitchiola, asa-i spune cînd crește-ntr-o temniță. Trebuie s-o stropești cu lacrimile tale.

— Da' de ce, cînd e atîta apă-n fîntînă?

— Lasă apa de fîntînă, cu lacrimile tale trebuie s-o uzi, așa se obișnuiește.

— Păi, dom' Tom, lasă-mă pe mine să stropesc coada-Imîței cu apă din puț, și-o să crească de zece ori mai iute decît una udată cu lacrimi.

— Nu despre asta-i vorba. Trebuie s-o uzi cu lacrimi!

— Atunci, floarea se prăpădește în mîiriile Iu' Jim, dom' Tom, zău așa, fiin'că Jim nu prea e plîngăreț.

Tom păru încurcat. Se gîndi ce se gîndi, apoi spuse că în cazul ăsta Jim trebuie să se-ajute cu o ceapă, îi făgădui c-o să fure o ceapă din colibele negrilor si o să ,i-o pună pe ascuns în cana cu cafea, a doua zi di-jmineața.

— Mai bine pui la mine tutun în cafea—îi spuse Jim și adăugă că i s-a urît pînă peste cap de toate astea, de floarea pe care trebuia s-o crească, de muzica pe care trebuia s-o cînte șobolanilor, de dresatul și rîzgîiatul șerpilor și păianjenilor, de truda cu penele, cu inscripțiile, cu jurnalul si de toate celelalte cazne, care făceau ca meseria de prizonier să i se pară mai grea și mai afurisită decît toate meseriile ce le încercase vreodată.

Auzindu-l, Tom își cam ieși din fir-e și-i răspunse că, după ce că nici un alt prizonier n-a avut un asemenea prilej strălucit de a ajunge celebru, nici măcar nu știe să-l prețuiască.

— Stricăm orzul pe gîște! izbucni el înciudat, iar lui-Jim îi păru rău și-i făgădui că n-o să se mai poarte așa.

După aceea, eu și Tom ne-am dus la culcare.

CAPITOLUL XXXIX

„ A doua zi dimineața ne-am dus în tîrg și-am cumpărat o cursă de șoareci. După ce-am

adus-o acasă, am destupat cea mai grozavă gaură de șobolani, într-o oră, am prins vreo cincisprezece bucăți clasa-ntii. Apoi am dus cursa în odaia mătușii Sally, și-am pus-o la loc sigur, sub patul ei. Din păcate, în vreme ce noi umblam după niscaiva păianjeni, piciful ăla de Thomas-Franklin-Ben-jamin-Jefferson-Alexander Phelps a dibuit cursa și i-a deschis ușița, ca să vadă dacă șobolanii ies afară. Firește c-au ieșit, iar tusa Sally a picat taman atunci în odaie. Când ne-am întors, am găsit-o cocoțată în pat și urlând ca o apucată în vreme ce șobolanii se sileau din rășputeri s-o distreze.

Ne-a luat la rost și ne-a scărmanat pe-amîndoi cu nuiava, iar după aia ne-au trebuit vreo două ceasuri pînă să prindem alți cincisprezece-șaisprezece șobolani, „și nu de-aceiași calitate ca ăi dintii, care erau crema. Fir-ar al dracului de mucos, ce i-o fi venit să-si bage nasul? N-am văzut în viața mea șobolani mai, frumoși ca ăi din prima serie.

În schimb, am pus mina pe un sortiment bogat de păianjeni, cărăbuși, broaște, omizi și alte gîngăanii d-astea. Tare-am fi vrut să facem rost și de-un cuib de viespi, dar n-a fost chip, fiindcă toată familia era în viespar. Nu ne-am dat însă bătăuți cu una cu două și am rămas acolo cît am putut, crezînd că viespile au să ostenească înaintea noastră, numai că a ieșit taman pe dos. Ne-am frecat bine cu pătlagină locurile muscate, pînă nu ne-a mai durut aproape deloc, doar atît că nii prea mai puteam șede. Ne-am dus apoi după șerpi și-am dibuit vreo două duzini de gușteri și șerpi de casă, i-am vîrît într-un sac și i-am adus așa în odaia noastră.

Se lăsase seara și vă-nchipuiți că după o zi întregă de muncă pe brînci ne era o foame de lup.

Cînd ne-am întors sus, după cină, am băgat de seamă că în sac nu mai era nici un șarpe. Se vede treaba că nu legasem bine 'sacul și ăia făcuseră ce făcuseră și ieșiseră afară. Da' nu ne-am necăjit prea mult, fiindcă știam că-v pe undeva, pe aproape, așa că puteam pune mîna măcar pe cîțiva. Pot să vă spun că multă vreme n-am dus lipsă de șerpi în casă! Li vedeai din cînd în cînd ieșind de pe sub grinzi și de prin alte locuri si te pomeneai cu ei în ițfarfurie sau pe după gît—de obicei acolo unde n-ai fi forit să-i vezi. De altminteri, erau tare frumoși, dungați și cu totul nevătămători, dar tusa Sally nu putea să-i sufere, de orice soi ar fi fost. Se ferea de șerpi ca dracul de 'tămîie, Ori de cîte ori se tîra vreunul după ea, lăsa totul altă si-o lua la fugă, scoțînd niște zbierete ca la zidurile 'Ierihonului. N-am pomenit femeie ca asta. Nici cu vătraiul nu voia să se atingă de ei și dacă se ducea' să se culce în odaia ei și găsea un șarpe în pat, o zbughea pe ușă, răcnind de parc-ar fi luat casa foc. Atîta'îl amărî pe bărbat-su din pricina asta, că bietul de el ajunsese cu-rînd să blesteme tot neamul șerpilor, zicînd că mai bine nu li s-ar fi ivit pe lume sămînța. La o săptămînă după ce casa se goli de șerpi, tusa Sally tot nu se potolise. Cînd ședeă dusă pe gînduri și-o gîdilai la ceafă cu o pană, sărea din papuci, nu alta. Ciudat lucru, îmi spuneam, dar Tom zicea că toate muierile sînt la fel, cică așa le-a zămislit Țl de Sus, nu se știe din ce pricină.

De cîte ori îi ieșea în cale vreun șarpe de-al nostru, ne trăgea cîteva scatoalce, zicîndu-ne că asta nu-i nimic față de ce ne-ar aștepta dac-am umple iarăși casa cu șerpi. Nu-mi păsa mie de scatoalce, fiindcă nu durea cine știe ce, dar mă gîndeam ce greu o să ne fie să facem rost de-o altă colecție de șerpi. Pîn' la urmă, am făcut noi rost și de șerpi, și de toate celelalte.

Să 'fi văzut ce trai era în chilioara lui Jim, cînd începea el să cînte și toate dihaniile ieșeau din găurile lor și tăbărau pe el!

Lui Jim nu-i plăceau păianjenii, și nici ei nu-l plăceau pe el. Cînd se năpusteau asupra-i, era vai de viața lui!

Jim se plîngea că șobolanii, șerpii și piatra de moară ocupă tot patul și nu mai are unde să-și pună capul. Și cînd se nimerea să găsească puțin loc, nu putea închide ochii de atîta fojgăială. N-avea liniște nici o clipă din pricină că dihaniile nu dormeau toate odată, ci pe rînd, așa că atunci cînd picoteau șerpii erau pe covertă șobolanii, iar cînd șobolanii se duceau la culcare, ieșeau șerpii. În felul ăsta, Jim avea tot timpul un circ sub el, în vreme ce altă echipă juca tontoroii deasupra lui, iar dacă se scula să-și caute alt loc, tăbărau pe el păianjenii. Jim zicea că de-ar scăpa vreodată de-acolo, n-ar mai primi să fie prizonier nici măcar pentru o leafă.

Pe la sfîrsitul celei de-a treia săptămîni totul era gata. Cămașa a fost trimisă la timp, în plăcintă. De cîte ori îl mușca vreun șobolan, Jim se scula și mai scria un rînd în jurnal, cît era proaspătă cerneala. Penele erau ascuțite, așa că inscripțiile și toate celelalte au fost scrijelite pe piatra de moară. Piciorul patului fu despicat în două cu ferăstrăul, iar noi am înghițit talasul alegîndu-ne cu o durere de burtă grozavă. Credeam c-o să dăm ortu'popii, dar am scăpat. N-am pomenit talaș mai greu de înghițit. Tom era de aceeași părere. Ei, și cum spuneam, treaba era gata acum. Cît despre noi, eram cam dărîmați, mai cu seamă Jim.

Bătrînul le scrisese de vreo două ori ălora de pe plantația de lîngă Orleans, ca să vină să-și ia în primire negrul fugar, dar nu căpătase nici un răspuns, fiindcă plantația aia nici nu exista. În cele din urmă, moșul se hotărî să dea un anunț despre Jim în gazetele din Saint' Louis și New Orleans. Cînd l-am auzit pomenind de Saint Louis, m-au trecut fiori și mi-am dat seama că nu era

vreme de pierdut.

— E timpul să trimitem scrisorile 'nonime! spuse Tom atimci.

— Ce mai e și asta? îl întrebai.

— Ceva cu care dai de veste cuiva că se pune ceva la cale. Uneori se face-ntr-un fel, alteori într-altul. Dar întotdeauna se găsește câte o iscodă, care-l înștiințează pe guvernatorul castelului. Când Ludovic al XVI-lea a vrut s-o tulsească din palatul Tuleriilor, l-a pîrit jupî-neasa. E un mijloc foarte bun. La fel și scrisorile 'nonime. Vom folosi și-un mijloc, și celălalt. Se mai obișnuiește ca mama prizonierului să schimbe hainele cu el: ea rămîne-n temniță, iar el o șterge îmbrăcat în straiile ei. O să-ncercăm și asta.

— Bine, Tom, dar ce ros-t are să dăm de veste că se pune ceva la cale? Lasă-i să afle singuri, e treaba lor.

— Da, știu, dar nu te poți bizui pe ăștia. De la bun început ne-au lăsat pe noi să facem totul. Sint așa de încrezători și de năfingi, că nu bagă de seamă nimc, așa că dacă nu le dăm noi de -veste, n-o să ne stînje-neaseă nimeni, iar după atîta caznă și bătaie de cap, evadarea asta o să meargă ca-n brînză, și n-o să mai facă doi bani. f—Drept să-ți spun, Tom, mie așa mi-ar plăcea.

— Ești om prost! spuse el, scîrbit.

— Bine, nu mai zic nimic. Cum spui tu, așa să fie. Dar unde găsești o jupîneasă?

— Tu o să fii jupîneasă. La miezul nopții, te strecuri în odaia mulatrei și-i șterpelești o rochie.

— Nu se poate, Tom, fiin'că fata n-are decît o rochie, mai mult ca sigur, și-ar ieși tîmbălău a doua zi.

— Știu, dar n-o s-o ții decît un sfert de ceas, cît să duci 'nonima, și s-o vîri sub ușa.

— Așa mai merge. Dar aș putea s-o duc tot așa de bine și îmbrăcat în țoalele astea.

— N-ai mai arăta a jupîneasă atunci!

— Păi, tot n-o să vadă nimeni cum arăt!

— Nu contează. Trebuie să ne facem datoria, fără să ne pese dacă ne vede sau nu careva.

Ce naiba, tu n-ai deloc prin tipuri?

— Bine, fie, nu mai 'zic nimic. Am să fiu și jupîneasă. Dar cine-o să fie mama lui Jim?

— Eu. Am să iau o rochie de la tușa Sally.

— Asta-nsemnă c-o să rămîi în colibă după ce plec eu și Jim.

— Da' de unde! Am să umplu hainele lui Jim cu paie și-am să le-ntind pe pat, așa ca să semene cu mama lui Jim, iar el o să îmbrace rochia mătușii Sally și-o să evadăm împreună cu toții. Când fuge un prizonier de soi, asta se numește evadare. De pildă, cînd e vorba de-un rege ori de-un fiu de rege, fie el naturel sau nenaturel.

Tom scrise așadar 'nonima. În aceeași seară am furat rochia mulatrei, am pus-o pe mine și-am strecurat scrisoarea sub ușa din față, întocmai cum mă învățase Tom.

Scrisoarea zicea așa:

„Păzea. Se pune ceva la cale. Fiți cu ochii-n patru.

UN PRIETEN NECUNOSCU

În seara următoare, Tom desenă cu sînge pe ușa din față o tidvă și două oase încrucișate, iar o seară după aceea, zugrăvi pe ușa din dos un coșciug. Toată familia începu să tremure de frică. Dacă ar fi aflat că li-e casa plină de strigoi gata să se repeadă asupra-le din toate părțile, de sub paturi și din tavan, n-ar fi fost mai speriați. Cînd se trîntea vreo ușa sau cădea ceva pe jos, tusa Sally sărea în sus, zbierînd. Cînd ședea în jilț și-i puneai mîna pe umăr, tot așa. Nu mai avea liniște, săraca. Una-două, i se părea că-n spatele ei se mișcă ceva. așa că întruna sărea și țipa. N-apuca să facă doi pași și se repezea înapoi, zbierînd. Li era teamă să se ducă la culcare, dar nici să stea trează nu-i venea. Tom zicea că rt'reaba merge strună:

— În viața mea n-am văzut ceva mai strașnic, asta înseamnă că am lucrat cum scrie la carte. Și-acum—adăugă el—să dăm asaltul cel mare!

A doua zi, în zori, am pregătit o nouă scrisoare. Ne întrebam cum o să le-o ducem, fiindcă în ajun, la cină, Phelpsii spusese că vor să pună.cîte un negru la fiecă ușa să stea toată' noaptea de veghe.

Tom coborî pe paratrăsnet ca să cerceteze locurile. Văzînd că negrul de la ușa din dos adormise, îi lipi scrisoarea de ceafă și se întoarse. Scrisoarea glăsuia:

„Nu mă trădați, vreau să vă fiu prieten. Astă-seară o bandă de ucigași desperați din Teritoriul Indian va sosi aici ca să vi-l răpească pe negrul fugar. Au încercat să vă. bage-n sperieți ca să rămîneți în casă decenii ale sec. al XIX-lea, au fost împinși indienii băștinași, interzicîndu-li-se să o părăsească. Aici, foamea și mizeria au făcut ravagii îngrozitoare, nimicînd aproape în întregime tri-turiln de indieni. Și să nu-i stînjeți. Eu fac parte din bandă, dar mi-am păstrat credința-n Dumnezeu și vreau să părăsesc banda și să duc din nou o viață cinstită. De aceea. vă dezvălui planul lor diavolesc. Taman la miezul nopții vor veni dinspre miazănoapte și, tl-rîndu-se de-a lungul gardului, vor descuia c-un șpe-raclu coliba negrului, ca să pună mîna pe el. Mie-mi s-

a dat poruncă să stau de veghe ceva mai încolo și să suflu într-o trompetă la caz de pericol. În loo de asta, însă, o să behăi ca o oaie de îndată ce bandiții vor intra în colibă; în vreme ce ei vor dezlega-lanțurile negrului, dați fuga și închideți-i acolo. Puteți să-i și omoriți dacă vreți. Faceți întocmai cumva spun, altminteri au să intre la bănuială și-au să dea iama-n voi. Nu, cer nici o răsplată, îmi ajunge să știu că mi-am făcut datoria.

UN PRIETEN NECUNOSCUȚ'

CAPITOLUL XL

După micul dejun, simțindu-ne în formă, ne-am dus-J cu barca la pescuit, luând cu noi și ceva de mâncare pentru la prânz. Am petrecut pe cinste și ne-am dus să vedem și pluta: era la locul ei, nevătămată. Ne-am întors-acasă târziu, la vremea cinei și i-am găsit pe toți într-un hal fără hal. Nu mai știau pe ce lume s'e află. Cum am isprăvit masa, ne-au trimis la culcare, fără să ne spună, ce se-ntîmplă și fără să pomenească de noua scrisoare. Noi însă știam mai bine ca ei despre ce e vorba, așa că nu ne păsa. Ajuns sus pe scări, de îndată ce tușa Sally s-a întors cu spatele, ne-am strecurat pînă la cămară, am luat din dulăpior niscaiva merinde și le-am dus în odaia noastră. Apoi ne-am culcat.

Ne-am trezit noaptea, pe la unsprezece și jumătate. Tom își trase pe el rochia mătușii Sally, pe care o furase, și dădu să plece cu merindea.—Unde-i untul? mă-ntrebă el deodată.—L-am pus pe-o bucată de mălai.

— Se vede c-ai uitat-o, că nu-i aici.

— Merge și fără ea—i-am zis.

— Ba merge mai bine cu ea. Du-te-n cămară și ad-o-neoace. P-ormă coboară pe paratrăsnet. Pîn-atunci eu mă duc să umplu cu paie hainele lui Jim, ca să semene cu mă-sa în travesti. Cum ajungi și tu acolo, încep să behăi ca o oaie, și-apoi o-ntindem. ,
Și ieși, iar eu mă dusei în cămară. Felia de unt, groasă de-o palmă, era acolo unde-p lăsasem; am luat bucata de mălai pe care unsesem untul, am stins lurrînarea și-am urcat tiptil scările. Cînd am ajuns sus, deodată Ttii-a ieșit în față tușa Sally, ținînd în mîna o luminare. Am vîrît repede mălaiul în pălărie și mi-am îndesat-o pe cap. Tusa Sally mă luă la rost:

— Ai fost în cămară?

— Mda.

— Ce-ai căutat acolo?

— Nimic.

— Nimic?

— Ihî!

— Atunci ce-ți veni să te duci acolo în puterea nopții?

— Nu știu.

— Nu știi? Ascultă, Tom, mie să nu-mi răspunzi în doi peri. Vreau să știu ce-ai căutat acolo?

— N-am căutat nimic, tușa Sally, să mă bată Dumnezeu dacă mint!

Nădăjduiam c-o să mă lase să plec, și poate că m-ar fi lăsat, dar după toate năzdrăvaniile petrecute în ultima vreme, ajunsese să nu mai aibă încredere în nimic. Tremura pentru orice fleac.

— Marș în salon—îmi porunci ea—și stai acolo pînă mă-ntorc. Iar ai făcut vreo boroboacă; da' aflu eu îndată și ne răfuim noi dup-aceea!

Cînd mă văzu că deschid ușa salonului și intru, porni mai departe. Dumnezeule! Ce de lume era în salon! Vreo cincisprezece fermieri și fiecare cu o flintă! M-a apucat amețeala și m-am prăbușit într-un jilț. Oamenii ședea în jurul mesei și unii din ei vorbeau în șoaptă. Toți stăteau ca pe ace, tulburați, deși se sileau să nu pară. Știam eu oe-i în sufletul lor, după felul cum își scoteau și-și puneau mereu pălăriile, scărpinîndu-se-n creștet, schimbîndu-și locul și răsucindu-și cîte un nasture. Nici eu nu prea eram liniștit, vă-nchipuiți, dar nu mi-as fi scos pălăria pentru nimic în lume. Ardeam de nerăbdare să se-ntoarcă tușa Sally și să termine odată cu mine. N-avea decît să mă și scarmene, numai să mă lase să plec ca să-i pot spune lui Tom că de data asta am cam făcut-o fiartă și ne-am vîrît într-un viespar afurisit de tot. Acum nu mai puteam pierde vremea cu fleacuri, trebuia s-o ștergem numaidecît cu Jim, înainte ca zurbagiiiăștia să-și piardă răbdarea și să ne sară-n spinare.

Tușa Sally se ivi în sfîrșit și-ncepu să-mi pună tot felul de întrebări, la care răspundeam cam în bobote. Nu mai știam ce-i cu mine, fiindcă oamenii ăia erau acum atît de așîțați, încît unii din ei voiau să-i gâbjească numaidecît pe tîlhari, zicînd că-i aproape de miezul nopții. Alții încercau să-i oprească, zicînd că-i mai bine s-aștepte pîn' s-o auzi behăitul.

În vremea asta, tușa Sally mă descosea fără milă, iar eu tremuram ca varga și simțeam că mă sfîrșesc de frică. Pe deasupra, îmi era din ce în ce mai cald și untul începuse să se topească și să mi se prelingă pe gît și pe după urechi.

În curînd, unul din oameni spuse:

— Eu zic să ne ducem numaidecît la colibă și să punem mîna pe ei cînd vor veni. - .
Era să cad jos auzindu-l; o dîră de unt începu să-mi curgă pe frunte, iar tușa Sally, văzînd-o, se făcu albă ca un cearșaf.

— Pentru numele lui Dumnezeu—strigă ea—ce se-ntîmplă cu băiatul ăsta? Să știi că i s-au aprins creierii... uite, i se topește!

Țoală lumea se repezi să privească, iar tușa Sally îmi smulse pălăria din cap. Bucata de mălai și rămășița de unt căzură, iar ea mă luă în brațe și mă sărută spu-nîndu-mi:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce bine îmi pare că nu-i decît atît! De la o vreme sîntem așa de năpăstuiți, că mă aștept la orice, și cînd am văzut că-ți curge ceva pe frunte, credeam că te-am pierdut, puteam să jur că ți se topește creierii, după culoare și după tot... Drăguțule, de ce nu mi-ai spus că pentru asta te-ai dus în cămară, nu m-aș fi sinchisit! Acu' șterge-o la culcare și să nu te mai văd pînă mîine dimineată!

Într-o clipă am fost sus și într-alta am coborît pe paratrăsnet și-am alergat spre șopron pe întuneric. Eram așa de speriat, că-mi pierise graiul. Pînă la urmă, tot am iztutit să-i spun lui Tom că trebuie să dăm lovitura chiar acum, fără să mai pierdem o clipă, deoarece casa era plină de oameni înarmați cu flinte. Ochii lui Tom străluciră:

— Zău? Ții! E strașnic! Păi, Huck, dac-am lua-o de la început, pun rămășag c-ar veni și două sute de oameni! Ce-ar fi să amînăm nișel, pînă...

— Hai, iute, iute! i-am zis'. Unde-i Jiin?

— Lîngă tine, colo, dacă-ntinzi brațul dai de el. E îmbrăcat și totul e gata. Acum o să ieșim și-o să dăm semnalul.

Tocmai atunci se auzi însă zgomot de pași, apropiindu-se de ușă. Cineva umbla la lacăt, iar altul spuse:

— V-am zis eu că-i prea devreme! Încă n-au sosit. Ușa-i încuiată. Cîțiva dintre voi să rămîna încuiați în colibă, ca să-i pîndească pe întuneric și să-i omoare cînd or veni. Noi, ceilalți, ne risipim primppejur și stăm la pîndă.

Dădură buzna în colibă, dar nu ne văzură, fiindcă era prea întuneric. Ne-am vîrît repede sub pat și era cît pe ce să fim călcați în picioare, dar din fericire n-am pățit nimic. Odată ajunși sub pat, am zbughit-o prin tunel, fără nici un zgomot, întîi Jim, p-ormă eu și la urmă Tom, adică întocmai așa cum ne poruncise Tom. Cînd am aiuns în șopron, am auzit zgomot de pași foarte aproape, afară. Ne-am tîrît pînă la ușă, iar Tom ne făcu semn să ne oprim și-și lipi ochiul de-o crăpătură. Nu văzu nimic din pricina întunericului și ne șopti că de îndată ce o să audă pașii depărtîndu-se, o să ne facă semn să ieșim tot așa—Jim întîi, p-ormă eu și la urmă el. Își lipi urechea de crăpătură și ascultă. Pașii se tot învârteau pe-afară. În cele din urmă, ne făcu semn cu cotul. Am ieșit încet, unul cîte unul, de-a bușilea, fără zgomot, și-nîndu-ne răsufierea. Am ajuns cu bine la gard; eu și Jim ne și aflam dincolo, cînd Tom își agăță brăcinarii de un țăruiș al gardului. Auzind pași înapoia lui, se smuci cu putere. Țăruișul se frînse cu zgomot și de îndată ce Tom începu să alerge după noi, cineva strigă din urmă:

— Care ești? Răspunde sau trag!

Ce era să răspundem?! Ne-am luat picioarele la spinare și-am întins-o.

Se auzi năvală de pași și-apoi poc! pbc! gloanțele începură să ne șuiere pe lingă urechi.

— Uite-i—zbierau oamenii—au luat-o spre rîu! După ei, băieți, dați drumu câinilor!

Se repeziră buluc pe urmele noastre, îi auzeam bine, fiindcă purtau bocanci și zbierau, pe cînd noi eram desculți și tăceam chitic.

Ajunsesem pe drumul ce ducea spre moară. Cînd am văzut că oamenii erau cam prea aproape, ne-am ascuns într-un tufiș și i-am lăsat să treacă, apoi ne-am luat după ei. La început oamenii legaseră cîinii, ca să nu-i alunge pe hoți, dar acum cineva le dăduse drumul. După hărmălaia pe care o făceau, ar fi zis că-s un milion de jigodii. Numai că erau cîinii noștri! Ne-am oprit și i-am așteptat să vină. Cîinii ne-au recunoscut și văzînd că nu-i rost de nici o petrecere, ne-au spus bună seara și-au zbughit-o în direcția strigătelor. Am pornit-o și noi după ei, pînă aproape de moară, apoi am luat-o prin desiș spre locul unde-mi priponisem barca. Am sărit în ea și-am vâslit din răsputeri, dar fără zgomot, spre mijlocul apei. De-acolo am pornit ușurel spre ostrovul unde ascusesem pluta. Acum strigătele și lătrăturile de pe mal se auzeau tot mai slab, stingîndu-se în depărtare.

Cînd, în sfîrșit, am pus piciorul pe plută, i-am spus lui Jim:

— Mă Jim, acum ești iar liber și pun prinsoare că n-ai să mai fii niciodată sclav.

— Strașnică ispravă a fost, Huck! Strașnic gîndită și strașnic făcută! Nimeni n-ar putea ticlui un plan mai încurcat și mai grozav ca ăsta.

Eram cu toți bucuroși din cale-afară, mai cu seamă Tom, fiindcă avea un glonte în pulpă. Cînd am auzit asta, eu și Jim n-am mai fost așa de bucuroși. Rana îi sîngera și-l durea rău de tot. L-am întins în wigwam și am rupt o cămașă de-a ducelui ca să-l oblojim, dar Tom nu ne lăsă!

— Dă-mi mie cîrpa, mă descurec și singur. Hai, nu mai pierdeți vremea, altfel se duce de

rîpă minunăția asta de evadare. Puneți mina pe lopeți și dați-i drumul! Băieți, am lucrat în stil mare, zău așa! Să fi primit noi misiunea de a-l slobozi pe Ludovic al XVI-lea, în cartea vieții lui n-ar mai fi scris nimeni: „Fiu al Sfîntului Ludovic, urcă-te-n cer!” Nu, nene, noi l-am fi trecut lesne și repede peste graniță! Hai, puneți mîna pe lopeți, dați-i zor!

Am stat și m-am gîndit, sfătuindu-mă în șoaptă cu Jim:

— Ia spune, Jim, tu ce crezi?

— Uite cum vede Jim lucrurile, Huck—îmi răspunse el. Dacă domnu' Tom ar fi fost slobozit, si alt băiat ar fi fost împușcat, crezi că dom' Tom ar fi zis: „N-avem vreme să căutăm doctor pentru rănit, grăbiți-vă să mă salvați pe mine”? Nu! Domnu' Tom Sawyer n-ar fi vorbit așa. Atunci, de ce să vorbească Jim așa? Nu, dom'le, Jim nu se mișcă de-aici fără doctor, nici dac-ar aștepta patruzeci de ani!

Știam eu că Jim e alb pe dinăuntru si nu m-au mirat deloc vorbele lui, ba chiar le așteptasem. I-am spus așadar lui Tom că mă duc să caut un doctor. A făcut gălăgie, dar eu si Jim nu ne-am lăsat. Apoi a încercat să se tîrască afară din wigwam, ca să dea singur drumul plutei, dar l-am oprit. Atunci începu să ne ocărească, dar tot degeaba.

Cînd văzu că-mi pregătesc barca, îmi spuse:

— Dacă ții cu tot dinadinsul să te duci, stai nițel să te-nvăț ce să faci. Cînd ajungi la doctor, încui ușa și-l legi la ochi, apoi îl pui să jure că n-o să sufle o vorbă, îi strecuri în mână o pungă cu galbeni si-l aduci pe întuneric la barcă, trecînd prin ulițele cele mai lăturalnice, si pormă vîi cu el încoace pe ocolite, strecurîndu-te printre ostroave. Nu uita să-l cauți prin buzunare și să-i iei tibisirul; nu i-l dai pînă nu te-ntorci cu el în sat. Altminteri, o să facă un semn pe plută ca s-o poată găsi mai tîrziu. Așa obișnuiesc toți.

I-am făgăduit c-o să-l ascult întocmai și-am plecat. Jim urma să stea ascuns în pădure din clipa cînd îl va vedea pe doctor și pînă la plecarea lui.

CAPITOLUL XLI

Doctorul era un bătrînel foarte simpatic si blajin la înfățișare. I-am povestit cum în ajun mă dusesem cu frate-meu la vînatore' pe Ostrovul Spaniolului, cum înnoptasem pe o plută părăsită și cum, pe la miezul nopții, în timp ce dormeam, fratele meu și-a descărcat pistolul, pesemne în vis, iar glonțul l-a nimerit în picior.

— Vă rog să veniți cu mine pîn-acolo și să-i legați rana, dar să nu, spuneți nimănui nimic, fiindcă vrem să ne-ntorcem acasă chiar deseară, ca să le facem o surpriză alor noștri.

— Dar cine-s ai voștri? întrebă el.

— Phelpsii. Casa noastră-i ceva mai jos, pe mal.

— Aha! zise el și după cîteva clipe adăugă: Curn spuneai că s-a întîmplat?

— A visat ceva si pistolul s-a descărcat.

— Ciudat vis!

Își aprinse felinarul, își luă tașca și pornirăm. Cînd văzu însă barca, strîmbă din nas, spunîndu-mi că o fi ea bună pentru un singur em, dar pentru doi nu merge.

— Nu vă temeți—i-am zis—ne-a dus pe toți trei, si-ncă destul de ușor.

— Care trei?

— Păi, eu, Sid și... si... si pistolul, asta voiam să spun.

— Aha!

Puse piciorul pe marginea bărcii si clătină puțin. Apoi, dînd din cap, îmi spuse că se duce să caute o barcă mai mare. Văzînd însă că toate bărcile sînt ferecate cu lanțuri și lacăte, se sui într-a mea si-mi zise să aștept pînă se întoarce sau, dacă nu, să mai caut si eu o barcă.

— Cel mai bine ar fi să te-ntorci acasă și să-ți pregătești neamurile în vederea surprizei.

— Nu, n-are rost să mă-ntorc—i-am spus eu și i-am arătat cum s-ajungă la plută.

După ce porni, mă fulgeră un gînd: „Dar dacă nu-i poate vindeca piciorul numaidecît? Te pomenești că are nevoie de trei sau patru zile pentru treaba asta! Atunci ce ne facem? Rămînem acolo pînă ce-o să ne dea în vileag? Nu merge așa, nene! Știu eu ce-am de făcut. Am să-l aștept să se-ntoarcă, și dacă mi-o spune că trebuie să se mai ducă o dată-, merg și eu cu el, la nevoie chiar înot... Odată ajunși la plută, îl legăm fedeleș și-l ducem cu noi la vale, pe fluviu, si cînd Tom n-o să mai aibă nevoie de el, îi plătim ce i se cuvine sau îi dăm toți banii pe care-i avem și-l trimitem la mal”.

Ceva mai liniștit, m-am dus la stivă de lemne ca să trag un pui de somn.

Cînd m-am deșteptat, soarele era de-o suliță pe cer. Am alergat într-un suflet la locuința doctorului, unde mi s-a spus că dumnealui plecase de cu noapte și nu se-ri-torsese încă. „Asta nu-i a bună—mi-am zis. Trebuie să mă duc numaidecât la insulă, să văd ce-i cu Tom.”

Dar cînd să cotesc după colțul uliței, m-am ciocnit nas în nas cu unchiul Silas.

— Ce-i cu tine, Tom? se miră el. Pe unde mi-ai fost, afurisitele?

— N-am fost nicăieri; m-am dus și eu să-l caut pe negrul fugar, împreună cu Sid.

— Dar unde naiba ați fost? Mătușă-tii i-a ieșit sufletul...

— N-avea de ce, fiindcă n-am pățit nimic. Ne-am luat după oameni și câini, dar le-am pierdut urma, fiindcă alergau prea iute. Auzind gălăgie pe râu, am luat o barcă și-am pornit după ei, crezând că au trecut pe malul celălalt, dar nu i-am putut găsi. Am rămas pe-acolo, ruși de oboseală, și-am dormit până mai adineauri, să tot fie vreun ceas de-atunci. Am trecut înapoi cu barca, să vedem ce s-a întâmplat. Sid e la poștă, după vestii, iar eu m-am dus să fac rost de ceva mineare. După aia ne-n-toarcem acasă.

Ne-am dus așadar la poștă, în căutarea lui „Sid”, dar se-nțelege că nu l-am găsit acolo. Bănuisem eu că n-o să-l găsim! Bătrînul a ridicat o scrisoare de la poștă; am mai așteptat cîtva timp, dar Sid tot nu s-a arătat.

— Hai să mergem—îmi spuse bătrînul. Sid o să se-ntoarcă pe jos sau cu barca, după ce-o să se sature de plimbare. Noi o să mergem cu căruța.

N-a vrut în ruptul capului să mă lase să-l mai aștept pe Sid, zicea că n-are nici un rost și că trebuie să vin cu el, ca s-o liniștesc pe tușa Sally.

Cînd am ajuns acasă, de bucurie că mă vede, tusa Sally a izbucnit într-un rîs cu lacrimi, și-a îmbrățișat și mi-a tras o chelfăneală, dar nu m-a durut cine știe ce, măcar că dumneaei credea că m-a dat gata. Zicea că așa „o să pățească și Sid cînd s-o întoarce.

Casa era plină de fermieri. Fuseseră poftiți la masă, împreună cu nevestele lor, și trîncăneau ceva de speriat.

Cea mai nesuferită era cotoroanța de Hotchkiss, căreia-i j turuia gura ca o moriscă.

— Cumătră Phelps—zicea ea—am cotrobăit, peste tot pînă colibă și socot că negrul ăla nu era în toate mințile. I-am zis cumetrei Damrell, nu-i așa, cumătră Damrell? să știi că-i smintit, soro, chiar așa i-am zis. Auzi-tu-m-ați? E smintit, zic. Se vede de la o poștă că așa e. Uitați-vă la piatra asta de moară; un om cu scaun la cap, zic, n-ar mîzgăli asemenea năzbîtii pe o piatră de moară: că nu știu cine și-a zdrobit inima, că a zăcu; acolo treizeci și șapte de ani, că-i fiul naturii al unuia Ludovic, și alte bazaconii de-astea. E nebun de legat, zic, că altfel nu pot zice. Negrul ăla-i smintit ca alde Nabuconodosor, zău așa.

— Dar ce spui de scara aia făcută din cîrpe, cumătră Hotchkiss? sări și bătrîna Damrell. Dumnezeu știe la ce-i putea folosi...

— Tocmai asta-i spuneam chiar acum o clipă cumetrei Utterback; n-ai decît s-o-ntrebi dacă vrei. „Ce... ce zici de sca-scara aia de cîrpe?” mă-ntreabă ea. „Da, da”, zic, „Ce... ce-o fi vrut să facă cu scara aia?” Atunci, cumătră Hotchkiss, ea... ea...

— Dar cum de-au adus piatra aia de moară pînă-acolo? Cine dracu' a săpat tunelul ăla și cine...

— Păi, asta ziceam și eu, cumetre Penrod! Ziceam, dă-mi, te rog, și mie farfuria aia cu melasă! Adineauri îi zisei cumetrei Dunlap, cum de-au adus piatra aia în colibă? Se poate s-o fi adus fără nici un ajutor? Vezi-ți de treabă, zic, ajutor a fost, și încă din gros. Doi'șpe oameni pe puțin l-au ajutat pe negrul ăla. De-ar fi după mine, să știu de bine că i-aș jupui de vii pe toți negrii de-aici și tot așa afla cine-a făcut-o, zic. Pe deasupra zic...

— Doi'șpe, zici? Nici patruzeci n-ar fi fost în stare să facă tot ce-au făcutură ei. Uită-te la cuțitoaiele alea prefăcute în ferăstraie, ce migălos sînt lucrate; uită-te la piciorul patului, pe care l-au tăiat, asta-i treabă de-o săptămîină, pentru șase oameni. Uită-te la mogîldeața aia de paie de pe pat și uită-te la...

— Ai dreptate, cumetre Hightower. Așa-i ziceam și eu cumătrului Phelps, chiar dumnealui. Zice el: „Ce crezi matale de treaba asta, cumătră Hotchkiss?” „Care treabă, cumetre Phelps?” zic. „Ce crezi de piciorul acela de pat, pe care l-au tăiat așa?” zice el. „Ce cred? zic... zic că nu s-a tăiat de unul singur, asta zic. A fost tăiat de careva, de bună seamă. Asta-i părerea mea, dacă-ți place; se prea poate să nu fie -cum zic eu, și dacă are . careva o părere mai de soi ca a mea, s-o spuie.” Iar cumetrei Dunlap i-am zis...

— Cumătră Phelps, află de la mine: coliba aia a fost plină de negri pe puțin patru săptămîni, seară de seară, altminteri nu puteau face atîta treabă. Păi, uită-te la cămașa aia mîzgălită cu sînge de sus pînă jos, cu semne tainice,- africane! O ceată-ntreagă trebuie că a lucrat la ea noapte de noapte! Doi dolari i-as da ăluia care-ar putea să mi-o citească. Cît despre negrii care au făcut isprava asta, i-as biciui pînă ce...

— Oameni care să-l ajute, cumetre Marples? Ai fi văzut matale, dac-ai fi fost mai deunăzi în casa asta. Păi, au furat tot ce le-a căzut sub mîină, măcar că noi stăteam zi și noapte la pîndă. Au furat cămașa aia chiar de pe frînghia de rufe! Cît despre cearșaful din care-au făcut scara, nici nu-ți închipui de cîte ori l-au furat! Și făina, și luminările, și sfeșnicele, și lingurile, și tigaia cea veche, și mii de alte lucruri care nu-mi vin acum în minte, și rochia mea nouă de stambă! Și, bagă de seamă, cum îți spusei, eu și Silas, și Sid și Tom stăteam de veghe mereu, zi și noapte, și nici

unul din noi n-a văzut nici o urmă, nici măcar un fir de păr, și n-a auzit nici un zgomot care să-i dea de gol. Și, poftim, în ultimul minut, ce să vezi, ne fug de sub nas si-si rîd de noi, și nu numai de noi, dar și de tîlharii de pe Teritoriul Indian. Și pleacă teferi cu negrul ăla, fugăriți de șaisprezece bărbați și douăzeci și doi de cîini! Vă spun că-i ceva să-ți stea mintea-n loc, nu alta. Strigoi să fi fost și nu ne-ar fi dus de nas mai abitir! Și cred c-au fost chiar strigoi, fiindcă îi știți pe cîinii noștri ce grozavi sînt. Ei bine, cîinii ăștia nu le-au găsit măcar o dată urma! Aș vrea să văd că-mi lămuriți și mie treaba asta, dacă puteți.

— E ceva. ..

— De cînd sînt n-am mai pomenit una ca asta. ..

— Doamne ferește, n-aș fi...

— Sînt si hoți, si...

— Doamne, Dumnezeuule, mi-ar fi teamă să trăiesc într-o asemenea. ..

— Teamă, zici? Eram așa de îngrozită că nu-mi venea nici să mă culc, nici să m-asez, nici să stau în picioare, cumătră Ridgeway. Păi, ar fi. furat pînă si... Doamne, Doamne, îți închipui în ce hal eram aseară, pe la miezul nopții! Zău dacă nu mi-era teamă c-o să ne fure si pe noi! Parcă-mi pierdusem mințile, zău așa. Acu', la lumina zilei, pare o prostie, dar aseară îmi ziceam: „Băiețaii ăștia doi ai mei dorm, sărăcuții de ei, colo sus, în odăița aia singuratică”. Eram așa de îngrijorată, că zău, m-am strecurat pîn-acolo ca să-i încui cu cheia. Chiar așa! Oricine s-ar fi purtat la fel, fiindcă, știți, cînd te apucă o spaimă ca asta si nu se mai isprăvește, începi s-o iei razna si te pomenești făcînd fel de fel de trăsnaî, de ajungi să-ți spui: „De-aș fi copil și-aș fi singur colo sus, iar ușa n-ar fi încuiată și...”

Se opri cu o mutră mirată și-si întoarse încet capul, iar cînd ochii îi căzură asupra-mi, mă ridicai și mă dusei să iau puțin aer.

Îmi spuneam că dacă m-as retrage și m-as gîndi nițel, poate c-as fi în stare s-o lămuresc de ce nu fusesem în dimineața aia în odaia noastră. Am ieșit afară, dar n-am mers prea departe, fiindcă-ar fi trimis după mine. Tîrziu după-amiază, cînd toată lumea plecase, m-am întors și i-am povestit cum gălăgia și împușcăturile ne treziseră pe mine si pe „Sid” și, văzînd noi că ușa era încuiată și arzînd de nerăbdare să vedem ce se-ntîmplă, ne-am dat jos pe paratrăsnet, dar ne-am cam julit amîndoi si ne-am jurat să nu mai coborîm așa niciodată. Apoi i-am povestit tot ce-i istorisiseam și unchiului Silas mai înainte.

— Bine—zise ea—'de data asta vă iert. La ce te poți aștepta din partea unor ștregari de-alde voi? De, toți băieții sînt niște derbedei. La urma urmelor, n-a ieșit nimic rău, așa- că să mulțumim cerului c-ați scăpat cu viață, decît să ne mai necăjim. Tot ce-a fost a trecut.

Zicînd acestea, mă sărută, mă mîngîie pe creștet și se cufundă în gînduri. Deodată se ridică și spuse:

— Doamne, Dumnezeuule, uite că se întunecă și Sid încă n-a venit! Ce-o fi cu băiatul ăla?!

— Dau o fugă pînă-n tîrg si-l aduc—m-am sumețit eu, crezînd că-i rost de ceva.

— Ba nu—spuse ea. Stai aici. Ajunge că lipsește unul. Dacă nu s-o-ntoarce pîn'la cină, o să se ducă unchiul.

Bineînțeles că Tom nu se arătă pîn' la cină, așa că numaidecît după masă unchiul se duse să-l caute. Se întoarse acasă pe la orele zece, cu o față cam lungă. Nu dăduse de Tom. Tușa Sally era grozav de tulburată, dar nenea Silas se strădui s-o încredințeze că n-are de ce să fie:

— Așa-s băieții; ai să vezi că se-ntoarce pînă dimineața viu si nevătămat!

Tușa Sally n-avu încotro si se potoli, dar spuse că ea tot o să-l mai aștepte nițel și-o să lase o luminare aprinsă, pentru ca Si d s-o poată vedea.

Cînd m-am dus la culcare, m-a însoțit cu lumina, m-a vîrît în pat și m-a mîngîiat cu atîta blîndețe, că-mi venea să intru în pămînt de rușine și nu-ndrăzneam să mă uit în ochii ei. Se așeză pe marginea patului și stătu mult de vorbă cu mine despre Sid. Nu se mai sătura să mi-l laude, zicînd că-i un băiat de zahăr, si mă tot întreba dacă nu cumva s-o fi rătăcit, rănit sau înecat, îmi zicea cu lacrimi în ochi că, cine știe, s-ar putea ca în clipa asta bietul de el să zacă pe undeva, bolnav sau chiar mort, departe de ea! Eu o linișteam, spunîndu-i că Sid e sănătos tun si c-o să se-ntoarcă la sigur pînă a doua zi dimineață, îmi strîngea atunci mîna, ba mă și săruta și mă ruga să-i mai spun o dată și încă o dată, fiindc-o ungea la inimă și-i mai alina of u i. înainte de a pleca, mă privi drept în ochi cu duioșie și-mi spuse:

— Tom, ușa n-o să mai fie încuiată, și mai e și fereastra, și paratrăsnetul, dar tu ai să fii cuminte, nu-i așa? Dacă ții la mine, nu pleca!

Dumnezeu știe că muream să mă duc să văd ce-i cu Tom, dar după vorbele astea n-as mai fi plecat nici pentru o împărăție.

Am dormit ca pe ace, tot gîndindu-mă la ea și la Tom.

De două ori m-am dat jos pe paratrăsnet și m-am dus în curte ca să trag cu ochiul: ședea la fereastră, lîngă luminare, cu ochii plini de lacrimi, 'privind spre potecă. Tare-aș fi vrut s-o ajut cu

ceva, dar tot ce puteam face era să jur că n-am să-i mai cășunez niciodată vreun necaz.

În zori m-am trezit pentru a treia oară și m-am dat din nou jos: tusa Sally era tot acolo, Hngă lumina, din care nu mai rămăsese decât un muc, iar capul încărunit și se odihnea pe braț. Adormise.

CAPITOLUL XLII

Bătrînul se mai duse o dată în târg, înainte de masa de dimineață, dar nici de data asta nu-i dădu de urma lui Tom. Se așezară la masă, abătuți și fără să scoată o vorbă, dar nici nu se atinseră de mîncare. Cafeaua li se răci în cești.

— Ți-am dat scrisoarea? o întrebă el într-un târziu,

— Ce scrisoare?

— Scrisoarea pe care am ridicat-o ieri de la postă.

— Nu, nu mi-ai dat nici o scrisoare.

— Atunci se vede c-am uitat.

După ce se scotoci prin buzunare, se duse s-o caute pe undeva și i-o aduse.

— Ia te uită—spuse ea—e din St. Petersburg, de la' j soră-mea!

M-am gîndit atunci că nu mi-ar strica să mai fac o-l plimbare, dar nu era chip să mă mișc. Din fericire, nu apucă să desfacă plicul și îl și aruncă, repezindu-se la fereastră; văzuse pe cineva pe drum. M-am repezit și eu după ea. Și cine credeți că era? Chiar Tom Sawyer, întins îfpe o targa și însoțit de doctorul ăla bătrîn și de Jim, care 'era îmbrăcat în rochia de stambă a mătușii Sally și cu mîinile legate la spate. Mai era cu ei o mulțime de oameni. Am ascuns scrisoarea unde s-a nimerit și am luat-o la goană. Tușa Sally se aruncă asupra lui Tom, bocind:

— Valeu, e mort, e mort, sînt sigură că e mort! Tom își întoarse puțin capul și bolborosi ceva, care dovedea că nu-i în toate mințile.

— Domnul fie lăudat, trăiește! Bine că n-a murit! izbucni ea, ridicînd brațele spre cer. Apoi îl sărută cu foc și se repezi spre casă ca să-i pregătească patul, împărțind porunci în dreapta și-n stînga, negrilor și tuturor care-î ieșeau în cale. Ții, ce-i mai turuia gurița! M-am luat după oameni, ca să văd ce-au de gînd cu Jim. Doctorul ăla bă-trin și unchiul Silas intrară după Tom în casă. Oamenii erau foarte întăritați și unii din ei voiau să-l spînzure pe Jim, ca să dea, cică, o lecție tuturor negrilor din împrejurimi, să le treacă pofta de a mai evada ca Jim, care băgase-n, sperieți o familie întregă și le dăduse atîta de furcă zițe și nopți în șir. Alții însă erau de părere că n-ar avea nici un rost, fiindcă stăpînul negrului va veni negreșit și-i va să plătească. Oamenii se mai potoliră, fiindcă, de! ;ăi care se grăbesc cel mai mult să spînzure Un negru vi-aiovat de cine știe ce slnt întotdeauna cei mai puțin dornici să plătească pentru el după ce si-au făcut cheful.

În schimb, îl înjurau pe Jim de mama focului și-l atingeau din cînd în cînd la mir, dar Jim nu scotea o vorbă și se prefăcea că nu mă cunoaște, îl duseră în coliba aia, îl îmbrăcară în straietele lui și-l legară din nou în lanțuri, dar nu de piciorul patului, ci de un piron mare, bătut în -podea. Li puseră cătușe la mîini și la picioare și-i spuseră că pînă la venirea stăpînului lui n-o să primească decât pîine și apă, iar dacă stăpînul n-o să vină pînă la o anu-tnită zi, au să-l scoată la mezat. Apoi oamenii astupară tunelul nostru, zicînd că în fiecare noapte doi fermieri înarmați cu puști vor sta de pază lîngă colibă, iar ziua va fi legat de ușa un dulău. După ce isprăviră treaba, mai traseră o porție de înjurături ca de adio. Taman atunci sosi doctorul și, după ce aruncă o privire în jur,, spuse:

— Nu fiți prea aspri cu el, fiindcă nu-î un negru rău. Cînd am ajuns la locul unde l-am găsit pe băiat, mi-am dat seama că fără ajutorul cuiva n-am să pot scoate glonțul, și nici să-l las pe băiat, ca să mă duc după ajutor, nu puteam, fiindcă starea lui era din ce în ce mai îngrijorătoare. La un moment dat, băiatul începuse chiar să bată câmpii și nu mă lăsa să mă apropiu de el, spunîndu-mi că mă omoară dacă-i însemn pluta cu cretă, și tot felul de bazaconii de-astea. Vedeam eu că singur n-am s-o scot la capăt cu el, așa că-mi trebuia neapărat ajutorul cuiva, în clipa aceea, negrul acesta a ieșit de nu știu unde și mi-a spus că el o să mă ajute. Și m-a ajutat cît s'e poate de Taine, îmi închipuiam ei că-i un negru fugar, dar ce era să fac? Trebuia să rămîn acolo toată noaptea, pînă a doua zi. Mare belea pe capul meu! Pe deasupra, în târg aveam doi bolnavi de gripă și tare-aș fi vrut să dau o fugă să-i văd, dar am rămas, fiindcă mi-era teamă că negrul o s-o șteargă și pe urmă vina o să cadă asupra mea. N-am avut norocul să zăresc nici o barcă pe-aproape ca să-i pot face semn. De aceea am fost nevoit să stau acolo pînă azi-di-mineață în zori. N-am văzut nșgru mai devotat și mai grijuliu ca ăsta. își primejduia libertatea și pe deasupra era obosit mort, se vedea limpede că muncise din greu în ultima vreme. Vedeți, de-aia îmi place de el. Un negru ca ăsta merită o mie de dolari, basca un tratament bun. A făcut tot ce i-am spus și băiatul a fost la fel de bine îngrijit ca acasă, poate chiar mai bine, fiindcă a avut mai multă liniște. Cum trebuia să am grijă de amîndoi, am rămas acolo pînă azi-dimineața în zori, cînd am văzut o barcă. Din fericire, negrul dormea tun lîngă targa, cu capul pe genunchi. Le-am făcut semn oamenilor să se apropie fără zgomot cu barca, iar ei l-au înhățat și l-au legat înainte ca

el să-și dea seama ce i se întâmplă. Nici nu s-a zbatut măcar. Băiatul dormea și el, așa că am învelit vîslele în cîrpe, ca să nu facă zgomot, și legînd pluta de .barcă, am tras-o încetișor pînă la mal. Negrul a stat liniștit și n-a scos o vorbă tot timpul. Domnilor, să știți de la mine că nu-i un negru rău.

— Da, văd și eu că s-a purtat bine, doctore—zise cineva.

Ceilalți se mai muieră și ei. Îmi venea să-i mulțumesc din inimă doctorului pentru vorbele rostite în apărarea lui Jim, și mă bucuram că eu, unul, mă așteptasem la-asta din parte-i: din clipa în care-l văzusem, știusem că-i un om de treabă și inimos.

După ce oamenii se învoiră cu toții că Jim se purtase foarte bine și că merita să fie răsplătit pentru asta, făgăduiră să nu-l mai înjure. Apoi ieșiră din colibă, încuindu-l înăuntru. Nădăjduisem c-au să-i scoată o parte din lanțuri-fiindcă tare mai erau grele, și c-au să-i dea ceva carne și verdețuri, pe lîngă pîine și apă. Nici prin gînd nu le trecu așa ceva, dar mi-am zis că-i mai bine să nu m-amestec. Mă gîndeam totuși să-i spun și tușii Sally ce povestise doctorul, de îndată ce voi trece hopurile care mă mai așteptau, adică de îndată ce-i voi lămuri de ce uitasem să-i pomenesc de rana lui Sid, cînd i-am povestit ce făcusem eu și cu Sid în noaptea aia blestemată, cînd am pornit și noi pe urmele negrului fugar.

Timp aveam berechet. Tușa Sally rămase toată ziua și toată noaptea în odaia bolnavului; de cîte ori îl vedeam pe unchiul Silas învîrtindu-se pe-acolo, o stergeam repede.

A doua zi dimineața, auzind că lui Tom îi merge ceva mai bine și că tușa Sally se dusese să tragă un pui de somn, m-am strecurat în odaia bolnavului; dacă-l găseam treaz, mă gîndeam să ticluiesc împreună cu el și o poveste pentru familie. Tom însă dormea, și încă foarte liniștit. Era palid, nu cu obrajii îmbujorați, ca atunci li cînd sosise. M-am așezat și-am așteptat să se trezească.

Peste o jumătate de oră, tusa Sally intră tiptil în odaie: na, iar o sclintisem! Ea îmi făcu semn să stau liniștit și se așeză lîngă mine, spunîndu-mi la ureche că acum ne putem bucura, deoarece bolnavul părea să se înzdrăvenea că: dormea de atîta vreme și arăta mult mai bine. Garantat că avea să se scoale întreg la minte!

Am stat de veghe așa, pînă ce deodată Tom începu să se miște și, deschizînd ochii, ne aruncă o privire cit se poate de la locul ei.

— Ia te uită—spuse el—sînt acasă! Cum așa? Unde-i pluta?

— E la adăpost—i-am spus.

— Și Jim?

— La fel—i-am răspuns, fără prea multă convingere. Tom însă nu băgă de seamă.

— Strașnic! Minunat! Acum sîntem cu toții salvați! I-ai povestit mătusii?

Era cît pe ce să zic da, însă ea mi-o luă înainte:

— Ce să-mi povestească, Sid?

— Păi, cum s-a petrecut toată povestea.

— Care poveste?

— Păi, povestea asta, nu-i decît una. E vorba de felul în care eu și cu Tom l-am slobozit pe negrul fugar.

— Dumnezeule! Slobozit pe ne,. . . Ce tot îndrugă băiatul ăsta? Doamne, iar și-a pierdut mințile!

— Nu, nu mi-am pierdut mințile! Știu eu ce spun. Eu și cu Tom l-am slobozit, Ne-am pus în cap să-l slo-bozim, și-am făcut-o. Și încă fain de tot.

Își dădu drumul și ea nu-l mai putu opri; îl lăsă să vorbească, zgîndu-si ochii la el, iar eu îmi dădu seama că n-are nici un rost să mă bag.

— Știi, tușă, -a fost o treabă tare grea. Am muncit săptămîni întregi; noapte de noapte, ceasuri în șir, în vreme ce voi toți dormeați. A trebuit să furăm luminările, cearșaful, cămașa, rochia matală, lingurile, blidele, cuțitele, tigaia, piatra de moară, făina și o sumedenie de alte lucruri. Nici nu-ți poți închipui ce greu ne-a fost să mesterim 'ferăstraiele, penele, inscripțiile și toate celelalte. Și nici -n-ai idee ce grozav ne-am distrat. A trebuit să desenăm singuri coșciugul și celelalte poze, să scriem scrisorile 'nonime ale tîlharilor, să ne suim și să ne dăm jos pe paratrăsnet, să săpăm tunelul din colibă, să facem scara de frînghie și s-o vîrîm într-o plăcintă.

Și p-ormă să trimitem lingurile și celelalte unelte în buzunarul sorțului matală...

— Dumnezeule!—... și să umplem coliba cu șobolani, șerpi și alte jivine, ca să-i țină de urît lui Jim. Erai cît pe ce să ne strici toate socotelile, oprindu-l atîta vreme pe Tom cu untul în pălărie. Oamenii au dat buzna în colibă înainte de a fi ieșit noi de-acolo, și-a trebuit s-o tîlim repede, și ei ne-au auzit și-au pornit pe urmele noastre, iar eu mi-am primit porția, n-am ce zice. Ne-am ascuns prin tufișuri și i-am lăsat să treacă, iar cînd s-au apropiat cîinii, au văzut cine sîntem și au șters'-o numaidecît, fiindcă n-aveau nimic cu noi. Iar noi ne-am dus cu barca la plută și-am scăpat, iar Jim și-a dobîndit libertatea. Unde mai pui că toată treaba am făcut-o noi singuri! Ce spui, nu-i grozav, tușă?

— De cînd sînt n-am mai pomenit una ca asta! Va-săzică voi, împielițaților, ați scornit toată dandanaua asta, de ne-ați scos din minți și-ați băgat groaza-n noi? Tare-aș vrea să ți-o plătesc chiar acum, cu vîrf și îndesat! Cînd mă gîndesc că seară de seară am fost... A, să te faci tu bine, netrebnicule, și-o să vezi cum mă pian cu sfîntu' Niculaie pe-amîndoi!

Dar Tom era așa de mîndru și de fericit, că nu se putu stăpîni și-i dădu zor cu-ale lui, în vreme ce ea tuna și scuipa foc pe nări, nu alta. Le mergea gură la amîndoi, de-ai fi zis că-i un sobor de pisici.

— Bucură-te acum, cît mai ești în pat, că .dacă te mai prind cu ăla vreodată.

— Cu cine? întrebă Tom cu mirare în glas și încetînd să zîmbească.

— Cum cu cine? Cu negrul ăla fugar. Da' cu cine credeai?

Tom mă privi lung și-mi spuse:

— Tom, da' nu-mi spuseși adineauri că Jim e la adăpost? Ce, n-a fugit?

— El? zise tușa Sally. Negrul fugar? Fii pe pace. L-au adus înapoi și l-au virît din nou în coliba aia, unde-o să stea cu pîine și apă, ferecat în lanțuri grele, pînă l-o cere careva sau l-om vinde!

Tom se ridică în capul oaselor, cu ochii aprinși și cu nările umflate, fremătînd ca niște aripioare, și-mi strigă:

— N-au nici un drept să-l închidă! Du-te repede, fără zăbavă, și dă-i drumul! Jim nu-i sclav, e la fel de slobod ca orice făptură de pe fața pămîntului!

— Iar aiurează băiatul. ..

— Nu aiurez deloc, tușă Sally, și dacă nu se duce nimeni, mă duc eu. De mic îl știu pe Jim, și Tom la fel. Bătrîna domnișoară Watson a murit acum două luni și-i era rușine că se gîndise să-l vîndă în miazăzi. A spus-o chiar ea și a scris în testament că-l slobozeste.

— Atunci de ce naiba mai voiai să-l slobozești, dacă era slobod?

— Auzi, întrebare! întrebare de femeie, eh!... Păi, eram dornic de aventură, tusico, și-aș fi trecut prin foc și sînge ca să. .. Sfinte Sisoe, uite-o pe tusa Polly!

Aoleu, chiar ea era! Stătea în prag și zîmbea fericită, ca un înger îndopat cu plăcinte.

Tușa Sally i se aruncă de gît, mai-mai s-o înăbușe cu îmbrățișările, și începu să plîngă pe umărul ei. Cît despre mine, mi-am găsit un locșor potrivit sub pat, gîndindu-mă că-n curînd n-o să se mai poată respira în casa asta. Din cînd în cînd, aruncam o privire afară; deodată mătușa Polly se smulse din brațele matusii Sally și începu să se uite la Tom pe deasupra ochelarilor, ca și cum ar fi vrut să-l bage-n pămînt.

— Da, da—îi spuse—mai bine ai întoarce capul. Să fiu în locul tău, eu așa aș face, Tom.

— Vai de mine—izbucni tusa Sally—așa de mult s-a schimbat?! Nu-i Tom, ci Sid. Tom e... Tom e... dar unde-i Tom? Parcă adineauri era aici.

— Vrei să zici unde-i Huck Finn, de bună seamă. De cînd îl tot cresc pe derbedeul ăsta de Tom, fii sigură că pot să-l recunosc și dintr-o mie. Altminteri frumos mi-ar sta! Hei, Huck Finn, ia ieși de sub patul ăla!

Ce era să fac? Am ieșit—ce-i drept, cu inima cît un purice. Să fi văzut ce ochi a căscat tusa Sally! Și nenea Silas la fel, cînd i s-a povestit totul. Ai fi zis că-i beat, nu alta. Toată ziua parc-ar fi fost pe altă lume, săracul, iar în seara aceea, la biserică, a ținut o predică de i s-a dus buhul, fiindcă nici ăl mai înțelept om din lume n-ar fi putut s-o priceapă.

Mătușa Polly a lui Tom le povesti tuturor cine și ce eram eu, și-a trebuit să le-arăt cum în ziua cînd doamna Phelps („Spune-mi tușă Sally, ca mai înainte—mă întrerupse ea—că așa m-am obișnuit!”) m-a luat drept Tom Sawyer, eram atît de strîns cu ușa, încât n-am avut curajul s-o contrazic, și-apoi eram sigur că Tom n-o să. se supere, ba dimpotrivă, o să-i placă, fiind ceva misterios, ca o aventură. Și chiar așa s-a-ntîmplat; cînd a sosit Tom, s-a dat drept Sid și m-a ajutat cît a putut ca să ies din încurcătură.

Mătușa Polly adeveri spusele lui Tom, că în testamentul ei domnișoara Watson îi dăruise lui Jim libertatea-Vasăzică Tom Sawyer se vîrîse în atîtea belele ca să slobozească un negru slobod! Abia acum pricepeam de-ce, în ciuda creșterii pe care-o primise acasă, se învoise totuși să mă ajute să slobozesc din robie un negru!

Mătușa Polly povesti cum după ce primise scrisoarea matusii Sally, din care aflase că Tom și Sid sosiseră cu bine, își spusese:

— „Alta acum! Dar trebuia să m-aștept la una ca asta din parte-i, de vreme ce i-am dat drumul să plece, așa, de capul lui.” Și iată-mă nevoită să bat tot drumul ăsta de o mie și o sută de mile, ca să văd ce ispravă a mai făcut derbedeul, mai ales că nu primeam nici unu răspuns de la tine.

— Dar n-am primit nici o scrisoare! se miră mătușa? Sally.

— Cum așa? Doar ți-am scris de două ori! Țe-ntre— bam ce vrei să spui cînd zici că Sid e-acolo, la tine!

— Bine, dar n-am primit nimic, draga mea! Atunci mătușa Polly se-ntoarse încet spre

Tom si se? răsti la. el:

— Ascultă, Tom!

— Ce-i, tușă? întrebă el cu glas mios.

— Obraznicule, adă-ncoa' scrisorile!

— Care scrisori?

— Scrisorile mele. Ah, stai tu, că pun eu mîna pe-tine, să vezi ce-o să-ți.

— Sînt în cufăr, poftim. Și-s la fel cum erau cînd' le-am luat de la poștă, nu m-am uitat în ele, nici nu le-am atins. Dar știam e-au să se încurce socotelile și p-ormă mă gîndeam că nu te grăbești și. ..

— Ei, fir-ai tu să fii, ne socotim noi, lasă... Am mai trimis o scrisoare, în care te înștiințam că sosesc. Te pomenești că si pe aia...

— Nu, aia a sosit ieri si n-am citit-o încă, dar o am aici, nu s-a pierdut—zise tușă Sally.

As fi pus rămășag pe doi dolari că n-o are, dar mi-am zis că-i mai sănătos să tac, așa că n-am mai scos o vorbă.

N-A MAI RĂMAS NIMIC DE SCRIS

De îndată ce-am rămas cu Tom între patru ochi, l-am întrebat ce avusese de gînd după fuga noastră și ce-ar fi ifăcut dacă evadarea negrului liber ar fi izbutit? îmi răspunse că de la bun început avusese de gînd ca, după eliberarea lui Jim, să-l ducem cu pluta la vale si să trăim o viață de aventuri, pîn-om ajunge la vărsarea fluviului în mare; apoi să-i spunem că e liber, să-l aducem înapoi acasă cu vaporul, clasa-ntîi, și să-i plătim pentru timpul pierdut. Urma să trimitem vorbă despre sosirea lui, pentru ca toți negrii să-i iasă în întîmpinare și să-l ducă în orașel cu torțe și cu lăutari. Astfel, Jim ar fi fost un erou, iar noi la. fel.

Cît despre mine, mă gîndeam: las' că-i bine și-așa!

Ne-am grăbit să-l scoatem pe Jim din lanțuri, iar tușă Polly, unchiul Silas si tusa Sally aflară cu cîtă sîr-guință îl ajutase Jim pe doctor să-l îngrijească pe Tom, îl coplesiră cu laude și începură să-l răsfețe, dîndu-i să mănînce tot ce-i poftea inima și scutindu-l de orice muncă. L-am dus pe Jim în odaia bolnavului si ne-am așezat la taifas. Tom îi dădu lui Jim patruzeci de dolari ca răsplată că fusese un prizonier așa de răbdător și destoinic. Jim era în culmea fericirii.

— Ce ți-am spus eu, Huck? Ce ți-am spus eu colo, pe insula Jackson? Ți-am spus că Jim are păr-pe piept si că ăsta-i semn bun. Ți-am spus că Jim a fost bogat odată si are să mai fie! Și uite că se-adevereste. Ascultă ce spune Jim, semnu-i semn. Eu am fost sigur c-o să fiu iar bogat, cum sînt sigur că-s aici în clipa asta!

Apoi îi veni rîndul lui Tom să vorbească. Și vorbi, și vorbi...

— Ce-ar fi s-o ștergem de-aici tustrei într-o noapte? ispuse el. Facem rost de echipament și mergem pe Teritoriul Indian, după aventuri. Stăm acolo vreo două-trei săptămîni. Ai, ce ziceți?

— Eu zic să mergem—i-am răspuns—da' n-am bani pentru echipament și nu văd cum as putea căpăta de-acasă, fiindcă Babacu' s-o fi întors între timp și-o fi băut toți banii pe care i-a luat de la judele Thatcher.

— Nu, nu i-a luat—spuse Tom. Banii-s tot acolo, șasa mii de dolari si ceva. Iar taică-tu nu s-a mai întors, cel puțin pîn-am plecat eu.

Atunci Jim rosti cu voce gravă:

— Nu se mai întoarce el niciodată, Huck!

— Cum așa, Jim?

— Nu-ntreba, Huck, dar el nu se mai întoarce niciodată.'

Eu însă l-am tot pisat, pînă cînd mi-a spus:

— Ții minte casa care plutea pe apă? Înăuntru era un om acoperit.si eu m-am dus și l-am descoperit, iar pe tine'nu te-am lă.sat să te-apropii. Da, Huck, te poți duce oricînd să-ți iei banii, fiin'că el era omul ăla.

Tom e acum aproape cu totul vindecat. Și-a legat glonțul de un lăntug și-l poartă la gît, uitîndu-se mergu la el ca la un ceasornic. Ei. și-acu' n-a mai rămas nimic de scris, si-s tare bucuros, fiindcă de-aș fi știut dinainte ce greu e să scrii o carte, m-aș fi lăsat păgubaș. Oricum, altă dată nu mă mai apuc eu de-o treabă ca asta. Socot însă c-o să fiu nevoit s-o pornesc spre Teritoriul Indian înaintea celorlalți, fiindcă tușă Sally are de gînd să mă înfieză si să mă țivilizeze, și n-aș putea îndura așa ceva.

Știu eu ce-nseamnă!